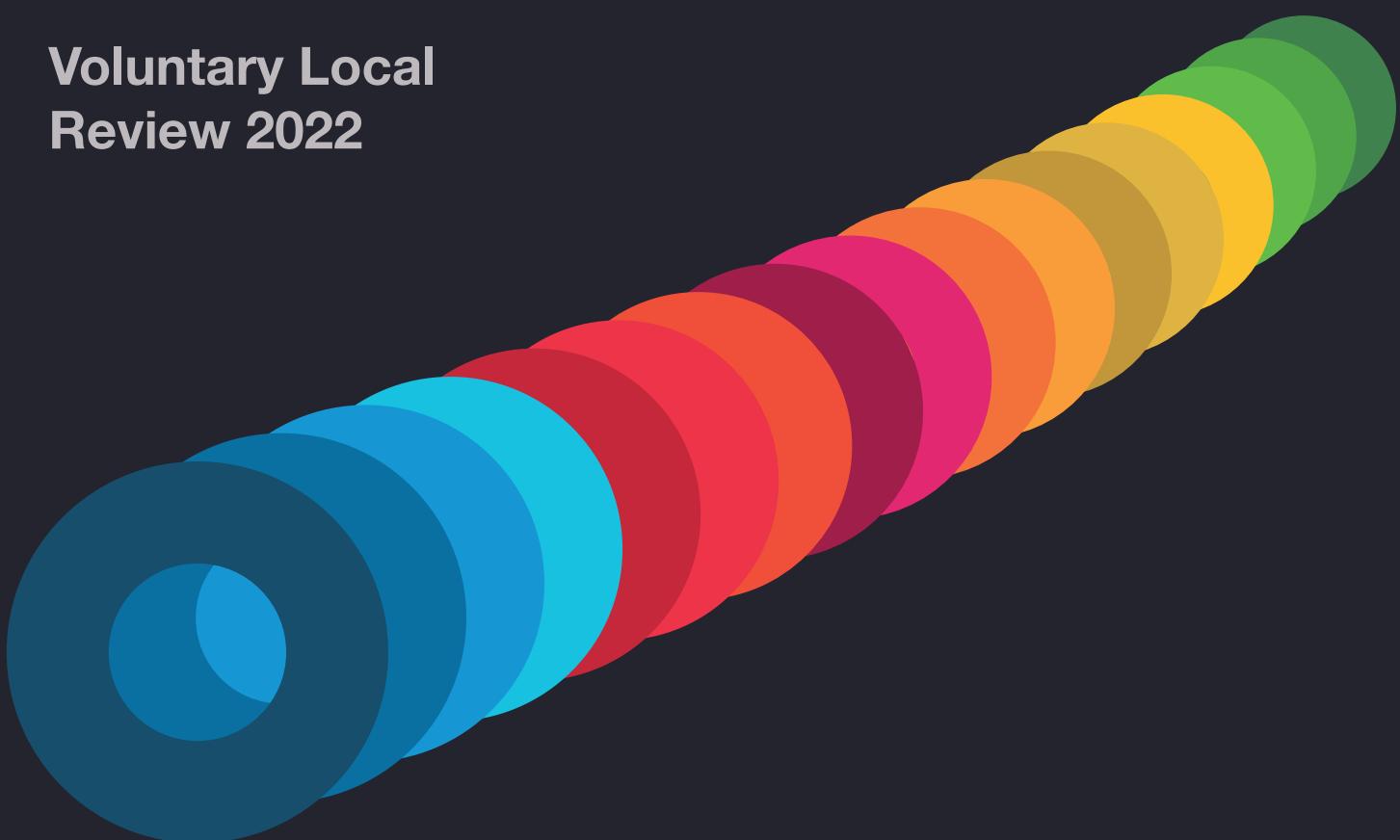

Informe anual de seguiment i avaliació l'Agenda 2030 Barcelona

Voluntary Local
Review 2022

BARCELONA
AGENDA 2030

Ajuntament de
Barcelona

Títol: Informe anual de seguiment i avaluació de l'Agenda 2030 de Barcelona (Voluntary Local Review 2022)

Continguts i redacció: © Ajuntament de Barcelona

Idea i coordinació: Gabinet Tècnic de Programació (Oficina del Comissionat d'Agenda 2030)

Fotografies: © Ajuntament de Barcelona

Edició electrònica, gener de 2023

Edita: © Ajuntament de Barcelona

Disseny i maquetació: Editorial MIC

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement – No comercial (by-nc) amb finalitat no comercial. Es permet no només la reproducció, distribució i comunicació pública de l'obra original, sinó també la creació d'obres derivades com traduccions, resums o versions infantils. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades La llicència completa es pot consultar a:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.ca>

Presentació	4	ODS 12: Producció i consum responsables	102
1. Introducció	5	ODS 13: Acció pel clima	110
1.1. Una agenda que avança entre crisis	5	ODS 14: Vida submarina	116
1.2. Lògica i continguts de l'informe 2022	6	ODS 15: Vida d'ecosistemes terrestres	122
2. Situació dels ODS a Barcelona	9	ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides	128
ODS 1: Posar fi a la pobresa en totes les seves formes i a tot arreu	10	ODS 17: Aliances per a aconseguir els objectius	136
ODS 2: Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible	18	3. Propostes per a un model de priorització de les fites de l'Agenda 2030 de Barcelona	145
ODS 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats	24	3.1 Justificació i abast del treball	146
ODS 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom	36	3.2 Metodologia	146
ODS 5: Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes	44	3.2.1 Anàlisi de la distància (respecte a la fita 2030)	147
ODS 6: Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones	50	3.2.2 Anàlisi de la capacitat d'incidència	147
ODS 7: Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones	58	3.2.3 Integració dels criteris "distància a la fita 2030" i "capacitat d'incidència": Anàlisi de resultats i conclusions	151
ODS 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom	64	4. Conclusions i perspectives	155
ODS 9: Indústria, innovació i infraestructura	74	4.1 Sobre els resultats dels indicadors de seguiment	156
ODS 10: Reducció de les desigualtats	80	4.2 Sobre la construcció i desenvolupament de l'Agenda 2030 de Barcelona	156
ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles	90	Annex: Memòria de les accions de promoció i comunicació	159
		4.3 Premis Agenda 2030 de Barcelona (1ª edició)	162

PRESENTACIÓ

L'Agenda 2030 es va aprovar el 2015 i la majoria d'ajuntaments i administracions locals vam impulsar programes per desenvolupar els Objectius de Desenvolupament Sostenible en l'actual mandat, que va començar el 2019. Han canviat moltes coses aquests anys. Primer va ser la pandèmia i després la crisi energètica, agreujada per la guerra d'Ucraïna. Tot i això, les ciutats continuem sent l'epicentre dels principals

reptes socials, mediambientals i econòmics que afrontem globalment.

Certament, el context del moment és complex, però el sentit del camí que marquen els Objectius de Desenvolupament Sostenible és ben clar, i això és el que ha guiat la nostra acció durant aquest 2022, tal com podreu trobar en les següents pàgines de *l'Informe anual de seguiment i evaluació de l'Agenda 2030 de Barcelona del 2022*.

Volem avançar cap a una ciutat més inclusiva, saludable, dinàmica i compromesa amb els drets humans i amb la sostenibilitat i la solidaritat globals. I per això necessitem una administració transparent i eficaç, amb vocació de servei i de transformació. Aquest és el camí cap al 2030 que continuarem treballant des del govern de la ciutat.

Laia Bonet Rull
3ª Tinent d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona

L'any 2023 es creuarà l'equador del període de vigència dels ODS (2016-2030). Entrem, per tant, en un any d'avaluacions i reflexions sobre l'Agenda 2030, que culminarà el mes de setembre en una cimera de Nacions Unides. Aquest informe de seguiment 2022 ens serveix per basar més en dades les reflexions i les de-

cisions relatives a l'assoliment dels ODS a Barcelona. Dibuixa el paisatge en què hem de projectar l'acció.

En un context de canvis i shocks, l'Agenda 2030 ens ha interpel·lat a establir visions a mig i llarg termini, que són del tot necessàries per entomar els reptes més punyents d'aquest segle, com les desigualtats, el canvi climàtic, la transició energètica o la transformació digital. L'Ajuntament disposa ja de plans i projectes amb horitzó 2030 en la majoria de sectors. Queden set anys en què Barcelona haurà d'accelerar i escalar l'acció per fer-los realitat, juntament amb reptes llançats des d'Europa, com la Missió de les 100 ciutats intel·ligents i neutres en carboni.

Només ho aconseguirem si reforcem allò que funciona i prioritzem aquells sectors on la ciutat no està avançant suficientment. I amb l'esperit de l'ODS 17 ("Xarxes per a l'Acció"), també haurem d'aprendre a treballar millor per objectius comuns, superant les diferències entre departaments i entre administracions, i en diàleg permanent amb els ciutadans, les empreses i el tercer sector.

Bàrbara Pons Giner
Comissionada de l'Agenda 2030 de Barcelona

1.

Introducció

1.1 Una agenda que avança entre crisis

L'Ajuntament de Barcelona va assumir, a mitjans de 2018 el repte de localitzar l'Agenda 2030. *L'informe sobre localització dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 2030 a Barcelona*, presentat el març de 2019, va fer una aproximació sistemàtica al tema i va plantejar les bases d'una possible política municipal per l'Agenda 2030. Al mandat 2019-2023 el nou govern municipal va incorporar l'Agenda 2030 de forma explícita entre les seves missions i el 30 de setembre de 2019 tots els grups municipals van aprovar una declaració a favor de l'impuls de l'Agenda 2030. Amb el nomenament d'un Comissionat i el disseny d'*una estratègia amb visió de mig i llarg termini*, presentada al Plenari del Consell Municipal al gener de 2020. Barcelona va assumir

la seva responsabilitat envers els ODS, amb un enfocament propi, que incentiva la transparència, la reflexió, l'experimentació i la innovació.

La Mesura 1.3. de l'Estratègia és l'anomenada “localització” de l'Agenda 2030, que essencialment va consistir en definir una “fita Barcelona” per a cada una de les fites dels ODS que es consideressin localitzables. El primer criteri va ser incorporar les fites ja previstes a les estratègies i plans d'acció municipals, sempre que fossin coherents amb els ODS, així com convertir els *Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona* en fites. Als àmbits sectorials on no es disposava de fites formalitzades, aquestes es van pensar a partir de la interpretació dels documents de planificació i d'exemples proposats per institucions de referència. Les propostes inicials es van anar

contrastant i millorant en diàleg amb les àrees implicades i diversos espais de suport. El resultat final d'aquest treball és [*l'informe Barcelona Futur Sostenible*](#), que inclou una proposta exhaustiva de localització, de l'Agenda 2030, basada en 139 fites ODS i 220 indicadors clau per al seu seguiment. Un any més tard, [*l'informe local voluntari corresponent a l'any 2021*](#) va actualitzar les dades per mostrar l'evolució de cada indicador i va exposar els esforços realitzats des de l'Ajuntament de Barcelona per avançar en els diferents ODS. Val a dir que [*l'Agenda 2030 de Barcelona compta amb una web pròpia*](#), que documenta l'activitat realitzada en els diversos camps. [*Els indicadors clau estan disponibles online*](#) i les seves dades es poden descarregar, també en forma de gràfic o de taula. La informació més rellevant està disponible en català, castellà i anglès.

L'informe local voluntari de 2022 es presenta en un context específic, que es caracteritza, d'una banda, per la sortida, sembla que definitiva, de la situació de crisi sanitària. De l'altra, per la confluència de crisis generades per altres factors: El clima, amb una situació de sequera que podria esdevenir molt greu l'any 2023; la guerra, que genera fortes disruptions socials i econòmiques; i el cost de la vida, pel fort increment de preus patit pels productes i serveis essencials (alimentació, energia, habitatge...). Aquestes crisis estan interrelacionades, però les pautes de la seva evolució són difícils de predir. El fet és que, tal i com es constata al recent [*monogràfic de Barcelona Metròpolis*](#), creixen les incerteses respecte al futur.

Tant [*l'informe 2022 sobre els ODS elaborat per Nacions Unides*](#), com [*l'informe sobre Desenvolupament Sostenible d'Europa 2022*](#) (Assolint els ODS: La brúixola d'Europa en un món multipolar) constaten que, malgrat els èxits parcials dels primers anys, ara el camí cap als ODS sembla estancat, i en alguns punt fins i tot s'ha retrocedit. La pandèmia ha estat un cop molt dur per a la salut, l'educació i l'activitat econòmica en general. També ha aguditzat les desigualtats, sobretot allà on no s'han previst mecanismes de protecció o de compensació.

Barcelona també surt de dos anys llargs d'affectació del COVID amb seqüeles importants, que es perceben a la vida col·lectiva i que també [*han deixat empremta en molts dels indicadors*](#). D'aquests, n'hi ha alguns que han recuperat ja la situació i/o la tendència que mostraven l'any 2019. D'altres, per bé o per

mal, no donen mostres de voler tornar a la casella prepandèmica.

L'Ajuntament de Barcelona va haver de modificar els seus plans –començant pel [*Pla d'Actuació Municipal 2020-2023*](#) per adaptar-los a la nova situació. En aquest temps, s'ha [*actuat amb determinació*](#), i també s'han [*acumulat aprenentatges*](#), que en bona part s'han plasmat per escrit (com veurem al llarg del document) i que esperem que millorin la capacitat de resposta de la ciutat davant l'eventualitat d'una nova crisi sanitària.

1.2 Lògica i continguts de l'informe 2022

Com en les dues edicions anteriors, l'informe s'estructura essencialment a partir dels 17 ODS. Cada un d'aquests compta amb un apartat propi, en què es mostra i es comenta l'evolució dels indicadors clau que van ser acordats l'any 2020 per mesurar el grau d'assoliment de les fites. Alguns dels indicadors que estaven pendents han pogut ser completats en aquesta edició, mentre que d'altres han estat substituïts per indicadors en què sí que es disposa de dades.

[*L'Oficina Municipal de Dades*](#) aporta, de forma directa o indirecta, bona part de la informació utilitzada en el sistema d'indicadors clau de l'Agenda 2030 de Barcelona. Les dades primàries són generades, d'una banda, mitjançant registres estadístics d'institucions públiques i privades; de l'altra, mitjançant enquestes i estudis d'opinió. El [*Pla d'Estudis Sociològics de l'Ajuntament de Barcelona*](#) incorpora un seguit d'enquestes, com [*l'Enquesta de serveis municipals*](#), [*l'Enquesta sociodemogràfica*](#) o [*l'Enquesta de valors socials*](#), que permeten disposar de dades solides i d'alta granularitat sobre els temes més rellevants de la política i la gestió municipal. El nombre d'indicadors que està disponible a escala de barri és encara bastant limitat, però se'n fa un recull sistemàtic en productes com [*l'Observatori barris*](#). Per la seva part, [*l'Agència de Salut Pública de Barcelona*](#) produeix recerca sobre temes de salut i els seus condicionants socials –incloent també d'alimentació, la qualitat ambiental, etc.– que resulta útil en un bon nombre d'ODS.

Tot i les millores, és important assenyalar els límits d'aquest treball. D'una banda, que els indicadors procedeixen de fonts molt diverses i també són diverses les metodologies utilitzades i els ritmes d'actualització. Per exemple, és habitual que els

indicadors econòmics, que normalment procedeixen de registres, arribin abans i amb major freqüència i precisió que els socials. Per altra part, molts indicadors no són comparables, perquè Barcelona genera dades que altres ciutats i territoris no tenen. En aquest sentit, una novetat d'aquesta edició és la inclusió d'indicadors que, si bé no formaven part del llistat original, permeten una visió comparada de Barcelona amb els seus principals àmbits territorials de referència (Catalunya, Espanya, Unió Europea). Si el que es vol és una visió comparada de Barcelona amb altres ciutats, hi ha disponibles publicacions com [*l'Observatori Barcelona*](#) o [*l'Índex de Qualitat de Vida Urbana a Europa*](#).

I en darrera instància, tot i comptar amb més de 200 indicadors, la realitat social és massa complexa com per poder ser descrita únicament amb dades numèriques. Un coneixement aprofundit demana més coses. És per això que en cada ODS i en la gran majoria de fites s'hi aporten referències i enllaços per accedir directament a tots els documents rellevants que l'Ajuntament ha publicat sobre el tema en qüestió durant els darrers dos anys (o més enrere en alguns casos). Es tracta de documents de diagnosi (estudis, articles), planificació (estratègies, plans, programes) i rendició de comptes (memòries, avaluacions) elaborats durant els darrers dos anys pels departaments sectorials de l'Ajuntament de Barcelona. En el cas dels districtes, per fer-ho manejable, només s'hi han inclòs els documents més significatius.

Pràcticament tots els enllaços aportats remeten al [*BCN.ROC Repositori Obert de Coneixement de Barcelona*](#), una eina essencial per conèixer i documentar-se sobre l'activitat de l'Ajuntament. A banda de concentrar en un sol portal el recull històric de l'activitat municipal –concebuda en sentit ampli- un altre gran avantatge de BCN.ROC és que, a diferència del que passa amb moltes altres webs institucionals, els enllaços que proveeix són simples i estables en el temps. Un cop desat allà, sempre serà possible localitzar i descarregar el document.

La informació sobre l'acció municipal es completa amb les dades d'alineament pressupostari, que han estat treballades per la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal de la Gerència de Pressupostos i Hisenda. La informació es presenta en dos gràfics diferents:

Gràfic de l'evolució de la despesa corrent (essencialment, despeses en personal propi i en béns i serveis necessaris per sostenir la producció dels serveis municipals, així com el pagament de prestacions socials i subvencions) entre els anys 2020 i 2022. Per als anys 2020 i 2021 s'utilitza la dada del pressupost executat, mentre que per a l'any 2022 s'utilitza la del pressupost aprovat, ja que la liquidació no estarà disponible fins al febrer-març de 2023.

Gràfic de l'evolució de la despesa en inversió (essencialment, despeses efectuades en l'adquisició o construcció de coses que tenen una duració prevista superior a un any: edificis, infraestructures, vehicles, mobiliari i equips informàtics, etc.) entre els anys 2020 i 2023, que és el període de vigència de l'actual PIM (Pla d'Inversions Municipals).

En conjunt, a més de complir el compromís amb la transparència, la intenció és posar en valor el coneixement generat sobre les problemàtiques socials, les polítiques públiques i la gestió municipal, per tal que pugui ser aprofitat òptimament en la millora de la governança de Barcelona, en la línia recomanada pels experts¹.

Una altra novetat de l'informe és la inclusió de les conclusions d'una recerca efectuada conjuntament amb l'entitat *Red Española para el Desarrollo Sostenible* per establir un model de prioritació de les fites dels ODS. Això respon a una demanda expressada reiteradament des del món acadèmic i social, en el sentit que l'Agenda 2030 engloba moltes coses i resulta difícil, entre continguts tan extensos i diversos, establir prioritats d'acció i d'avaluació. El model que presentem parteix d'un conjunt de criteris (distància a la fita, rellevància estratègica, esforç pressupostari i responsabilitat competencial) per poder determinar d'una forma més objectiva què és el més rellevant de l'Agenda 2030 per a la Barcelona actual. La proposta és, en tot cas, la base per a un debat que haurà de comptar amb la participació de tots els actors implicats.

La part final de l'informe està dedicada, d'una banda, a fer un repàs de l'acció específica de promoció i d'innovació per l'Agenda 2030 duta a terme des del Comissionat. De l'altra, a plantear conclusions i propostes de treball per a l'any 2023.

1 Magre Ferran, Jaume: "Perspectives de futur del règim especial de Barcelona", a: La Carta Municipal de Barcelona i el dret de la ciutat. Bases per al seu impuls i actualització, dirigida per Tomàs Font i Llovet, Ajuntament de Barcelona, 2022 (pp. 337-365).

2.

Situació dels ODS a Barcelona

Posar fi a la pobresa en totes les seves formes i a tot arreu

El document de referència de les polítiques municipals contra la pobresa i l'exclusió és *l'Estratègia d'Inclusió i de reducció de les desigualtats socials 2017-2027*, que l'any 2020 va ser reprogramada a 2030 i es va dotar de noves fites, en diàleg amb els ODS. També són molt rellevants, per la creixent incidència de la pobresa en aquests sectors de població, el *Pla d'infància 2021-2030* (reptes i actuacions per millorar les vides i els drets de la infància i l'adolescència a Barcelona), i *l'Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat a Barcelona 2016-2024*. *La Memòria 2021 de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI* rendeix comptes del treball desenvolupat en

aquest àmbit. Més enllà de les memòries de gestió és molt recomanable fer un cop d'ull als estudis d'avaluació més aprofundits que s'han fet per estimar els impactes socials de programes nous, com *el Fons 0-16* o *el programa B-Mincome*. Per altra part hi ha diversos treballs recents que permeten aprofundir en el coneixement de l'ODS 1 aplicat a Barcelona. La revista *Barcelona societat* va publicar un *monogràfic sobre els impactes socials del COVID*. Per la seva part, *l'informe FOESSA 2022*, amb dades de 2021, convida a l'anàlisi de la pobresa i l'exclusió a la societat post-pandèmica, en aquest cas prenent com a territori d'anàlisi el de la Diòcesi de Barcelona.

Fites i indicadors Barcelona

1.1 Tota persona resident a Barcelona que es queda sense sostre tindrà un llit on dormir i un plat a taula, i el nombre de persones sense llar es reduirà fortament

Com en altres grans ciutats d'Europa, a Barcelona, en les últimes dècades, ha augmentat de manera molt considerable el nombre de persones que es troben sense llar. En el transcurs dels darrers 6 anys, aquest increment ha estat del 44,4%, de manera que s'ha passat de 2.799 persones sense llar a 4.042. Cal destacar que la situació d'emergència sanitària i social provocada per la COVID-19 ha incrementat molt considerablement el nombre de persones que viuen al carrer o en situació d'infrahabitació, fet que de moment ens allunya de la fita de reduir el fenomen del sensellarisme a la mínima expressió.

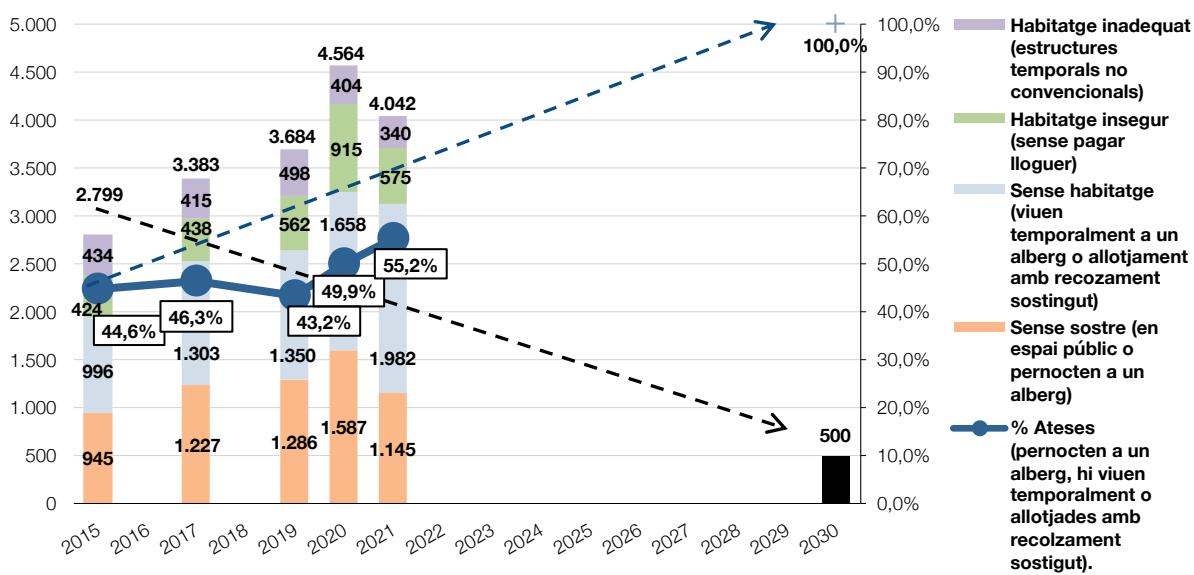
En paral·lel, la [Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar](#) (XAPSLL) ha augmentat un 82% els recursos per a l'allotjament des de l'any 2008 (Diagnosi 2019). Gràcies a aquest esforç, el percentatge de persones sense llar ateses per la XAPSLL ha anat augmentant progressivament any a any, fins arribar al 55,2%, tot i l'increment paral·lel de persones que es troben sense llar. Per arribar a la fita del 100% de persones ateses caldrà actuar sobre els factors econòmics i socials que fan que les persones es trobin sense llar, així com continuar augmentant els recursos destinats a les persones que es troben en aquesta situació.

A Barcelona el sensellarisme ha estat objecte de nombrosos estudis, el més recent dels quals és un informe molt complet, [efectuat pel Síndic de Greuges de la ciutat](#). També és destacable [informe sobre els impactes de la inseuretat residencial i la pobresa energètica sobre la salut](#). En termes d'acció, el [Pla de lluita contra el sensellarisme de Barcelona 2016-2020](#) segueix sent la referència bàsica per entendre l'abordatge municipal d'aquest fenomen. Suposa una mirada nova cap al sensellarisme, el qual entén com una vulneració del dret a l'habitatge de les persones (per la qual cosa s'ha de llegir en conjunció amb el [Pla pel dret a l'habitatge 2016-2025](#)). Les ide-

Gràfic 1: Persones sense llar

Indicador 1.1.1: Persones sense llar ateses per la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar (XAPSLL). (Eix dreta)

Indicador 1.1.2: Reduir el nombre de persones residents a Barcelona sense llar per sota de les 500

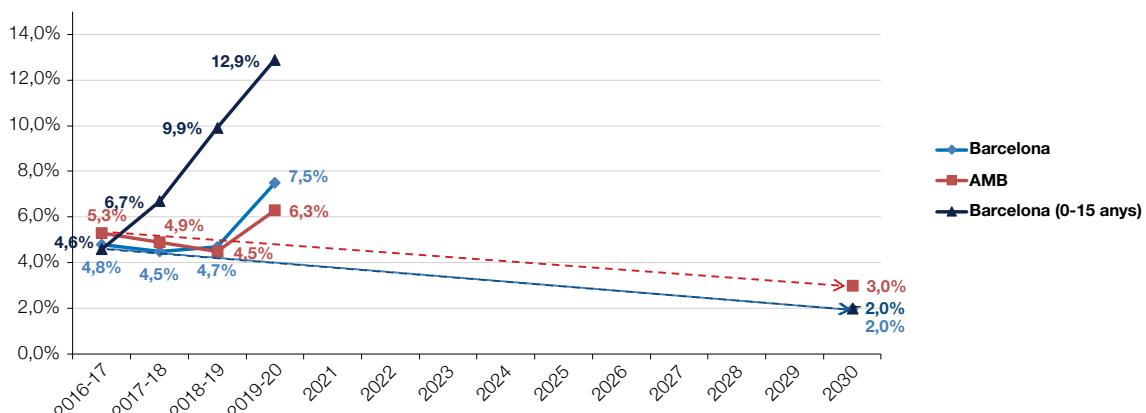
Font: Àrea de Drets Socials.

es que guien el pla són el model centrat en la persona, la prevenció estructural i l'atenció a les situacions del sensellarisme femení. Per desplegar aquest darrer punt l'any 2020 es va aprovar una [Mesura de govern per a la preventió del sensellarisme femení i la introducció de la perspectiva de gènere en l'atenció a les persones sense llar](#).

1.2 Reduir fortament la incidència de la pobresa severa, especialment entre la població més jove, vetllant també perquè no afecti desproporcionadament determinats territoris

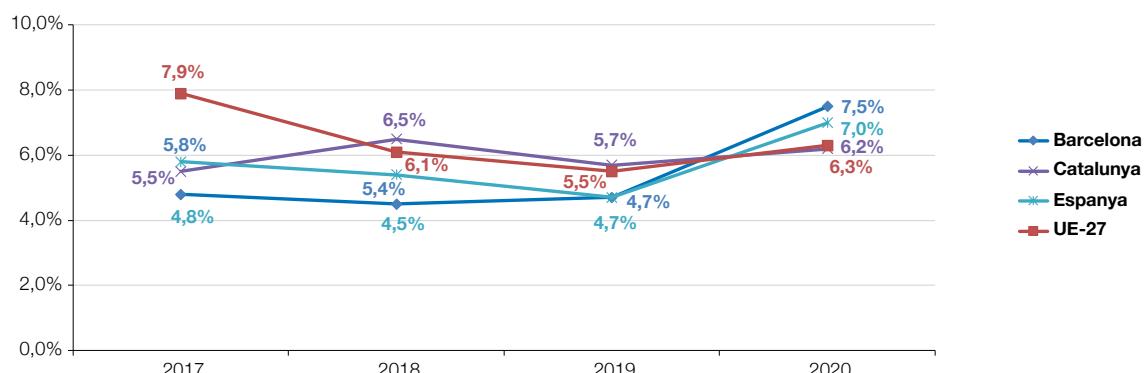
Gràfic2: Privació material severa

- Indicador 1.2.1a:** Inferior al 2% en el conjunt de la població de Barcelona (calculat segons Iindrà Barcelona)
- Indicador 1.2.1b:** Inferior al 2% en població 0-15 anys de Barcelona (calculat segons Iindrà Barcelona)
- Indicador 1.2.1c:** Inferior al 3% en la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (calculat segons Iindrà AMB)

Font: IERMB. Enquesta de condicions de vida.

Gràfic 3: Privació material severa (comparativa territorial)

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.
Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

Actualment es considera que la privació material² és el fenomen que millor reflecteix i permet mesurar la pobresa. Als Gràfics 2 i 3, veiem com el percentatge de població que pateix privació material severa es va disparar arreu al llarg del 2020, sobretot pels efectes de la crisi sanitària. A Barcelona la taxa de privació material augmenta fins al 7,5%, un 2,7% més que fa quatre anys (4,8%). Malauradament encara no disposem del resultats pel 2021 per Barcelona, tot i que les dades avançades per al conjunt de Catalunya (7,3%) indiquen que la situació continua sense mostrar signes de millora. Per tant, queda encara lluny la fita de no superar el 2% de població amb privació material severa. Resulta especialment preocupant la situació d'aquest indicador en la població menor de 16 anys (12,9% pels anys 2019-2020). Precisament la fita a 2030 estableix una reducció encara més forta en el cas de la població infantil, perquè és un fet comprovat que el patiment d'aquestes situacions durant els primers anys de vida té un impacte molt sever sobre les oportunitats vitals de la persona.

Per ampliar coneixement d'aquest tema recomanem la lectura de [l'Informe la Privació material a Barcelona](#) (2019).

1.3 Assegurar que l'Ingrés Mínim Vital arribi a totes les persones que el necessiten

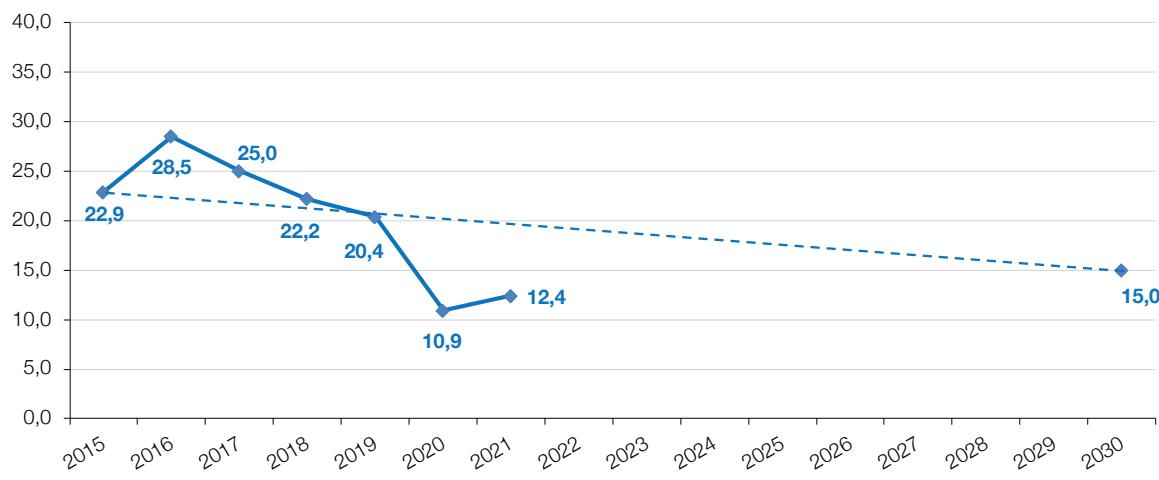
Aquesta fita fa referència a una prestació finançada pel Govern Central. L'indicador encara no està disponible a escala de ciutat. A [l'Informe FOESSA sobre Exclusió i Desenvolupament Social a la Diòcesi de Barcelona](#) (resultats de l'enquesta sobre Integració i necessitats socials 2021) s'assenyala que al setembre del 2021 hi havia a la província de Barcelona un total de 42.173 persones beneficiàries de l'IMV. Pel que fa a la Renda Garantida de Ciutadania, prestació gestionada per la Generalitat de Catalunya, al desembre del 2020 es beneficiaven d'aquesta prestació 69.401 persones a la província de Barcelona (p. 28).

1.4 Garantir un accés àgil als serveis socials municipals

Per tal de fer front a l'increment de la demanda d'atenció social l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) va incorporar durant el 2021 més d'un centenar de noves professionals als equips

Gràfic 4: Accés als serveis socials municipals

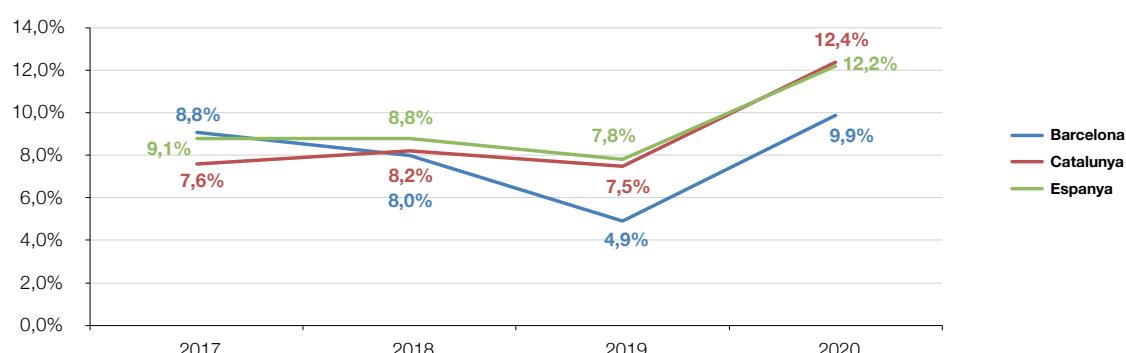
Indicador 1.4.1: Menys de 15 dies de temps mitjà d'espera per a 1ª visita als serveis socials municipals

² La privació material és definida com la incapacitat d'accedir, per falta de recursos econòmics, a béns que són considerats essencials per viure en societat. Es consideren llars amb privació material severa aquelles on hi ha una mancança forçada de, com a mínim, 4 dels 9 elements següents: Pagar sense endarreriments rebuts de l'habitatge o de compres ajornades; poder anar de vacances almenys una setmana a l'any, poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) almenys cada dos dies, poder afrontar despeses imprevistes, poder permetre's un telèfon (incloent telèfon mòbil), poder mantenir l'habitatge a una temperatura adient, poder permetre's els següents objectes de consum: TV en color, rentadora i cotxe propi. La fita planteja un compromís més ferm en el cas de la població infantil, perquè és un fet comprovat que el patiment d'aquestes situacions durant els primers anys de vida té un impacte molt sever sobre les oportunitats vitals de la persona.

Gràfic 5: Accés als subministraments bàsics (comparativa territorial)

Indicador: % de persones que han patit endarreriments en el pagament de factures o rebuts de serveis bàsics (llum, aigua, gas, altres) en els últims 12 mesos.

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.
Font: IERMB i INE. Enquesta de condicions de vida.

(95 més als Centres de Serveis Socials, 25 més als Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i 3 més al Servei d'Atenció, Recuperació i Acolida), amb suport de la Generalitat. Aquest reforç, juntament amb l'extensió de les atencions tele-màtiques, i de les professionals, han permès una reducció notable del temps mitjà d'espera de la primera atenció, fins als 12,4 dies, que ja queda clarament per sota d'allò que estableix la fita 2030 (15 dies).

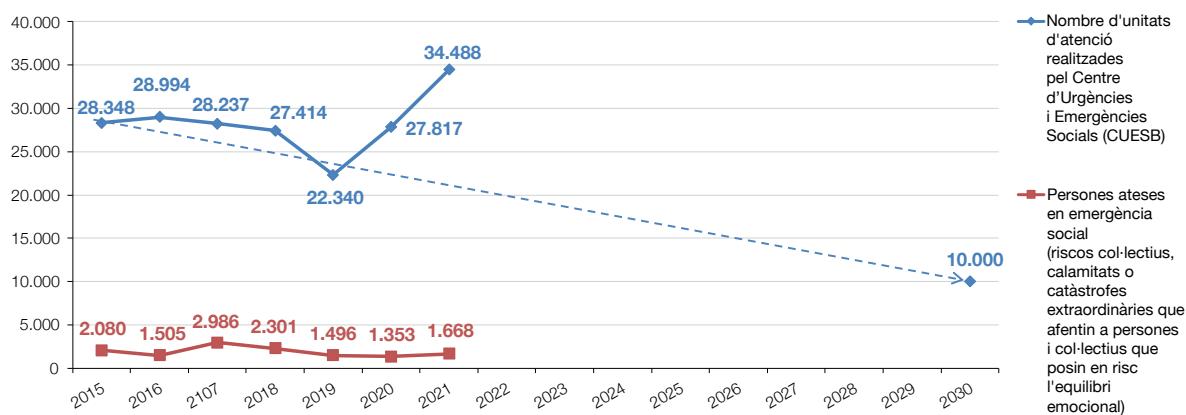
Si posem el focus en els subministraments bàsics, s'observa com l'any 2020, el de l'impacte fort de la pandèmia, es va trencar la tendència

positiva que havia experimentat Barcelona entre 2017 i 2019. Tal i com va passar al conjunt de Catalunya i d'Espanya, els endarreriments en el pagament de les factures es van disparar, fins pràcticament doblar el nombre de persones afectades.

1.5 Reduir l'exposició de les persones més vulnerables a situacions de crisi o desastre, així com incrementar la seva resiliència per fer-hi front

Gràfic 6: Atenció de persones en situació d'urgència o emergència social

Indicador 1.5.1: Menys de 10.000 unitats d'atenció realitzades pel Centre d'Urgències i Emergències Socials (CUESB)

Font: Àrea de Drets Socials.

El *Centre d'Urgències i Emergències Socials* complementa la tasca dels centres de serveis socials i atén les persones que presenten una situació de risc o d'urgència social, com ara la pèrdua d'allotjament, la manca de recursos per a l'alimentació, el maltractament per violència masclista o la desatenció de les persones grans. L'any 2021 es van atendre 34.488 urgències (amb 35.584 persones ateses), enfront de les 27.817 urgències (i 25.148 persones) ateses l'any 2020. Aquest increment està vinculat a la situació d'emergència social provocada per la pandèmia, així com a un major nombre de valoracions a domicili i un increment molt notable de les atencions telefòniques. El Servei d'Emergències Socials, d'altra banda, atén les persones afectades per incident crític (com un accident de trànsit mortal, un domicili, un suïcidi, un incendi, un esfondrament, una situació meteorològica

molt adversa), que necessiten una atenció psico-social immediata, inclòs allotjament de curta durada. L'any 2021 1.668 persones van ser ateses en emergència social, un 23,3% més que l'any 2020.

Més enllà dels serveis reactius, és necessari fer esment dels programes que treballen la resiliència social de forma estratègica i preventiva. El *Pla de Barris de Barcelona* ho fa des de diverses perspectives (el suport l'educació, l'acció comunitària...).

1.a Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en la reducció de la pobresa

Veure ODS 17, fita 2.

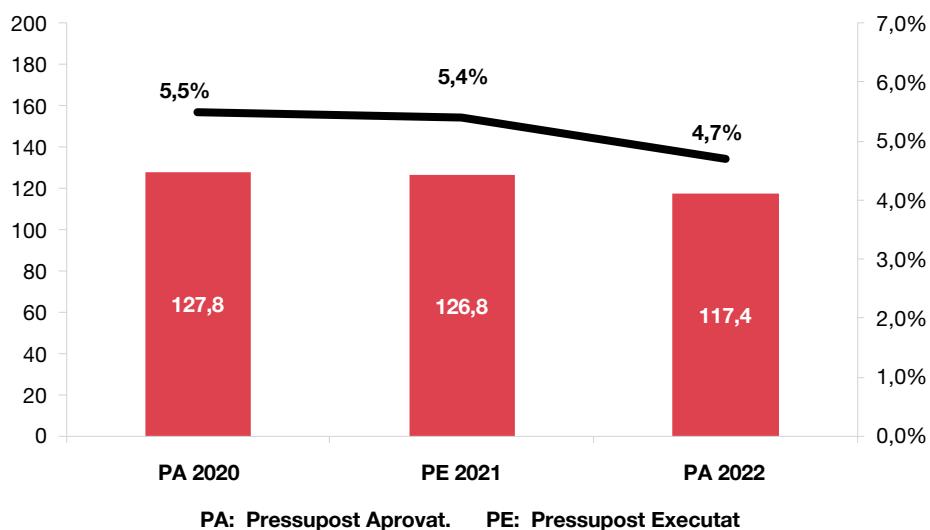
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una tendència estable en la despesa corrent, a l'entorn del 5%, amb xifres superiors en els pressupostos executats dels anys 2020 i 2021, a causa dels recursos extra destinats a combatre els efectes de

la pandèmia. Per la seva part, la despesa en inversió ha anat creixent al llarg del mandat. Cal tenir en compte que una part substancial de la despesa social recau en altres ODS, especialment el número 10, de reducció de les desigualtats.

Despesa corrent destinada a l'ODS 1

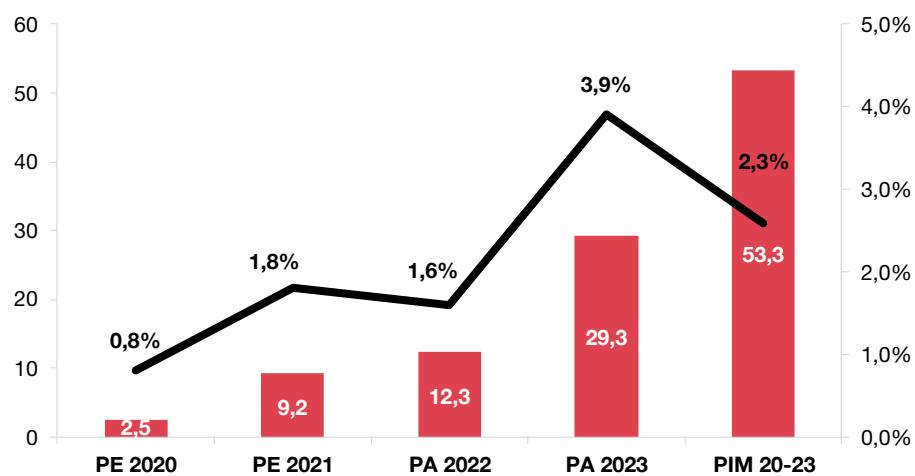
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 1

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat. PIM: Pla d'Inversions Municipals

Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible

L'any 2021 Barcelona va exercir amb èxit la capitalitat mundial de l'alimentació. Un dels resultats de les reflexions i els treballs que s'hi van fer és *l'Estratègia d'alimentació saludable i sostenible 2030*, que guiarà l'acció d'aquest ODS i de les seves diverses fites a

la ciutat. En el marc d'aquest esdeveniment s'han elaborat i publicat *estudis que analitzen la situació del sistema alimentari de Barcelona*, i *Barcelona Metròpolis va dedicar un monogràfic a la reflexió sobre el nou model alimentari*.

Fites i indicadors Barcelona

2.1 Que ningú pateix gana ni malnutrició a Barcelona

Tal com passa amb el conjunt de privacions materials, la privació alimentària per manca de recursos econòmics va augmentar en 1,4 punts l'any 2020 a Barcelona, fins afectar a un 3,6% de la població. Malauradament no està disponible encara la dada de 2021.

Aquesta emergència alimentària ha estat analitzada pel Consell de Ciutat en un [dictamen sobre desigualtats i vulnerabilitats](#). En termes d'acció municipal els recursos s'han concentrat a combatre la pobresa (veure ODS 1) en totes les seves dimensions. També s'ha incidit, però, en divulgar informació útil sobre [alimentació saludable i econòmica per a les famílies amb infants](#).

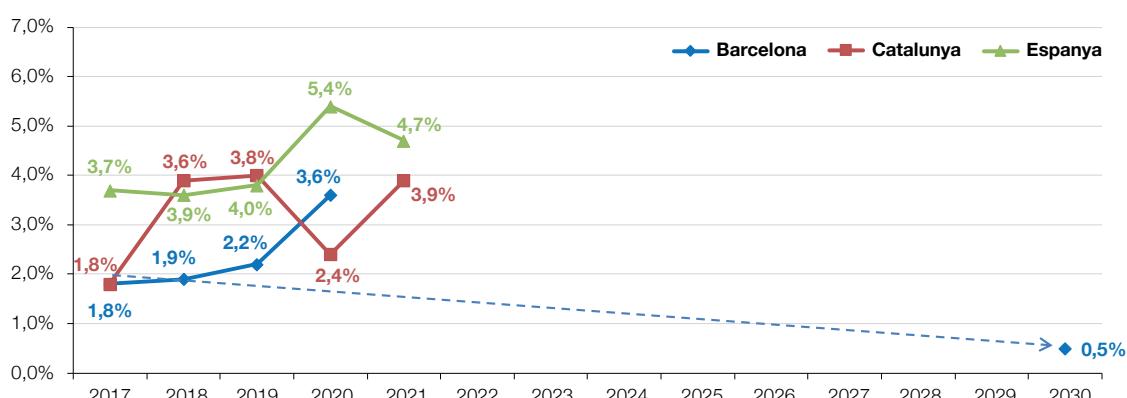
2.2 Reduir en un 20% la incidència de l'obesitat, especialment en els infants

L'Enquesta de salut de Barcelona 2021 posa de manifest que l'obesitat s'ha incrementat a Barcelona respecte a l'any 2016; especialment entre els homes, que passen del 13,5% al 16,3%. En el cas de les dones l'augment és de menys d'un punt percentual, de tal manera que la incidència es queda en el 14,4%. No disposant de dades anuals, no podem saber si aquests increments s'han generat a causa de la pandèmia i o ja van començar abans. En qualsevol cas, van en la direcció contrària a la fita de situar la taxa d'obesitat per sota de l'11%.

En els darrers anys s'ha fet una revisió dels menús escolars a Barcelona, des de la doble perspecti-

Gràfic 7: Prevalença de la privació alimentària

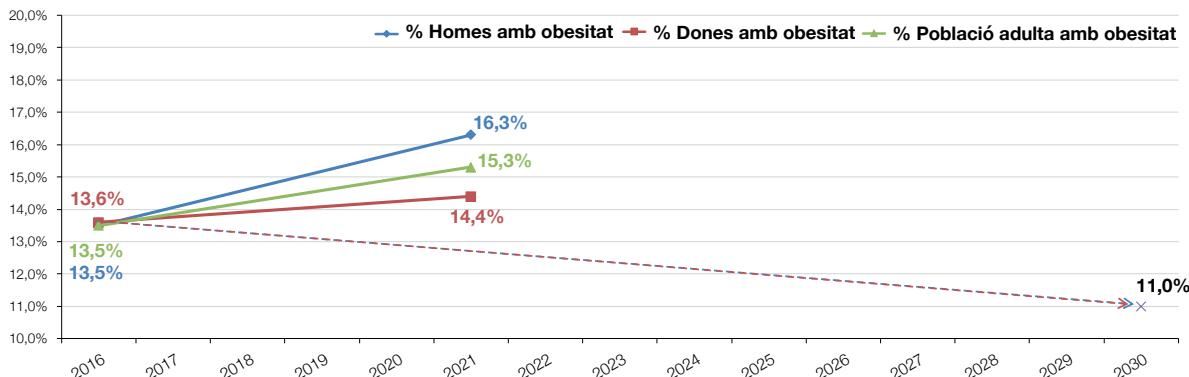
Indicador 2.1.1: Situar per sota del 0,5% el percentatge de la població que no es pot permetre cada dos dies un àpat de carn, pollastre o peix, o equivalent vegetarià

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

Gràfic 8: Prevalença de l'obesitat

Indicador 2.2.1: Taxa de prevalença de l'obesitat inferior a l'11,0% en la població adulta

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Enquesta de Salut de Barcelona

va de salut i sostenibilitat. El programa ha estat avaluat en [aquest informe](#). Una altra acció municipal destacada en aquest àmbit és el [Programa de Prevenció de l'Obesitat Infantil, l'avaluació del qual](#) ha confirmat l'efectivitat del plantejament realitzat. Publicacions com [“Mou-te i menja bé”](#) reflecteixen aquest compromís amb la informació i la sensibilització sobre un tema fonamental per a la salut infantil.

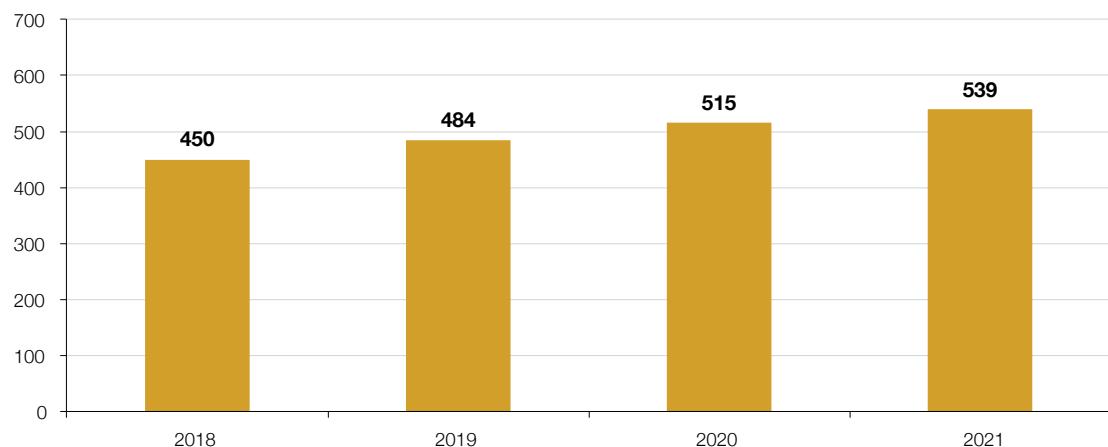
2.3 Impulsar l'agricultura urbana, posant en valor els seus beneficis econòmics, ecològics i socials

Els horts urbans han consolidat la seva presència a la trama urbana de Barcelona i han crescut progressivament en nombre, fins i tot en un context de superació de la crisi immobiliària de 2008-2013 i de creixent pressió sobre el sòl. Això denota un notable interès social per aquesta pràctica, que està plenament alineada amb les estratègies de mitigació i adaptació al canvi climàtic.

La ciutat de Barcelona compta amb una [Estratègia d'Agricultura Urbana 2019-2030](#) i un [Observatori](#) que publica informació sobre aquestes pràctiques i sobre la configuració de la Xarxa d'Horts Urbans. També s'han publicat guies per

Gràfic 8bis: Horts urbans

Indicador 2.3.1: Nombre d'horts urbans a la ciutat de Barcelona

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.
Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

promoure la biodiversitat a través dels horts urbans, perquè aquests espais poden establir relacions simbiòtiques determinades espècies de flora i de fauna.

2.4 Impulsar la producció agropecuària ecològica, de proximitat i resilient, a través de la xarxa comercial minorista i majorista, i promoure l'adopció de la dieta de salut planetària

La posada en marxa el 2021 del model de “paradistes verds” dins l’estratègia de Comerç Verd de la ciutat ha estat molt exitosa, perquè s’ha assolit un 56% d’adhesions. Pel que fa al consum de

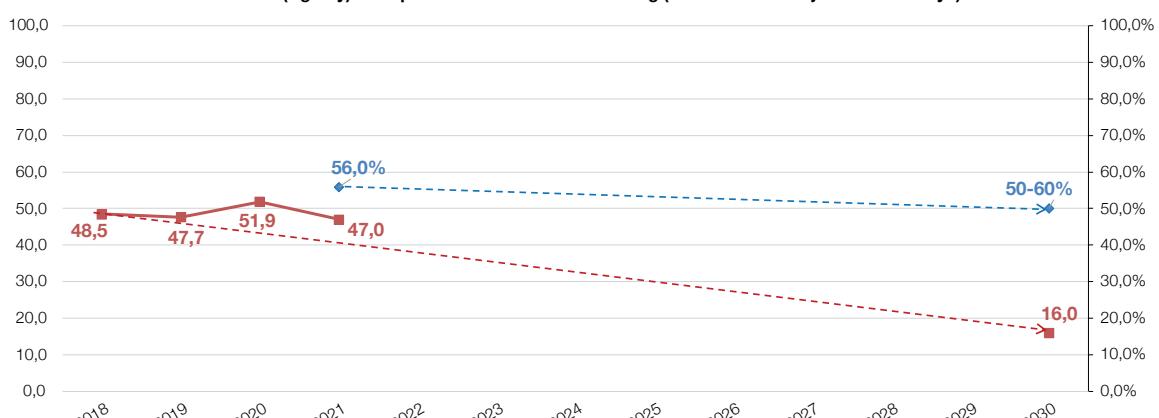
carn en la població adulta, les dades de Catalunya, que suposem bastant extrapolables a Barcelona, no mostren la tendència desitjada en termes d’assolir una dieta més saludable i sostenible per al medi ambient. L’any 2021 el consum total de carn per persona va ser de 47 quilograms, la qual cosa suposa una tímida disminució respecte del 2018 (48,5). Queda doncs molt camí per córrer si es vol ajustar aquest consum a les recomanacions de la dieta planetària sostenible.

2.a Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en l’àmbit de l’alimentació i l’agricultura urbana

Veure ODS 17, fita 2.

Gràfic 9: Comerç verd i consum de carn

Indicador 2.4.1: Mantenir la proporció de parades dels mercats municipals amb qualificació de "paradistes verds" entre el 50 i el 60 per cent
Indicador 2.4.4: Consum de carn (Kg/any) en la població adulta inferior a 16 Kg (indicador del conjunt de Catalunya)

Nota: Les dades de consum de carn es refereixen al conjunt de població de Catalunya. Les dades per Barcelona no estan disponibles.

Font 2.4.1: Institut Municipal de Mercats de Barcelona.

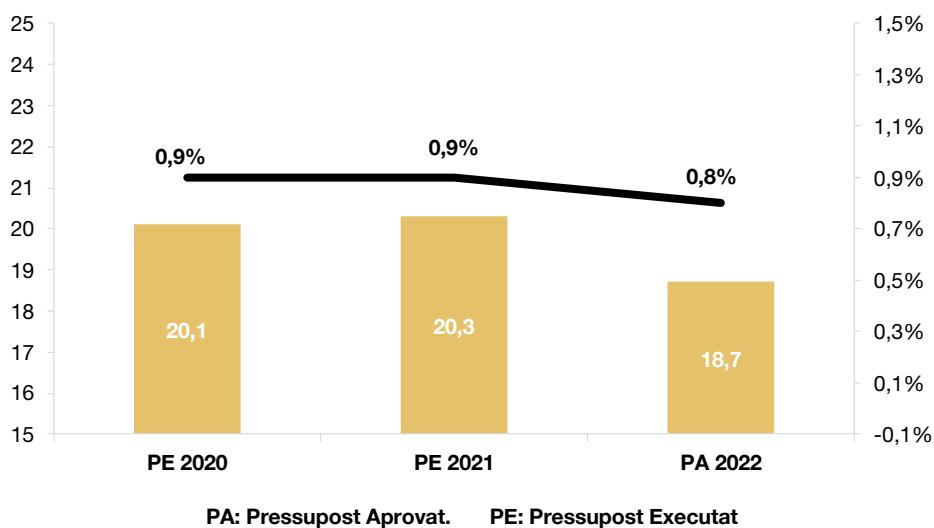
Font 2.4.4: Ministerio de Consumo.

Indicadors d'esforç pressupostari

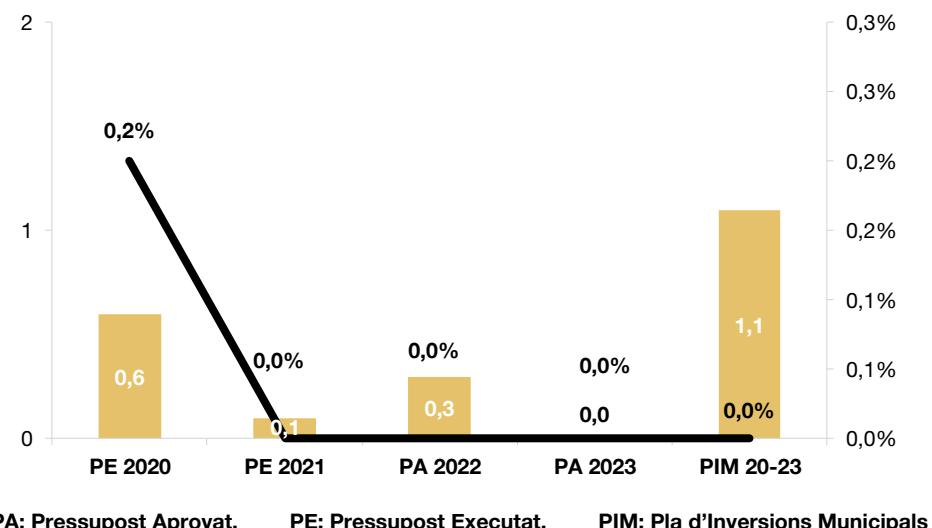
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una tendència estable en la despesa corrent, a l'entorn de l'1%, amb xifres superiors en els pressupostos executats dels anys 2020 i 2021, a causa dels recursos

extra destinats a combatre els efectes de la pandèmia. En aquest ODS la despesa en inversió és molt poc significativa, perquè l'Ajuntament no disposa d'equipaments dedicats exclusivament a alimentació.

Despesa corrent destinada a l'ODS 2
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 2
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats

L'Informe anual la Salut a Barcelona, complementat amb informes com *la Mortalitat a la ciutat de Barcelona*, fa un dibuix molt precís de l'estat de salut de la població barcelonina. Cada cinc anys la visió es completa amb *l'Enquesta de salut de Barcelona*, que aporta informació basada sobretot en les percepcions i en les pràctiques de les persones referides a la salut i a la malaltia.

El *Pla de salut de la Regió Sanitària de Barcelona (àmbit Barcelona ciutat) 2021-2025* és el marc que orienta l'acció pública per la salut, articulada a través del Consorci Sanitari de Barcelona (acció conjunta Generalitat-Ajuntament). Les polítiques pròpiament municipals de salut segueixen un marcat enfocament social i territorial.

Fites i indicadors Barcelona

3.1 Assolir una taxa de mortalitat materna molt propera a zero

Als anys 2018 i 2019 cap dona va morir a Barcelona a conseqüència d'un part, cosa que posa de manifest la importància de disposar de sistemes de salut de qualitat i d'accés universal.

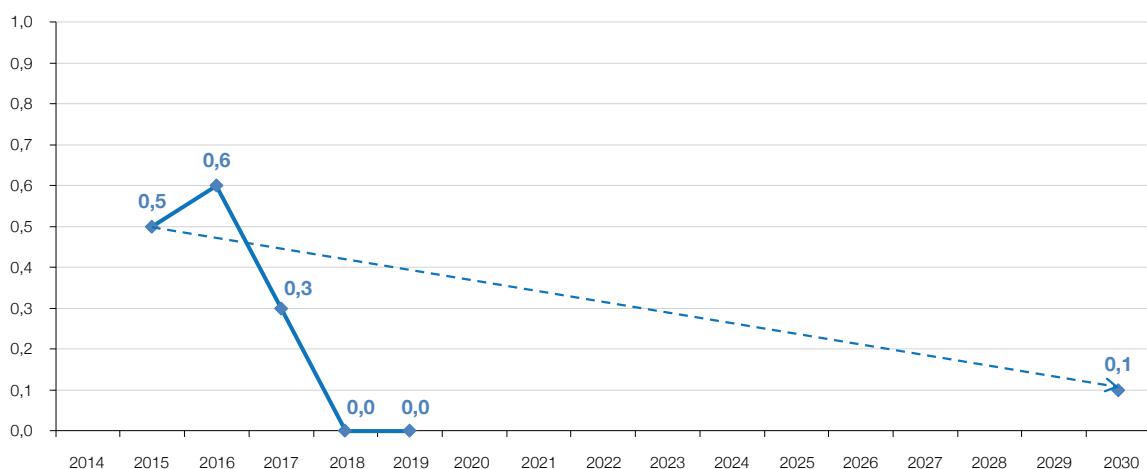
3.2 Cap mort evitable en nadons i infants menors de cinc anys

La taxa de mortalitat prematura en menors de 5 anys presenta pocs canvis els darrers cinc anys i se situa en 43,4 defuncions per cada 100.000 habitants. Caldrà veure si els propers anys es produeix una disminució sostinguda que permeti assolir la fita 2030.

En relació a la mortalitat neonatal, tot i el repunt de la darrera dada disponible (de l'any 2019) fins a les 2,5 defuncions per 1.000 nadons nascuts vius, si contemplen tota la sèrie estadística es manté a nivells molt baixos i propers a la fita 2030.

Gràfic 10: Taxa de mortalitat materna

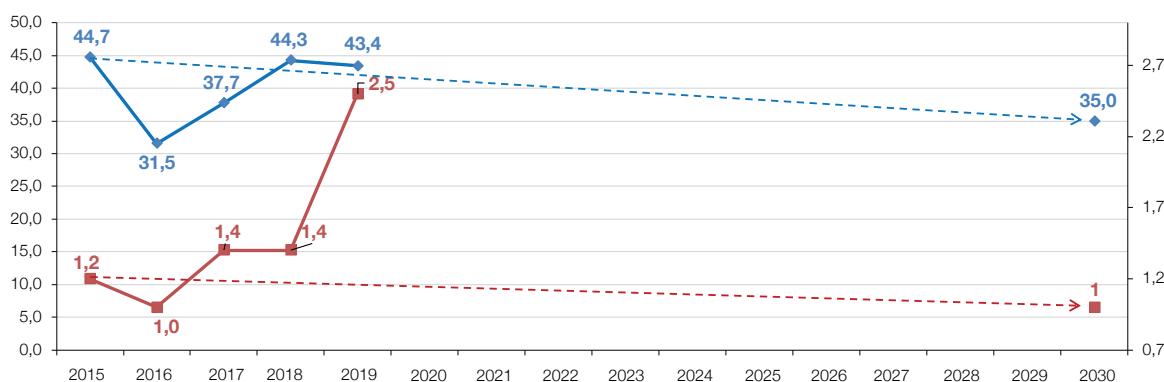
Indicador 3.1.1: Taxa de mortalitat materna per sota de 0,1 per 1.000 naixements

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Registre de Mortalitat.

Gràfic 11: Mortalitat infantil i neonatal

Indicador 3.2.1: Taxa de mortalitat prematura en menors de 5 anys per sota de 35 per 100.000
Indicador 3.2.2: Taxa de mortalitat neonatal per sota d'1 per 1.000

Nota: La taxa de mortalitat neonatal es calcula com el nombre de defuncions dels infants menors de 28 dies per cada 1.000 infants nascuts vius.
Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Registre de Mortalitat

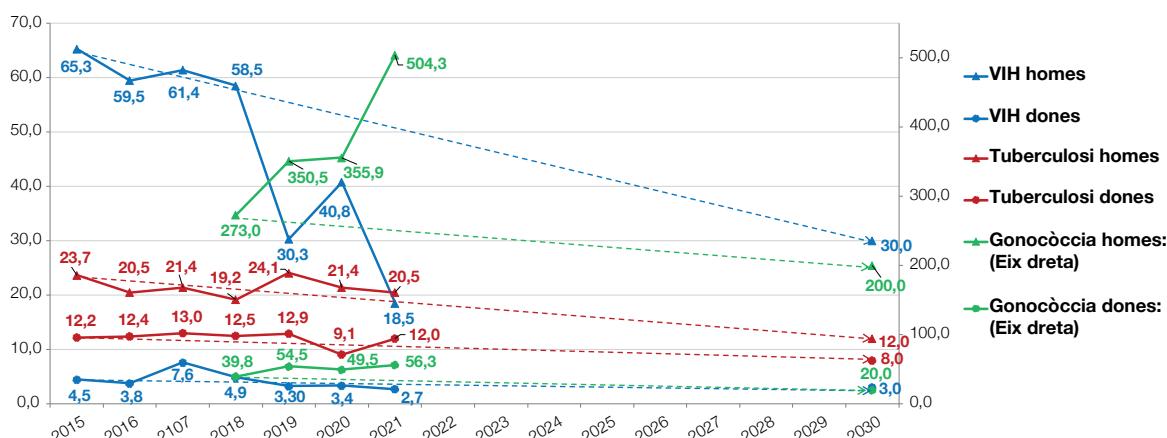
3.3 Reduir a la meitat l'afectació de les malalties infeccioses

Gràfic 12: Afectació de les malalties infeccioses

Indicador 3.3.2: Taxa per 100.000 habitants i per edats entre 15 i 64 anys de VIH inferior a 30 en homes i a 3 en dones.

Indicador 3.3.3: Taxa per 100.000 habitants de tuberculosi inferior a 12 en homes i a 8 en dones

Indicador 3.3.4: Taxa de gonocòccia per 100.000 habitants inferior a 200 en homes i a 20 en dones

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

L'any 2021 es van detectar 326 noves infeccions per VIH, de les quals 169 en persones residents a la ciutat, el que suposa un descens del 29,5% respecte a l'any 2020. La incidència del VIH per 100.000 habitants en dones va ser de 2,7, i en homes de 18,5. L'evolució d'aquest indicador és molt favorable en relació a l'assoliment de la fita 2030 tant pels homes com per les dones.

A diferència del VIH, la incidència de la tuberculosi presenta una disminució molt més lenta. L'any 2021 se'n van detectar 378 casos, dels quals 248 eren persones residents a la ciutat, xifra que representa una incidència de 20,5 casos per 100.000 habitants en els cas dels homes i de 12,0 en les dones. Respecte al 2020, la incidència de la malaltia ha augmentat un 25% en les dones i ha disminuït un 9% en els homes. Si la reducció es manté a aquest ritme lent, serà difícil aconseguir la fita 2030.

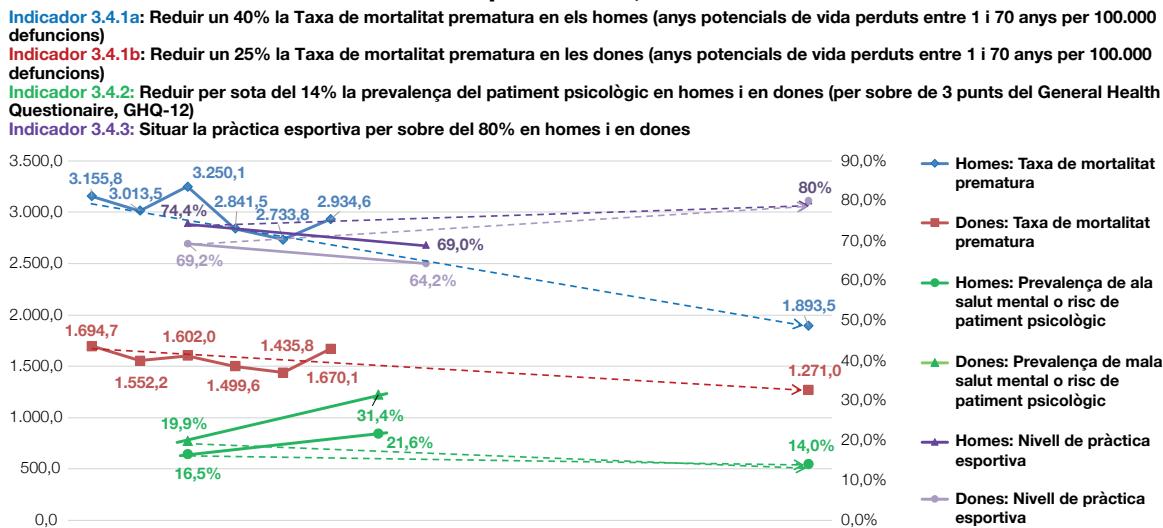
Pel que fa a la gonocòccia, tant l'evolució com les darreres dades de l'indicador són molt negatives i exigeixen actuacions urgents si es pretén assolir la fita marcada per a l'any 2030. El nombre de casos notificats de gonocòccia va ser 4.462 l'any 2021, dels quals el 10,9% eren dones, el 88,9% homes i un 0,2% persones trans. La incidència va ser de 269,9 casos per 100.000 habitants (56,3 en dones i 504,3 en homes), fet que suposa un augment del 13,7% en dones i del 42,0% en homes.

L'ASPB publica de forma regular informació sobre la situació de les principals malalties infeccioses a Barcelona i sobre l'acció que es desplega per erradicar-les. És el cas dels informes [SIDA a Barcelona: vigilància epidemiològica](#) i [la Tuberculosi a Barcelona](#).

3.4 Reduir en un terç les morts prematures i a la meitat la prevalença del patiment psicològic, així com incidir més en promoció de la salut

Després de cinc anys de tendència favorable en les taxes de mortalitat prematura, l'excés de mortalitat associat a la COVID-19 va provocar-ne un empitjorament notable l'any 2020 (fins a 2.934,6 en els homes i 1.670,1 en les dones). Aquell mateix any es van produir 19.738 defuncions (10.538 dones i 9.200 homes), fet que va suposar un augment del 33,5% en les dones i del 30,9% en els homes respecte a l'any 2019. Les dades de l'Enquesta de salut de 2021 també mostren un fort deteriorament de la salut mental, que afecta bastant més a les dones (la incidència del patiment psicològic passa del 19,9% al 31,4%) que als homes (del 16,5% al 21,6%).

Gràfic 13: Mortalitat prematura, salut mental i benestar

Font 3.4.1: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Registre de Mortalitat.

Font 3.4.2: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Enquesta de salut de Barcelona.

Font 3.4.3: Observatori de l'Esport i de l'Activitat Física de Barcelona. Enquesta d'hàbits esportius de Barcelona.

El [Pla de salut mental de Barcelona 2016-2022](#) va posar les bases per a una política municipal en aquest camp. La detecció de l'emergència de salut mental desfermada per la COVID va portar a l'aprovació de la [Mesura de Govern Pla de Xoc en Salut Mental](#), a partir de la qual es van desplegar un conjunt de mesures i projectes. Els infants i joves han estat els principals grups objectiu d'aquest Pla de Xoc. Estudis com [La salut i els seus determinants en adolescents de Barcelona \(FRESC\)](#) i ["Pantalles i salut emocional en adolescents a Barcelona"](#), han permès dimensionar i conèixer tots els matisos del problema. Però també s'ha abordat el tema de la salut mental a la feina, a través de l'anomenada ["Estratègia compartida de ciutat per propiciar un marc on tingui](#)

[cabuda la prevenció, la promoció i l'atenció de la salut mental de manera integral i col·laborativa](#)".

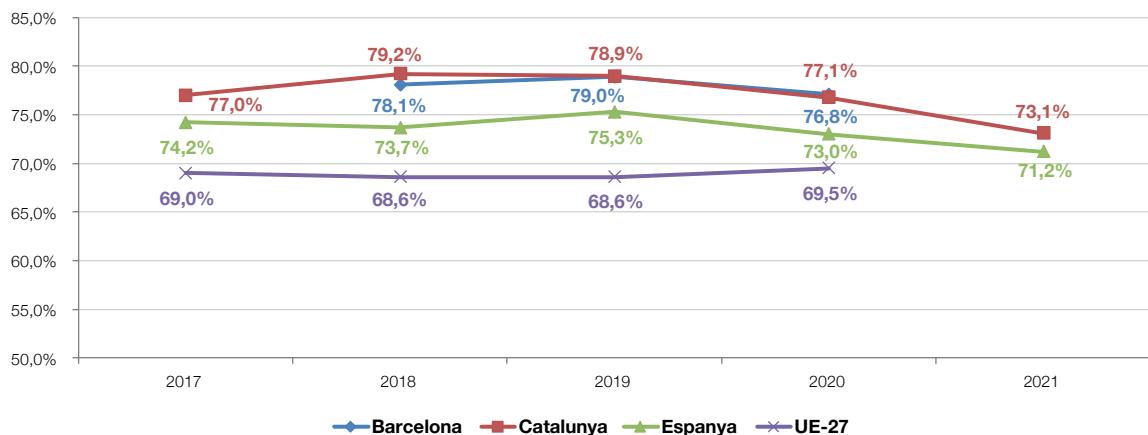
Fins a l'any 2019 l'augment de l'esperança de vida va ser generalitzat i amb una intensitat molt semblant arreu. En el cas de Barcelona, del 2015 al 2019 l'esperança de vida va augmentar en un any, passant de 83,9 a 84,9 anys. Gairebé un any més que al conjunt de Catalunya i d'Espanya, i 3,6 anys més que al conjunt de la Unió Europea. Les diferències per sexe es mantenen estables a la ciutat al llarg d'aquest període (l'any 2019 l'esperança de vida era de 87,5 anys per les dones i 81,8 anys pels homes). Encara no hi ha disponibles les dades que permetran conèixer els efectes de la pandèmia sobre aquest indicador.

Gràfic 14: Esperança de vida en néixer. (comparativa territorial)

Gràfic 15: Estat de salut (comparativa territorial)

Indicador: % de població que valora la seva salut com a bona o molt bona

Font Catalunya i Barcelona: Idescat i IERMB; Enquesta de condicions de vida.

Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

A partir de l'any 2020 s'aprecia un empitjorament de la percepció subjectiva de l'estat de salut de la població, tant a Catalunya com a Espanya. A la ciutat de Barcelona l'any 2020 la caiguda va ser més suau. El percentatge de població que valora la seva salut com a bona o molt bona era del 77,1%, només un 1,8% menys que l'any anterior.

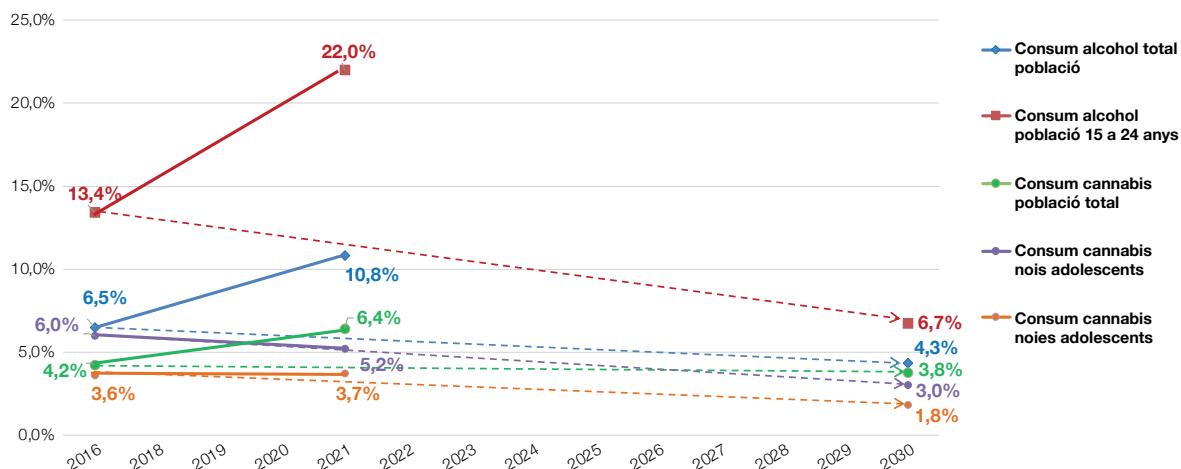
Per millorar l'estat de la salut es duen a terme accions de prevenció, com el [Programa de detecció precoç del càncer de mama](#), i de promoció, que són molt diverses en temàtica i grups objectiu. Es fa amb enfoc territorial, amb programes com el

[Barcelona salut als barris, i a les escoles](#). També es promociona la salut a través de la bona alimentació (veure Fita 2.2), amb el [Programa d'Investigació de la Qualitat Sanitària dels Aliments \(IQSA\)](#) i de la [divulgació de les qualitats dels aliments ecològics](#). I a través de l'esport, com consta al [Pla Estratègic de l'Esport de Barcelona 2012-2022](#).

3.5 Rebaixar el consum de risc d'alcohol i cannabis, especialment entre les persones joves

Gràfic 16: Consum de risc d'alcohol i cannabis

- Indicador 3.5.1: Reduir un terç el consum de risc d'alcohol en la població adulta
- Indicador 3.5.2: Reduir un terç el consum de risc de cannabis en la població adulta
- Indicador 3.5.3: Reduir un 50% el consum de risc d'alcohol entre els joves
- Indicador 3.5.4a: Reduir un 50% el consum de risc de cannabis entre els adolescents (nois)
- Indicador 3.5.4b: Reduir un 50% el consum de risc de cannabis entre els adolescents (noies)

El consum de risc d'alcohol pel conjunt de la població ha augmentat considerablement entre el 2016 i el 2019, passant del 6,5% al 10,8%; però és entre els joves de 15 a 24 anys que ha augmentat de forma preocupant, fins a arribar a un 22,0%. Quant al consum de cànnabis, també augmenta el seu consum de risc en el conjunt de la població, passant d'un 4,2% el 2016 a un 6,4% el 2021. Però entre la població adolescent s'ha mantingut força estable (baixa del 6,0% al 5,2% entre els nois i augmenta una dècima, fins al 3,7%, entre les noies adolescents).

El [Pla d'acció sobre drogues i addicions de Barcelona 2021-2024](#) guia l'acció per prevenir i reduir el consum de substàncies i pràctiques addictives.

3.6 Reducció dràstica del cost humà provocat pels accidents de trànsit

El nombre de víctimes mortals i de persones greument ferides en accidents de trànsit a Barcelona va experimentar una disminució molt notable l'any 2020, associada a la reducció de la mobilitat forçada per la pandèmia. L'any 2021 aquesta pauta positiva es va mantenir, sobretot pel que fa a víctimes mortals. Malauradament, les dades parcials de 2022 no indiquen una consolidació d'aquests descensos. Ben al contrari, fins a novembre de 2022 ja s'havien comptabilitzat 23 persones mortes en accident.

Gràfic 17: Víctimes en accidents de trànsit

Indicador 3.6.1: Menys de 12 persones mortes per col·lisió de trànsit
 Indicador 3.6.2: Menys de 120 persones ferides greument per col·lisió de trànsit

Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades de l'OMD.

Gràfic 18: Víctimes mortals en accidents de trànsit (comparativa territorial)

Indicador: Nombre de persones mortes per col·lisió de trànsit (taxes per 100.000 habitants).

Font Catalunya: Idescat. Departament d'Interior. Servei Català de Trànsit. Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.
 Font Barcelona: Departament d'Estadística i Difusió de Dades de l'OMD.

Des de 2015 les taxes de víctimes mortals en accidents de trànsit per cada 100.000 habitants s'han mantingut molt estables, amb una lleugera tendència a la millora, a tots els nivells territorials. A Barcelona, però, les taxes de mortalitat són bastant més baixes que al conjunt de Catalunya, Espanya i la UE.

El [Pla Local de Seguretat Viària 2019-2022](#) guia l'acció per prevenir l'accidentalitat.

3.7 Reduir a la meitat la incidència dels embarassos en adolescents, escurçant també les diferències entre districtes

L'any 2020, van haver-hi 436 embarassos (taxa de 12,8 per 1.000) en dones adolescents (de 15 a 19 anys), 89 menys que l'any 2019. D'aquests, 114 van donar lloc a un naixement (taxa de 3,3 per 1.000) i 322 van acabar en avortament (taxa de 9,4 per 1.000). Des de l'any 2010 s'observa un descens sostingut d'ambdues situacions, el que suposa una tendència accelerada cap al compliment de la fita de 2030 (9,5 embarassos per cada 1.000 noies adolescents). La segona part de la fita fa referència a la distribució de

la fecunditat en dones adolescents, que no és homogènia a la ciutat i mostra un patró lligat al nivell socioeconòmic dels barris. L'any 2020 la diferència entre el districte amb major i menor taxa, Nou Barris i les Corts, es va situar en 19,1, encara bastant per sobre de la fita desitjada a 2030.

Barcelona compta amb una molt consolidada [Estratègia de Salut Sexual i Reproductiva](#), de la qual cada any [es rendeixen comptes](#). Una peça important d'aquesta estratègia és la divulgació sobre els [drets sexuals i reproductius](#), connectats amb la protecció de la salut.

3.8 Reduir a la meitat el nombre de persones que no accedeixen a atenció o tractaments sanitaris per motius econòmics

L'indicador referit a la manca d'atenció sanitària per motius econòmics no es podrà actualitzar fins l'any vinent per problemes amb la recollida de dades a l'Enquesta de Salut de Catalunya. L'únic valor disponible, el de 2019, mostra que més del 10% de la població barcelonina no podia accedir, per motius econòmics, a tractaments sanitaris relativament bàsics però no coberts per la seguretat social.

Gràfic 19: Embarassos en noies adolescents

Indicador 3.7.1: Reduir en un 50% la taxa d'embarassos entre noies de 15 a 19 anys

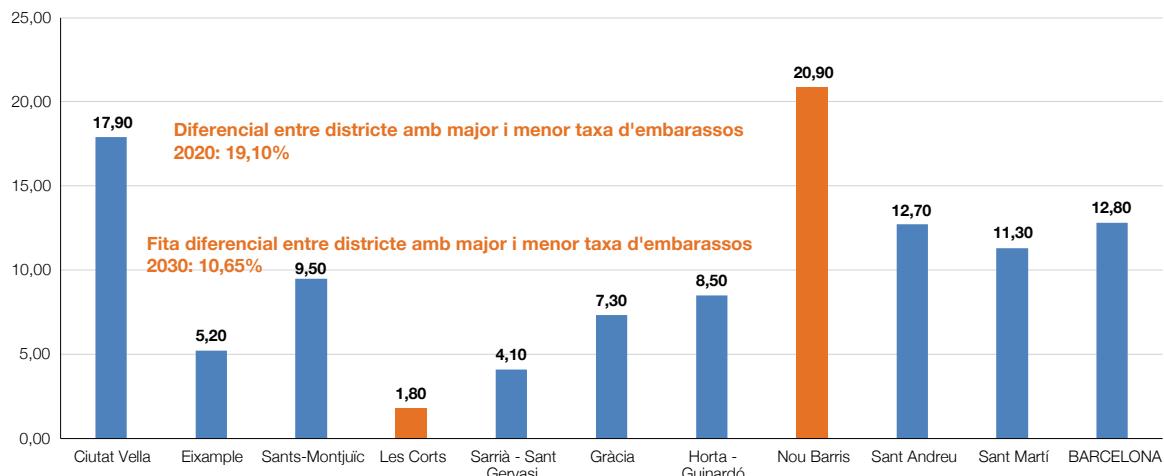
Nota: La taxa d'embarassos en noies adolescents es calcula com el nombre d'embarassos per cada 1.000 dones de 15 a 19 anys.
Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

L'Ajuntament ha actuat de forma supletòria per pal·liar alguns d'aquests déficits, en atenció dental i salut mental. Però tant o més rellevant és la [inversió per millorar la qualitat de l'atenció sanitària](#)

[pública a la ciutat](#), a través de la col·laboració entre la Generalitat de Catalunya, que en té les competències, i l'Ajuntament, articulada al Consorci Sanitari de Barcelona.

Gràfic 20: Embarassos en noies adolescents

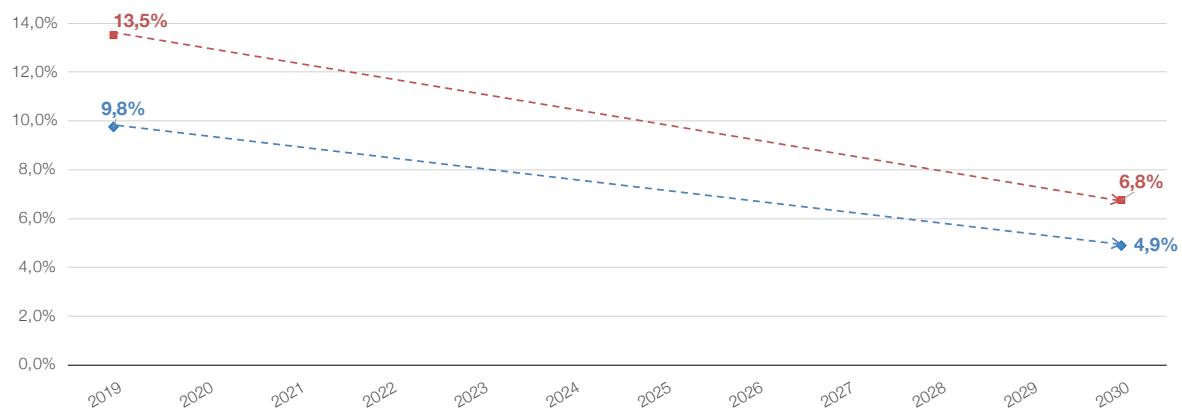
Indicador 3.7.2: Taxa d'embarassos adolescents (nombre d'embarassos per 1.000 noies de 15 a 19 anys) per Districte. Any 2020

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Gràfic 21: Manca d'atenció sanitària per motius econòmics

Indicador 3.8.1a: Reduir en un 50% la falta d'accés a l'atenció sanitària per motius econòmics (homes)
Indicador 3.8.1b: Reduir en un 50% la falta d'accés a l'atenció sanitària per motius econòmics (dones)

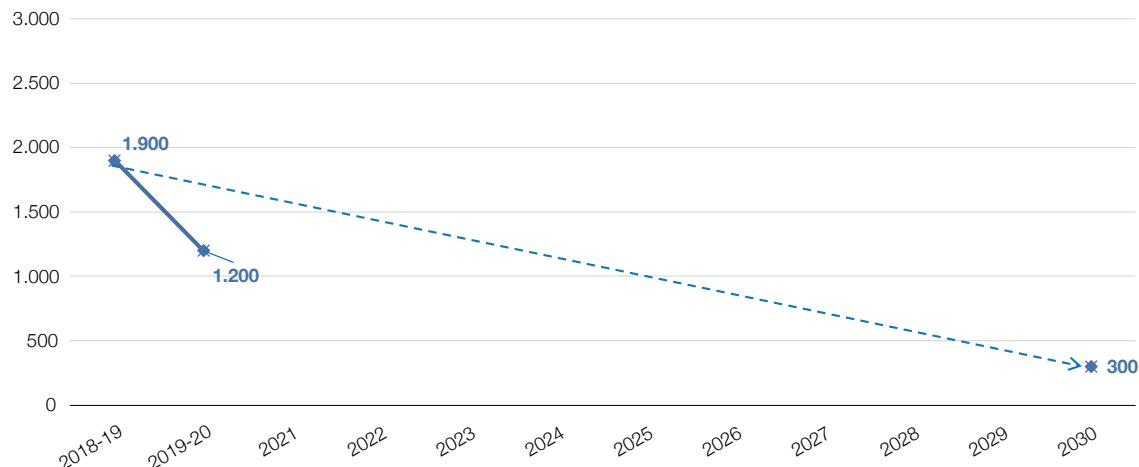

Nota: El càlcul de l'indicador es fa sobre la població major de 15 anys que, tot i necessitar-ho, no ha accedit als següents tractaments sanitaris per motius econòmics: atenció dental, salut mental i/o medicació amb prescripció mèdica.

Font: Departament de Salut Generalitat de Catalunya. Enquesta de Salut de Catalunya.

Gràfic 22: Salut i contaminació de l'aire

Indicador 3.9.1: Estimació de morts causades anualment per l'excés de contaminació

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Informe de Salut 2021.

3.9 Reduir dràsticament les morts causades per l'excés de contaminació

L'Agència de Salut Pública de Barcelona realitza estimacions sobre l'impacte de la contaminació de l'aire (partícules i diòxid de nitrogen) sobre la salut. Al Gràfic 22 podem observar l'estimació de morts causades per l'excés de contaminació abans de la pandèmia (2018/2019) i durant la pandèmia (2020/2021). Si la caiguda continuaés a aquest ritme, la fita desitjada per a 2030 s'assoliria bastant abans. Però aquesta línia positiva només es podrà mantenir si els nivells de contaminació de l'aire consoliden la millora experimentada l'any 2020. (Per més informació sobre aquest tema veure fita 11.6).

3.a Reduir significativament l'hàbit de fumar

Les dades de l'Enquesta de salut de Barcelona 2021 mostren una baixada de dos punts en el percentatge de persones residents a Barcelona que fumen diàriament. Tanmateix, tal com s'observa al Gràfic 23, la reducció d'aquest hàbit es concentra en els homes (gairebé 4 punts), mentre que en les dones la taxa de fumadors es manté pràcticament igual.

Al gràfic 24, que mostra la suma de fumadors/es diaris i ocasionals, s'observa que en tots els àm-

bits territorials la taxa és molt similar, entre el 24 i el 25% de la població major de 15 anys.

Barcelona compta amb un [programa per abordar el tabaquisme des d'una perspectiva de salut pública](#).

3.b. Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en l'àmbit de la recerca en salut global i la millora dels instruments de Salut Pública i els Sistemes de Salut

Veure ODS 17, fita 2.

3.d Dotar Barcelona d'un pla d'emergència específic per fer front a les situacions de pandèmia

L'Ajuntament [es va abocar des del primer moment, oferint serveis i recursos](#), per afrontar de la millor manera possible la nova i imprevista situació. En aquest temps ha sumat experiències i innovacions –pel que fa a actuacions i a adaptació organitzativa-, molt rellevants per a la [governança de situacions d'emergència sanitària i social d'alta complexitat](#). És un coneixement que ja ha estat codificat, i resta pendent donar-li un format de pla.

Gràfic 23: Prevalença de l'hàbit de fumar

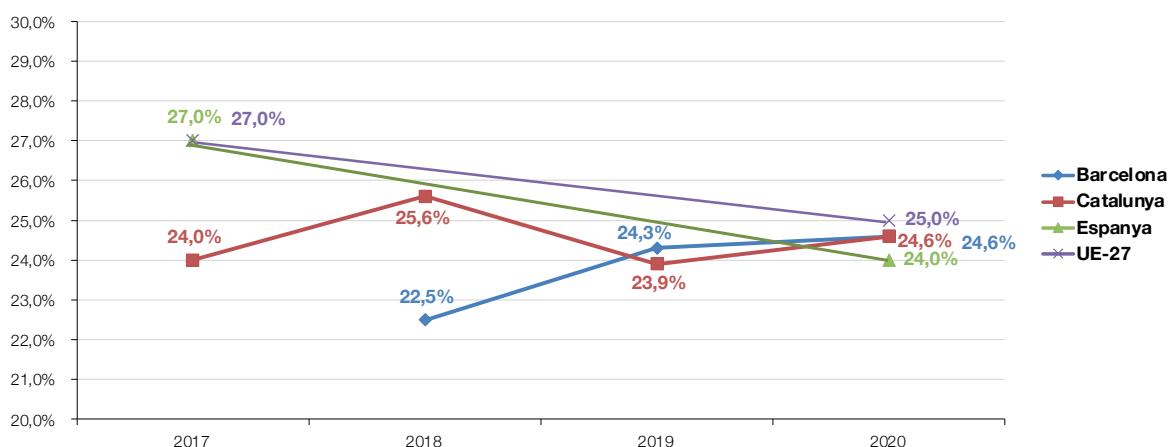
Indicador 3.a.1a: Reduir en 3 punts percentuals el % de persones majors de 15 anys que fumen diàriament (homes)

Indicador 3.a.1b: Reduir en 3 punts percentuals el % de persones majors de 15 anys que fumen diàriament (dones)

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Enquesta de Salut de Barcelona.

Gràfic 24: Prevalença de l'hàbit de fumar. (comparativa territorial)

Note: L'indicador recull la suma del percentatge de la població de 15 anys o més que declara que fuma diàriament i de la que declara que fuma però no diàriament (fumadors ocasionals).

Font Catalunya i Barcelona: Departament de Salut. Enquesta de salut de Catalunya. **Font Espanya i Unió Europea:** Eurostat.

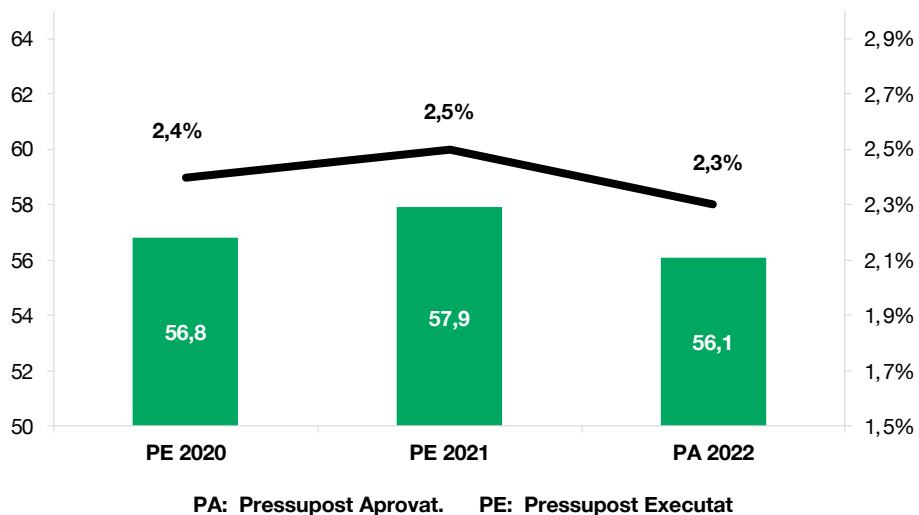
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari de l'ODS 3 mostren una situació molt estable pel que fa a la despesa corrent, que es situa entre els 56 i els 58 milions d'euros, entre el 2,3 i el 2,5% del

pressupost total. Per contra, la inversió creix notablement, fins al punt que, si s'acaben complint les previsions del PIM, s'haurà triplicat al llarg del mandat.

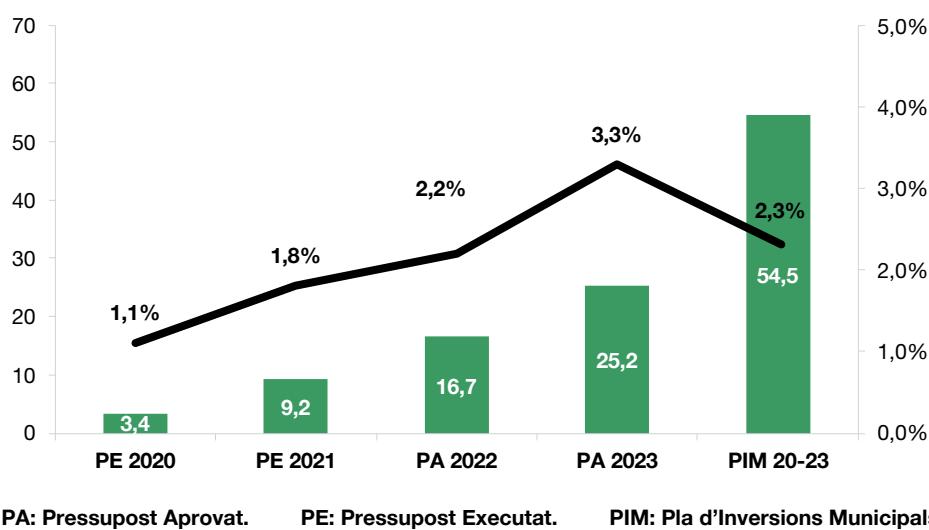
Despesa corrent destinada a l'ODS 3

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 3

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom

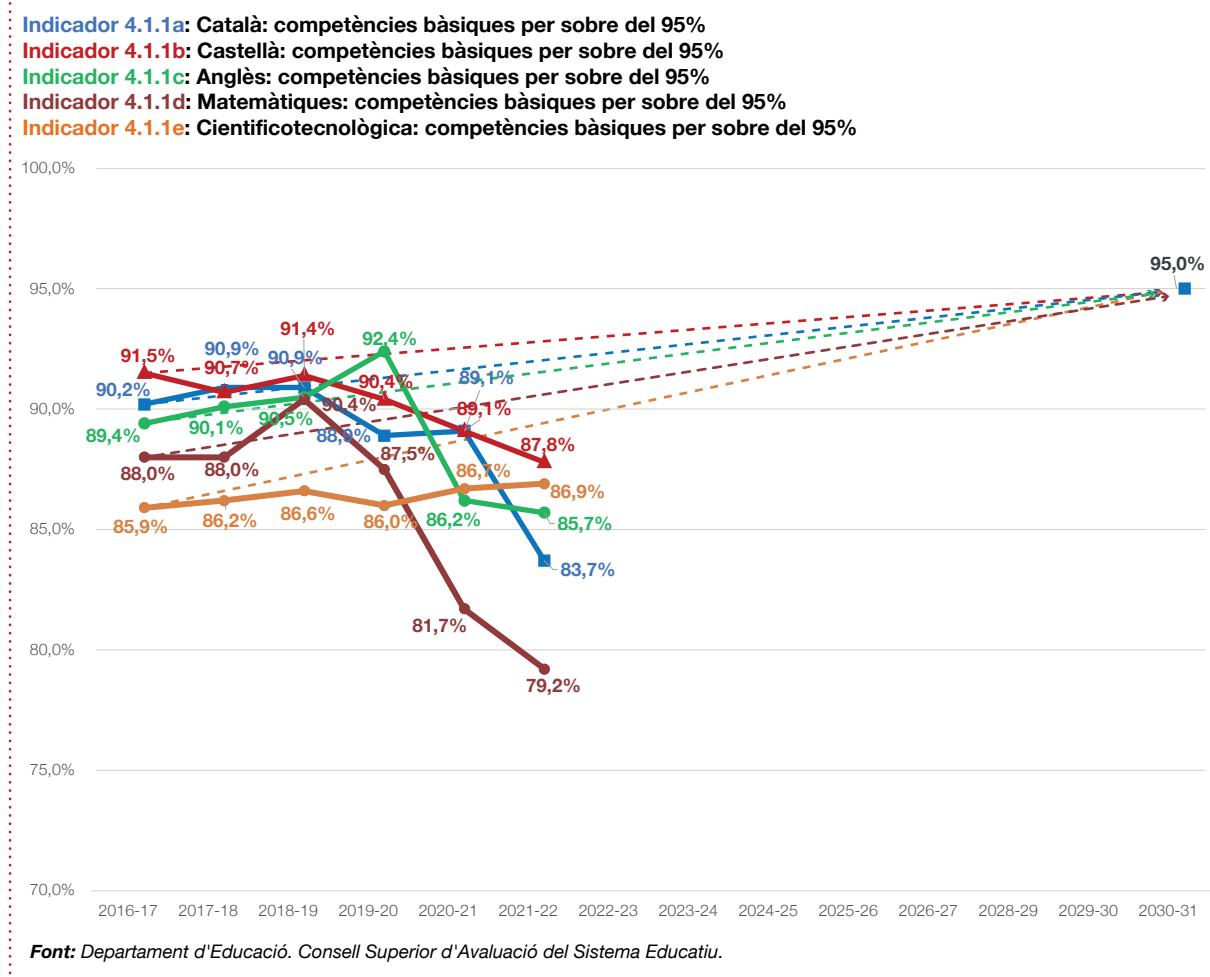
Aquests tres documents aporten la visió més completa i actualitzada de l'acció municipal per l'educació, la *Memòria de l'Institut Municipal d'Educació*, la *Memòria de*

programes transversals de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat i el *Recull d'indicadors de gestió* d'aquesta mateixa àrea.

Fites i indicadors Barcelona

4.1 Pràcticament tot l'alumnat acaba l'ensenyament obligatori amb èxit i amb un nivell adequat de competències

Gràfic 25: Taxa d'assoliment de competències bàsiques en acabar l'ESO

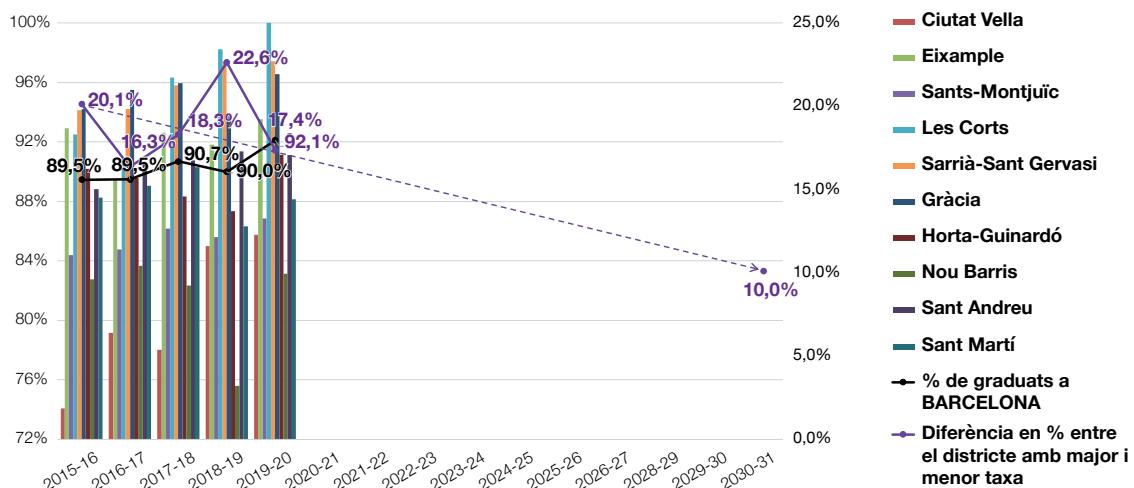

El curs 2021-22 presenta un descens de tots els resultats excepte en la competència científicotecnològica. En llengua catalana baixa 5,4 punts i en la castellana 1,3 punts en l'anglés 0,5 punts; en matemàtiques, 2,5 punts. L'inici d'aquesta tendència negativa es remunta al curs 2019-2020, el de l'inici de la pandèmia. Resulta necessari i urgent redreçar la tendència per poder situar altre cop al punt de mira la fita del 95% d'assoliment satisfactori de les cinc competències bàsiques a 4t d'ESO.

El percentatge de graduació en l'ESO va augmentar 2 punts (fins al 92,1%) en el darrer curs acadèmic del qual tenim dades (2019-2020), fet que és molt positiu. La diferència entre districtes també es va reduir, situant-se, amb 17,4 punts percentuals de distància, sobre la línia esperada per assolir la fita del 10% (o inferior) desitjada per a l'any 2030. Quan arribin les dades del curs 2020-2021 caldrà veure fins a quin punt la pandèmia ha pogut afectar també aquests indicadors.

Gràfic 26: Taxa de graduació en acabar l'ensenyament obligatori

Indicador 4.1.2: Distància entre el districte amb la taxa més elevada de graduats i la més baixa inferior a deu punts percentuals

Font: Departament d'Educació. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

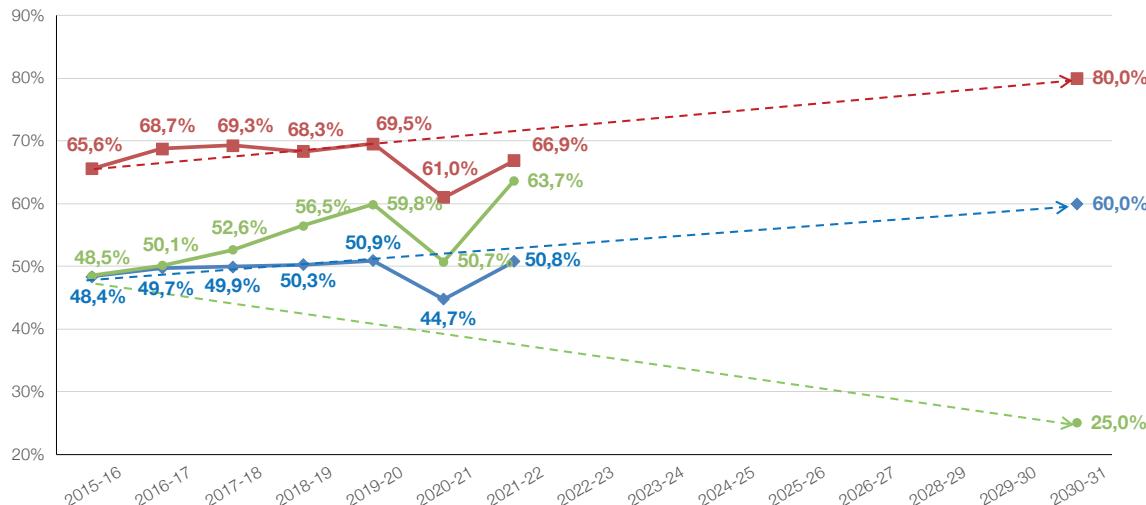
4.2 Augmentar l'escolarització en l'etapa 1-3 anys, vetllant perquè l'augment es produueixi especialment en els infants de famílies de nivell socioeconòmic baix

Gràfic 27: Escolarització en l'etapa 0-3 anys

Indicador 4.2.1: Situar la taxa d'escolarització a un any (P1) per sobre del 60%

Indicador 4.2.2: Situar la taxa d'escolarització als dos anys (P2) per sobre del 80%

Indicador 4.2.3: Reduir la distància entre el districte amb major i amb menor taxa d'escolarització a P2 per sota dels 25%

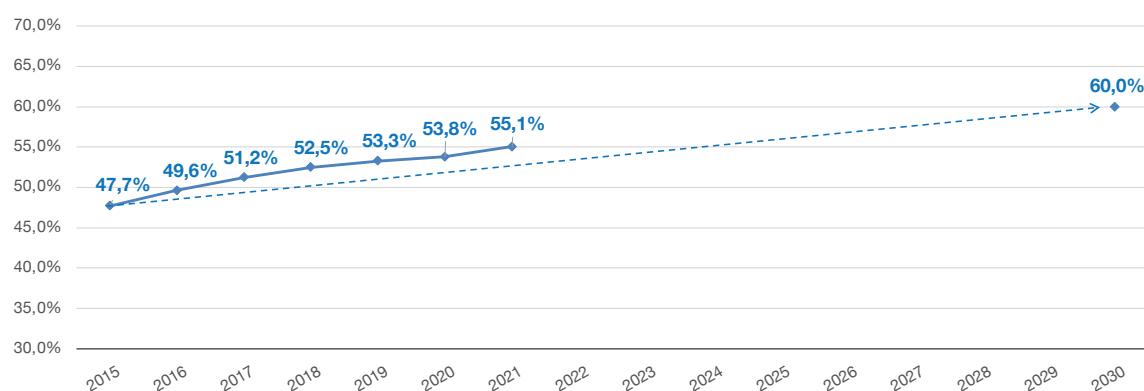
Font: Departament d'Educació. Estadística de l'ensenyament.

Després de la forta davallada en les taxes d'escolarització a P1 i a P2 durant el curs 2020-21 provoquades per la situació de pandèmia, el curs 2021-22 va presentar una forta recuperació dels valors, arribant al 50,8% a P1 i al 66,9% a P2, a prop dels valors esperats per assolir la fita del 60% (P1) i 80% (P2) l'any 2030. L'aspecte més negatiu que mostren les dades és la diferència entre districtes en l'escolarització als dos anys d'edat. Lluny de reduir-se, aquest diferencial ha arribat al seu màxim durant el curs 2021-22, situant-se en 63,7 punts.

L'Ajuntament compta amb un [Pla per a l'educació i la criança de la petita infància](#), que promou l'accés universal i l'educació inclusiva. A més d'avançar en la construcció de noves escoles bressol, augmentant progressivament el nombre de places disponibles, s'ha treballat en la [detecció i atenció precoç de necessitats específiques de suport educatiu \(NESSE\) a les escoles bressol municipals](#), i s'ha dut a terme una [política de tarificació social](#) d'aquest servei per promoure l'equitat social.

Gràfic 28: Població amb estudis superiors

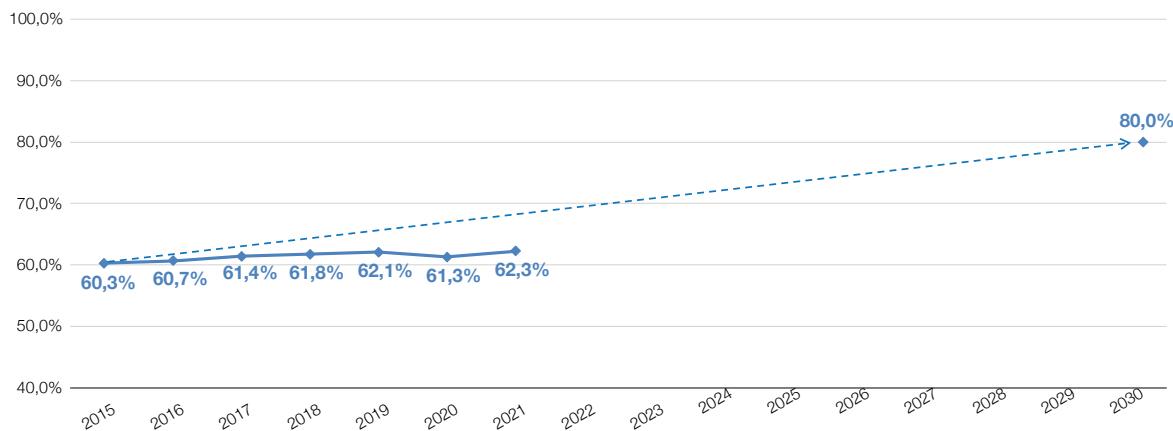
Indicador 4.3.1: 60% de les persones entre 30 i 34 anys amb un títol d'educació superior (estudis universitaris o Cicle Formatiu de Grau Superior)

Font: Oficina Municipal de Dades, a partir del Padró municipal d'habitants.

Gràfic 29: Població amb educació postobligatòria

Indicador 4.4.1: 80% de les persones entre 20 i 24 anys amb un títol d'educació postobligatòria (Batxillerat o Cicle Formatiu de Grau Mitjà) com a mínim.

Font: Oficina Municipal de Dades a partir del Padró municipal d'habitants.

4.3 Més d'un 60% de titulats superiors entre els joves adults

Tal com s'observa al gràfic, el percentatge de població de 30 a 34 anys amb estudis superiors augmenta any rere any a Barcelona, mostrant des de l'inici de la sèrie uns valors per sobre dels esperables en relació al compliment de la fita del 60% pel 2030. L'any 2021 s'arribà al 55,1% de titulats en educació superior, un 1,3% més que l'any anterior. (trobareu més informació sobre aquest tema a l'ODS 9, fita 5).

El percentatge de persones entre 20 i 24 anys amb educació postobligatòria (batxillerat o CFGM), augmenta a una velocitat molt lenta i sembla estancat a l'entorn del 62%. Hores d'ara sembla complicat assolir la fita del 80% per l'any 2030. Aquest indicador, combinat amb el de la fita 4.3, apunta a una creixent polarització de la població barcelonina en termes de formació.

Per divulgar la importància estratègica de la formació professional i promoure les vocacions s'han publicat informes de diagnosi, noves tendències i necessitats formatives, vinculades a la formació professional, en relació amb quatre sectors de gran rellevància, [el sanitari i sociosanitari](#), el de [la impressió 3D](#), el de [l'ecodisseny \(economia circular\)](#), el del [comerç i la restauració](#) i [l'agroalimentari](#).

4.4 Quatre de cada cinc joves hauran completat algun tipus de formació postobligatòria

4.5 Per al 2030 totes les persones tindran les mateixes oportunitats formatives

L'indicador d'aquesta fita encara no està disponible.

És important assenyalar que l'Ajuntament ha promogut la inclusió i la igualtat d'oportunitats educatives a través de diversos programes i mesures de govern. El [Programa Connexions](#), nascut com a resposta a la pandèmia però prolongat més enllà, consistent en la cessió d'espais municipals per ampliar els espais a disposició de les escoles, buscant connexions amb altres programes i serveis municipals. En referència als espais educatius, també s'han treballat, de forma participativa, els [criteris per un bon pati](#) (escolar): naturalitzat, coeducatiu i comunitari. L'estrategia “[Cap a una política de tardes en barris educadors](#)”, vol promoure les oportunitats educatives i culturals de tots els infants i adolescents a través de les activitats extraescolars. El concepte “barris educadors” vol assolir una [expansió comunitària de l'educació](#), fomentant la coneixença i la coordinació dels diferents agents educatius i comunitaris, l'ús social dels centres educatius i la funció educativa de l'espai públic.

4.6 El gruix de la població barcelonina sabrà desenvolupar-se en almenys tres idiomes: català, castellà i anglès

El coneixement del castellà, mesurat a partir de la percepció subjectiva de la pròpia capacitat lingüística, és pràcticament del 100% en el conjunt de població major de 17 anys i per a tots els anys de la sèrie. Pel que fa a l'anglès, des de 2015 el seu coneixement ha augmentat 12 punts, fins arribar al 56,2% l'any 2022. Tot i la lleugera reculada dels darrers dos anys, va en la bona direcció per arribar al 70,0% l'any 2030. Per contra, el percentatge de població major de 17 anys que considera que sap parlar català ha minvat un 0,9% respecte de l'any anterior i un 2,6% respecte al 2015. L'objectiu que tothom sàpiga parlar la llengua pròpia de Catalunya queda encara lluny.

4.7 L'acció educativa i de sensibilització sobre el desenvolupament sostenible i sobre els drets humans arribarà a tots els centres educatius

El nombre de centres educatius que han portat a terme projectes d'educació ambiental en el marc del programa Escoles+Sostenibles (E+S) ha estat de 358, fet que va representar el 52% del total de centres de la ciutat en el curs 2020-21. El creixement està relativament estancat, però va en la bona direcció. Per contra, el percentatge d'alumnes que coneixen els drets inclosos en la Convenció dels Drets dels Infants en acabar la primària s'ha reduït considerablement. En aquest sentit, un 14,8% menys d'alumnes afirma conèixer-los quan acaba l'educació primària (un 39,2% el curs 2020-

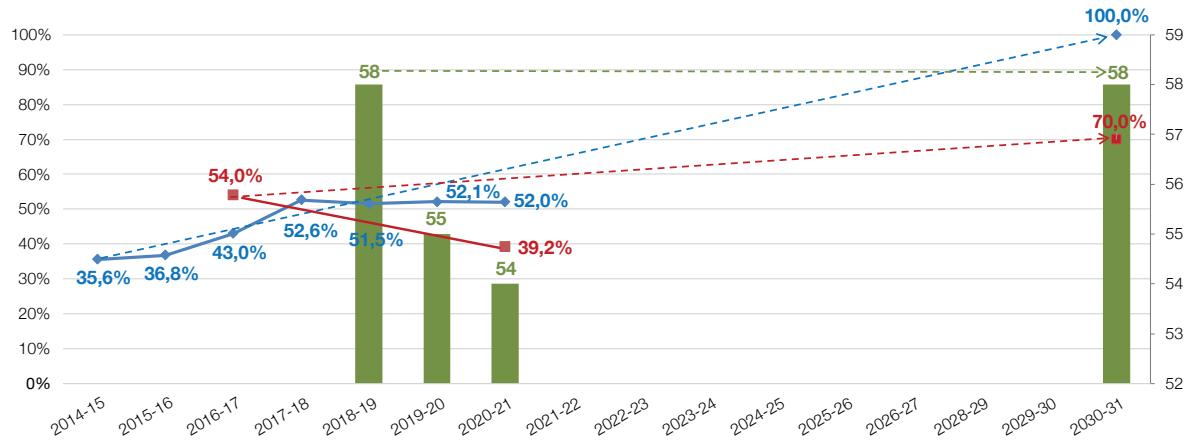
Gràfic 30: Coneixement d'idiomes

Indicador 4.6.1a: El 100% de la població major de 17 anys considera que sap parlar català
Indicador 4.6.1b: El 100% de la població major de 17 anys considera que sap parlar castellà
Indicador 4.6.1c: El 70% de la població major de 17 anys considera que sap parlar anglès

Gràfic 31: Educació pel desenvolupament sostenible i els drets humans

Indicador 4.7.1: 100% dels centres educatius participen en projectes d'educació ambiental dins la xarxa "Escoles + Sostenibles"
Indicador 4.7.2: Més del 70% d'alumnes coneixen la Convenció dels Drets dels Infants en acabar la primària
Indicador 4.7.3: Mantenir els projectes d'educació per la justícia global

Nota: Els projectes d'educació per la justícia global promouen una educació crítica i de foment de la pau, els drets humans, la sostenibilitat i la igualtat de gènere.

Font 4.7.1: Barcelona + Sostenible. Ajuntament de Barcelona.

Font 4.7.2: Institut Infància i Adolescència. Enquesta de Benestar Subjectiu de la Infància de Barcelona.

Font 4.7.3: Memòria del programa de Justícia Global.

21). L'alteració de la programació escolar i de les activitats lúdiques i culturals a l'exterior, a causa de la pandèmia, expliquen en bona part aquesta davallada. Pel que fa als projectes presents i finançats des de l'[Estratègia d'Educació per a la Justícia Global](#), l'any 2021 van ser 3 menys que al curs anterior; és una dada poc rellevant per a una estratègia que ha tingut gran èxit en el seu desplegament.

4.a Tots els infants amb dificultats d'aprenentatge tindran accés un recurs o un centre especialitzat per promoure el seu desenvolupament precoç

L'indicador d'aquesta fita encara no està disponible.

4.b Desenvolupar la cooperació internacional en l'àmbit de l'educació

Veure ODS 17, fita 2.

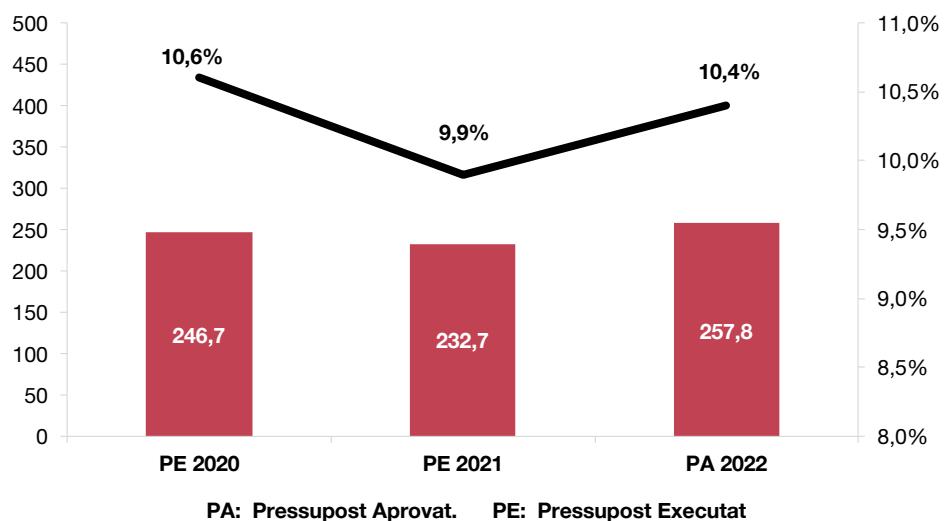

Indicadors d'esforç pressupostari

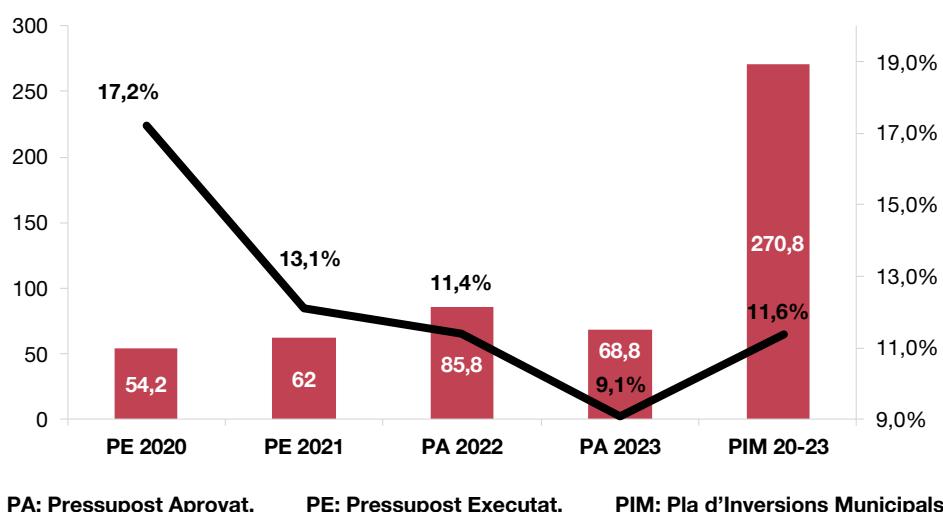
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una forta estabilitat en la despesa corrent. Representa a l'entorn del 10% de la despesa total, si bé cal tenir en compte que en aquest ODS s'hi comptabilitza la major part de la despesa dedicada a programes i equipaments culturals.

Pel que fa a la inversió, observem com en termes absoluts es manté relativament estable, però disminueix cap al final del PIM en termes relatius.

Despesa corrent destinada a l'ODS 4
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 4
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes

Fites i indicadors Barcelona

5.1 Eradicar les formes de discriminació de gènere i reduir l'impacte d'aquestes sobre la igualtat

S'està treballant per calcular l'indicador sintètic *Gender Equality Index*, elaborat per l'Institut Europeu per la Igualtat de Gènere, a escala de Barcelona. La gran virtut d'aquest índex es que integra pràcticament totes les dimensions de la desigualtat de gènere. Es compon de 31 indicadors, agrupats en 6 àmbits centrals (treball, recursos, coneixement, temps, poder i salut) i dos d'addicionals (violència contra les dones i desigualtats interseccionals). El problema és que està dissenyat per ser calculat a escala d'Estat. Sí que ha estat possible fer-ho [a escala de Catalunya](#), però el seu càlcul a escala de ciutat presenta encara dificultats insalvables, per la no disponibilitat de dades en alguns dels indicadors. En tot cas, els principals indicadors que sí que estan disponibles els trobareu en aquest ODS i en altres com el 3 o el 8.

L'Ajuntament ha estat molt actiu en el combat contra la desigualtat econòmica de gènere. L'[Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precaritat a Barcelona : 2016-2024](#) ha estat completada i actualitzada per la [Mesura de Govern d'Economia Feminista](#) (per a la millora de les condicions econòmiques, socials i laborals de les ocupacions més precaritzades i feminitzades). També s'ha fet un estudi sobre la justícia de gènere en un espai emblemàtic de la indústria bar-

celonina, com són els [polígons del marge dret del Besòs](#).

Més enllà d'això, ha incorporat la perspectiva de gènere en nombrosos sectors de les polítiques municipals com l'[habitatge](#), [la prevenció del sen-sellarisme](#), [l'esport](#), la [cultura](#), la [ciència](#), l'[acció comunitària](#), la [mobilitat ciclista](#), i el [disseny, implantació i gestió dels equipaments públics](#). També s'ha generalitzat l'elaboració d'informes d'impacte de gènere, entre els quals destaca el [del pressupost](#).

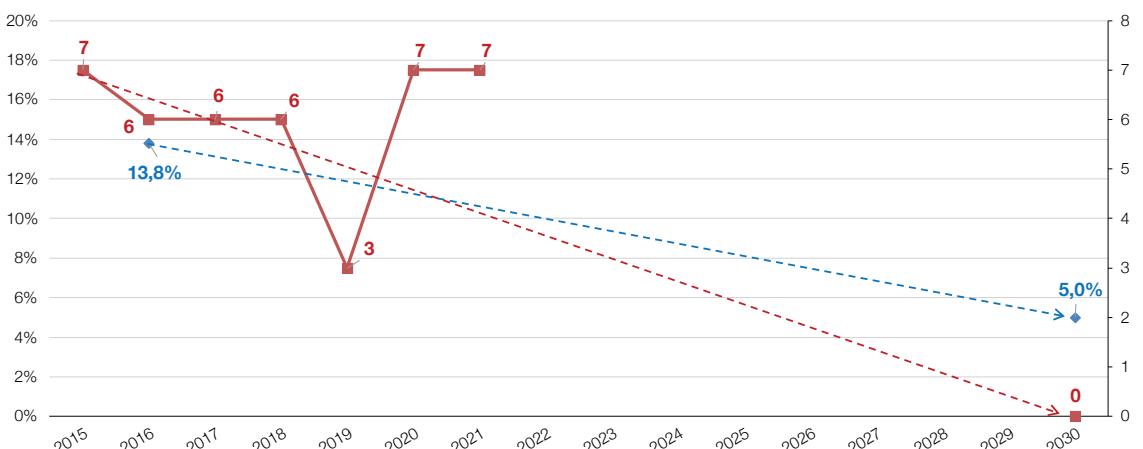
5.2 Eradicar la violència masclista a Barcelona

L'indicador referit a la prevalença de la violència masclista no es podrà actualitzar fins l'any vinent coincidint amb la publicació de l'Enquesta sobre les violències masclistes a Catalunya corresponent a 2021. En relació a la violència masclista, no s'ha aconseguit reduir el nombre d'homicidis per violència masclista al partit judicial de Barcelona.

Barcelona té unes polítiques molt consolidades en la lluita contra la violència de gènere. En aquest mandat s'han actualitzat amb les mesures de govern [Sumant aliances: Barcelona, ciutat lliure de violències masclistes i la Guàrdia Urbana vers les violències masclistes](#). La darrera és un Pla que té per objectiu general incrementar els recursos i la preparació de la GUB per millorar la prevenció, la detecció i l'atenció a les dones víctimes de violències masclistes, així com optimitzar els recursos existents del sistema.

Gràfic 32: Violència masclista

Indicador 5.2.1: Prevalença de violència masclista per sota el 5%
Indicador 5.2.2: Nombre de femicidis igual a zero (eix dreta).

Nota 5.2.2: Es comptabilitzen els homicidis per violència sobre la dona al partit judicial de Barcelona.

Font 5.2.1: Departament d'Interior. Enquesta de violència masclista de Catalunya.

Font 5.2.2: Consejo General del Poder Judicial.

En temps de pandèmia es va fer un seguiment constant i proper de l'evolució d'aquest fenomen, a través d'informes com el [Violències masclistes en temps de Covid-19](#), o el [Panel sobre la percepció de la violència masclista entre usuàries del SARA en temps de COVID-19](#). Un altre tema que s'ha priorititzat en els darrers dos anys és la prevenció, detecció i actuació en casos de violència sexual en activitats promogudes per l'Ajuntament. Concretament s'han aprovat protocols per als [centres municipals d'ensenyaments musicals](#) i per a les [activitats esportives per a adults](#).

5.3 Desenvolupar els programes de lluita contra el tràfic i l'explotació sexual de dones i noies, i contra la violència masclista en països receptors d'Ajut Oficial al Desenvolupament

La [Unitat Municipal contra el Tràfic d'Éssers Humans](#) (UTEH) és un servei municipal que aborda i combat el tràfic d'éssers humans des d'un vessant integral. La línia d'actuació principal és la restitució dels drets humans que han estat vulnerats a víctimes o potencials víctimes de tràfic d'éssers humans que es trobin vinculades a la ciutat de Barcelona, mitjançant l'ofertiment d'atenció especialitzada. El nombre de persones ateses pel servei va gairebé triplicar-se en els primers quatre anys de funcionament. La situació de pandèmia,

que va reduir els fluxos de mobilitat internacional, podria haver influït també en la notable davallada que s'observa l'any 2021.

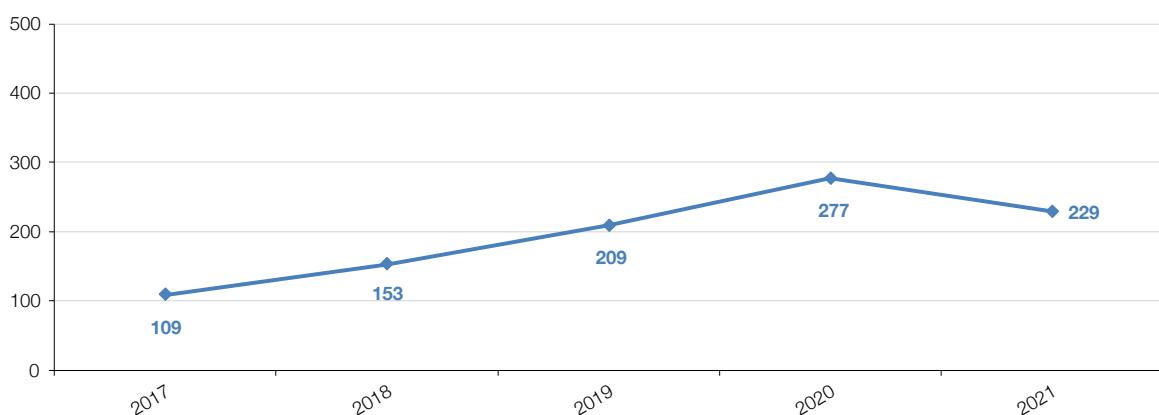
5.4 Assolir una responsabilitat compartida en les feines de la llar i en les cures, tant dins de les famílies com entre famílies, empreses i administració pública

L'ambiciosa fita que al 2030 *ningú no s'hauria d'ocupar d'una persona amb necessitats de cura en solitari* va pel bon camí en la seva consecució, ja que l'any 2021 el percentatge de persones soles que ha de tenir cura de persones dependents disminueix respecte del 2016 en un 2,3% i se situa en el 5,6%. Per contra, l'objectiu d'assolir un repartiment més equilibrat de les tasques de la llar entre homes i dones no sembla anar en la direcció correcta. La darrera dada disponible corresponent al 2020, mostra com les dones dediquen de mitjana un 48,8% més del seu temps a les feines de la llar que no pas els homes. La pandèmia sembla haver estroncat la lenta progressió que s'havia aconseguit entre 2015 i 2019.

[La Xarxa NUST \(Nous Usos Socials del Temps\)](#) és una xarxa local d'empreses i entitats de diferents mides i sectors orientada a promoure una cultura del treball i una gestió del temps de treball que comporti un major equilibri entre les necessitats de temps de les persones i els re-

Gràfic 33: Lluita contra el tràfic i l'explotació sexual de dones i noies

Indicador 5.3.1: Unitats familiars ateses per la Unitat municipal contra el Tràfic d'éssers Humans (UTEH) víctimes d'explotació sexual o de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual

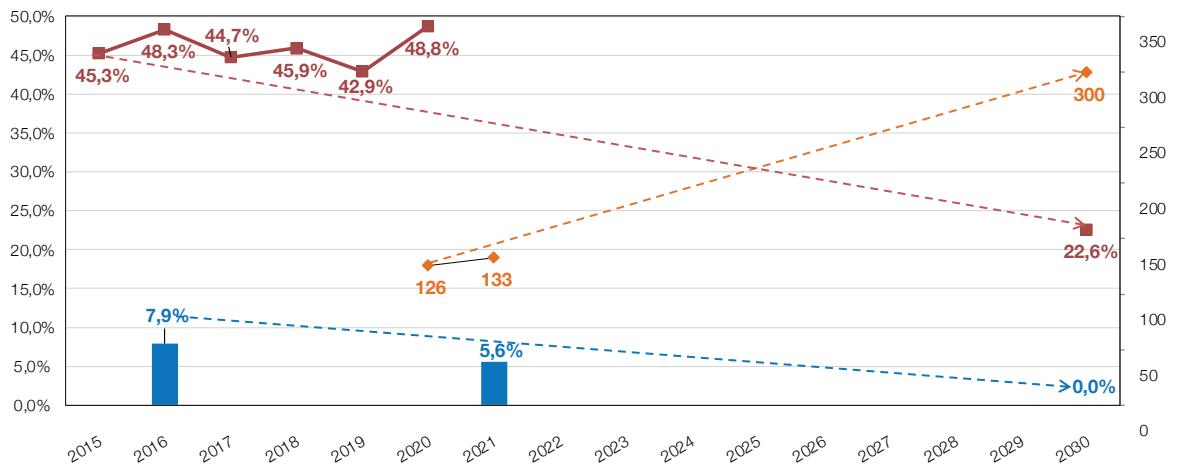

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.

Font: Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 34: Responsabilitat compartida en la llar i en les cures

Indicador 5.4.1: Cap persona s'ocuparà d'una persona amb dependència sense cap suport
Indicador 5.4.3: Reduir a la meitat la breixa de gènere en les feines de la llar
Indicador 5.4.5: Un mínim de 300 Empreses i entitats han de formar part de la xarxa NUST

Font 5.4.1: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Enquesta de Salut de Barcelona.

Font 5.4.3: Departament de Salut, Generalitat de Catalunya. Enquesta de Salut de Catalunya.

Font 5.4.5: Xarxa d'empreses Nous Usos Socials del Temps.

queriments i necessitats de competitivitat i productivitat de l'organització, impulsant canvis per a avançar en aquest sentit. L'any 2021 un total de 133 empreses i entitats en formaven part. És un avanç, però no s'està avançant prou ràpid com per assolir la xifra de 300 membres l'any 2030.

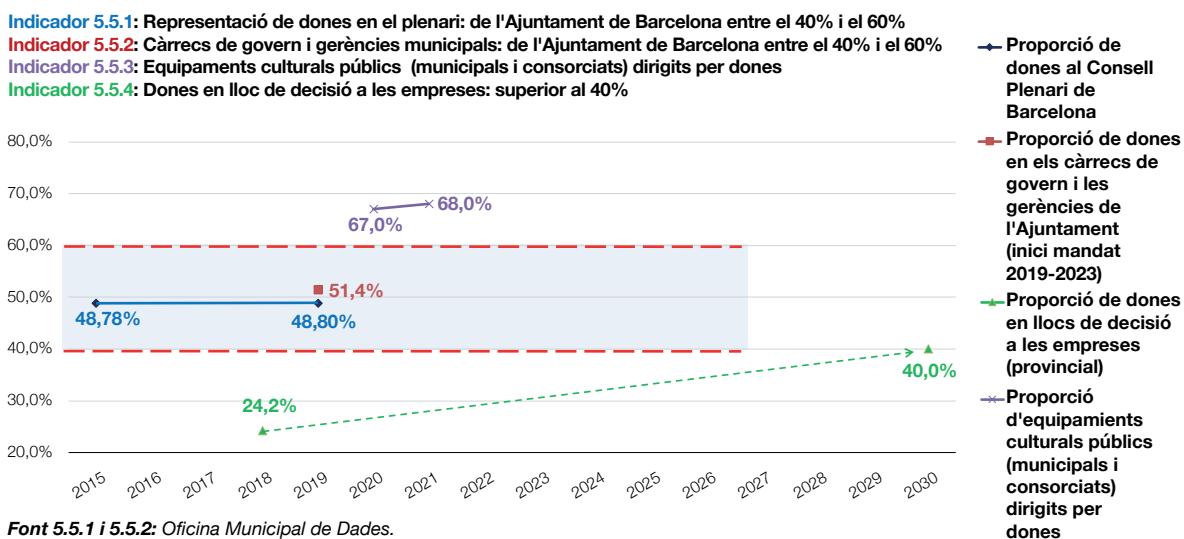
La [Mesura de govern per una democratització de la cura](#) segueix sent la referència princi-

pal de la política de l'Ajuntament en aquest tema. Als darrers anys s'ha generat nou coneixement sobre els treballs relacionats amb les cures, a través de [l'enquesta Òmnibus Municipal](#) i del [dossier especial "La ciutat de les cures"](#) de la revista Barcelona Metròpolis. També s'ha teoritzat sobre la vinculació de les cures amb [el temps per la vida a la ciutat sostenible](#).

5.5 Trencar els sostres de vidre de les dones a Barcelona, assolint la paritat en els espais de representació i de lideratge polític, econòmic i social

Gràfic 35: Paritat en espais de representació i lideratge

Les darreres dades disponibles, tant en relació a la representació política de les dones en el plenari municipal com en els càrrecs de govern municipals, mostren com es van distribuir de manera alineada amb la paritat de gènere. Per altra part, el percentatge d'equipaments culturals públics dirigits per dones va arribar a ser del 68% l'any 2021. El “sostre de vidre” es fa molt més evident quan s’analitza la presència de les dones en els llocs de decisió de les empreses (24,2%). Val a dir que aquest indicador és del conjunt de la província de Barcelona i no s’ha actualitzat des de l’any 2018. Caldrà impulsar-ne l’actualització o buscar alternatives.

L’Ajuntament disposa d’un [Pla d’Igualtat d’Oportunitats entre dones i homes](#), que comporta [desplegar la igualtat de gènere en les diverses dimensions de l’organització](#). En un altre àmbit és remarcable el treball que s’ha fet per analitzar els [Premis i distincions de l’Ajuntament de Barcelona amb perspectiva de gènere](#), que ha servit per [incorporar aquesta qüestió al Projecte normatiu de “Modificació del Reglament d’honor i distincions de l’Ajuntament de Barcelona”](#).

5.b Assolir la igualtat de gènere en l’ús de les TIC

L’indicador d’aquesta fita encara no està disponible. S’està treballant per crear un indicador sintètic, capaç de reflectir les diverses dimensions de la breixa de gènere en l’àmbit digital. L’estudi “[la breixa digital a la ciutat de Barcelona](#)” aporta una mirada actual i amb dades robustes de la qüestió. També s’ha fet [un estudi de la situació al propi Ajuntament de Barcelona](#). Respecte a l’acció municipal, la més destacada en aquest àmbit és la [mesura de govern BcnFemTech 2021-2023: per l’equitat de gènere al sector TIC](#).

5.c Implementar i actualitzar les normes i els plans per la igualtat de gènere de l’Ajuntament

Actualment està en vigor el [segon Pla per la justícia de gènere \(2021-2025\)](#). [El primer Pla per la Justícia de Gènere \(2016-2020\) va ser avaluat](#), en tots els seus àmbits i, específicament [en relació amb la transversalitat de gènere](#).

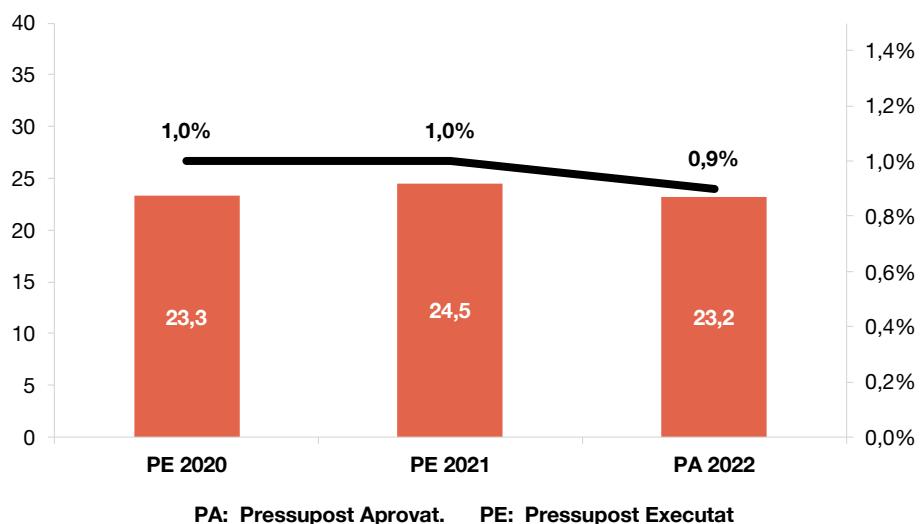
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una gran estabilitat en la despesa corrent, que es mou entre els 23 i els 24 milions d'euros (a

l'entorn de l'1% del total). La inversió es situa a un nivell molt baix, que representa el 0,2% del total.

Despesa corrent destinada a l'ODS 5

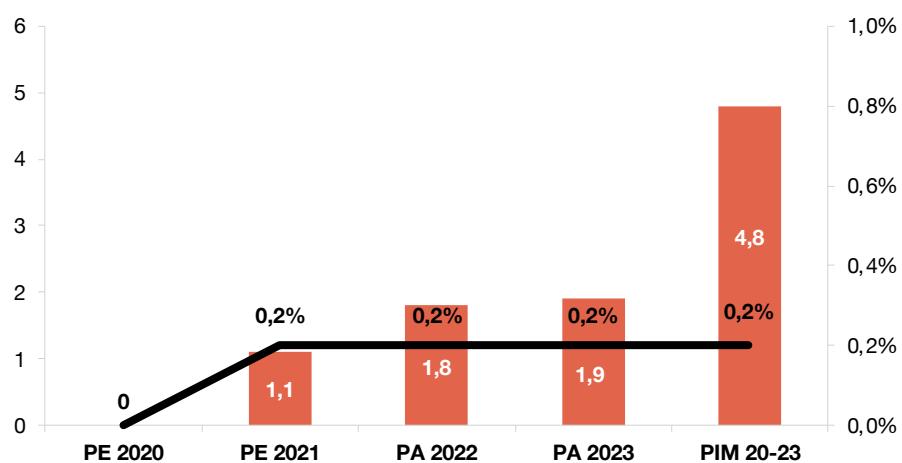
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 5

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat. PIM: Pla d'Inversions Municipals

Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones

L'informe anual "*El consum d'aigua de Barcelona: l'aprofitament i els usos dels recursos hidràtics*" és la font de referència per conèixer la

situació d'aquest ODS a Barcelona. Conté una enorme quantitat de dades i anàlisis sobre el balanç hídric i la petjada hídrica, entre d'altres.

Fites i indicadors Barcelona

6.1 Reduir el pes de la factura de l'aigua en el pressupost familiar

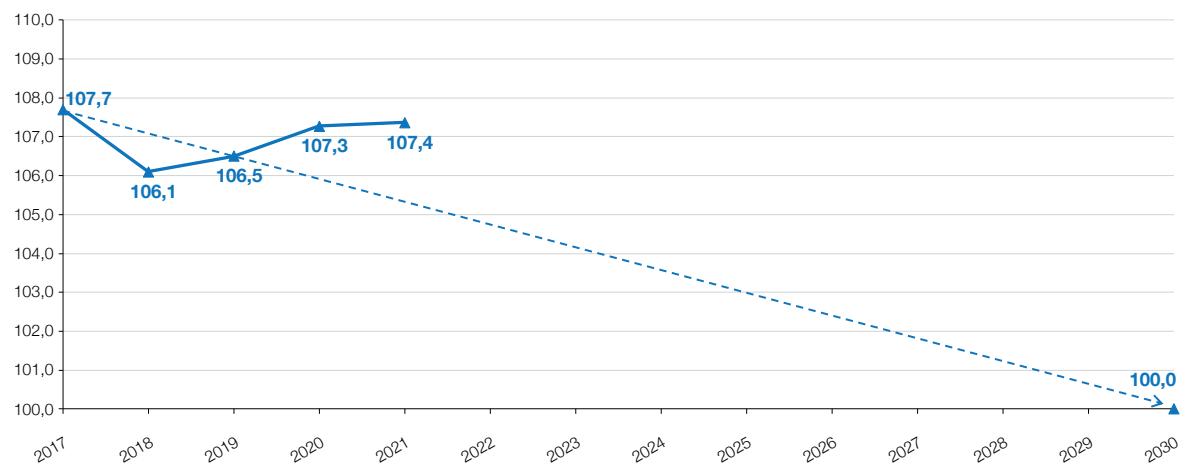
En els darrers cinc anys no s'ha aconseguit reduir el diferencial en la factura de l'aigua entre les llars del Barcelonès i les del conjunt de Catalunya. Segueixen pagant-la un 7% més cara.

6.2 Aconseguir que totes les persones tinguin accés a un habitatge en condicions d'higiene i salubritat adequades

El nombre d'assentaments irregulars a la ciutat no ha parat de créixer els últims anys i en conseqüència també ho ha fet el nombre de persones

Gràfic 36: Cost de la factura de l'aigua (comarca del Barcelonès)

Indicador 6.1.1: Situar l'índex d'esforç en el pagament de la factura de l'aigua en la mitjana de Catalunya

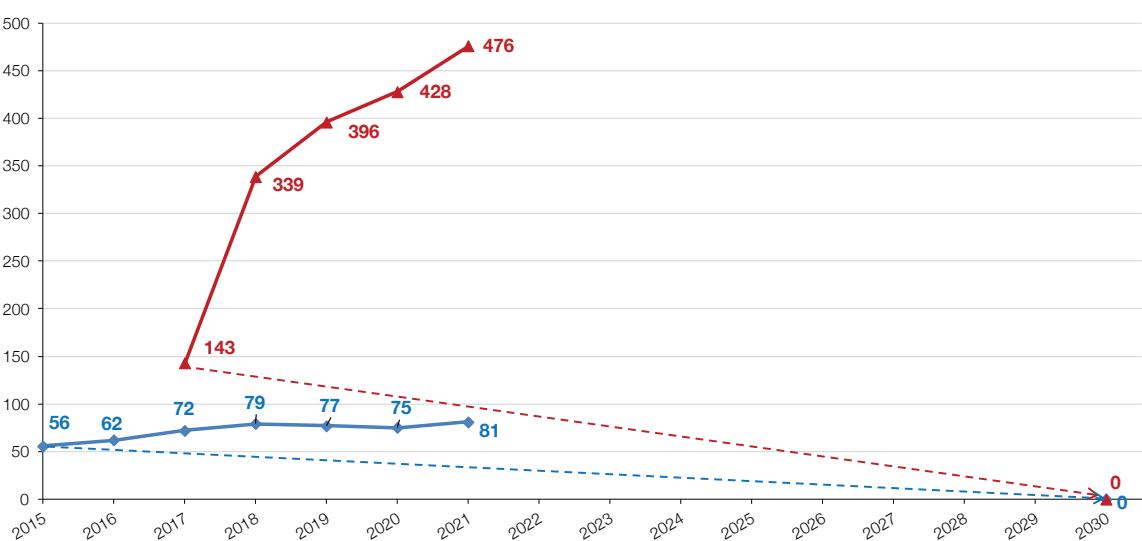

Nota: L'Índex d'esforç en el pagament de la factura de l'aigua posa en relació el preu de l'aigua amb la Renda Familiar Disponible (Catalunya =100).
Font: Agència Catalana de l'Aigua.

Gràfic 37: Assentaments irregulars (habitatges sense sanejament)

Indicador 6.2.1a: Reduir a zero el nombre d'assentaments irregulars a la Ciutat

Indicador 6.2.1b: Reduir a zero el nombre de persones allotjades en assentaments irregulars a la Ciutat

Font: Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona.

que s'hi allotgen. L'any 2021 es van comptabilitzar 81 assentaments irregulars, on hi viuen un total de 476 persones allotjades. (per entendre millor aquesta fita vegeu també ODS 1, fita 1).

6.3 Incrementar els sistemes urbans de drenatge sostenible i l'aprofitament de les aigües freàtiques

Per tal de poder arribar a un òptim estat de renovació del clavegueram s'ha estimat que caldrà rehabilitar almenys un 1,0% anual del clavegueram a partir del 2030. Segons s'observa al gràfic, els percentatges de renovació són encara força baixos, tal com indica la dada de 2021 amb un 0,19%. Un altre bon indicador de l'estat del clavegueram i íntimament relacionat amb l'anterior és

l'edat mitjana del conjunt de la xarxa. L'any 2021 l'edat mitjana es va situar en 65,2 anys, 2,2 anys més que l'any 2014, i encara lluny de la fita 2030 de rebaixar-la fins als 50 anys de mitjana.

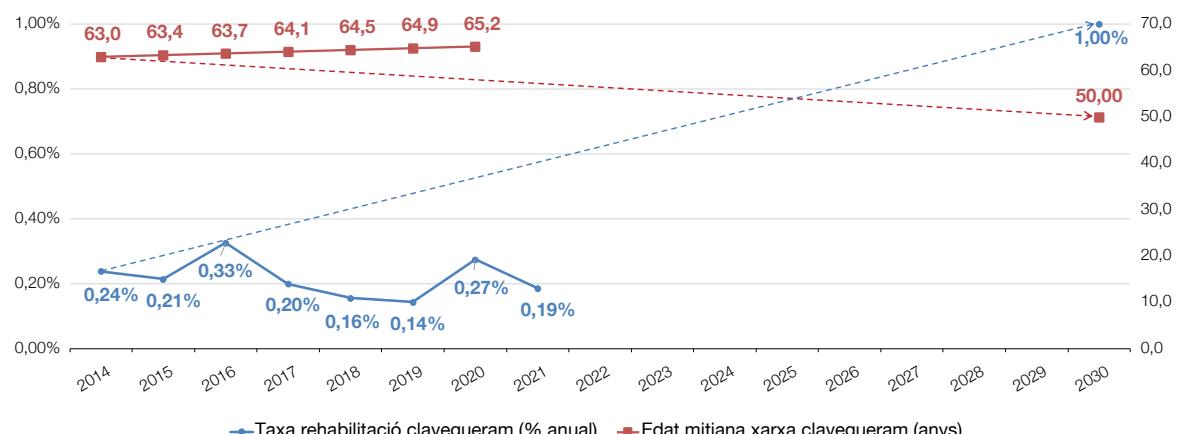
L'estat de conservació i el manteniment de la xarxa de clavegueram són fonamentals per evitar la filtració d'aigua al subsòl. L'escenari desitjat per a 2030 és que aquest volum d'aigua no sobrepassi els 6,71 hm³. En els darrers anys, però, l'indicador ha empitjorat lleugerament, fins als 11,50 hm³ d'aigua. Les pèrdues econòmiques derivades d'aquesta filtració s'estimen en uns 18,82 milions d'euros.

El [Pla Director Integral de Sanejament de la Ciutat de Barcelona \(PDISBA\) 2020-2100](#), és l'eina que orienta aquesta política, treballant amb escenaris a molt llarg termini.

Gràfic 38: Estat i renovació del clavegueram

Indicador 6.3.1: Rehabilitar cada any un 1% del clavegueram

Indicador 6.3.3: Edat mitjana de la xarxa de clavegueram inferior a 50 anys. (Eix dreta)

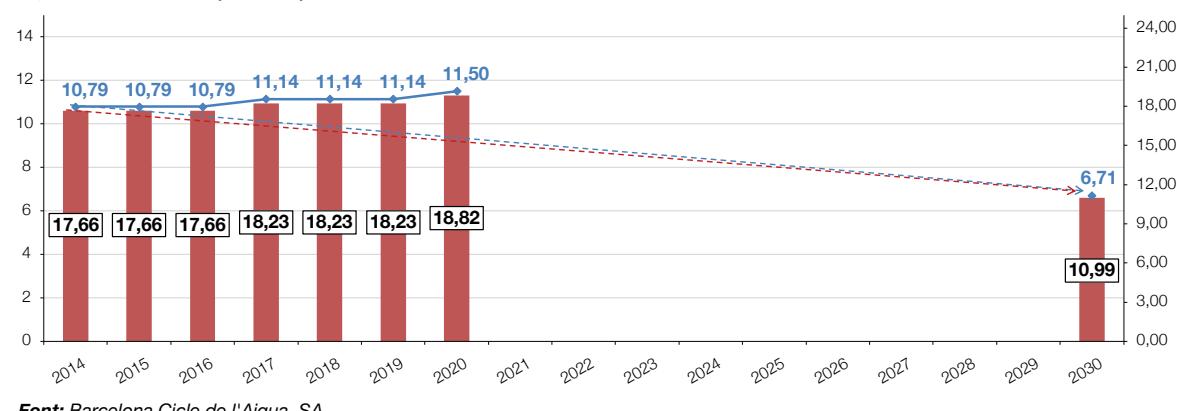

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Gràfic 39: Filtració d'aigua i contaminació

Indicador 6.3.2: Reduir el volum estimat d'aigua filtrada al subsol derivat de l'envenelliment del clavegueram per sota dels 6,71 hm³

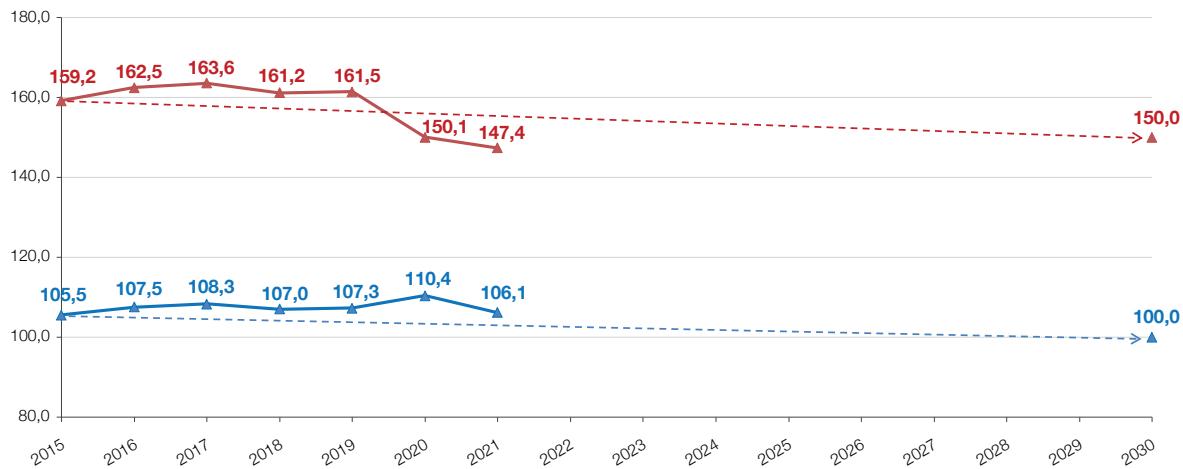
Indicador 6.3.4: Reduir les pèrdues econòmiques per efecte de la contaminació a les masses d'aigua subterrànies a menys de 10,99 milions d'euros. (Eix dreta)

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Gràfic 40: Consum d'aigua potable

Indicador 6.4.1: Assolir un consum d'aigua potable domèstica inferior a 100 litres per persona i dia
Indicador 6.4.2: Assolir un consum urbà d'aigua potable inferior a 150 litres per persona i dia

Font: Memòria anual. El consum d'aigua a Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

6.4 Assolir un consum d'aigua potable domèstica sostenible, gràcies a mesures d'eficiència i estalvi

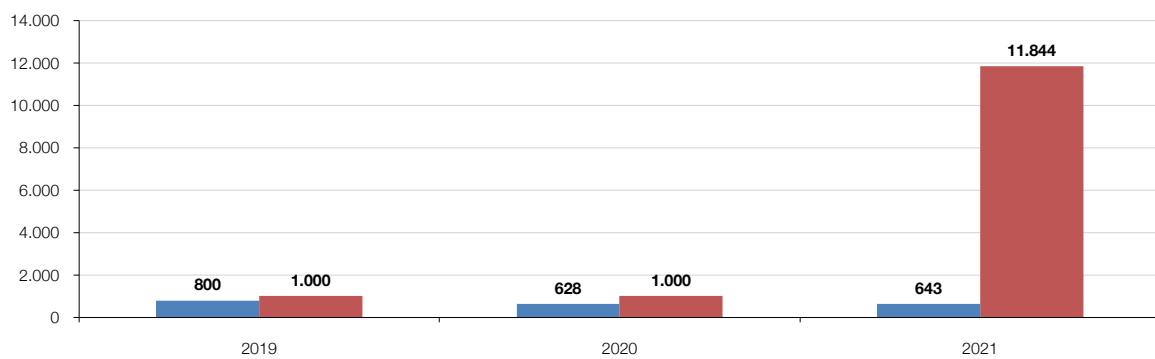
El consum d'aigua potable domèstica ha estat tradicionalment baix a Barcelona si el comparem amb altres ciutats similars. Tot i així, considerant que les situacions de sequera es podrien donar cada cop amb més freqüència i intensitat, convindria rebaixar-lo una mica més. Tal com s'observa al gràfic, el consum d'aigua domèstica ha

romès molt estable d'ençà del 2015, excepte el pic de l'any 2020, motivat pels confinaments de la pandèmia. Per contra, el consum urbà d'aigua ha assolit els anys 2020 i 2021 la fita de 2030, tot i que aquests valors estan molt condicionats per la caiguda de l'activitat turística, i és molt previsible que tornin a augmentar.

El [Protocol per situació de sequera a Barcelona](#) és el pla de protecció civil municipal que preveu tant les possibles situacions i problemàtiques derivades de la manca d'aigua com l'organització de les accions a emprendre en cada cas.

Gràfic 41: Ús d'aigües grises i aigües pluvials

Indicador 6.4.3: Ús d'aigües grises (m³)
Indicador 6.4.4: Ús d'aigües pluvials en cobertes (m³)

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.
Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Com s'observa al gràfic, l'aprofitament d'aigües grises als edificis encara és molt incipient. L'establiment d'una fita pel 2030 resta condicionat a les mesures de govern i al finançament que es pugui obtenir per ampliar-lo en els àmbits domèstic, industrial i comercial. Pel que fa a la recollida i aprofitament d'aigües pluvials en cobertes, s'observa com l'any 2021 va experimentar un impuls molt important, fins arribar als 11.844 m³ recollits.

El *Pla tècnic per a l'aprofitament dels Recursos Hídrics Alternatius de Barcelona (PLARHAB)* proposa incorporar, cada vegada més, recursos com l'aigua freàtica, l'aigua regenerada, les aigües pluvials d'escorriment i de coberta, les aigües grises o l'aigua de mar, en tots aquells usos en què no sigui necessari utilitzar aigua potable.

6.5 Dur a terme una gestió integrada dels recursos hídrics a tots els nivells, també mitjançant la cooperació transfronterera

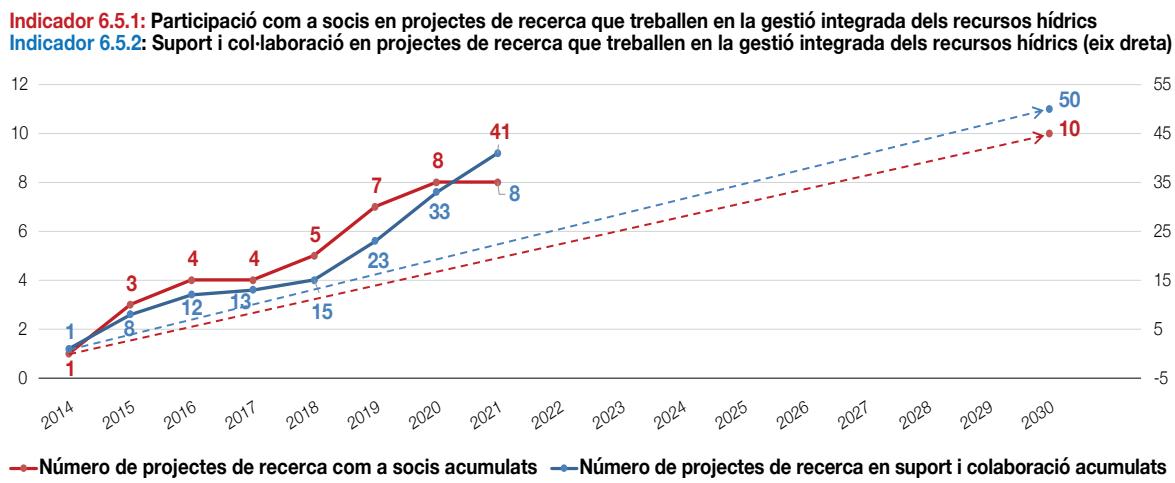
La participació en projectes de recerca proporciona innovació i millora contínua en la gestió integrada dels recursos hídrics. L'Ajuntament de Barcelona, a través de Barcelona Cicle de l'Aigua (BCASA), participa en diversos projectes amb fi-

nançament europeu, bé com a part del consorci, bé com a entitat col·laboradora. La participació acumulada des de l'any 2014 com a socis suma 8 projectes de recerca, i 41 com a col·laboradors. Parlem, doncs, d'una trajectòria molt consolidada.

L'Ajuntament de Barcelona treballa en la implantació de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS), que permeten regular el cabal d'aigua a xarxa de clavegueram i reduir així l'impacte ambiental dels sobreeiximents dels sistemes unitaris de sanejament i altres efectes perniciosos que es generen en moments de pluja extremadament intensa, quan el clavegueram queda desbordat. Gràcies a l'esforç en la implantació d'aquest sistema, a finals del 2021 ja es disposaven de 65,7 milers de m², amb un avanç notable cap a la fita 2030. Pel que fa a l'aigua de xarxa consumida pels serveis municipals, veiem com des de l'any 2015 ha baixat en 330.000 m³, fins als 5,28 milions de m³ de l'any 2021. De seguir disminuint a aquest ritme, s'assolirà la fita de baixar de 4,48 milions de m³ l'any 2030.

Tant el *PDISBA* com el *PLARHAB* incorporen aquestes línies de treball, que són estratègiques per a l'adaptació de la ciutat als efectes que el canvi climàtic està produint sobre el cicle de l'aigua.

Gràfic 42: Participació municipal en projectes de recerca sobre gestió integrada de l'aigua

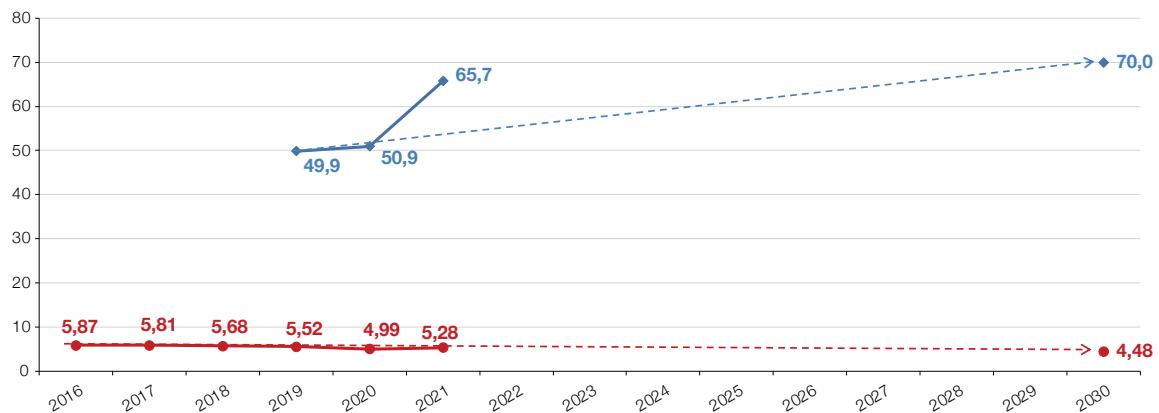

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Gràfic 43: Drenatge sostenible i estalvi d'aigua per ús de recursos hídrics alternatius

Indicador 6.5.3: Incrementar fins als 70 milers de m² els Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS)

Indicador 6.5.4: Reduir en 100.000 m³ anual el consum d'aigua de xarxa per part dels serveis municipals (millions de m³)

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

6.6 Garantir la protecció i la qualitat ambiental dels ecosistemes d'aigua

Gràfic 44: Qualitat microbiològica de l'aigua de les platges

Indicador 6.6.2: Previsió del percentatge de temps d'incompliment de la qualitat microbiològica de l'aigua de les platges de Barcelona durant la temporada de bany inferior a l'1,80%

Nota: Es considera temporada de bany de juny a setembre.

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Per poder garantir la qualitat de l'aigua a les platges de Barcelona és desitjable que el temps d'incompliment de la qualitat microbiològica d'aquesta no superi l'1,80% del temps durant la temporada de bany de juny a setembre. El registre de 2021 disminueix fins al 3,83% del temps. L'indicador varia molt, en funció de la pluviometria. El creixement dels SUDS (veure fita 6.5) i altres innovacions haurien de permetre una regulació cada cop més efectiva, que permeti reduir d'una forma estable la contaminació.

6.a. Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat en programes relacionats amb l'aigua i el sanejament

Veure ODS 17, fita 2.

6.b Ampliar la participació ciutadana en la gestió de l'aigua i el sanejament

Amb el nou Reglament de Participació Ciutadana, aprovat l'any 2017, s'obria el camí per a la celebració, amb el suport de més de 50 entitats i associacions, d'una consulta ciutadana sobre el model de gestió de la provisió d'aigua. Aquell reglament, però, va ser fortament impugnat als tribunals, en molt bona mesura per part de l'empresa concessionària del servei de provisió d'aigua. L'octubre de 2019 el reglament va ser anul·lat als tribunals, amb l'argument essencial que l'Ajuntament no podia regular la participació basant-se en la Carta Municipal de Barcelona, sinó que s'havia de cenyir a la normativa de l'Estat. Al maig de 2022 es va aprovar una nova versió del Reglament que, en principi, permet fer una consulta d'aquest tipus, tot i que ho fa molt més difícil, tant pel nombre de signatures de suport que cal aconseguir com pels filtres que ha de passar la proposta fins que pugui rebre el permís definitiu. Arrel d'aquest tema, en els debats sobre l'impuls i actualització de la Carta Municipal de Barcelona s'ha proposat una ampliació de l'autonomia de Barcelona en la regulació del seu model de participació ciutadana.

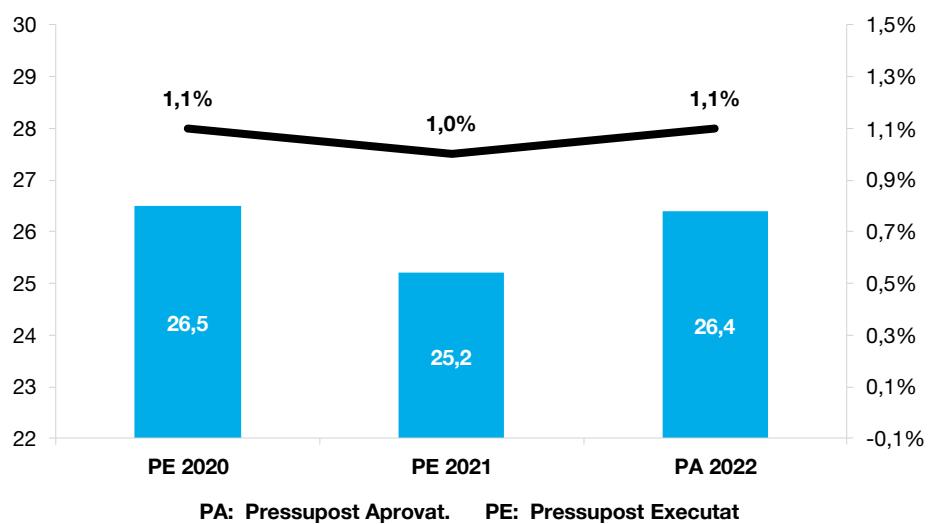

Indicadors d'esforç pressupostari

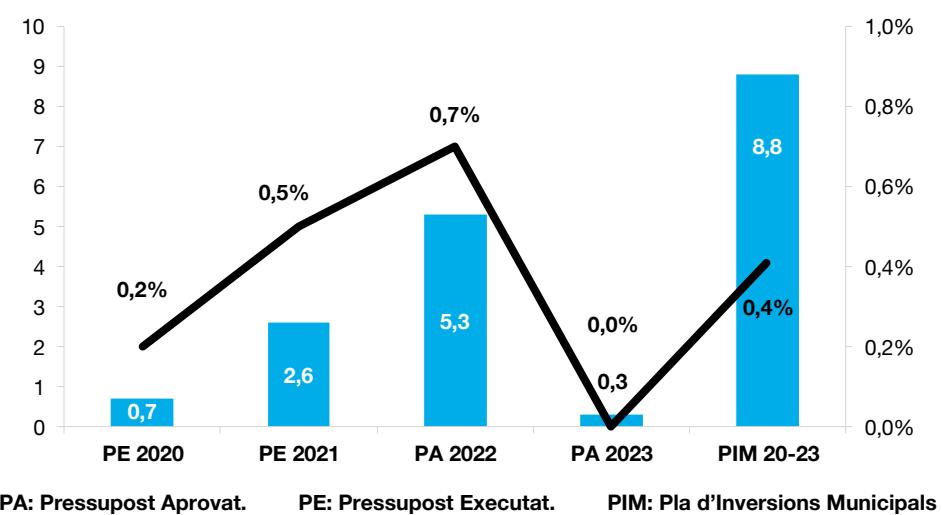
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una despesa corrent estable, a l'entorn de l'1% del total, i una despesa en inversió molt reduïda,

perquè el gruix de la inversió en infraestructures relacionades amb l'aigua no va a càrrec del pressupost municipal.

Despesa corrent destinada a l'ODS 6
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 6
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones

El Balanç d'energia i emissions de gasos amb efecte d'hivernacle és el document de referència per conèixer la situació d'aquest ODS a Barcelona. També és re-

comanable, per aprofundir en la temàtica, el Monogràfic sobre Energia i Canvi Climàtic publicat per la revista Barcelona Societat.

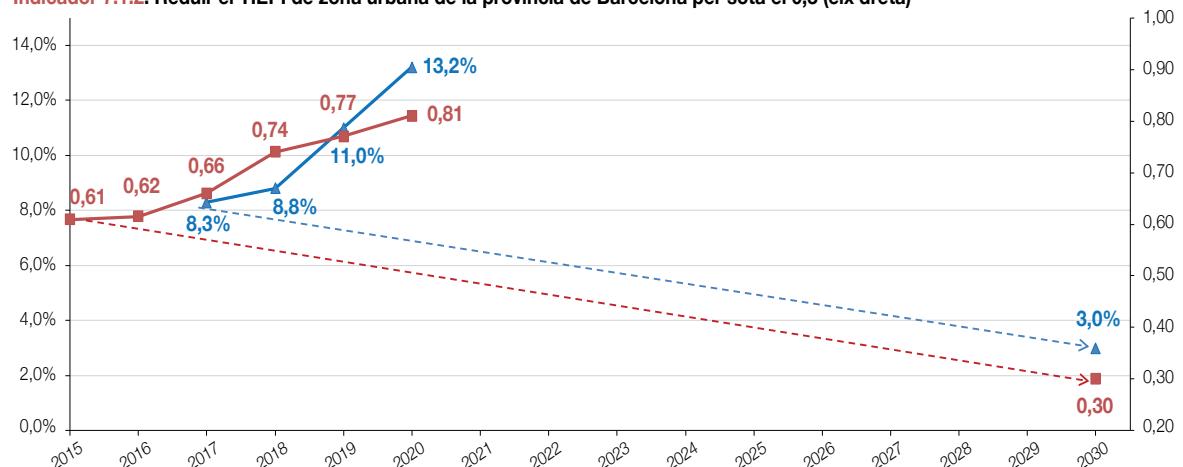
Fites i indicadors Barcelona

7.1 Reducció dràstica de la pobresa energètica i de les interrupcions de subministrament a Barcelona

Gràfic 45: Accés a l'energia i qualitat del subministrament

Indicador 7.1.1: Situar per sota del 3% el percentatge de llars que no poden mantenir l'habitatge a una temperatura adequada els mesos freds

Indicador 7.1.2: Reduir el TIEPI de zona urbana de la província de Barcelona per sota el 0,3 (eix dreta)

Nota: Les sigles TIEPI fan referència al temps d'interrupció equivalent a la potència instal·lada en mitja tensió en municipis amb més de 20.000 subministraments.

Font 7.1.1: IERMB. Enquesta municipal de condicions de vida.

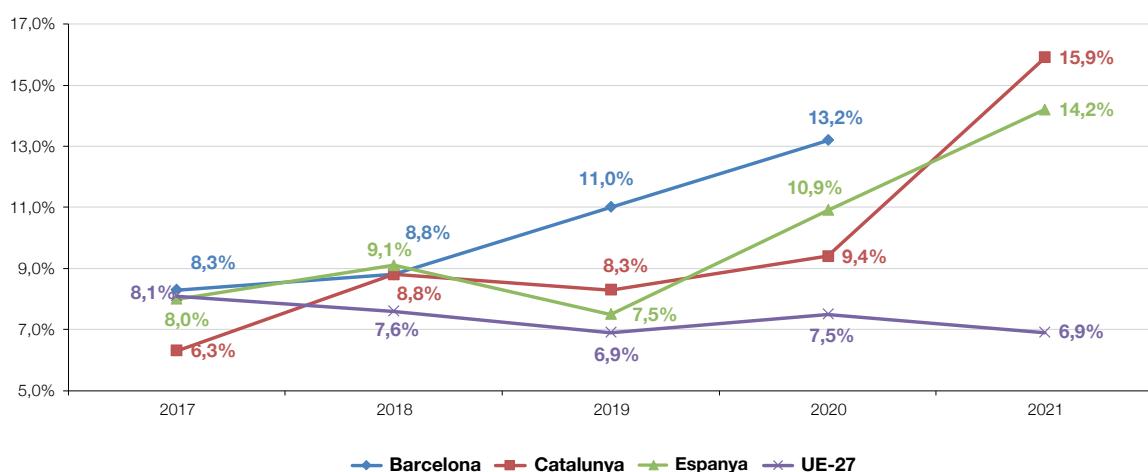
Font 7.1.2: Ministerio para la transición ecológica y el reto demográfico.

El TIEPI és un indicador bàsic de la qualitat del servei de subministrament d'electricitat. En aquest cas fa referència a les àrees urbanes de la província de Barcelona. No podem saber qui na és la dada per a la ciutat de Barcelona, però

sí que s'observa un lleuger empitjorament de l'indicador en els darrers anys. En termes comparatius, l'any 2020 el TIEPI de les zones urbanes del conjunt de Catalunya va ser 0,88 i en el cas de Madrid 0,47.

Gràfic 46: Accés a l'energia (comparativa territorial)

Indicador: Proporció de persones que no poden mantenir-se amb temperatura adequada els mesos freds.

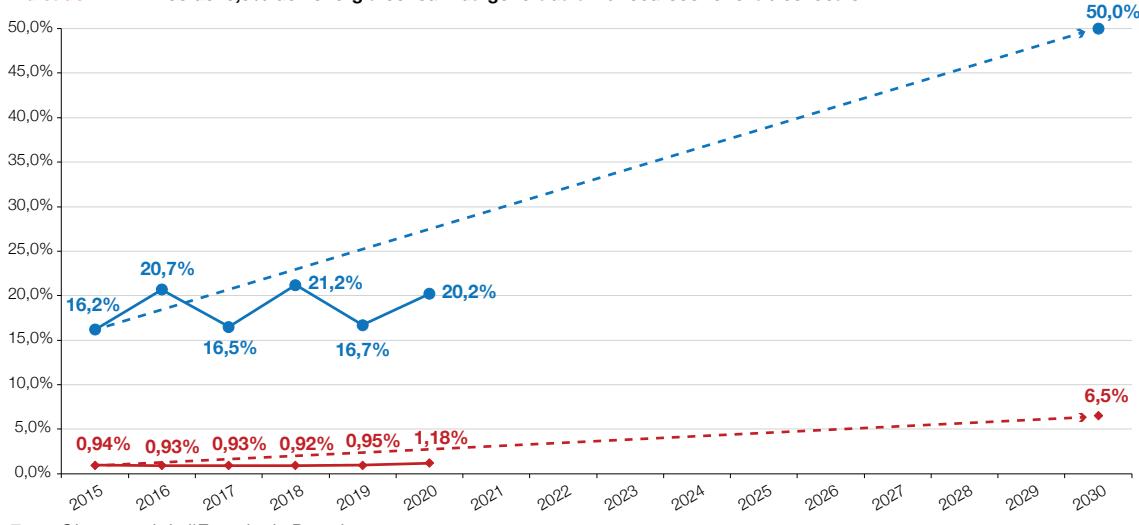

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

Gràfic 47: Consum i generació d'energia renovable

Indicador 7.2.1: Més del 50% de l'energia elèctrica consumida d'origen renovable
Indicador 7.2.2: Més del 6,5% de l'energia consumida generada amb recursos renovables locals

Font: Observatori de l'Energia de Barcelona.

El percentatge de població que no pot mantenir el seu habitatge a una temperatura adequada els mesos freds s'ha incrementat de forma alarmant els anys 2020 i 2021 pel conjunt de població espanyola i catalana (14,2% i 15,9%, respectivament, l'any 2021). A Barcelona la darrera dada disponible, corresponent a 2020, ja apuntava la mateixa tendència i se situà en un 13,2%. Els informes [Emergència habitacional, pobresa energètica i salut i El dret humà a l'energia: impacte de l'increment de les tarifes de la llum a Barcelona](#), permeten profundir en el coneixement del problema.

Els [Punts d'Assessorament Energètic \(PAE\)](#) són una resposta municipal específica per a questa situació. Les dades de 2021 apunten a que des de 2015 els PAES han atès gairebé 155.500 persones i, entre d'altres, han fet les gestions per deixar sense efecte 107.960 talls de subministrament. Altra documentació relacionada la trobareu a l'ODS 1.

7.2 Un salt exponencial en el consum i en la producció local d'energia renovable

El percentatge d'energia elèctrica consumida d'origen renovable a Barcelona augmenta a un ritme excessivament lent. Del 2015 al 2020 només ha augmentat 4 punts, amb fortes oscil·lacions per la presència desigual de l'energia hidroelèctrica i encara molt lluny de la fita 2030 d'arribar al 50%. Això és una conseqüència del baix pes de les energies renovables a Catalunya, tal com s'observa al Gràfic 48, on veiem que només el 9,9% del consum final d'energia prové de fonts renovables l'any 2019, molt per sota del conjunt d'Espanya i de la Unió Europea, amb uns valors del 18,4% i 19,7%, respectivament.

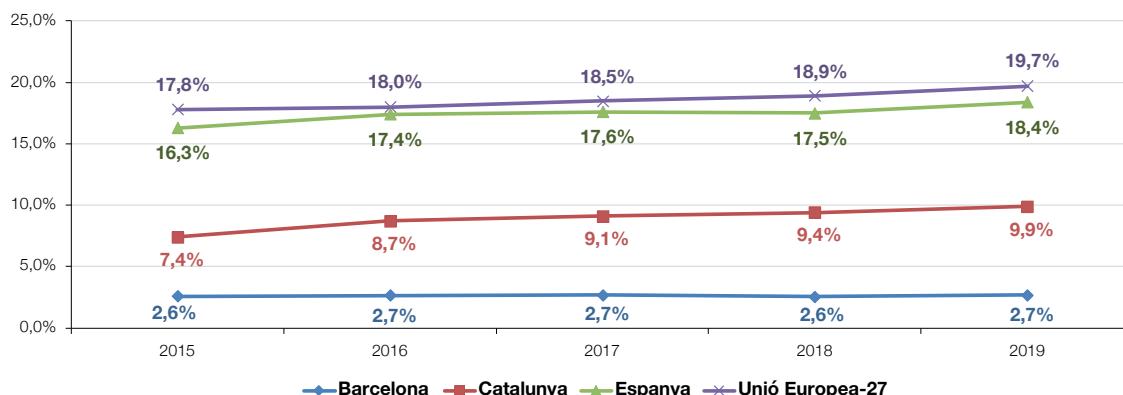
Un altre indicador que hauria de fer un salt exponencial els propers anys és el de la producció local d'energia renovable, perquè l'energia consumida que es va generar amb recursos renovables locals va ser només de l'1,18% l'any 2020 a Barcelona, un 0,24% més que l'any 2015 (0,94%).

El foment de la instal·lació d'energies renovables s'està promovent des dels programes [MES \(Mecanisme de Energia Sostenible\) Barcelona](#) i [Moment Solar Barcelona](#).

Gràfic 48: Consum d'energia renovable (comparativa territorial)

Indicador: Proporció d'energies renovables sobre el consum final d'energia.

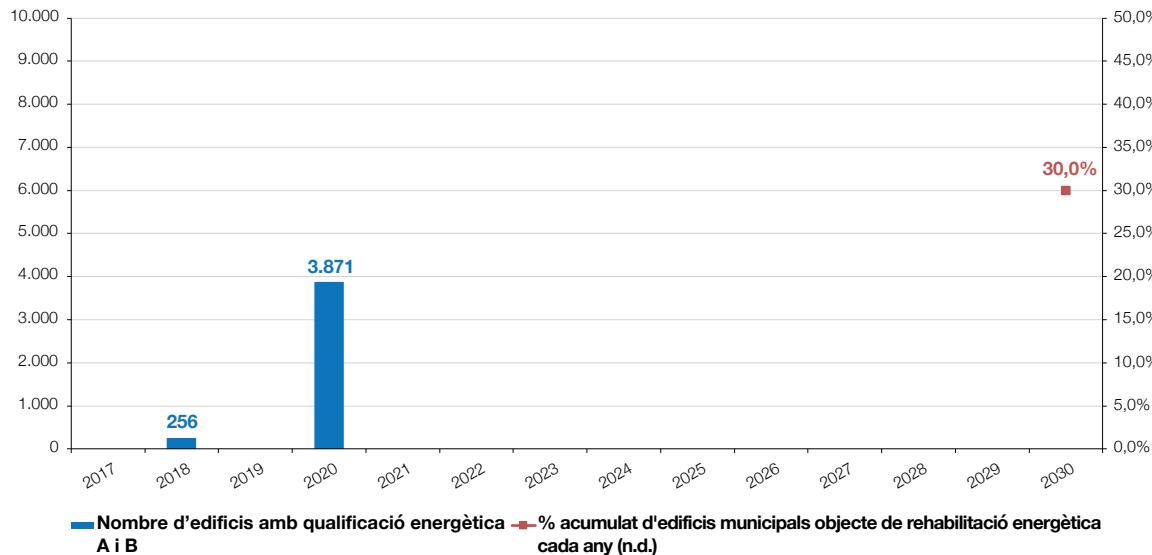
Font Catalunya: Departament d'Empresa i Coneixement. Institut Català d'Energia. Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

Font Barcelona: Observatori de l'Energia de Barcelona.

Gràfic 49: Eficiència energètica

Indicador 7.3.1: Nombre d'edificis amb qualificació energètica A i B

Indicador 7.3.2: Rehabilitació energètica del 30% dels edificis municipals(eix dreta)

Nota 1: Valor fita 2030 per indicador 7.3.1 pendent de definir.

Nota 2: Dades no disponibles per indicador 7.3.2.

Font: Agència d'Energia de Barcelona.

7.3 Un parc d'edificis privats i públics d'alta eficiència energètica

El nombre d'edificis amb qualificació energètica A i B s'ha multiplicat per 15 en només dos anys, però aquests encara representen una part molt minoritària del parc d'habitatges de la ciutat. Cal tenir en compte que més de la meitat dels edificis de la ciutat tenen més de 60 anys. L'any 2018 només el 30% del total dels 823.624 habitatges s'havien certificat energèticament i d'aquests el

94% tenien una certificació D o inferior; percentatges que són molt semblants als del conjunt de l'àrea metropolitana. Tanmateix, un factor clau en les estratègies d'adaptació i mitigació enfront el canvi climàtic és la millora del comportament tèrmic i l'eficiència energètica dels edificis de la ciutat.

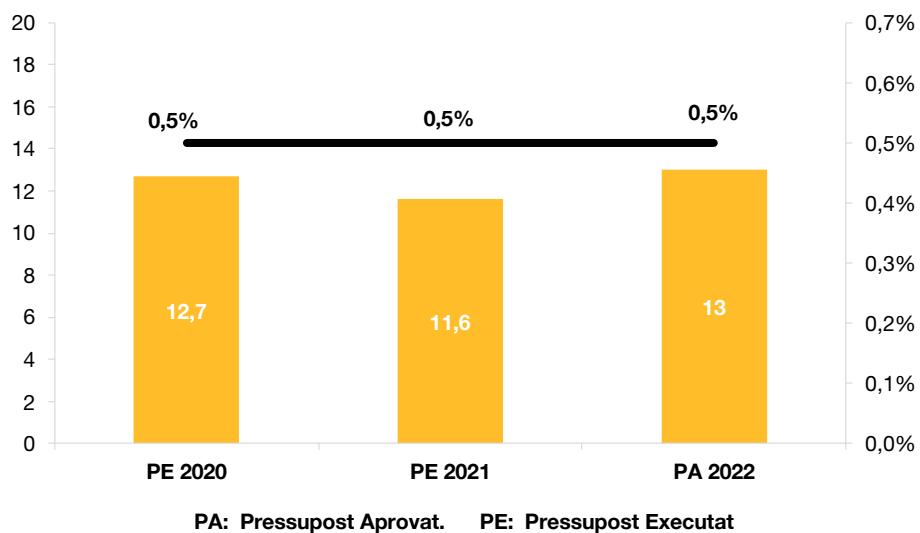
El [Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030](#) atorga una especial rellevància a aquest tema (Edificis millor que nous) i els Fons Next Generation han permès aconseguir recursos per finançar aquesta transformació, que serà molt costosa.

Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren una atribució força estable a aquest ODS, del 0,5% del pressupost de la despesa corrent, i també de la inversió per al conjunt del PIM.

Despesa corrent destinada a l'ODS 7

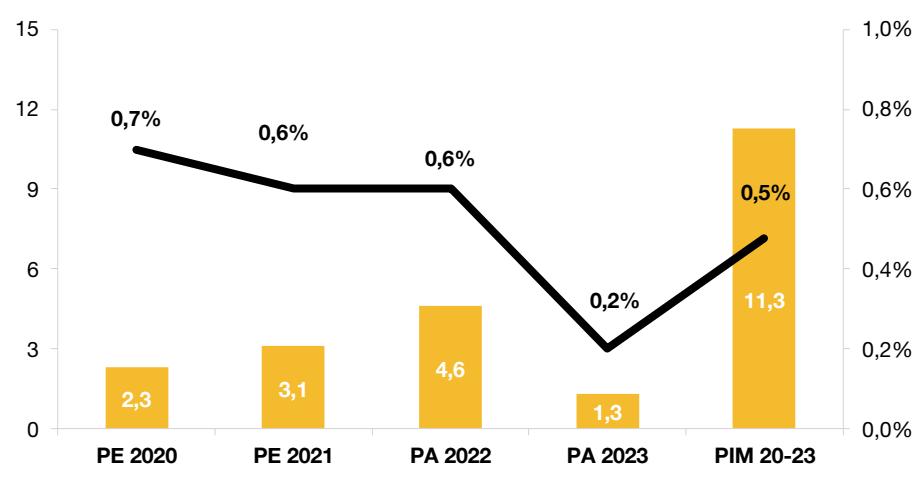
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 7

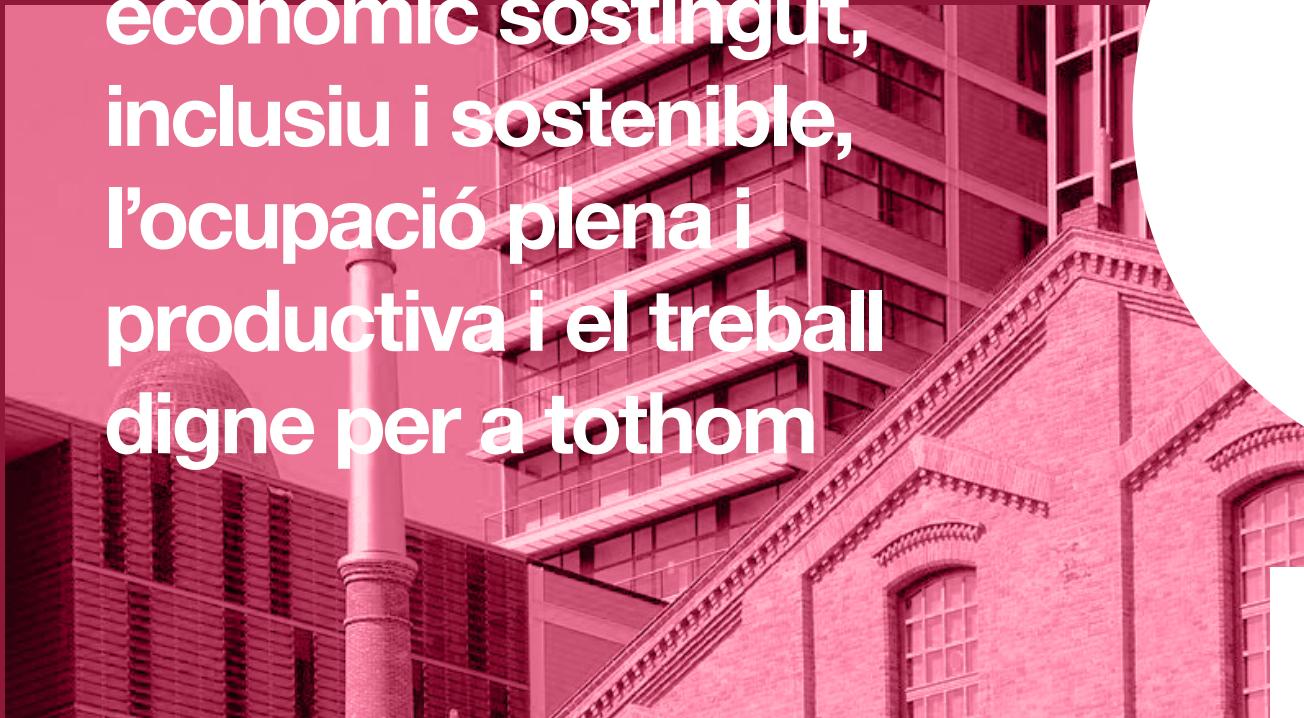
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat. PIM: Pla d'Inversions Municipals

Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom

La informació disponible sobre l'economia de Barcelona és abundant i d'actualització freqüent. Es pot trobar en formats diversos. La [Web Barcelona Economia](#) aglutina indicadors i informes de tots els sectors. Cada mes publica un [informe sobre la conjuntura econòmica de Barcelona](#), amb informació sintètica i de lectura ràpida. Una opció més reposada és la publicació “[Barcelona en xifres : principals indicadors econòmics de l'àrea de Barcelona](#)”. Si busqueu rankings de ciutats amb perspectiva econòmica el més indicat és [l'Informe de l'Observatori Barcelona](#).

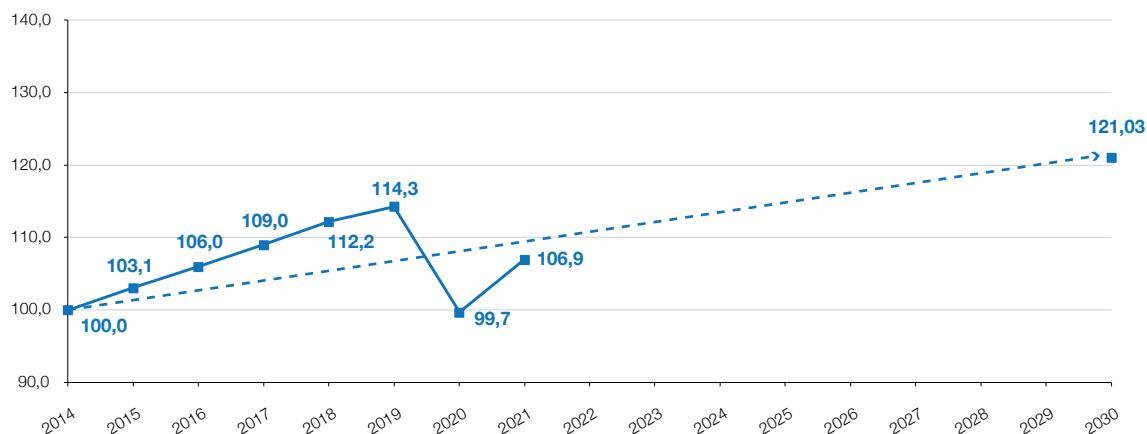
Respecte a l'acció municipal, un fet decisiu va ser la creació del Centre de Coordinació de la Resposta Econòmica (CECORE), que durant els mesos crítics de 2020 va posar en marxa un ampli ventall d'accions encaminades a promoure una recuperació resilient dels estralls econòmics causats per la pandèmia. Durant el mateix període l'Ajuntament es va dotar d'una estratègia econòmica integrada ([Barcelona GREEN DEAL - Una nova agenda econòmica per a la Barcelona del 2030](#)). L'[Estudi d'impactes de les mesures del CECORE 2020-2021](#) i la [Memòria Responsabilitat Social 2021 Barcelona Activa](#) reten comptes de l'acció realitzada en aquest període.

Fites i indicadors Barcelona

8.1 Mantenir un creixement econòmic mitjà a l'entorn del 1,2% anual, situant el focus del nou creixement en l'economia verda i circular, així com en el sector digital

Gràfic 50: Creixement de l'economia (índex Barcelona)

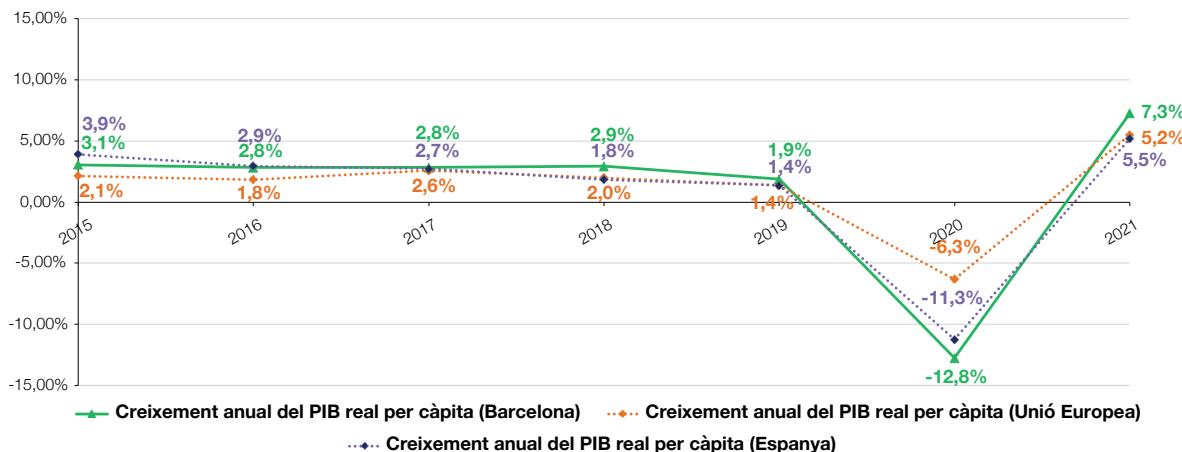
Indicador 8.1.1: Un creixement del PIB real per càpita de l'1,2% anual en el període 2015-2030

Font Barcelona: Oficina Municipal de Dades.

Gràfic 51: Creixement de l'economia

Creixement del PIB real per càpita. (comparativa territorial)

Font Espanya i Unió Europea: Banc Mundial. Font Barcelona: Oficina Municipal de Dades.

El PIB real per càpita a Barcelona va créixer per sobre del nivell esperat fins al 2019, situant el valor índex als 114,3 punts. L'any 2020, a conseqüència de la crisi econòmica provocada per la COVID-19, el PIB per càpita es va contraure un 12,8%, situant-se a nivells de l'any 2014. L'any 2021 la recuperació va ser contundent però incompleta (7,3%). Les dades avançades sobre el segon trimestre de 2022 indiquen que el PIB de

Barcelona va créixer un 6,8% respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Tal com s'observa al Gràfic 51, aquesta dinàmica és compartida per l'economia espanyola, si bé d'una forma menys extrema. La diferència s'explica pel fet que Barcelona és una ciutat de serveis i molt turística. [L'informe el Producte interior brut de Barcelona 2021](#) permet ampliar el coneixement sobre el càlcul i els resultats d'aquest indicador tan rellevant.

L'any 2021 es va aprovar el “[Pla Barcelona Fàcil](#)”, amb l'objectiu de crear un ecosistema més favorable per a l'activitat econòmica i empresarial. En aquesta línia s'han desplegat mesures per promoure les empreses locals i l'activitat econòmica de proximitat, com [l’"Amunt per sianes!"](#): estratègia d'impuls de l'activitat econòmica en locals en planta baixa de Barcelona, la mesura de govern per a la [preservació i la promoció dels establiments comercials emblemàtics a Barcelona 2021-2024](#), l'[Estratègia i pla d'acció per a la restauració a Barcelona 2021-2024](#), així com un conjunt de plans per a la reactivació postpandèmica dels districtes, com el de [Ciutat Vella](#) (recolzat per un [informe socioeconòmic amb visió 2030](#)), [Nou Barris, Sant Martí, les Corts, Gràcia, Horta-Guinardó i Sant Andreu](#).

8.2 Una economia altament productiva i diversificada

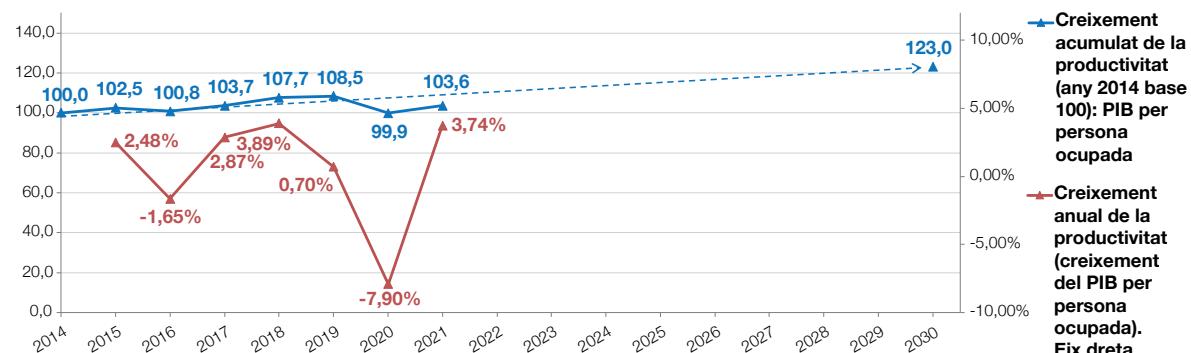
El valor del PIB per persona ocupada com a mesura de la productivitat va experimentar l'any 2020 una forta reducció, amb una baixada de 7,90 punts respecte l'any anterior. La sobtada contracció del PIB de la ciutat l'any 2020 va estroncar la tendència positiva dels tres anys anterior. Al 2021, la important recuperació del PIB es va reflectir també en una millora de la productivitat, però encara estava situada a nivells de l'any 2017.

Es constata una molt lleugera tendència cap a la concentració de l'economia de la ciutat en determinats sectors. La fita desitjada a 2030 és mantenir la concentració per sota de 6, ja que una economia més diversificada és més resilient i adaptable als canvis del context.

Per promoure la diversificació de l'economia s'ha treballat en la identificació i enfortiment de [nous "hubs" o pols d'activitat econòmica](#), així com de [clústers urbans](#) que aglutinen les empreses de determinats sectors.

Gràfic 52: Productivitat de l'economia

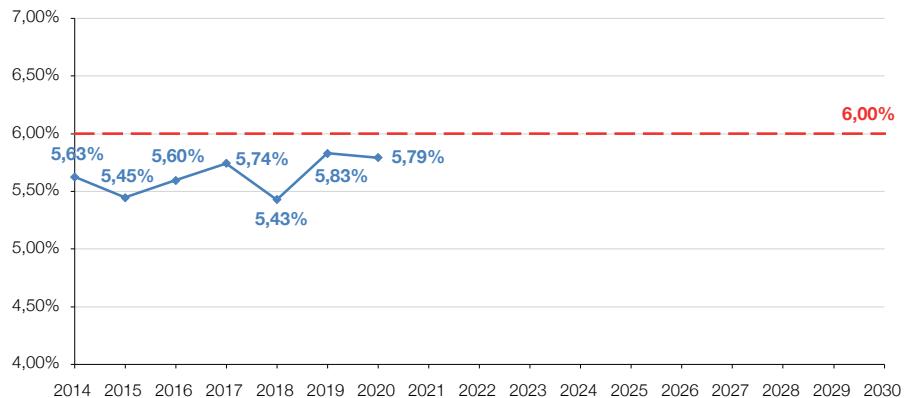
Indicador 8.2.1: Un creixement acumulat del valor índice del creixement del PIB per persona ocupada fins a 123,0 (any 2014 = base 100)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del PIB i de l'Enquesta de població activa extretes de l'Oficina Municipal de Dades

Gràfic 53: Concentració/Diversificació dels sectors productius de Barcelona

Indicador 8.2.2: Un índex de Concentració/Diversificació dels sectors productius inferior al 6%

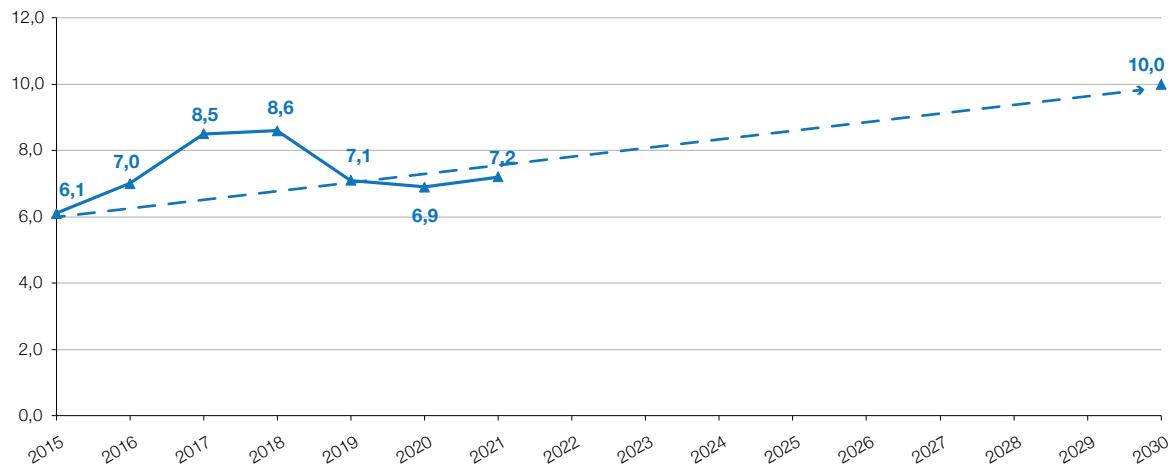
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Estadística Municipal sobre els sectors components del PIB

Descripció: L'indicador de Concentració (més gran)/Diversificació (més petit) es calcula: $\sum (\%) \text{ de la participació en el PIB de cada sector d'activitat} \times CCAE^2$. Com més alt el valor, major concentració.

8.3 Barcelona serà una capital europea de l'emprenedoria

Gràfic 54: Economia emprenedora

Indicador 8.3.1: Situar la taxa d'activitat emprenedora (TEA) de la població resident a l'àrea de Barcelona per sobre de 10

Nota: La TEA mesura el percentatge d'iniciatives emprenedores de menys de tres anys i mig que existeixen en un mercat.

Font: Global Entrepreneurship Monitor.

L'Ajuntament treballa en la promoció de l'emprenedoria pel fet de representar un senyal de bona salut econòmica i una fita valuosa per l'Agenda 2030. Les dades recollides pel Global Entrepreneurship Monitor, ajuden a mesurar el nivell d'emprenedoria en un determinat territori. Al gràfic veiem com la taxa d'activitat emprenedora (TEA) a l'Àrea de Barcelona tot i registrar una disminució en els valors en els anys 2019 i 2020, remunta fins al 7,2 l'any 2021.

[L'informe l'emprenedoria a Barcelona](#), elaborat per l'Oficina Municipal de Dades amb una metodologia diferent, analitza aquest fenomen en profunditat, aportant una perspectiva metropolitana i comparada amb altres ciutats.

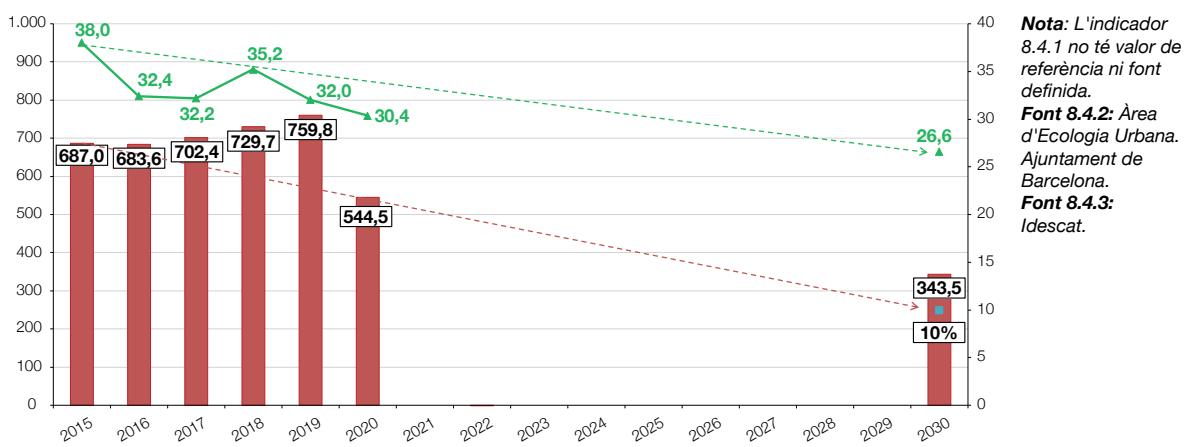
8.4 10-30-50 per una economia sostenible a Barcelona

Gràfic 55: Economia sostenible

Indicador 8.4.1: Aconseguir que un 10% del PIB sigui generat per l'economia social

Indicador 8.4.2: Reduir un 50% les emissions de GEH del sector comercial (x1.000 Tones de CO2)

Indicador 8.4.3: Reduir un 30% la generació de residus industrials per unitat produïda (Kg. de residus per 1.000€ de VAB a la indústria). (Eix dreta)

Malauradament encara no s'ha pogut concretar una metodologia de càlcul adequada per mesurar el percentatge del PIB que genera l'economia social.

La fita de reduir en un 50% les emissions al sector comercial va anar en sentit contrari al desitjat entre 2017 i 2019. La disminució registrada l'any 2020, d'un 28,3% respecte l'any anterior, reflecteix bàsicament la disminució de l'activitat comercial durant la pandèmia. Caldrà veure fins a quin punt la recuperació postpandèmica aconseguirà mantenir una part de la reducció d'emissions.

Per contra, la reducció en la generació de residus industrials, tot i el repunt experimentat l'any 2018, sí que presenta una disminució gradual i en la línia de la fita de reduir-los en un 30% l'any 2030, fins als 26,6 kg per 1.000 euros de VAB a la indústria.

[L'Estratègia de l'Economia Social i Solidària a Barcelona 2030](#): reactivació i enfortiment d'una economia per a la vida a la ciutat vol enfortir i fer créixer un sector que serà essencial per assolir un model desenvolupament realment sostenible.

8.5 Reduir l'atur i la pobresa laboral i suprimir la bretxa salarial de gènere, amb un esforç redoblat per la inclusió laboral de les persones amb discapacitat

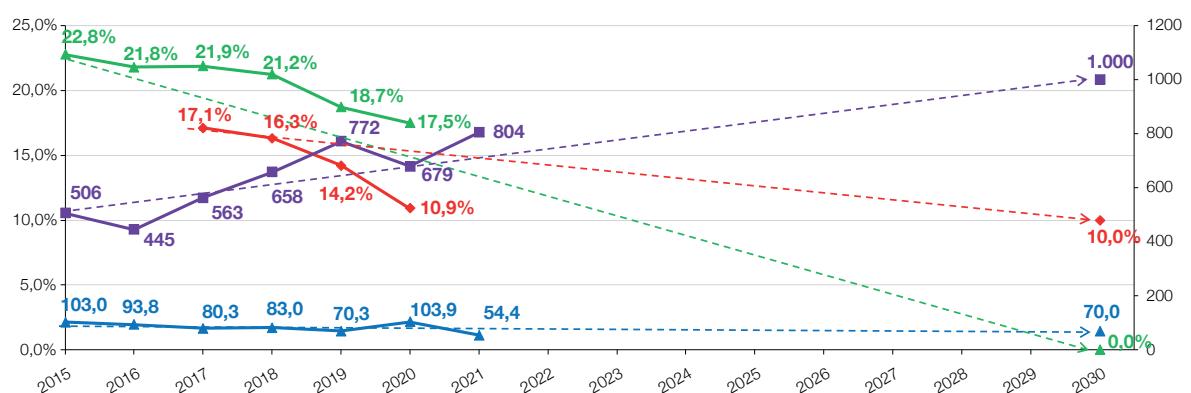
A pesar del puntual augment de la població desocupada a Barcelona l'any 2020, fins als 103,9 milers d'aturats al 4t trimestre de l'any 2020, l'evolució de les dades de l'atur ha estat molt positiva des de 2015. L'any 2021 es va tancar amb 54,4 milers de persones aturades, per sota de la fita desitjada a 2030. Així mateix, aquesta tendència tan favorable de l'atur es tradueix en una disminució progressiva de les taxes d'atur de llarga durada, malgrat el repunt de l'any 2021. A Catalunya i a Espanya l'evolució de l'atur de llarga durada és molt semblant a la de Barcelona, però amb valors superiors, sobretot en el cas d'Espanya (Gràfic 59).

Pel que fa a la taxa de pobresa laboral, també mostra una evolució molt favorable i en la línia de situar-la per sota del 10,0% l'any 2030. De fet, l'any 2020, el percentatge de persones treballadores que viuen en llars en situació de pobresa se situà en el 10,9% a Barcelona. Si ho comparem territorialment, veiem com aquests percentatges són molt semblants tant a Catalunya com a Espanya, però en el cas de Barcelona la reducció ha estat molt intensa, perquè es partia de nivells bastant més alts de pobresa laboral (Gràfic 58).

L'ambiciós objectiu d'eradicar la bretxa salarial de gènere l'any 2030 encara és lluny de culminar-se. Tot i així, la tendència cap a la reducció és molt clara. La darrera dada disponible corresponent a l'any 2020 indica que la bretxa salarial de gènere encara és del 17,5%, 1,2 punts menys respecte al 2019, bàsicament perquè durant la pandèmia els

Gràfic 56: Quantitat i qualitat de l'ocupació

- Indicador 8.5.1: Situar l'atur per sota les 70.000 persones (en milers, eix dreta)
- Indicador 8.5.2: Situar la taxa de pobresa laboral per sota el 10%
- Indicador 8.5.3: Erradicar la bretxa salarial de gènere
- Indicador 8.5.4: Més de 1.000 persones contractades per la Xarxa d'Inclusió Laboral de Barcelona (eix dreta)

Font 851: Oficina Municipal de Dades a partir de l'Enquesta de població activa.

Font 852: IERMB. Enquesta de condicions de vida.

Font 853: Oficina Municipal de Dades. Els salaris a Barcelona

Font 854: Àrea de Drets Socials

salaris mitjans dels homes van perdre més poder adquisitiu (-1,8%) que els de les dones (-0,4%).

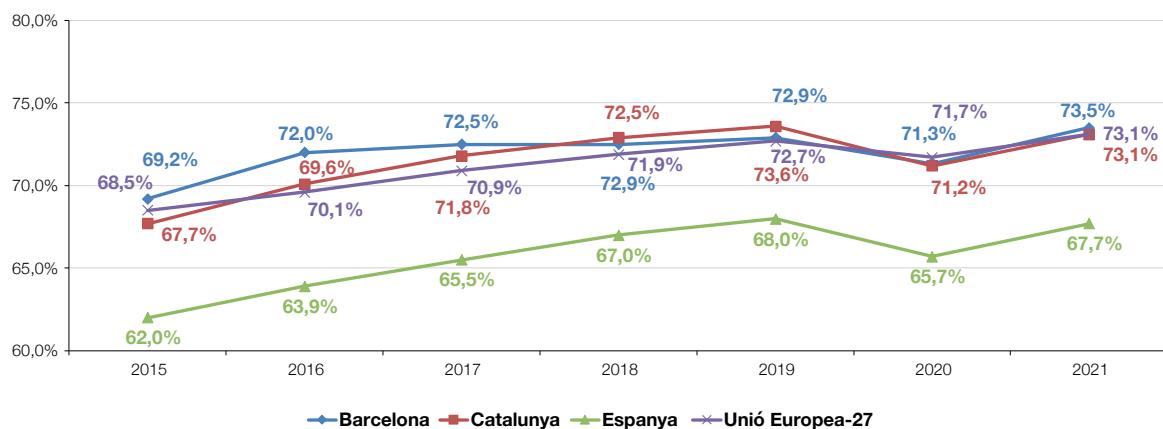
La inclusió laboral de les persones amb discapacitat és molt important en la lluita contra les desigualtats. Aquesta és la principal missió de la Xarxa d'Inclusió Laboral de Barcelona (XIB). L'any 2021 un total de 804 persones van ser contractades per la XIB, consolidant la tendència positiva de l'indicador des de l'any 2016.

En tots els anys a partir de 2015, la taxa específica d'ocupació a Barcelona segueix la mateixa tendència que en el conjunt de Catalunya, d'Espanya i de la Unió Europea, però a un nivell una mica superior. Del 2015 al 2021, la taxa específí-

ca d'ocupació per la població de 16 a 64 anys va augmentar 4,3 punts a Barcelona, del 69,2% el 2015 al 73,5% el 2021.

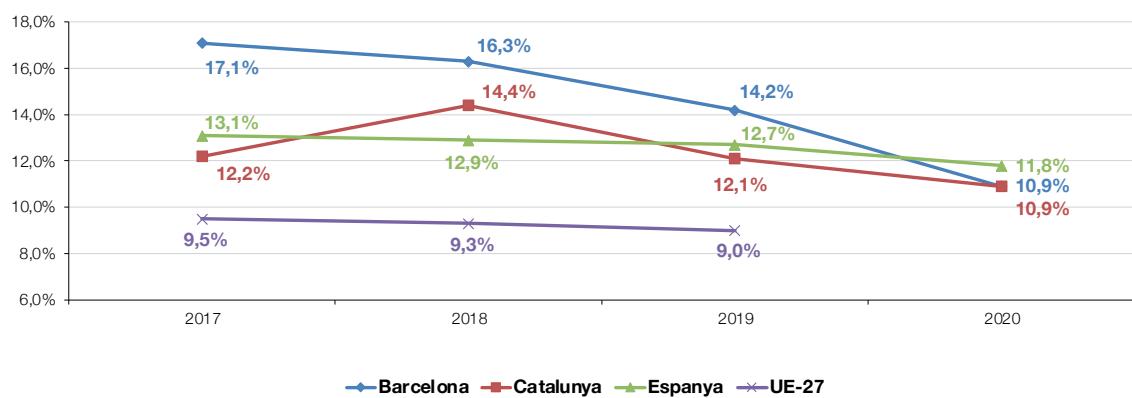
[Acord de Barcelona per l'Ocupació de Qualitat 2021-2030](#), amb el seu Pla d'Acció 2022-2023, és el document de referència per conèixer l'orientació estratègica d'aquesta política. A més de prioritzar els joves (veure fita 8.6) s'ha treballat també la inserció laboral de col·lectius específics, com el de les persones trans, amb publicacions com la [Guia per millorar l'ocupabilitat de les persones trans](#), adreçada a equips tècnics d'ocupació, i la [Guia per elaborar protocols de transició de gènere al lloc de treball](#), adreçada a empreses i administracions.

Gràfic 57. Taxa d'ocupació (comparativa territorial)

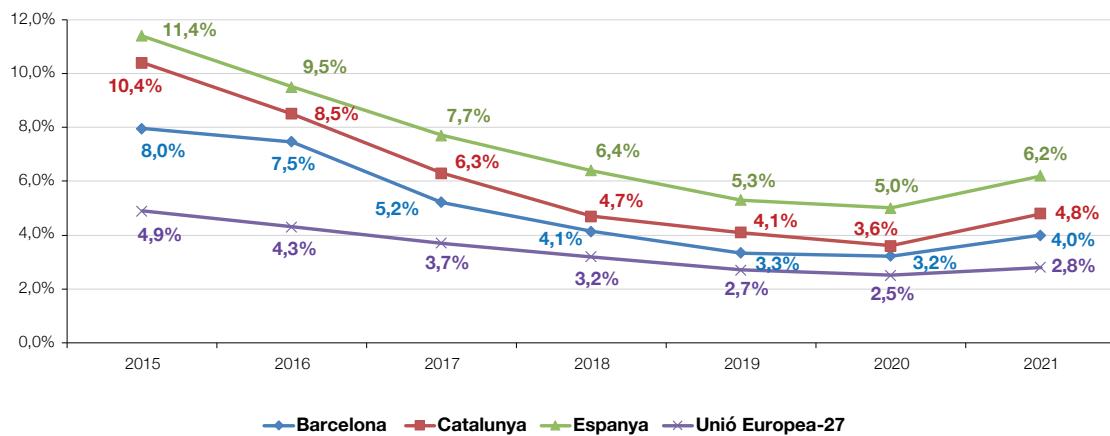
Nota: L'indicador mesura la taxa específica d'ocupació de 20 a 64 anys per Catalunya, Espanya i la UE, i de 16 a 64 anys per Barcelona.
Font Catalunya: Idescat. Enquesta de població activa. **Font Espanya i Unió Europea:** Eurostat.
Font: Barcelona: Oficina Municipal de Dades. Enquesta de població activa.

Gràfic 58: Taxa de risc de pobresa en el treball (comparativa territorial)

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.
Font Catalunya: Idescat. Enquesta de condicions de vida. **Font Espanya i Unió Europea:** Eurostat. **Font:** Barcelona: IERMB.

Gràfic 59: Taxa d'atur de llarga durada (comparativa territorial)

Nota: L'indicador mesura el percentatge de la població econòmicament activa de 16 a 74 anys que ha estat a l'atur des de fa 12 mesos o més.

Font Catalunya: Idescat. Enquesta de població activa. **Font Espanya i Unió Europea:** Eurostat.

Font: **Barcelona:** Oficina Municipal de Dades. Enquesta de població activa.

És interessant el treball realitzat per analitzar el retorn social i econòmic dels dispositius d'inserció sociolaboral desplegat al projecte "treball als barris" (amb accions de dinamització i de foment de l'ocupació a mida per a cada barri, sobretot en aquells més vulnerables).

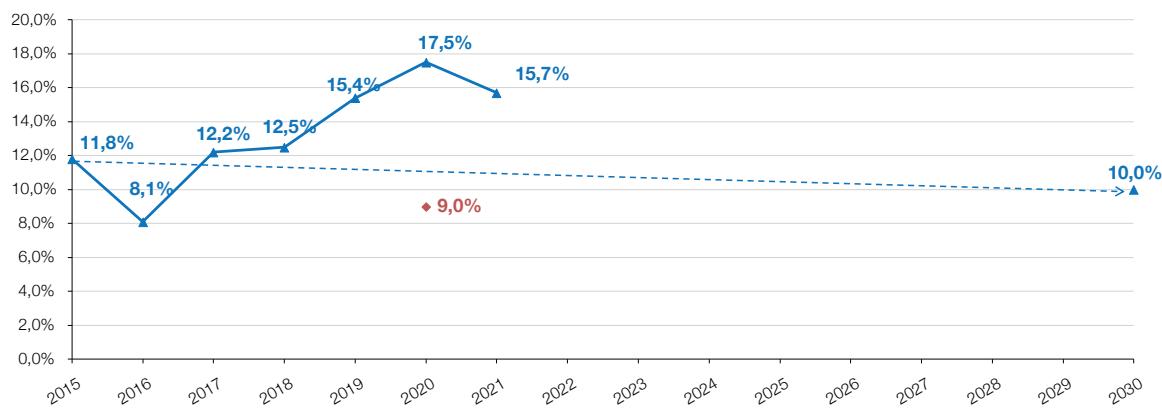
Els informes Dades bàsiques del món laboral a Barcelona i Pobresa salarial a Barcelona aporten un munt de dades per aprofundir en el coneixement d'aquesta temàtica. Per la seva part, el Dossier Els futurs del treball publicat per la revista Barcelona Metròpolis ofereix reflexions més qualitatives, però en tot cas ben actuals.

8.6 Més oportunitats laborals per a les persones joves

L'Assoliment de l'Agenda 2030 passa també per enfortir les oportunitats laborals i formatives de les persones joves, evitant així situacions d'exposició de risc social derivades de no treballar ni estudiar. A partir de les dades recollides per l'Enquesta a la Joventut de 2020 es va estimar que en aquell moment un 9% de les persones joves ni treballaven ni estudiaven. En relació a l'atur, el diferencial entre la taxa d'atur juvenil i la taxa d'atur del conjunt de la població activa s'ha incrementat progressivament des de l'any 2016. És evident

Gràfic 60: Atur juvenil

Indicador 8.6.1: Situar per sota del 10% el diferencial entre la taxa d'atur juvenil (de 16 a 24 anys) i la taxa mitjana d'atur
Indicador 8.6.1: Taxa de joves (de 15 a 34 anys) que es troben sense ocupació, ni estudiant, ni rebent formació

Font 861: Oficina Municipal de Dades a partir de l'Enquesta de població activa.

Font 862: Enquesta a la Joventut de Barcelona 2020.

Gràfic 61: Estabilitat i seguretat en el treball

Indicador 8.8.1: Reduir de lesions greus o mortals a menys de 10 per 100.000 habitants l'any
Indicador 8.8.2: Reduir les malalties associades al treball a menys de 50 per 100.000 habitants l'any
Indicador 8.8.3: Reduir la taxa de temporalitat al 10% (eix dreta)
Indicador 8.8.4: Eradicar la bretxa de gènere de la temporalitat (eix dreta)

Font 8.8.1 i 8.8.2: Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Font 8.8.3 i 8.8.4: Oficina Municipal de Dades a partir de l'Enquesta de població activa.

que la població jove no s'ha beneficiat en la mateixa mesura de la bonança del mercat laboral. L'any 2021 sembla que marca un punt d'inflexió. Caldrà veure si la tendència es consolida i agafa prou acceleració per baixar al 10% que marca la fita 2030. El [Pla de foment de l'ocupació juvenil 2020-2023](#) s'haurà de renovar i enfortir.

8.8 Barcelona, 100% treball digne i segur: Menys accidents i menys temporalitat

Els indicadors de sinistralitat i de malalties laborals van baixar a mínims històrics l'any 2020 (sobretot el segon, que va caure en més d'un 60%), coincidint amb el confinament i els massius Expedients de Regulació Temporal de l'Ocupació. L'any 2021 ambdós indicadors van empitjorar, però molt lleugerament. Si s'aconsegueix mantenir aquesta tendència es podrien assolir perfectament les fites desitjades a 2030. Per al coneixement d'aquesta realitat és essencial l'[informe Indicadors de salut i treball de Barcelona](#).

Pel que fa a la taxa de temporalitat, es va situar en el 18,6% l'any 2021, 1,7 punts per sobre del 16,9% de l'any 2015. També va empitjorar la bretxa de gènere, fins arribar al 5,5 punts percentuals. Ambdós indicadors tenen, aparentment, males perspectives per assolir la fita 2030. Tanmateix, la reforma laboral aprovada al

desembre de 2021 sembla que està capgirant la tendència d'una forma clara. Segons [l'informe de conjuntura de novembre de 2022](#), “la modalitat (de contractació) indefinida ha multiplicat per 2,3 vegades el volum d'abans de la pandèmia i el seu pes de gener a novembre s'enfila al 41% del total, un nou màxim”.

8.9 Assolir una oferta turística 100% Agenda 2030: Sostenible, segura i d'alta qualitat

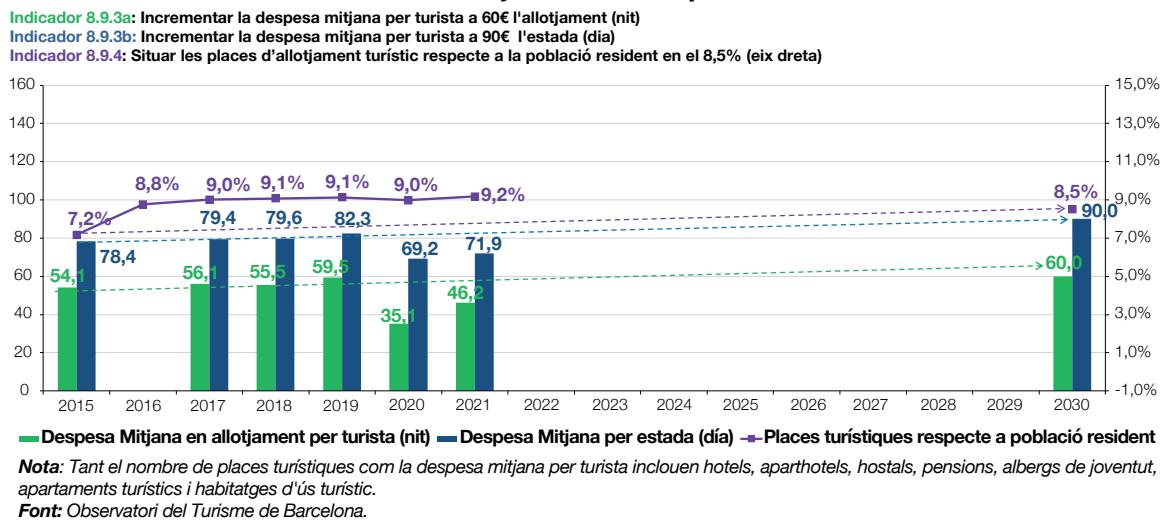
El Gràfic 62 mostra com l'any 2020, la despesa mitjana per turista a Barcelona va registrar els nivells més baixos d'ençà del 2015, per l'efecte de la COVID-19 sobre la demanda d'allotjament i de serveis turístics. La despesa mitjana per turista i nit va disminuir dels 59,5 als 35,1 euros del 2019 al 2020, mentre que la despesa mitjana per estada d'un dia ho va fer dels 82,3 als 69,2 euros. L'any 2021 ja es va observar una recuperació de la despesa per turista (46,2 euros per nit i 71,9 euros per estada), la qual és previsible que s'acabi de consolidar l'any 2022.

En l'objectiu de disposar d'una oferta turística de qualitat, sostenible i equilibrada, el nombre de places d'allotjament turístic respecte al total de població resident no hauria de superar el 8,5% l'any 2030. Des del 2016 aquest indicador s'ha mantingut força estable, amb un increment de 0,4 punts percentuals.

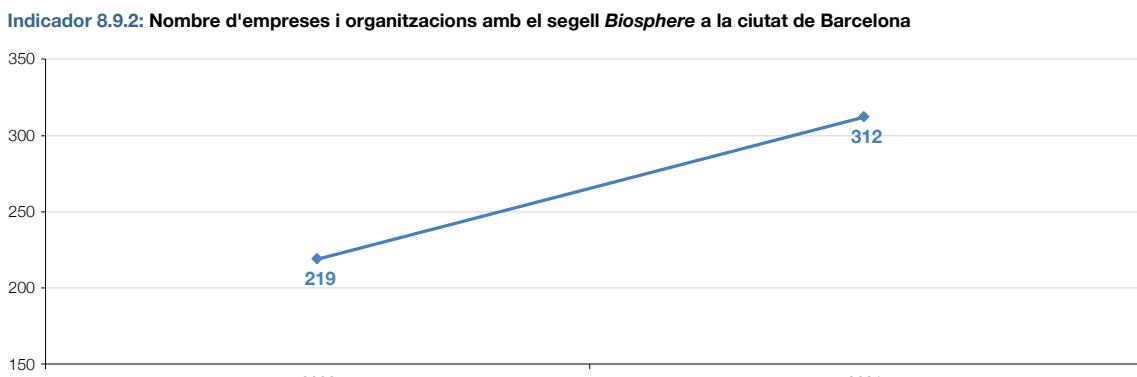
En el Gràfic 63 es pot veure com l'any 2021 un total de 312 operadors turístics apostaven per una gestió responsable i respectuosa amb el medi ambient, la cultura, les condicions laborals, l'equitat de gènere i el retorn social i econòmic, en el marc del Compromís per a la Sostenibilitat Turística Barcelona Biosphere.

El [Pla estratègic de turisme 2020](#) incideix en el canvi de model que apunta la iniciativa Biosphere.

Gràfic 62: Allotjaments i despesa turística

Gràfic 63: Turisme sostenible

Nota 1: Valor fita 2030 pendent de definir.

Nota 2: El Compromís per a la Sostenibilitat Turística Barcelona Biosphere reconeix aquells operadors turístics que aposten per una gestió responsable i respectuosa amb el medi ambient, la cultura, les condicions laborals, l'equitat de gènere i el retorn social i econòmic.

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Barcelona + Sostenible.

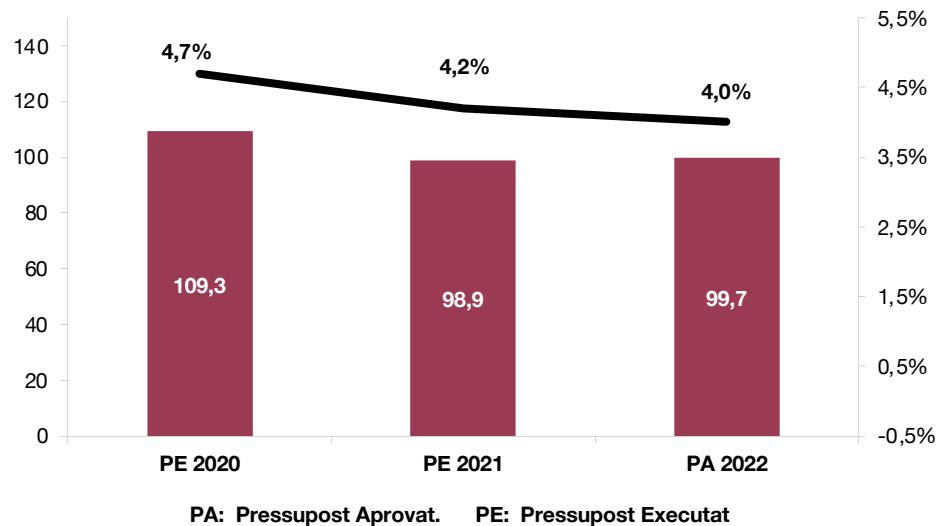
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren com aquest ODS concentra un nivell considerable de despesa corrent, a l'entorn de 100 milions d'euros cada any, un 4% del total. L'any 2020 va ser sensiblement superior perquè, amb

motiu de la pandèmia, es van finançar activitats i ajuts extraordinaris. La dotació d'inversions és bastant menor, perquè la xarxa d'equipaments de promoció de l'economia i l'ocupació està consolidada.

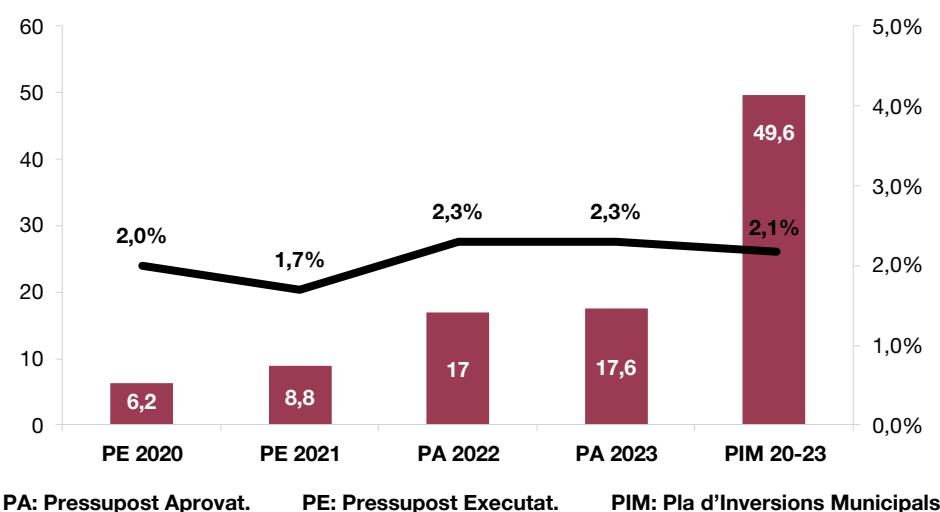
Despesa corrent destinada a l'ODS 8

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 8

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació

Fites i indicadors Barcelona

9.1 Enllestar els projectes estratègics per a la transformació econòmica de Barcelona

Els projectes estratègics per a la transformació de la ciutat estan incorporats en les diverses estratègies sectorials referenciades al llarg d'aquest informe.

Els projectes estratègics centrats específicament en la modernització econòmica i la transformació digital van ser incorporats com a prioritat al document “Barcelona, fem plans de futur”, elaborat per preparar les candidatures municipals als Fons Next Generation.

Concretament són els següents:

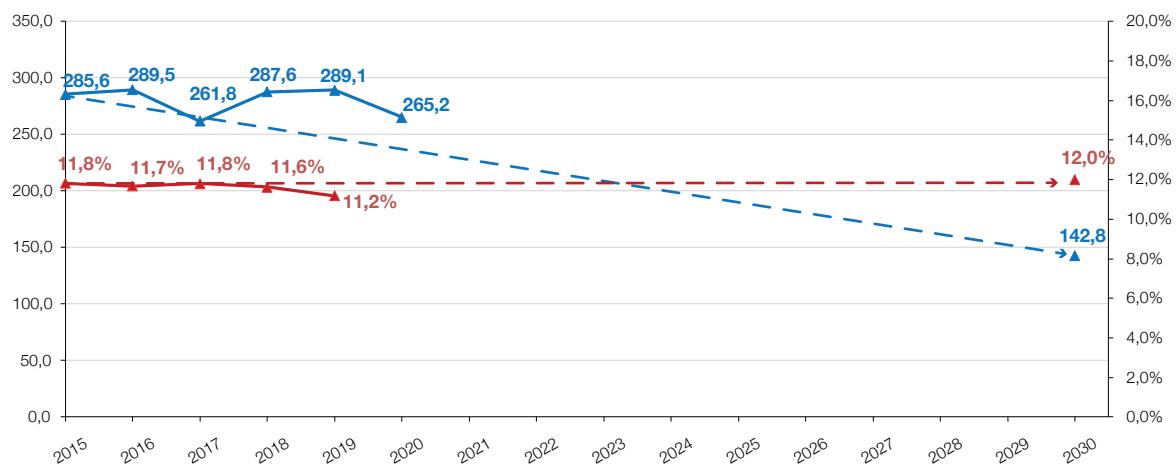
- ▶ Barcelona renovable 2030: Rehabilitació i regeneració energètica
- ▶ Barcelona Innovation Coast per impulsar la transferència de coneixement recerca-empresa
- ▶ Besòs indústria: Transformació dels polígons d'activitat econòmica del Besòs en un eix estratègic per a la ciutat productiva
- ▶ Bessó digital urbà

- ▶ Bretxa digital, escola digital, i competències i re-skilling digitals
- ▶ BSC -Disseny i prototipació del futur xip europeu
- ▶ Dinamització de locals en planta baixa
- ▶ DUM: Desplegament de les propostes derivades de l'Estratègia municipal de la distribució urbana de mercaderies
- ▶ Fira Hub: Hub del Coneixement i Artech
- ▶ Impuls a la recerca i la innovació: Ciutadella del coneixement
- ▶ Impuls de l'Economia Blava
- ▶ L'Escocesa: Innovació en alimentació sostenible, indústria alimentaria i gastronomia
- ▶ Mercabarna Gates: Creació d'un Hub d'innovació logística per a la indústria alimentaria de referència al Sud-d'Europa
- ▶ Transformació digital de l'administració i els serveis públics

L'indicador encara no és operatiu. Haurà de construir-se a partir de l'avaluació de l'assoliment d'aquests projectes, i d'altres que puguin incorporar-se a la llista en el proper mandat.

Gràfic 64: Pes econòmic i emissions GEH de la indústria

Indicador 9.2.1: 50% de reducció de les emissions GEH en edificis industrials (x1000 tones de CO₂)
Indicador 9.2.2: Augmentar el pes de la indústria a l'AMB fins el 12% del VAB (eix dreta)

Font 9.2.1: Àrea d'Ecologia Urbana. Ajuntament de Barcelona.

Font 9.2.2: IERMB.

9.2 Una indústria sostenible i competitiva

Les emissions de gasos d'efecte hivernacle al sector industrial s'han mantingut molt estables des de l'any 2015. Sembla evident que les mesures adoptades fins ara no han estat suficients per aconseguir una reducció significativa, en la línia del 50% desitjat per a l'any 2030. Pel que fa al pes de la indústria sobre el conjunt de l'economia, considerant l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, les dades apunten a una lleugera però constant davallada.

Amb la finalitat de revitalitzar i modernitzar la indústria, des d'un enfocament ajustat a la realitat del teixit industrial de la ciutat, s'han dut a terme les mesures de govern [d'impuls de les indústries creatives](#) i [Impulsem el 22@](#) (cap a un Poblenou amb 22@ més productiu, més inclusiu i més sostenible), així com el projecte [Barcelona Innovation Coast](#).

9.3 PIMES més robustes, digitals, exportadores, diversificades, sostenibles i generadores de llocs de treball

L'any 2021, gràcies a una col·laboració establet entre l'Ajuntament i la Patronal de la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC), es van generar noves dades per poder fer el seguiment de la fita

9.3, que ens parla de la competitivitat i sostenibilitat de les PIMES. Concretament, els estudis: "[la PIME a la ciutat de Barcelona](#)" i "[la PIME i els ODS a la ciutat de Barcelona](#)". Els resultats mostraven aleshores un teixit robust de petites i mitjanes empreses, que evolucionava bé en el període 2015-2019. L'any 2023 es farà una segona edició de l'estudi, que aportarà evidències sobre com surten les PIMES de l'impacte de la pandèmia i com evoluciona el seu compromís amb l'Agenda 2030.

9.4 Pla per a la transformació digital de Barcelona

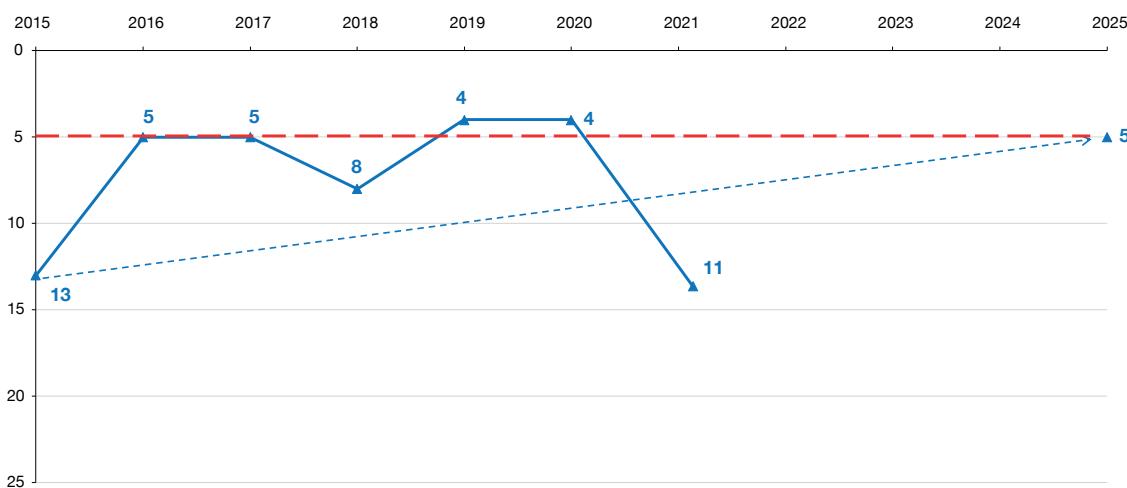
La [mesura de govern de l'estratègia municipal d'algoritmes i dades per a l'impuls ètic de la intel·ligència artificial](#) actualitza i completa les mesures que es van aprovar entre 2017 i 2018 sobre digitalització oberta (programari lliure i desenvolupament àgil de serveis) i gestió ètica i responsable de dades, més el codi de pràctiques tecnològiques, els estàndards de serveis digitals i la guia de compra pública de TIC de l'Ajuntament de Barcelona.

9.5 Barcelona, una de les 5 capitals europees de la ciència i la innovació

Després de mantenir-se durant dos anys consecutius (2019 i 2020) al quart lloc entre les ciutats europees llistades a l'[Innovation Cities Index](#),

Gràfic 65: Ciutat i innovació

Indicador 9.5.1: 5a posició o superior de Barcelona a l'Innovation Cities Index (ranking europeu)

Nota: L'índex es calcula a partir de 162 indicadors, agrupats en 31 segments que cobreixen totes les funcions econòmiques, industrials i socials d'una economia.

Font: Innovation Cities Index.

l'any 2021 Barcelona va caure fins a l'onzè lloc. Esperem que en els propers anys Barcelona pugui recuperar de nou un lloc entre les cinc primeres, de forma similar a com s'ha aconseguit amb el Tech Cities of the Future (7^a) o amb el ranking de ciutats que aglutinen start-ups (5^a) o amb el Knowledge Cities ranking, que mesura la quantitat de producció científica (5^a). Aquestes i altres referències les trobareu a [l'informe de l'Observatori Barcelona](#).

En els darrers anys s'ha actuat per consolidar i ampliar la potència de Barcelona com a ciutat generadora de coneixement i innovació. Destaquen [Barcelona Ciutat de Ciència](#) (reflexió i acció per projectar Barcelona en el context científic i acadèmic internacional), la mesura [Reimpulsem el Pla Barcelona Ciència 2020-2023](#), la mesura d'[Impuls del Pla director del Campus Sud: coneixement i ciutadania 2021-2030](#), la Mesura de Govern

["Barcelona ciutat de talent"](#) (Per a l'impuls de les polítiques municipals de generació, desenvolupament, atracció, acollida i fidelització del talent a Barcelona), el [Pla per al foment de les estades acadèmiques i la mobilitat internacional per motius d'aprenentatge](#), la [mesura Impuls de la innovació urbana a Barcelona](#) i el [Pla pel Reimpuls de l'Oficina de Ciència Ciutadana](#).

9.b. Desenvolupar la cooperació internacional de ciutat relacionada amb el desenvolupament d'infraestructures i d'indústries locals sostenibles, amb components tecnològics, de recerca i d'innovació

Veure ODS 17, fita 2.

9.c. Garantir un accés universal a Internet assequible i de qualitat

Les dades recollides a l'Enquesta de Servei Municipals indiquen que l'any 2022 un 93,5% de la població major de 18 anys disposava d'Internet a casa. Atenent a l'evolució d'aquest indicador, sembla que s'està seguint la direcció correcta a

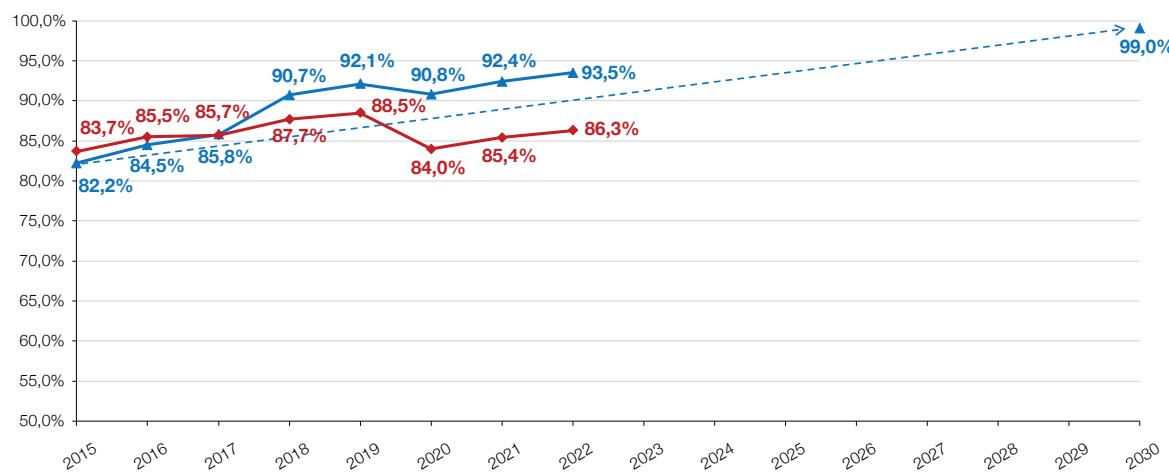
l'hora de garantir un accés universal i de qualitat a Internet a partir de 2030.

Les bretxes digitals han quedat perfectament documentades i explicades per l'enquesta [La bretxa digital a la ciutat de Barcelona 2020](#) i el [Dossier Les bretxes digitals](#) publicat per la revista Barcelona Metròpolis.

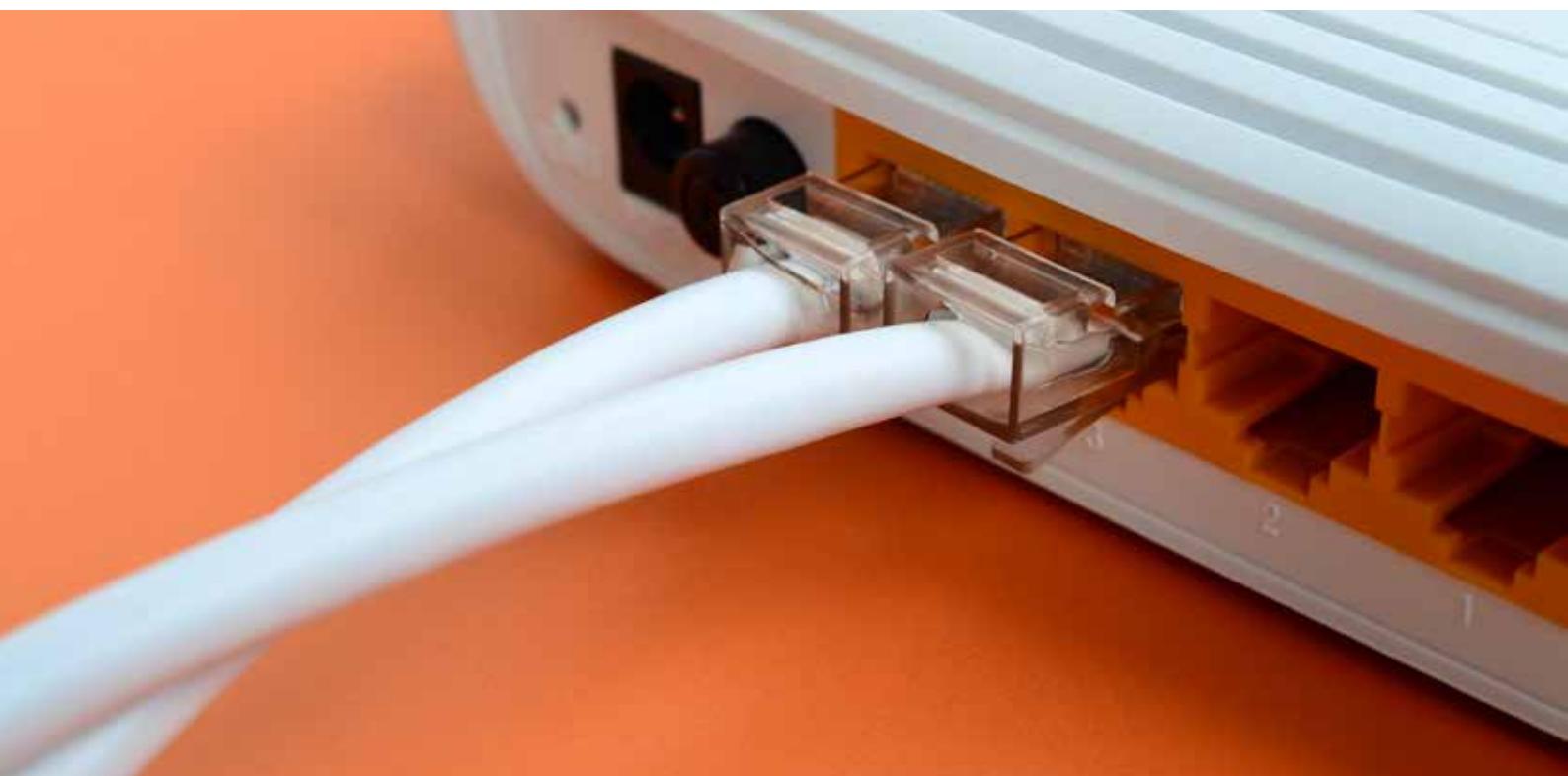
Pel que fa a les mesures, destaca la [BcnFemTech 2021-2023: per l'equitat de gènere al sector TIC](#).

Gràfic 66: Accés a Internet i equipament informàtic

Indicador 9.c.1: Augmentar fins el 99% la proporció de persones majors de 18 anys que disposen d'accés a Internet a casa
Indicador 9.c.2: Proporció de persones majors de 18 anys que disposen d'ordinador (portàtil o de sobretaula) a casa

Font: Enquesta de Serveis Municipals.

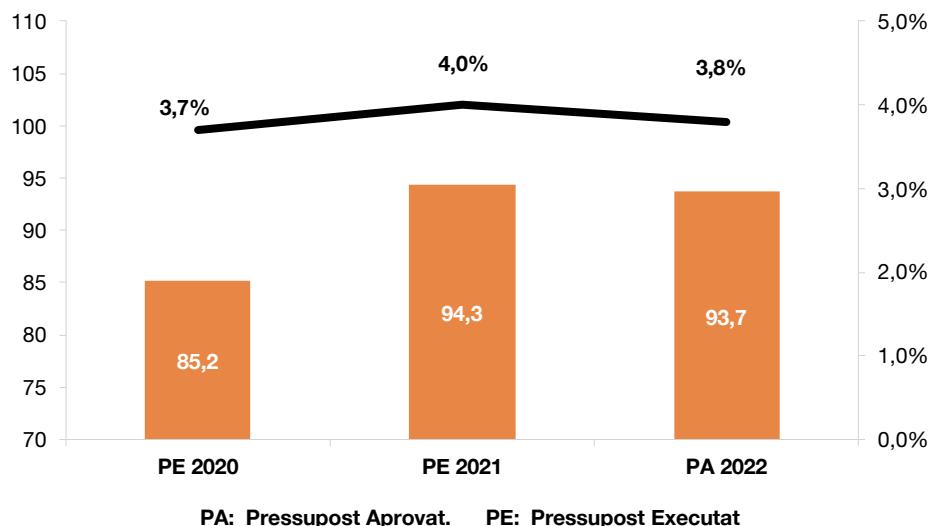
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren un lleuger creixement de la despesa corrent, acostant-se als 100 milions d'euros. Però el més relle-

vant és la inversió, que concentra gairebé el 20% del total previst al PIM.

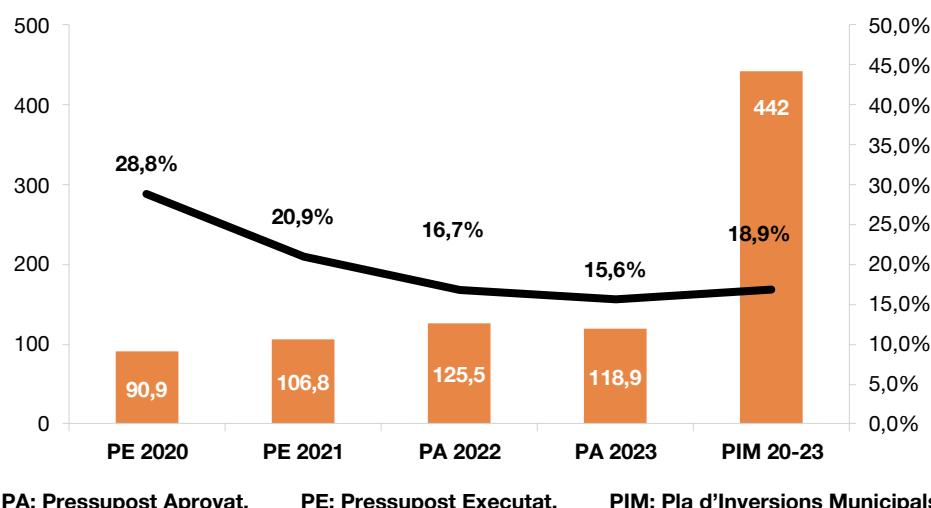
Despesa corrent destinada a l'ODS 9

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 9

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Reducir la desigualtat en i entre els països

En aquest ODS el document de referència de les polítiques municipals *l'Estratègia d'Inclusió i de reducció de les desigualtats socials 2017-2027*, que l'any 2020 va ser reprogramada a 2030 i es va dotar de noves fites, en diàleg amb els ODS. En els darrers dos anys s'han aprovat altres mesures significatives, com l'anomenada *Impulsant l'acció social: territori, participació i comunitat*, o a escala de districte el *Pla d'Acció Social de Nou Barris 2022-2024*. Per conèixer millor la gestió

en aquesta temàtica es poden consultar la *memòria de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI* i la *de programes transversals 2020-2021 de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat*.

Al costat d'això hi ha el *Pla de Barris*, pensat per revertir les desigualtats territorials a la ciutat. *Actua en 16 barris* per millorar la qualitat de vida i les oportunitats vitals dels seus residents. Cada pla de barri incideix, amb

vocació de transformar, en àmbits com l'educació i la salut pública, els drets socials, l'equitat de gènere i l'acció comunitària, l'habitatge, l'ocupació, l'impuls econòmic i l'economia social, l'espai públic i l'accessibilitat i la sostenibilitat ambiental i l'emergència climàtica.

La igualtat i la inclusió social es treballen des de sectors diferents (rendes, salut, educació, habitatge, cultura, etc.) i d'una forma específica en cada tipus de persona o grup social. Per a la població més jove es compta amb el [Pla d'infància 2021-2030](#) (reptes i actuacions per millorar les vides i els drets de la infància i l'adolescència a Barcelona) i el [Pla d'equipaments i serveis juvenils 2018-2028](#) com a principals referències. En el disseny de l'acció municipal s'ha pogut comptar amb el valuós treball de l'[Institut Infància i Adolescència de Barcelona](#), desenvolupat a través de programes com l'"[Observatori 0-17 BCN: vides i drets de la infància i l'adolescència a la ciutat](#)". En els darrers dos anys la recerca s'ha centrat en analitzar els impactes de la pandèmia en aquest sector d'edat, amb treballs com l'[informe sobre Covid-19 i infància a Barcelona](#) (Què ens diu la recerca social d'urgència sobre els impactes de la covid-19

en les vides i els drets de la infància i l'adolescència? Quina resposta ha donat el govern de la ciutat?) i [La joventut de Barcelona l'any de la pandèmia: 10 anàlisis de l'Enquesta a la Joventut de Barcelona 2020](#).

En el cas de les persones grans, en el mandat anterior es va elaborar i aprovar [l'estratègia sobre canvi demogràfic i enveliment: una ciutat per a tots els cicles de vida 2018-2030](#). L'experiència de Barcelona en programes per promoure la inclusió de les persones grans i la promoció de la vellesa activa s'ha fet valer en els [aportacions de la ciutat al Llibre Verd sobre l'Enveliment impulsat per la Comissió Europea](#). En paral·lel s'ha continuat estudiant les diferents dimensions i implicacions del procés d'enveliment de la societat, com mostra el [monogràfic publicat per Barcelona societat](#) (revista de coneixement i anàlisi social) i la recerca "[Persones migrades i enveliment a la ciutat de Barcelona](#)".

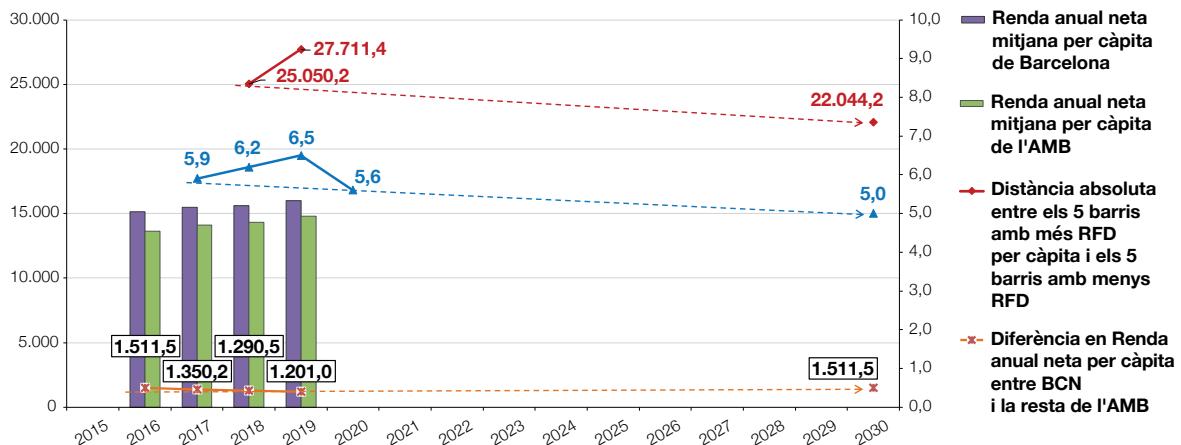
Altres polítiques transversals per a la igualtat i/o la inclusió s'exposen en apartats específics d'aquest ODS, o bé, en el cas de la igualtat de gènere, a l'ODS 5.

Fites i indicadors Barcelona

10.1 Reduir significativament la desigualtat en la distribució de la renda a Barcelona, tot evitant que la RFDB mitjana de la ciutat es distanciï de la mitjana metropolitana

Gràfic 67: Desigualtat en la distribució de la renda

- Indicador 10.1.1:** Situar per sota de 5 vegades la distància en renda del 20% de població amb més renda i la del 20% amb menys renda (eix dreta)
- Indicador 10.1.2:** Reduir en un 12% la distància en renda entre els barris amb la renda més alta i els barris amb la renda més baixa
- Indicador 10.1.3:** Evitar el creixement de la distància en renda entre Barcelona i la resta de l'AMB. Mantenir la distància per sota de 1.511,5 euros

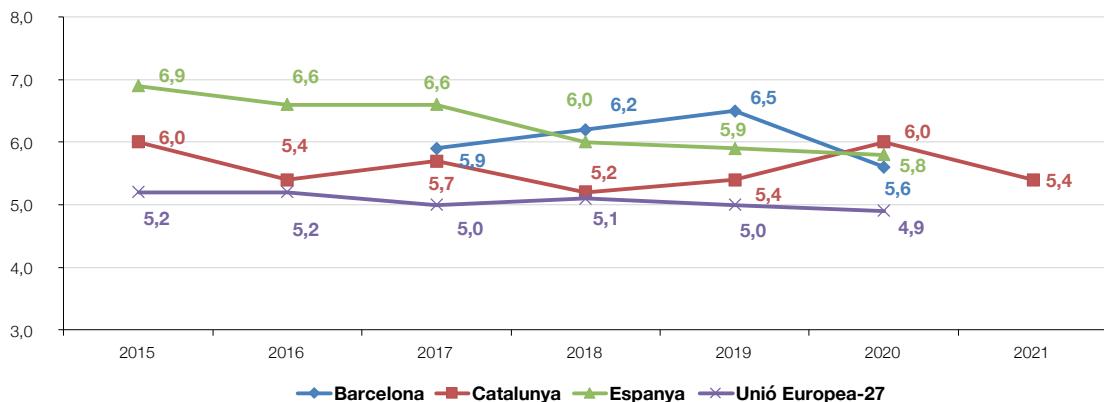

Font 10.1.1 i 10.1.3: IERMB. Enquesta municipal de condicions de vida.

Font 10.1.2: Oficina Municipal de Dades. Distribució Territorial de la Renda Familiar Disponible per càpita a Barcelona

Gràfic 68: Desigualtat de la distribució de la renda (comparativa territorial)

Indicador: Distància relativa entre el 20% de població amb més RFD per càpita i el 20% amb menys

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

La reducció de les desigualtats resulta cabdal per complir un dels principis bàsics de l'Agenda 2030 (no deixar ningú enrere). Un indicador comú de desigualtat és la ràtio 80/20, que mesura la distància entre el 20% de la població més ric i el 20% més pobres en termes de renda. Després d'experimentar increments progressius del 2017 al 2019, l'any 2020 el valor va caure fins al 5,6. Això vol dir que la renda disponible del 20% més ric multiplica per 5,6 vegades la renda disponible del 20% més pobres. Si ho comparem territorialment (Gràfic 68), veiem com els nivells de desigualtat estimats a Barcelona l'any 2030 van ser molt semblants als del conjunt de Catalunya (6,0) i d'Espanya (5,8).

La desigualtat territorial en la distribució de la renda es calcula a partir de la distància entre els 5 barris amb major renda familiar disponible per càpita i els 5 barris amb la renda més baixa. En aquest cas tenim que del 2018 al 2019 la distància va augmentar un 10,6%, passant dels 25.050,20 euros als 27.711,40 euros, fet que ens allunya clarament de la fita desitjada. La sèrie temporal no va més enrere perquè a partir de 2018 es va introduir una nova metodologia d'estimació de les rendes, basada en dades de l'Agència Tributària. A l'informe "[La renda de les Illes a Barcelona. 2019: Distribució per districtes, barris i seccions censals](#)" trobareu aquest tema desenvolupat amb tot detall.

Finalment comentar que la diferència de renda anual neta mitjana entre Barcelona i la del conjunt de l'AMB s'ha anat reduint progressivament entre

2016 i 2019. El 2019 aquesta diferència va ser de de 1.201,0 euros, 310,5 euros menys que a l'any 2016.

10.2 Promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones

El percentatge de població en risc de pobresa i d'exclusió social a Barcelona va ser del 21,6% l'any 2020, 1 punt menys que l'any anterior. És una millora, però queda molt recorregut fins reduir-la al 15% que planteja la fita 2030. Des d'un punt de vista territorial (Gràfic 70), la taxa AROPE de Barcelona l'any 2020 estava a nivells de la Unió Europea (21,6%), mentre que a Catalunya i a Espanya aquell mateix any va ser força superior, del 26,7% i del 27%, respectivament.

La inclusió social té molt a veure amb l'autonomia, és a dir, amb la capacitat d'actuar i de participar en la vida social. D'aquí que el fenomen de la soledat no volguda sigui un obstacle pel benestar personal i per la inclusió social de les persones. A Barcelona, la percepció de soledat entre la població adulta va afectar el 10,8% de les dones i el 8,6% dels homes. A més, cal prestar atenció als efectes de l'aïllament i la soledat relacional en la gent gran, un problema que pateixen en major intensitat les dones; l'any 2021 la percepció de soledat en la població major de 64 anys va ser del 9,1%

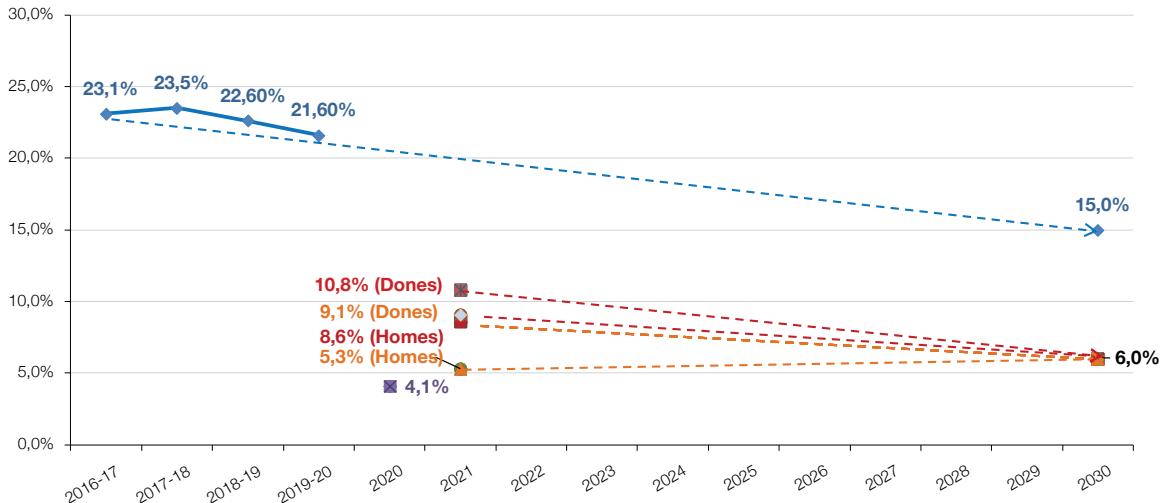
Gràfic 69: Inclusió social i percepció de soledat

Indicador 10.2.1: Reduir la Taxa AROPE (població en risc de pobresa i/o exclusió social) per sota del 15%

Indicador 10.2.2a: Reduir la percepció o sentiment de soledat per sota el 6% en els adults

Indicador 10.2.2b: Reduir la percepció o sentiment de soledat per sota el 6% en les persones de més de 64 anys

Indicador 10.2.3: Reduir la percepció de soledat en la població jove (de 15 a 34 anys)

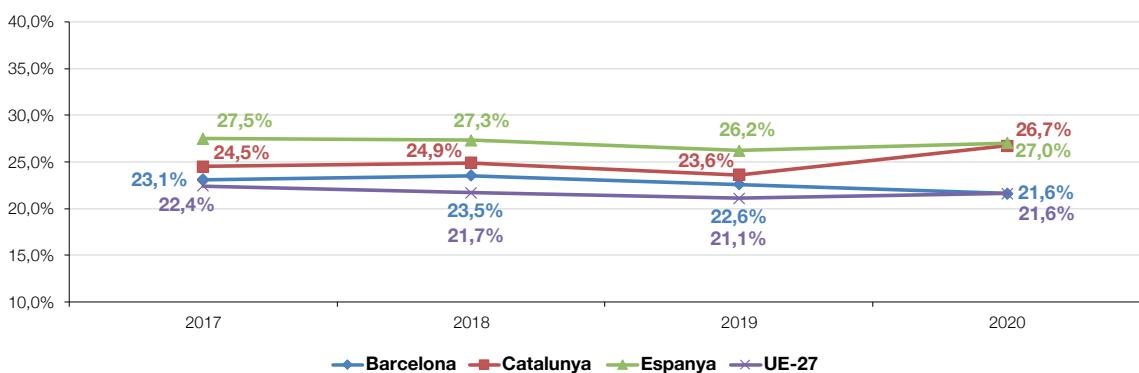

Font 10.2.1: IERMB. Enquesta municipal de condicions de vida.

Font 10.2.2a i 10.2.2b: Agència de Salut Pública de Barcelona. Enquesta de salut de Barcelona.

Font 10.2.3: Àrea de Drets Socials. Enquesta a la joventut de Barcelona.

Gràfic 70: Taxa AROPE (comparativa territorial)

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

en les dones i del 5,3% en els homes. Un altre col·lectiu molt vulnerable als efectes de la soledat no volguda són els joves. L'Enquesta a la joventut de Barcelona revelà l'any 2020 que el 4,1% dels joves de 15 a 34 anys se sentien sols sovint o molt sovint.

La soledat no volguda és un fenomen creixent a la nostra societat, que incideix negativament sobre la salut i provoca una pèrdua d'oportunitats i de qualitat de vida. L'Ajuntament [ha diagnosticat a fons la incidència de la soledat a](#)

[la ciutat de Barcelona](#) (estudiant també [com impacta en col·lectius específics, com les persones amb discapacitat](#)) i s'ha dotat d'una [Estratègia Municipal contra la Soledat 2020-2030](#), desenvolupada a través de [plans d'acció](#) i comunicada amb el suport del [Butlletí mensual Barcelona contra la soledat](#).

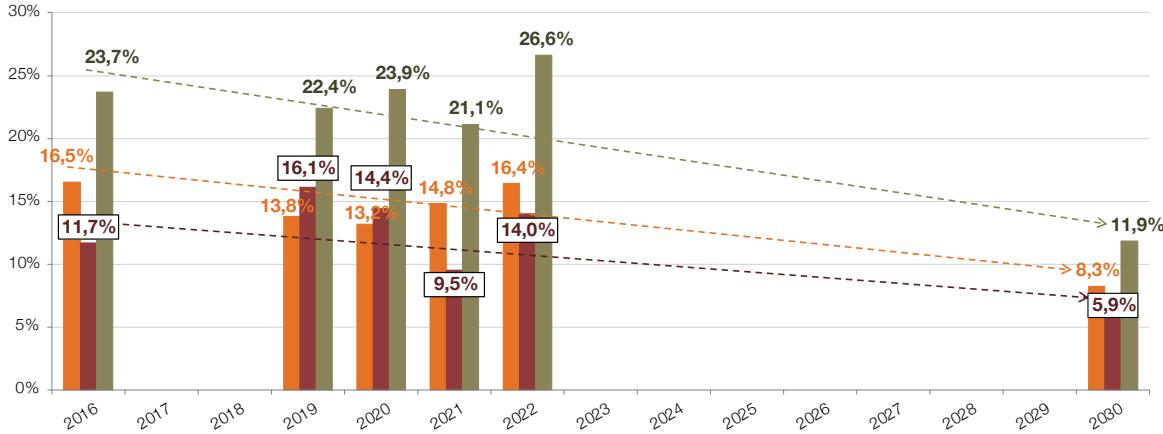
10.3 Major igualtat d'oportunitats i tolerància zero envers la discriminació

Gràfic 71: Inclusió en la vida cultural

Indicador 10.3.1a: Reduir en un 50% el diferencial d'ús de les biblioteques públiques entre la població de nivell socioeconòmic baix i la població general

Indicador 10.3.1b: Reduir en un 50% el diferencial d'assistència a festes populars entre la població de nivell socioeconòmic baix i la població general

Indicador 10.3.1c: Reduir en un 50% el diferencial d'assistència a activitats culturals entre la població de nivell socioeconòmic baix i la població general

Font: Enquesta de Serveis Municipals.

Molt sovint la participació en la vida cultural de la ciutat està relacionada amb les possibilitats socioeconòmiques de les persones, la qual cosa a la pràctica impossibilita la igualtat d'accés a als serveis i a les activitats culturals. D'aquí que una de les fites pel 2030 sigui estendre i fomentar l'ús dels serveis i activitats culturals a tota la població. Després d'haver experimentat millores entre 2016 i 2021, l'any 2022 la població de nivell socioeconòmic baix va perdre posicions en l'ús de les biblioteques públiques, l'assistència a festes populars i l'assistència a activitats culturals. En aquest darrer cas, la breixa és enorme, de 26,6 punts, més del doble de la fita desitjada per a l'any 2030.

Durant aquest mandat s'ha abordat la promoció de la cultura des de la perspectiva dels drets culturals, a través del [Pla Fem Cultura](#), desplegat a través de nou mesures de govern específiques, que toquen temes que també afecten els ODS 1, 4, 5, 9 i 11. La primera és [Cultura als barris i acció comunitària : dret a les pràctiques culturals i noves centralitats](#); la segona, [Cultura de base i sectors culturals: dret a la creació, l'experimentació, la recerca i la producció cultural](#); la tercera, [Cultures populars : dret a les pràctiques populars i tradicionals com a espais de participació i cohesió social: mesura de govern](#); la quarta, [Cultura i educació: dret a la participació cultural i a l'educació i pràctica artística al llarg de la vida](#); la cinquena, [Cultura feminista: dret a una cultura diversa i equitativa: mesura de govern](#); la sisena, [Cultura i espai pú-](#)

blic : dret a l'accés i a la participació cultural al carrer: mesura de govern

la setena, [Cultura i drets digitals: instruments i polítiques per a l'accés al coneixement, la transparència i la innovació digital](#); la vuitena, [Museus de ciutat: innovació, educació i dret a participar en el patrimoni cultural de Barcelona](#) i la novena, [Biblioteques de Barcelona \(Pla director 2030\)](#). [Dret a la lectura, a l'accés a la informació i al coneixement i foment de noves pràctiques creatives](#) (encara en fase de document de treball).

Un element indispensable per a la inclusió social és posar a l'abast de tothom oportunitats per desenvolupar la pròpia vida. En aquest sentit, el Programa Municipal de Vida Independent facilita els mitjans perquè les persones amb discapacitat puguin viure de la manera més autònoma possible i decidir on i amb qui volen viure. El nombre de persones que gaudien d'aquests programes va arribar a les 1.869 l'any 2021, més del triple que a l'any 2017 i ja clarament per sobre de la fita que s'havia dibuixat per a l'any 2030.

La discapacitat, amb una gran diversitat de causes i graus, és una situació que cada vegada afecta a més persones arreu del món. [A Barcelona l'any 2019 el 9,28% de la població tenia algun tipus de discapacitat reconeguda](#). Durant aquest mandat s'ha aprovat [l'Estratègia Barcelona per a l'Accessibilitat Universal 2022-2030](#). La [Memòria de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat](#) ret comptes de l'acció municipal en aquesta temàtica.

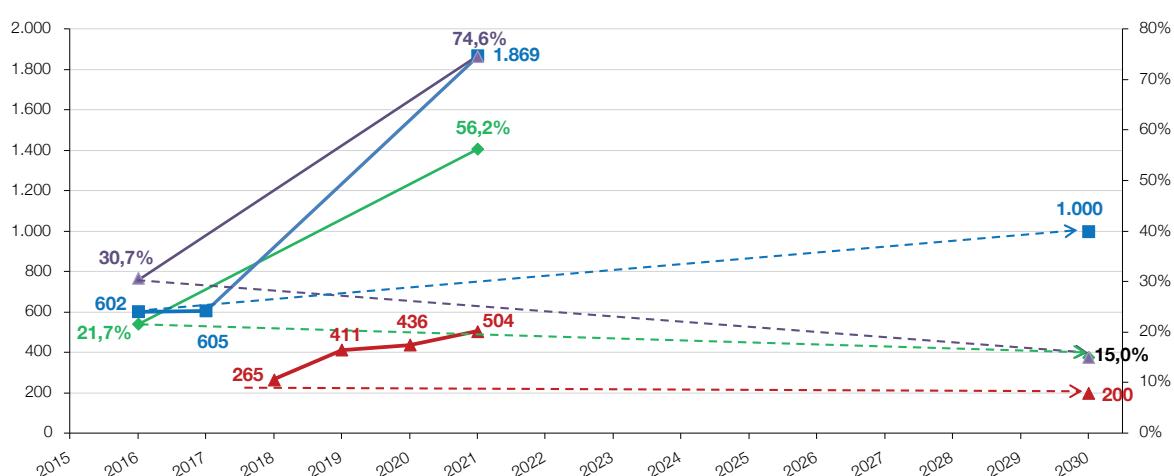
Gràfic 72: Inclusió i discriminació

Indicador 10.3.2: Situar en més de 1.000 les persones amb discapacitat que gaudeixen de programes per a l'autonomia personal i la vida independent

Indicador 10.3.3: Reduir a menys de 200 les denúncies per discriminació recollides per la Taula d'Entitats d'Atenció a les Víctimes de la Discriminació

Indicador 10.3.4a: Reduir a menys del 15% la percepció de discriminació. Nois (eix dreta)

Indicador 10.3.4b: Reduir a menys del 15% la percepció de discriminació. Noies (eix dreta)

Nota 10.3.4: Mesura el % d'estudiants de secundària que en els darrers 12 mesos han patit algun tipus de discriminació per causa de discapacitat, orientació sexual, origen o gènere. **Font 10.3.2:** Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona.

Font 10.3.3: Observatori de les discriminacions a Barcelona.

Font 10.3.4: Agència de Salut Pública de Barcelona. Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC)

Pel que fa a la discriminació que poden patir els i les joves adolescents, sigui per causa de gènere, origen, discapacitat, orientació sexual, o altres, les darreres dades publicades per l'Enquesta factors de risc a l'escola secundària (FRESC) de l'any 2021 indiquen un increment exponencial del percentatge d'adolescents que es van sentir discriminats per algun motiu. Parlem d'una incidència ja clarament majoritària (74,6% de les noies i el 56,2% dels nois), i molt allunyada de la fita desitjada per 2030, que és del 15%.

Per altra banda, en relació a les denúncies per discriminació recollides des de l'Observatori de les discriminacions a Barcelona, observem que s'han gairebé duplicat en tres anys, situant-se per sobre de les 500. L'indicador no és, en si mateix, tan negatiu com l'anterior, perquè un dels objectius de les entitats que formen part de la [Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Víctimes de Discriminació](#) és, precisament, que les situacions de discriminació siguin denunciades.

El [Balànci anual elaborat per l'Oficina per la No Discriminació](#) aporta més informació sobre aquesta problemàtica, que podeu complementar amb estudis com l'[Enquesta de Relacions Veïnals i Convivència 2020: Informe sobre la discriminació als barris de Barcelona i Discriminació a la carta](#):

[exclusió per motius ètnics del mercat de lloguer d'habitatge de Barcelona](#). A nivell d'accions municipals, a més de les ja esmentades a l'ODS 5, el més rellevant ha estat la [mesura de govern Per una Barcelona antiracista 2022-2025](#).

Gràfic 73: Despesa social i estratègia d'inclusió

Indicador 10.4.1a: Mantenir la despesa necessària de l'Ajuntament en serveis socials i promoció social (€ per habitant)
Indicador 10.4.1b: Mantenir la despesa necessària de l'Ajuntament en serveis socials i promoció social (% sobre total, eix dreta)
Indicador 10.4.2: Disposar d'una estratègia de ciutat per a la inclusió i la reducció de les desigualtats socials fins al 2030

Font: Ajuntament de Barcelona. Pressupost obert.

10.4 Compromís municipal amb les polítiques per la igualtat i la inclusió social

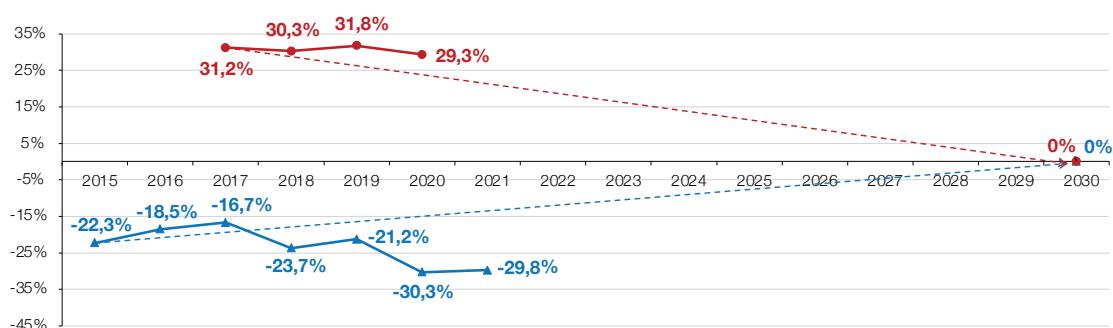
L'Ajuntament ha incrementat progressivament la part del seu pressupost destinada a finançar els serveis socials i altres programes de promoció social. L'any 2020, el de l'emergència sanitària i social, va fregar el 14% del pressupost total. En termes de despesa per habitant s'ha passat dels 160,6 euros per habitant de l'any 2015 fins als 230,8 euros corresponents al pressupost del 2021. Per altra part, l'Ajuntament disposa d'una estratègia d'inclusió i reducció de les desigualtats socials que orienta la distribució d'aquests recursos, de forma participada amb les entitats que participen de l'[acord ciutadà per una Barcelona inclusiva](#).

10.7 Barcelona, ciutat d'acollida i d'inclusió

La pobresa i l'atur no afecten per igual a les persones en funció de les seves característiques sociodemogràfiques. Així, l'origen de les persones pot condicionar una més dificultosa inclusió social derivada de patir un major risc de pobresa i d'atur o precarietat laboral. En el cas del risc de pobresa i exclusió social, s'observa com la població estrangera hi està molt més exposada que la població espanyola. Des de l'any 2017 la situació ha millorat, però la reducció ha estat molt tímida. En el cas de la taxa d'ocupació, veiem com als anys 2020 i 2021 el diferencial es va eixampliar encara més que en els anys previs, fregant els 30 punts. Els motius d'aquest empitjorament són diversos, però un dels més importants és l'impacte de la COVID-19 en el mercat de treball, que ha afectat sectors, com el turisme, en què la força de treball estrangera hi està sobrerepresentada.

Gràfic 74: Pobresa, inclusió i ocupació de la població estrangera

Indicador 10.7.1: Reduir el diferencial en la taxa AROPE de la població estrangera respecte la població espanyola
Indicador 10.7.2: Reduir el diferencial en la taxa d'ocupació (20-64 anys) de la població estrangera respecte la població espanyola

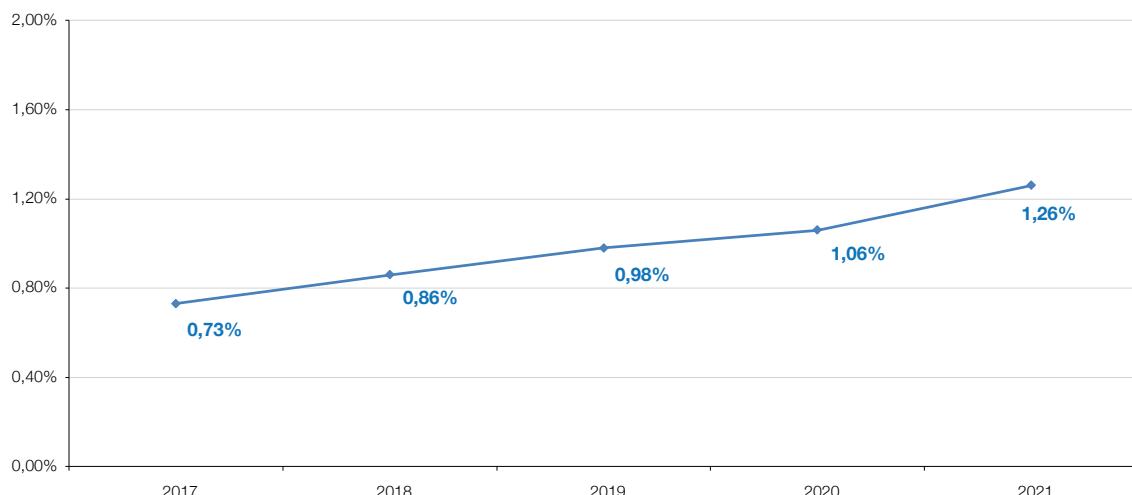

Font 10.7.1: IERMB. Enquesta municipal de condicions de vida.

Font 10.7.2: Oficina Municipal de Dades. Enquesta de població activa.

Gràfic 74 bis: Accés de la població estrangera a l'ocupació pública

Indicador 10.7.3: Percentatge de persones de la plantilla de treballadors i treballadores municipals nascudes a l'estranger

Font: Gerència de Persones i Desenvolupament Organitzatiu. Ajuntament de Barcelona.

Per contra, la presència de treballadors i treballadores nascuts a l'estrange al sector públic és encara exigua. A la plantilla de l'Ajuntament és de l'entorn de l'1%, molt per sota del seu pes real a la població barcelonina. El seu creixement és continuat, però encara a un ritme excessivament baix.

En aquest mandat s'ha aprovat el [Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030](#), a partir del qual el [Districte de Ciutat Vella](#) s'ha dotat d'un Pla d'Acció propi per 2022-2025. També és remarcable el [Pla de treball 2020-2023 del Consell Municipal d'Immigració](#) (en trànsit cap a Consell Municipal de Migracions i Refugi) de Barcelona.

Els estudis més recents sobre aquesta temàtica aborden [l'impacte de la crisi de la covid-19 sobre la població d'origen migrant a Barcelona](#), així com la situació dels [Joves migrants sense referents familiars a la ciutat de Barcelona](#). També és destacable el [monogràfic sobre immigració publicat per la revista Barcelona societat](#).

10.b. Desenvolupar la cooperació internacional en la promoció de la igualtat i la lluita contra el racisme i la discriminació

Veure ODS 17, fita 2.

Indicadors d'esforç pressupostari

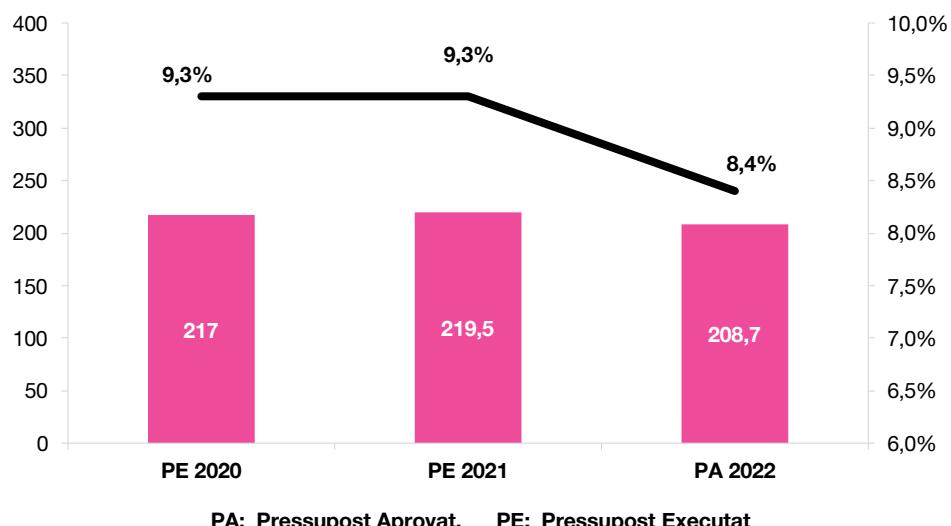
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que la despesa corrent dedicada a l'ODS 10 és important, propera al 10% del total (més de 200 milions d'euros), si bé al darrer any s'observa una certa davallada (d'uns 10 milions i 1 punt percentual). Parlem de serveis i programes desplegats per tot

el territori de la ciutat. Per contra, la despesa en inversió es situa entre el 5 i el 6% del total.

En termes d'anàlisi de la despesa municipal és interessant [*l'informe sobre la inversió pressupostària en infància als pressupostos municipals de 2021*](#).

Despesa corrent destinada a l'ODS 10

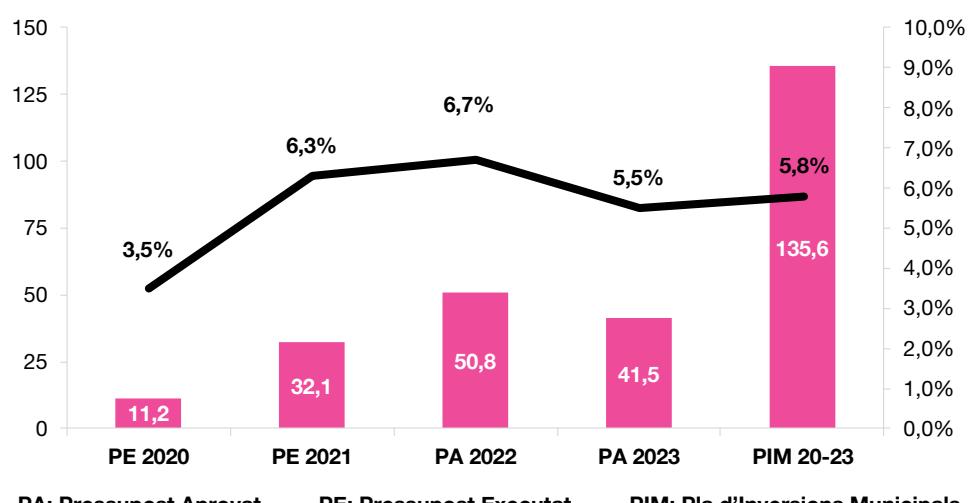
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 10

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

PA: Pressupost Aprovat. PE: Pressupost Executat. PIM: Pla d'Inversions Municipals

**Aconseguir que les ciutats
i els assentaments
humans siguin inclusius,
segurs, resilents i
sostenibles**

Fites i indicadors Barcelona

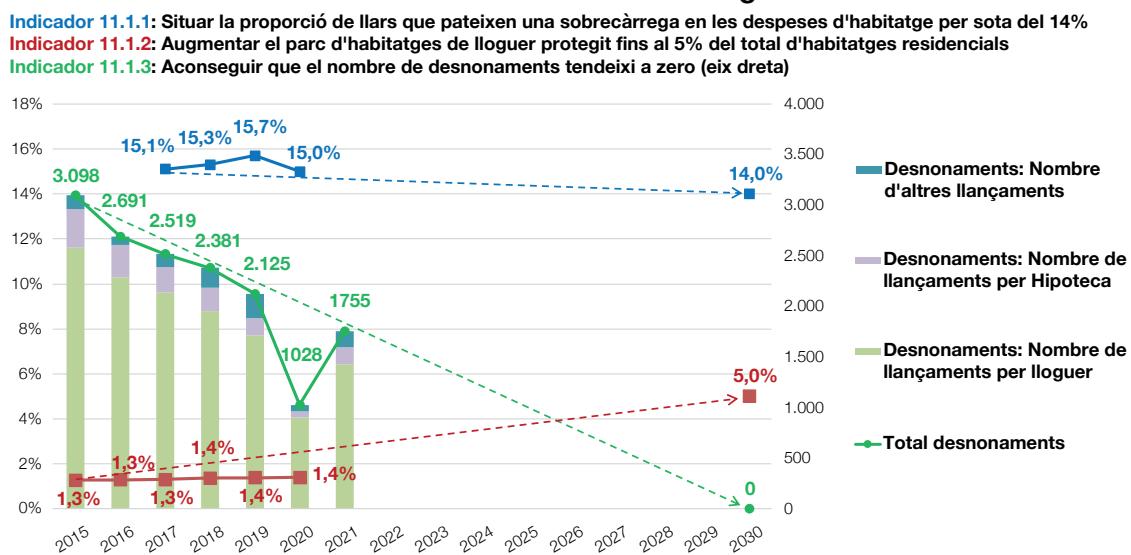
11.1 Habitatge assequible per a tothom

Les situacions de sobrecàrrega residencial (població que destina més del 40 % dels seus ingressos a lloguer i subministraments) es mante-

nen estables al voltant del 15%. La fita 2030 és abastable, perquè el que es pretén és contenir el problema.

L'Agenda 2030 inclou una fita bastant més ambiciosa per revertir el déficit històric d'oferta d'habitatge de lloguer protegit a la ciutat de Barcelona. L'any 2015 només l'1,3% del total d'habitacions

Gràfic 75: Accés a l'habitatge

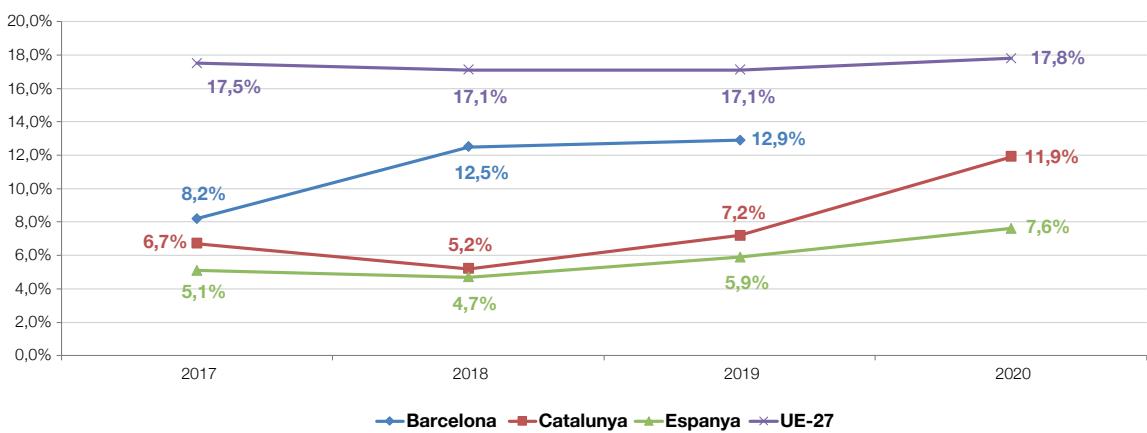
Font 11.1.1: IERMB. Enquesta municipal de condicions de vida.

Font 11.1.2: Oficina Municipal de Dades.

Font 11.1.3: Consell General del Poder Judicial.

Gràfic 76: Habitatge insuficient (perspectiva territorial)

Indicador: % de la població que viu en situació d'amuntegament

Nota 1: Es considera que una persona viu en condicions d'amuntegament si la casa no té com a mínim una habitació per a tota la família, així com una habitació per a una parella, per a cada persona major de 18 anys, per a un parell d'adolescents (de 12 a 17 anys) del mateix sexe, per a cada adolescent de diferent sexe i per a un parell de fills (menors de 12 anys).

Nota 2: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

residencials eren de lloguer protegit. Tal com s'observa al gràfic, hi ha una tendència positiva però l'any 2020 l'avenç encara era massa lent.

L'indicador que mostra una situació més favorable és el referit als desnonaments, el nombre dels quals va caure de 3.098 l'any 2015 a 1.755 l'any 2021. Encara queda recorregut per arribar a la fita de 0 desnonaments, però la tendència és bona. La moratòria decretada arrel de la pandèmia hi ha tingut molt a veure, però també la feina del [Servei d'Intervenció en situacions de Pèrdua de l'Habitatge i/o Ocupacions \(SIPHO\)](#), que facilita informació, acompanyament i assessorament legal a les unitats de convivència afectades per un procés de desnonament.

La manca d'accés a l'habitatge per a moltes persones també provoca situacions amuntegament per espai insuficient als habitatges, que solen ser més freqüents a les grans ciutats. Crida l'atenció la bona situació d'Espanya respecte al conjunt de la Unió Europea, si bé sembla que les diferències s'estan escurçant.

El [Pla pel dret a l'habitatge 2016-2025](#) és el document de referència de la política municipal. Les actuacions derivades d'aquesta estratègia estan explicades amb tot detall al balanç anual del Pla i a les memòries de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació i del Consorci de l'Habitatge, que trobareu en aquest [espai de documentació sobre habitatge](#). També s'han analitzat els [impacts de la llei 24/2015 i altres mesures de resposta a l'exclusió residencial](#).

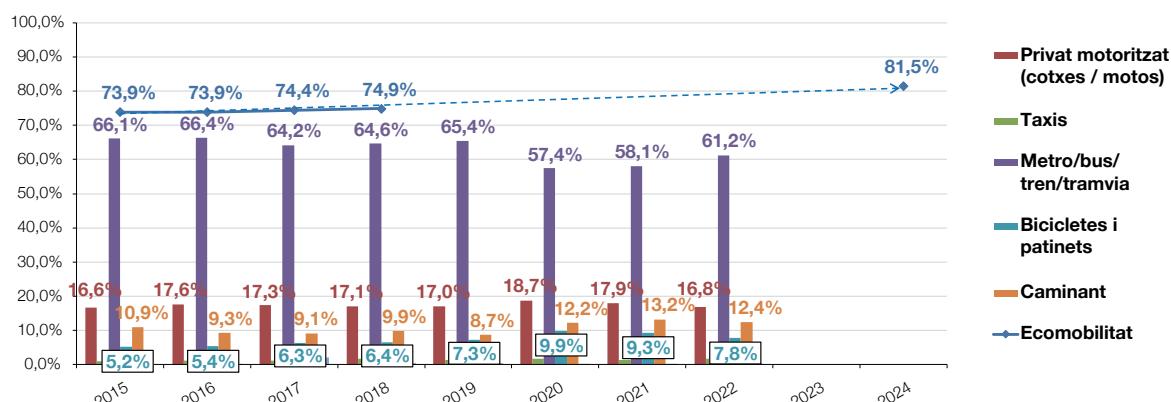
L'habitatge és un tema bàsic per a la ciutat, i s'ha estudiat des de múltiples perspectives. En aquesta línia destaquen els informes realitzats per l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona, sobre [els impacts de la COVID-19 i la crisi inflacionista](#), sobre [Estructura i concentració de la propietat d'habitacions](#), sobre [Estratègies i potencial de rehabilitació](#) (considerant el model urbà i el context europeu), sobre [àmbits d'oportunitat per a la regeneració urbana](#) (habitatge assequible i equipaments de barri) i sobre [vulnerabilitat residencial als barris del Besòs](#). També és remarcable aquest [estudi sobre inseguretat residencial i salut](#).

11.2 Més ecomobilitat, fonamentada en un sistema de transport públic de màxima qualitat, sostenible i inclusiu

Malauradament, l'indicador que mesura l'ecomobilitat a partir d'estimar la proporció de desplaçaments fets cada mitjà de transport només té dades fins l'any 2018. Però sí que disposem de l'Enquesta de Serveis Municipals, que ens permet saber que el percentatge de ciutadans que afirman que utilitzen com a mitjà principal de transport el cotxe o la moto pràcticament no ha variat des de l'any 2015. Els avenços en els desplaçaments a peu, en bicicleta o en patinet compensen la caiguda d'usuaris del transport públic, que encara no s'han recuperat plenament de la crisi de confiança generada durant la pandèmia. Caldrà seguir de prop l'evolució d'aquest indicador, que és crucial per a la qualitat de l'aire i la lluita contra el canvi climàtic.

Gràfic 77: Ús dels mitjans de transport

Indicador 11.2.1: Ecomobilitat (proporció de desplaçaments fets en transport públic o en transport privat no motoritzat)
 Indicador 11.2.5: Mitjà de transport utilitzat amb més freqüència per anar a les activitats principals

Font 11.2.1: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

Font 11.2.5: Enquesta de Serveis Municipals.

Gràfic 78: Valoració dels mitjans de transport públic

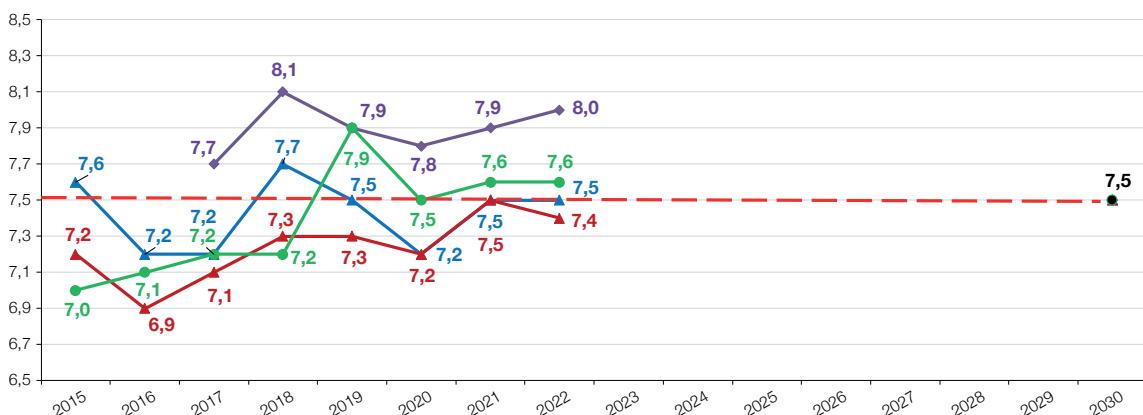
Indicador 11.2.2: Mantenir una valoració dels mitjans de transport públic per part dels seus usuaris per sobre de 7,5 sobre 10

Indicador 11.2.2a: Valoració usuaris metro (escala 0-10)

Indicador 11.2.2b: Valoració usuaris bus urbà (escala 0-10)

Indicador 11.2.2c: Valoració usuaris bicing (escala 0-10)

Indicador 11.2.2d: Valoració usuaris tramvia (escala 0-10)

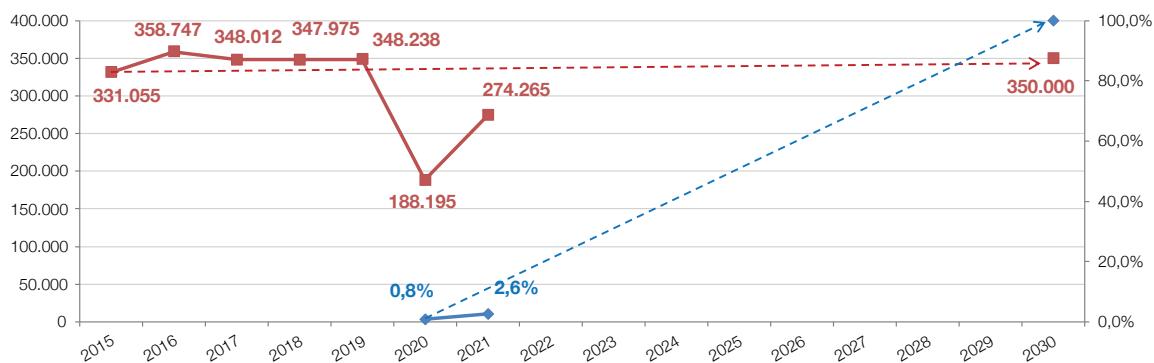

Font: Enquesta de Serveis Municipals.

Gràfic 79: Sostenibilitat i inclusió en el transport

Indicador 11.2.3: Assolir un 100% d'electrificació de la flota d'autobusos

Indicador 11.2.4: Efectuar més de 350.000 desplaçaments/any en el servei porta a porta per a persones amb discapacitat

Font 11.2.3: Transports Metropolitans de Barcelona (TMB).

Font 11.2.4: Àrea de Drets Socials.

Uns mitjans de transport públic de qualitat són imprescindibles per reduir la mobilitat en transport privat motoritzat. Per això cal mantenir la satisfacció dels usuaris del transport públics a màxim nivells possibles. Al gràfic s'observa com l'any 2022 gairebé tots els mitjans de transport públic van igualar o superar la valoració de 7,5 punts sobre 10, a excepció del bus urbà que va quedar a una dècima (7,4). La valoració més elevada la va tenir el tramvia amb un 8,0.

Convertir la flota d'autobusos en 100% sostenible és un repte molt ambiciós però necessari. A finals de

2021 el percentatge de busos de TMB completament elèctrics va arribar al 2,6% de la flota, un avanç massa lent. Tanmateix és previsible que aquests percentatges augmentin ràpidament, considerant la decisió del govern municipal de destinar fons europeus a la compra massiva d'aquest tipus de vehicles.

A més de sostenible, el transport públic ha de ser inclusiu i estar adaptat a les persones amb mobilitat reduïda. En aquest sentit, el servei de transport públic especial per a persones amb mobilitat reduïda severa, també conegut com

a servei “porta a porta”, és un servei complementari al transport públic regular, quan el que hi ha disponible no és adaptat. El nombre de desplaçaments fets amb aquest sistema es va mantenir força estable fins l’any 2019, a l’entorn dels 350.00 desplaçaments. Per raons sanitàries anàlogues a les que van afectar els sistemes de transport públic, durant els anys 2020 i 2021 es va produir una important davallada en el nombre de serveis d’aquest tipus.

El [Pla de Mobilitat Urbana 2024](#) actualitza l’estratègia municipal de mobilitat. Tothom és conscient que la mobilitat ha de canviar, perquè els nivells de contaminació de l’aire ja no són tolerables (veure fites 3.9 i 11.6) i perquè Barcelona està compromesa a reduir de forma dràstica i ràpida les seves emissions d’efecte hivernacle (veure fita 13.2). S’han emprès mesures a escala metropolitana, com la Zona de Baixes Emissions (ZBE), que s’hauran d’anar modulant a través de l’avaluació dels resultats i intentant que [siguin compatibles amb les necessitats de l’activitat econòmica](#)³. I si l’objectiu és reduir la presència de vehicles amb motor de combustió als carrers de Barcelona, resulta crucial promoure i alhora regular els mitjans de transport que els han de substituir. Això s’ha fet amb mesures com [l’Estratègia de mobilitat elèctrica](#), i la [Normativa de circulació per a vehicles de mobilitat personal](#). I els impactes s’han analitzat en estudis com el de [Convivència a la via](#)

[pública derivada de la implantació de la xarxa pedalable a Barcelona](#)

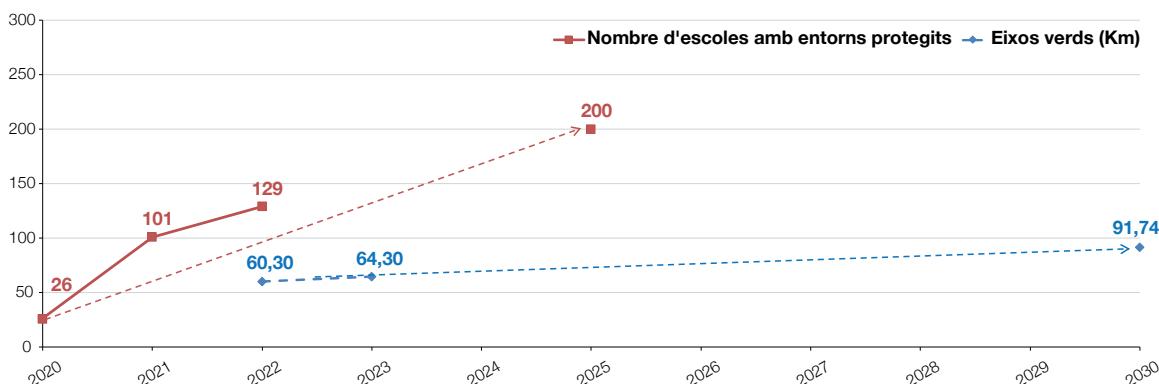
11.3 Assolir amb consens social un canvi de model urbà per disposar d’un espai públic més saludable i més sostenible, especialment a l’entorn de les escoles

La renovació de la trama urbana amb l’objectiu d’ampliar els trams d’eixos verds és una de les apostes més importants en matèria de model urbà. L’any 2020 la longitud total dels trams d’eixos verds arribava als 60,30 Km. S’espera poder arribar als 64,30 Km l’any 2023 i als 91,74 planificats pel 2030.

El nou model urbà també prioritza la creació d’entorns escolars protegits, afegint-hi més espai públic de qualitat, per guanyar en seguretat i allunyar la contaminació. S’ha proposat una primera fita, amb horitzó 2025, consistent en millorar l’entorn urbanístic d’un mínim de 200 escoles, per posteriorment completar les actuacions a totes les escoles de Barcelona. Les dades indiquen que es va a un bon ritme per assolir la primera fita, ja que al 2022 un total de 129 escoles ja se n’havien beneficiat.

Gràfic 80: Eixos verds i entorns escolars protegits

Indicador 11.3.1: Ampliar els trams d’eixos verds a la trama urbana de Barcelona fins als 64,30 Km l’any 2023 i fins als 91,74 Km l’any 2030
Indicador 11.3.2: Multiplicar per deu el nombre d’escoles amb intervencions urbanístiques per generar entorns protegits (fita 2025)

3 A l’article [To what extent the traffic restriction policies applied in Barcelona city can improve its air quality?](#), publicat a la revista Science of The Total Environment s’aporten evidències per afirmar que les polítiques de restricció del trànsit adoptades fins ara, com la zona de baixes emissions, poden canviar els llocs on s’acumula la contaminació, però no reduir-la de forma global. Els autors argumenten que això només es pot aconseguir amb una reducció de la demanda de transport privat i la renovació dels vehicles.

La [mesura Superilla Barcelona per regenerar Barcelona i els seus barris](#) és el principal document estratègic del nou model urbà. La [guia de criteris de sostenibilitat i urbanisme](#) (Urbanisme + Sostenible) i el [Model Eix Verd](#) (El nou carrer del segle XXI) posen al dia el coneixement tècnic necessari per avançar en la direcció desitjada. La [Memòria de l'Institut Municipal d'Urbanisme](#) permet conèixer millor les accions dutes a terme per a la millora urbana.

11.4 Millorar la protecció, accessibilitat i coneixement dels elements patrimonials singulars i d'identitat de Barcelona i dels seus barris

Facilitar l'accés als espais patrimonials més potents de la ciutat és essencial tant des d'un punt de vista d'inclusió social com des de l'òptica de conèixer i compartir els elements patrimonials singulars i d'identitat de Barcelona i els seus barris. Per fer-ho possible cal facilitar l'accés presencial a museus i centres d'exposició, per exemple, mitjançant l'entrada gratuïta o reduïda. L'any 2021 el 68,0% del total de visitants van accedir-hi d'aquesta manera.

També resulta cabdal adaptar la difusió dels elements patrimonials als mitjans i les formes culturals de la societat digital per garantir-ne un millor accés. En coherència amb aquesta idea ha anat creixent el nombre de peces del fons documental de la ciutat que són accessibles en línia.

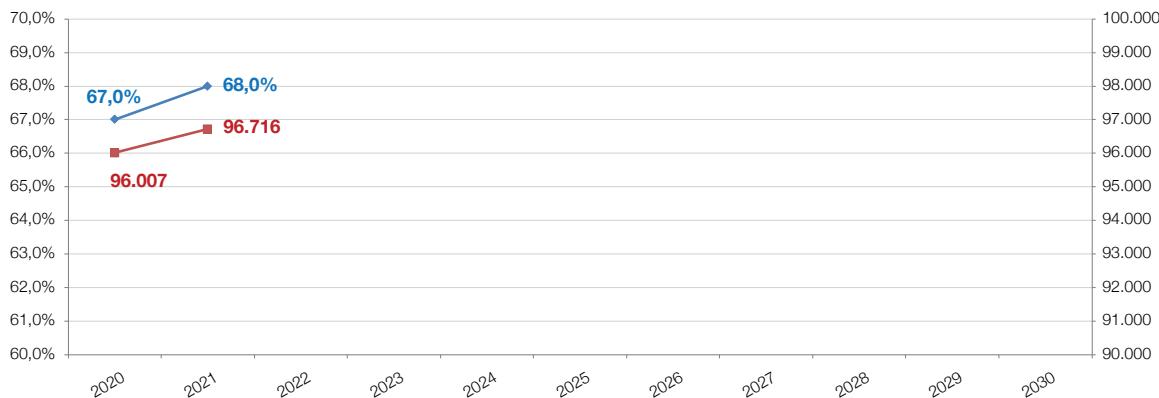
La [mesura de govern Barcelona, ciutat patrimonial](#) agrupa un seguit d'actuacions que afegeixen una nova mirada a la concepció tradicional del patrimoni per tenir en compte valors lligats a la vida quotidiana dels barris i la lluita contra el canvi climàtic. Una segona mesura recent i rellevant és la dedicada a la [preservació i la promoció dels establiments comercials emblemàtics](#).

Per ampliar la informació es pot consultar “[Indicadors digitals 2020](#)”, concebuts com una nova aproximació a les dades (de cultura) en temps de pandèmia. També val la pena consultar la [memòria de l'Arxiu Municipal de Barcelona](#) per veure com es treballa la gestió i difusió del patrimoni documental amb criteris de societat digital.

Gràfic 81: Accessibilitat als museus i digitalització dels elements patrimonials

Indicador 11.4.1: Nombre de persones/total visitants que han accedit als museus i centres d'exposicions públics amb entrada reduïda o de manera gratuïta

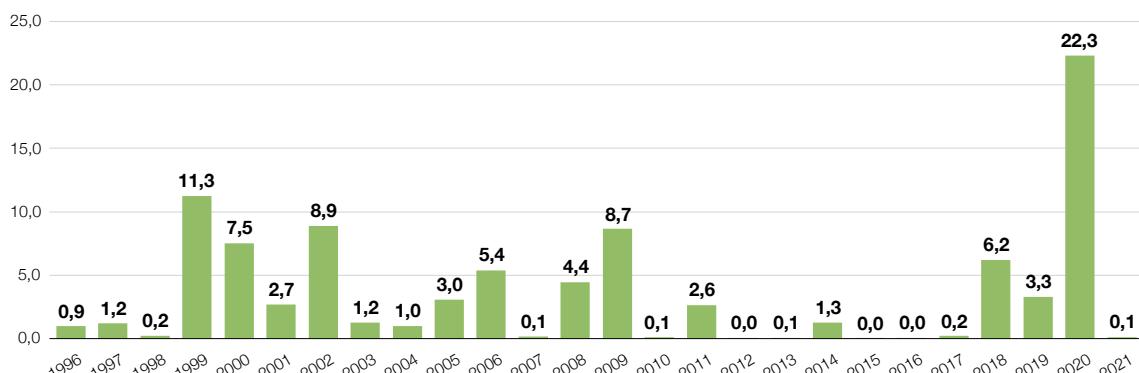
Indicador 11.4.2: Nombre de peces dels fons accessibles en línia

11.5 Màxima protecció de les persones i prevenció de danys materials enfront episodis climàtics severs

Gràfic 82: Protecció de persones i prevenció de danys materials enfront episodis climàtics severs

Indicador 11.5.1: Pèrdues econòmiques per desastres relacionats amb l'aigua (millions d'euros)

Nota 1: S'inclouen les pèrdues econòmiques per embat de mar, per inundació i per tempesta atípica.

Nota 2: Valor fita 2030 pendent de definir.

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

A banda de les actuacions preventives i d'adaptació climàtica, cal tenir a punt els recursos i els dispositius necessaris per afrontar les situacions de catàstrofe, tot minimitzant-ne els danys personals i materials. En els darrers 25 anys els episodis relacionats amb l'aigua no han generat danys massa quantiosos, excepte els 22,3 milions d'euros de l'any 2020, provocats pel temporal Glòria. Malauradament encara no hi ha informació completa sobre els efectes provocats per les onades de calor i pels episodis de sequera.

L'acció municipal sobre aquesta fita està codificada en documents com el [Pla Director Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament 2014-2025](#) i la mesura de govern [La gestió de les emergències, eines per a la resiliència de Barcelona](#).

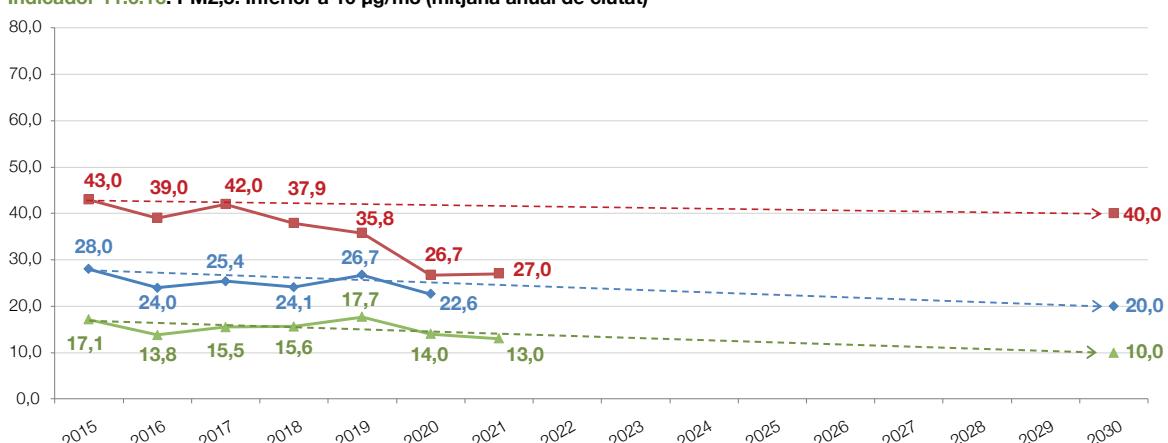
11.6 Barcelona complirà els llindars de qualitat de l'aire recomanats per l'OMS

Gràfic 83: Concentració de contaminants a l'aire

Indicador 11.6.1a: NO₂: Inferior a 40 µg/m³ (mitjana anual màxima)

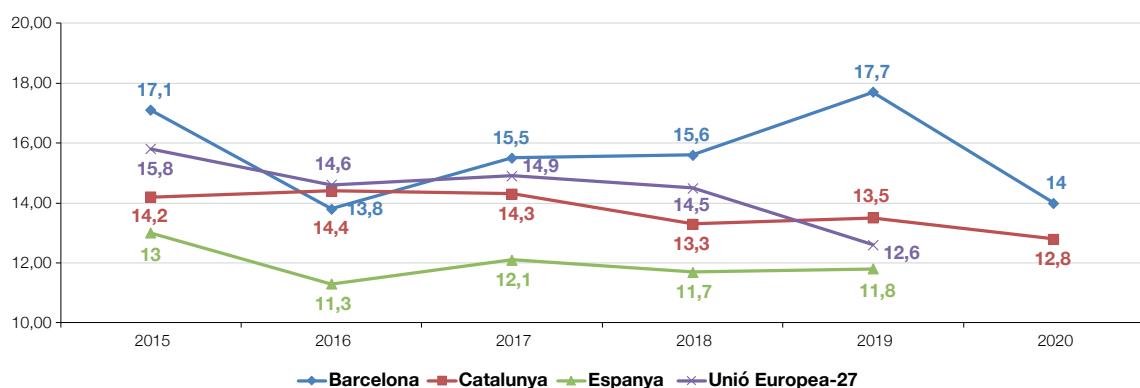
Indicador 11.6.1b: PM10: Inferior a 20 µg/m³ (mitjana anual de ciutat)

Indicador 11.6.1c: PM2,5: Inferior a 10 µg/m³ (mitjana anual de ciutat)

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

Gràfic 84: Concentració de PM2,5 a l'aire (comparativa territorial)

Unitats: $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Font Catalunya: Departament de Territori i Sostenibilitat. Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

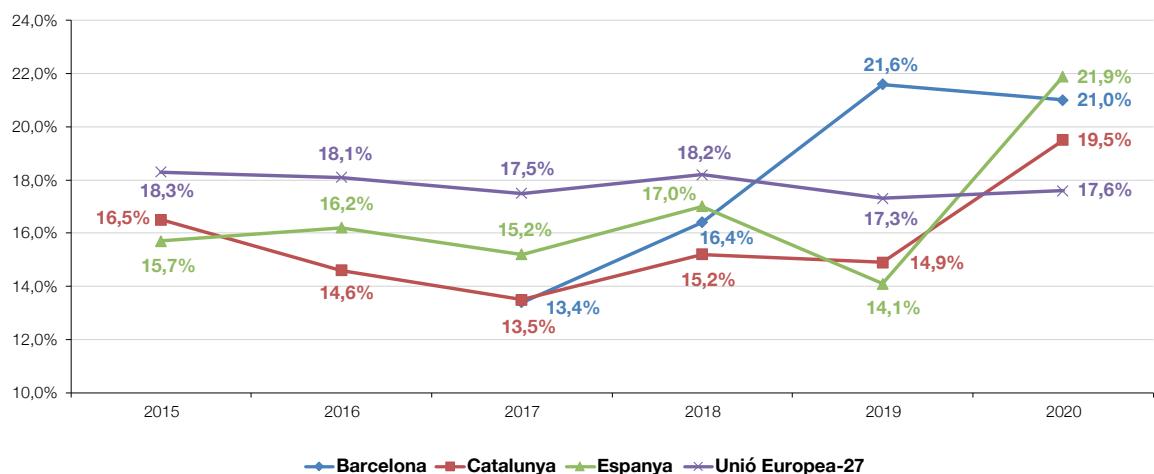
Font Barcelona: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

Els nivells de concentració mitjana a l'aire de partícules NO₂, PM10 i PM2,5 del 2015 al 2019 van descendir l'any 2020 gràcies al període de confinament més estricte pel COVID-19. Tot i així, només en el cas del NO₂ es va baixar del líndar màxim recomanat per l'OMS (40,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Aquell mateix any es van registrar uns valors de 22,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ de PM10 i de 14,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ de PM2,5, un 15,4% i un 20,9% menys que l'any anterior, respectivament. L'any 2021, encara marcat per les restriccions lligades a la COVID-19, la presència d'aquests contaminants es va mantenir a aquest nivell sensiblement més baix que al 2019, per sota dels líndars màxims legals, però encara clarament per sobre dels nivells considerats com segurs per

l'Organització Mundial de la Salut. El Gràfic 84 també posa de manifest que l'any 2020 la concentració mitjana anual ponderada de partícules fines (PM2,5) estava per sobre del nivell màxim de 10,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ recomanat per l'OMS a tots els nivells territorials.

La principal referència per conèixer aquest tema és l'[informe anual Avaluació de la qualitat de l'aire a la ciutat de Barcelona](#). També és molt recomanable l'[Anuari de la contaminació a Barcelona](#). Els confinaments i restriccions de la pandèmia van generar efectes extraordinaris sobre la qualitat de l'aire i [aprenentatges que han quedat recollits en aquest informe](#).

Gràfic 85: Llars que pateixen soroll (comparativa territorial)

Nota: Les dades de Barcelona es calculen a partir de la fusió de mostres de dos anys consecutius; 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020.

Font: IERMB i Idescat. Enquesta de condicions de vida.

La contaminació acústica també produeix efectes sobre el benestar i la salut dels ciutadans, tal i com evidencia l'estudi [Soroll ambiental i salut a la ciutat de Barcelona](#). La proporció de població que declara que pateix soroll des de casa seva va arribar a 21% a Barcelona l'any 2020, un percentatge molt semblant al 19,5% i al 21,9% que declarà haver-ne patit a Catalunya i a Espanya aquell mateix any.

11.7 Disposar d'un espai públic més verd, més segur i més jugable

Una millora de la qualitat de l'espai públic passa entre altres coses per augmentar l'espai verd disponible a la ciutat. Del 2015 al 2020 l'espai verd no forestal va augmentar en 0,42 Km² passant dels 11,28 als 11,70 km². La línia objectiu del gràfic indica que s'està progressant adequadament en aquest àmbit. Així mateix, gaudir d'una ciutat neta és molt important en termes de convivència i de gaudi de l'espai públic. En aquest sentit, la valoració dels ciutadans respecte del servei de neteja dels carrers pot ser un bon indicador ja que no és fàcil obtenir mesures objectives d'aquesta qüestió. S'observa que la valoració d'aquest servei s'ha mantingut bastant estable entre els anys 2015 i 2021, amb un pic negatiu l'any 2020.

L'estratègia per a la millora de l'espai públic queda recollida a les mesures mencionades a la fita 11.3, sobre model urbà, a més de a l'[Estratègia Barcelona per a l'Accessibilitat Universal 2022-](#)

[2030](#) i al [Pla del joc a l'espai públic de Barcelona amb horitzó 2030](#). Aquest pla, altrament conegut per Barcelona ciutat jugable, és veritablement modèlic en el fet de definir un conjunt de fites mesurables a 2030 (vegeu pp. 64-67 del Pla), amb l'objectiu de "fer més comunicable l'Estratègia i fer palès el compromís de canvi a la ciutat". Per a cada una de les fites s'estableixen un conjunt d'indicadors molt concrets, referits a les dimensions, qualitats i elements disponibles a les àrees de joc infantil. L'informe anual de l'Agenda 2030 recollirà en properes edicions un indicador sintètic pensat per mesurar el grau d'acompliment del Pla.

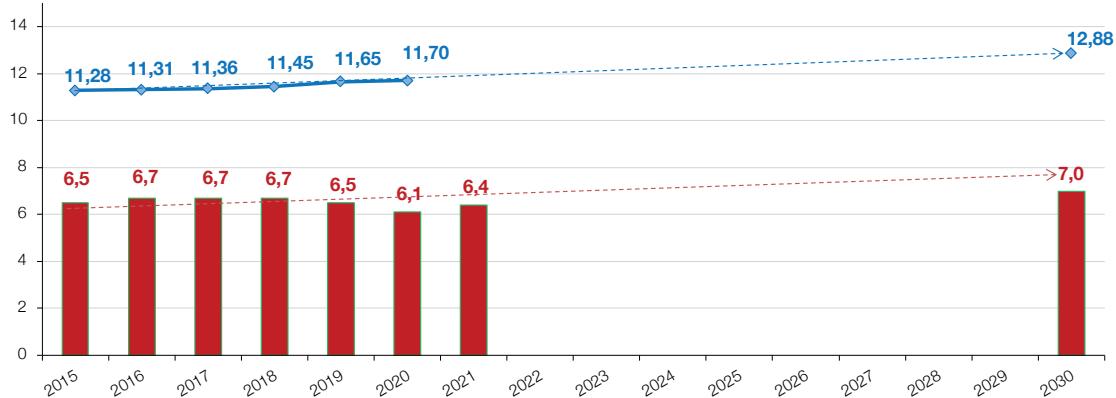
11.a Disposar d'un nou Pla Director Urbanístic Metropolità

El Pla Director Urbanístic Metropolità estableix els grans objectius i les principals directrius que, en relació amb les infraestructures, les zones verdes, els teixits urbans i els espais oberts, han de ser desenvolupades en els propers 20 anys als 36 municipis que configuren l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

[L'Àrea Metropolitana de Barcelona lidera el procés tècnic i administratiu de tramitació del PDU](#) metropolità, que ha de culminar amb la seva aprovació definitiva i publicació, després de les fases de l'aprovació inicial, la declaració ambiental estratègica i l'aprovació provisional. El moment actual del procés és d'informació pública i recollida d'aportacions i suggeriments sobre el [document](#)

Gràfic 86: Qualitat de l'espai públic

Indicador 11.7.1: Augmentar l'espai verd no forestal en 1,6 Km²
 Indicador 11.7.2: Valoració del servei de neteja dels carrers superior a 7 (escala 0-10)

Font 11.7.1: Oficina Municipal de Dades.

Font 11.7.2: Enquesta de Serveis Municipals.

d'avanc del PDU, que determina els criteris amb els que es desenvoluparà el pla.

11.b Desenvolupar el model de resiliència urbana de Barcelona

L'impacte de la covid-19 a les ciutats ha mostrat que és necessari aplicar la perspectiva de la resiliència en la presa de decisions públiques, passant d'una lògica purament reactiva a una de preparació prèvia i reducció de les vulnerabilitats. Des de 2019 l'Ajuntament analitza els episodis crítics que afecten la ciutat i els seus sistemes, amb l'objectiu de mesurar l'impacte que tenen sobre els diversos serveis urbans i dissenyar respostes que permetin una millor recuperació. Les proves i el coneixement generat durant aquest procés es compilen en un mapa de riscs a través del qual els decisors dels departaments municipals poden analitzar els principals riscs que han afectat la ciutat recentment, la seva capacitat per gestionar-los i les àrees crítiques que cal millorar. Els resultats es presenten i debaten a la Ponència de Resiliència Municipal.

Per altra part, l'Ajuntament de Barcelona i ONU-Hàbitat, a través del Programa global de ciutats resilientes (CRGP) han col·laborat estretament en els darrers anys per promoure i implantar accions per a la resiliència tant localment a Barcelona com a altres ciutats d'arreu del món. Barcelona s'ha ofert com a ciutat pilot per testar l'eina d'establiment del perfil de resiliència de la ciutat (CRPT). Els riscs, les dificultats i les oportunitats del sistema urbà han portat a definir un perfil de resiliència de Barcelona centrat en tres temàtiques prioritàries: 1^a. Dret a un habitatge adequat i accés als serveis bàsics (ODS 1, 6, 7, 8, 9, 10 i 11); 2^a. Espai públic: accessibilitat, salut, usos i cohesió social (ODS 11) i 3^a. Envelleiximent de la població i canvi demogràfic (ODS 1, 3 , 5, 10 i 13).

11.c Desenvolupar la cooperació internacional relacionada amb l'urbanisme i l'habitatge

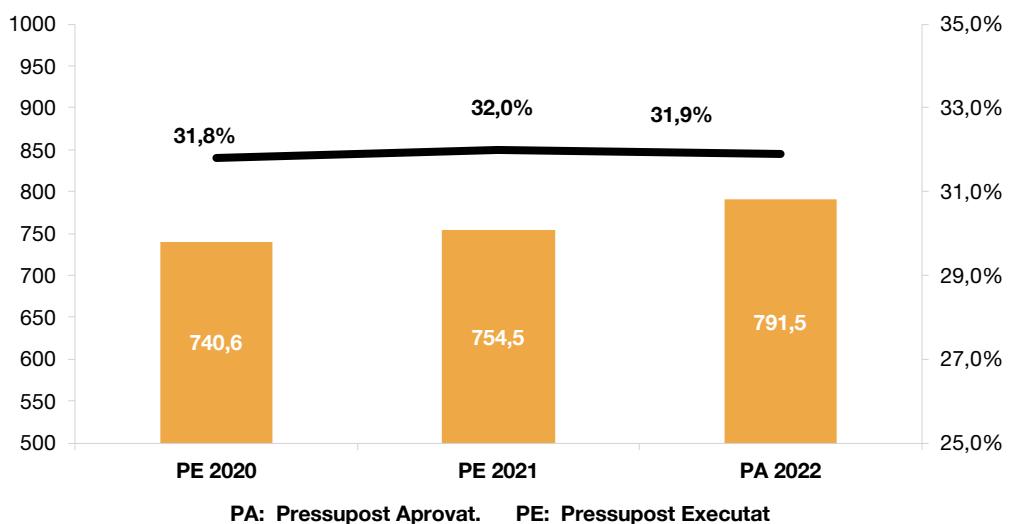
Veure ODS 17, fita 2.

Indicadors d'esforç pressupostari

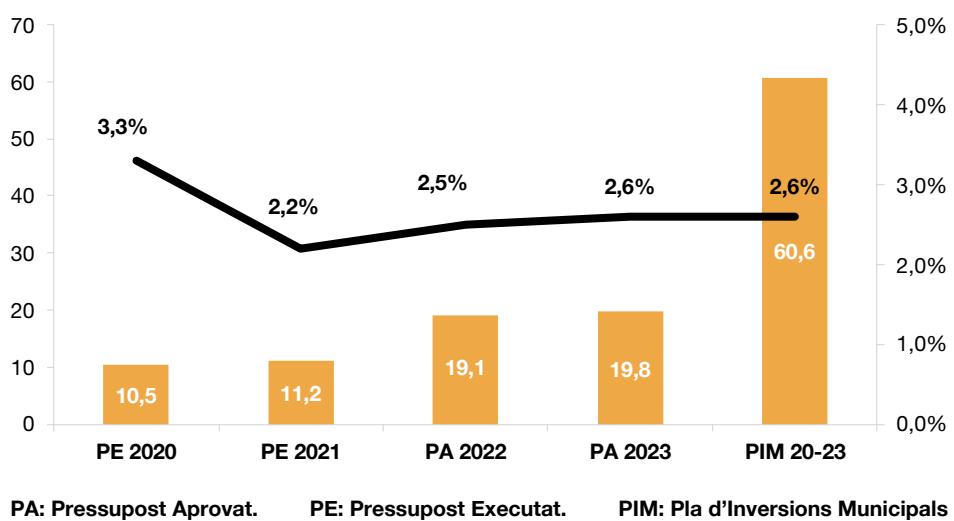
L'ODS 11 és l'objectiu que aglutina una part més gran de la despesa municipal, perquè inclou algunes de les competències més importants que exerceix l'Ajuntament, com l'urbanisme, el man-

teniment de la via pública, la mobilitat o l'habitatge. En el cas de la despesa corrent és gairebé un terç del total, mentre que en la inversió supera el 40%.

Despesa corrent destinada a l'ODS 11
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 11
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

El document municipal de referència en aquest ODS és *l'Estratègia de l'Economia Social i Solidària a Barcelona 2030: reactivació i enfortiment d'una economia per a la vida a la ciutat*. L'informe *l'economia verda i circular a les polítiques de l'Ajuntament de Barcelona*

va aportar en el seu moment elements de reflexió per actualitzar aquestes polítiques. La *Memòria dels Serveis Municipals de Consum* ens ofereix, per la seva part, informació sistemàtica sobre l'acció municipal de promoció del consum responsable i sostenible.

Fites i indicadors Barcelona

12.2 Assolir l'objectiu 50-50-100 per a un ús eficient i sostenible dels recursos naturals

La proporció de residus municipals valoritzats (materialment i energèticament) s'ha mantingut pràcticament estable des de l'any 2015. Si no s'aconsegueix trencar aquesta inèrcia no es podrà assolir la fita del 50% desitjada per al 2030.

(L'indicador 12.1.1., sobre energia renovable, el trobareu comentat a l'ODS 7, fita 2).

Gràfic 87: Energia renovable i valorització dels residus

Indicador 12.2.1: Aconseguir que el 50% del consum elèctric provinguï de fonts renovables
Indicador 12.2.2: Aconseguir que el 50% dels residus municipals sigui valoritzat

Font 12.2.1: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

Font 12.2.2: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

12.3 Reduir a la meitat el malbaratament d'aliments

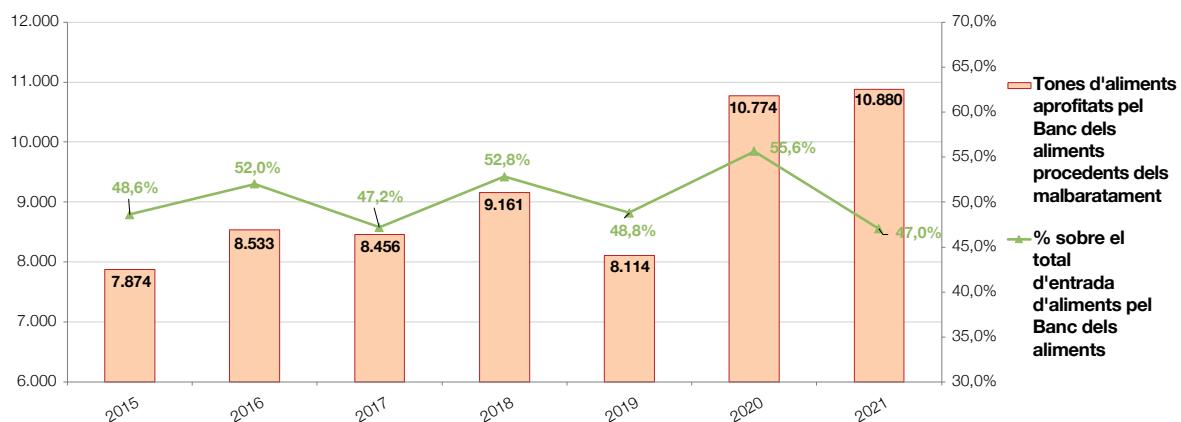
Reduir a la mínima expressió el malbaratament d'aliments és una fita òbvia i clau per assolir un consum sostenible. En aquest terreny és molt important la tasca de recuperació d'aliments que realitza el Banc dels Aliments de Barcelona. L'any 2021 es van aprofitar 10.880 tones d'aliments a la província de Barcelona, xifra que representa 47% del total d'aliments que van entrar al Banc dels Aliments. En la mateixa línia, Mercabarna, el principal mercat majorista d'aliments frescos, ha adoptat el compromís d'assolir el malbaratament

zero abans del 2030. I les dades mostren que és del tot possible, perquè 2015 i 2021 ja s'ha aconseguit reduir el malbaratament alimentari en un 68%.

[L'Estratègia d'alimentació saludable i sostenible 2030](#) incorpora aquest objectiu, com també ho fa, amb un perfil més baix, el [Pla Estratègic Mercats de Barcelona 2015-2025](#). Els menjadors escolars -els equipaments municipals que gestionen més aliments- s'han dotat d'una guia didàctica sobre el malbaratament alimentari, anomenada "[Ara, als menjadors escolars, resíduo zero](#)".

Gràfic 88: Aprofitament d'aliments en risc de malbaratament

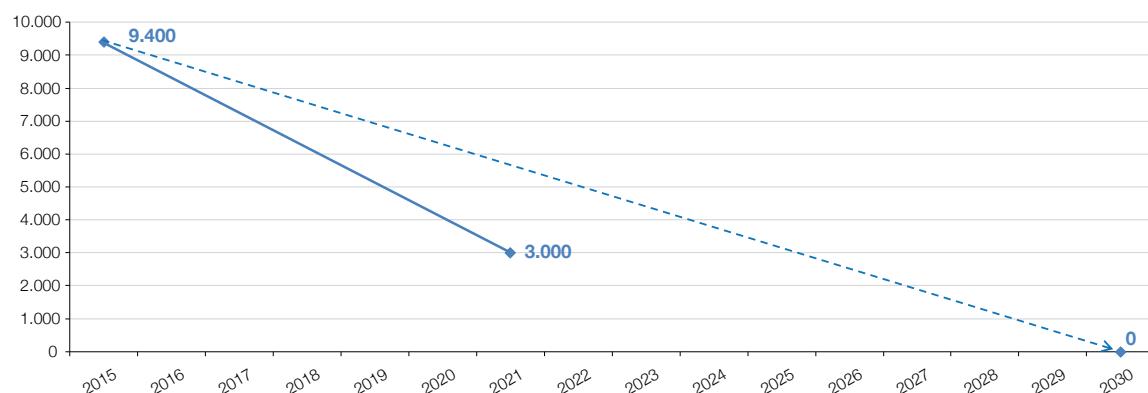
Indicador 12.3.1: Tones d'aliments aprofitats pel Banc dels Aliments de Barcelona procedent del malbaratament (dades província de Barcelona)

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.
Font: Banc dels aliments de Barcelona.

Gràfic 89: Malbaratament d'aliments a Mercabarna

Indicador 12.3.2: Zero tones d'aliments malbaratats a Mercabarna

Font: Mercabarna.

12.4 Reduir la presència i l'impacte dels plàstics i els microplàstics en el medi ambient de Barcelona

L'indicador d'aquesta fita encara no està disponible.

Sí que hi ha un compromís de la ciutat amb la reducció efectiva dels plàstics d'un sol ús, el “Compromís Barcelona Plàstic Zero”, emmarcat en l'estrategia Residu Zero (veure fita 12.5). Va ser impulsat l'any 2019 per un conjunt d'organitzacions, sota l'empresa del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i com una de les respostes de l'Ajuntament de Barcelona a l'emergència climàtica.

12.5 Un salt significatiu en la reducció i el reciclatge de residus

L'any 2021 el nivell de recollida selectiva de residus al conjunt de la ciutat es va situar a prop del 40%, amb una evolució positiva, però encara lluny de la fita del 65% desitjada al 2030. El sistema actual de recollida de residus sembla que no permet fer el salt necessari per arribar-hi (i de passada complir amb la normativa europea, que demana un 50% al 2020, un 55% al 2025, un 60% al 2030 i un 65% al 2035). Cal tenir en compte, a més, que les taxes de reciclatge de Barcelona són inferiors a les del conjunt de Catalunya (45,9%) i a les de la Unió Europea (47,8%).

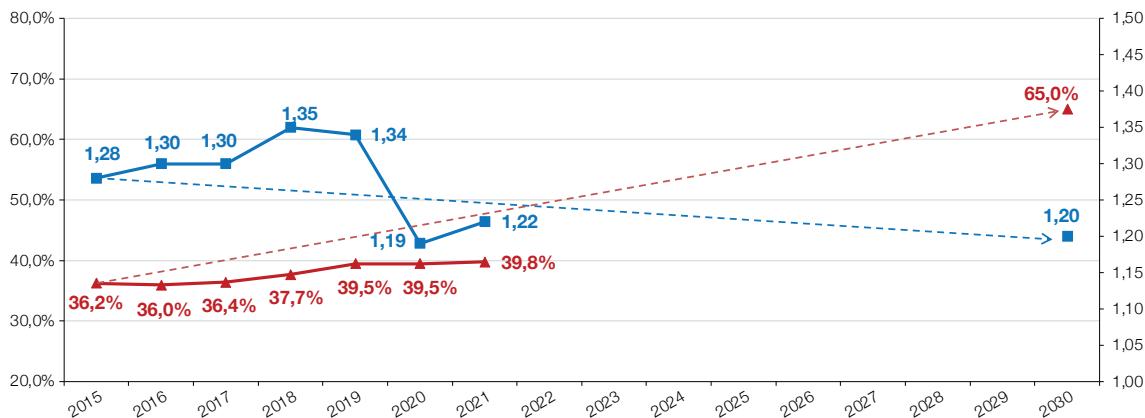
S'estan estudiant i posant en pràctica altres sistemes de recollida, com el porta a porta, que per-

meten una forta millora dels resultats. Però tant o més important que reciclar és aconseguir reduir la generació de residus sòlids urbans. Al Gràfic 90 també veiem com després d'un progressiu increment del 2015 al 2019 fins als 1,34 kilograms per habitant al dia, l'any 2020 es produeix una important davallada (-11,2%) respecte de l'any anterior fins als 1,19 kg, com a conseqüència sobretot de la reducció dràstica dels residus d'origen comercial. L'any 2021 s'incrementa lleugerament aquesta xifra fins a 1,22 kg.

L'estratègia de residu zero de Barcelona marca les línies a seguir en aquesta temàtica.

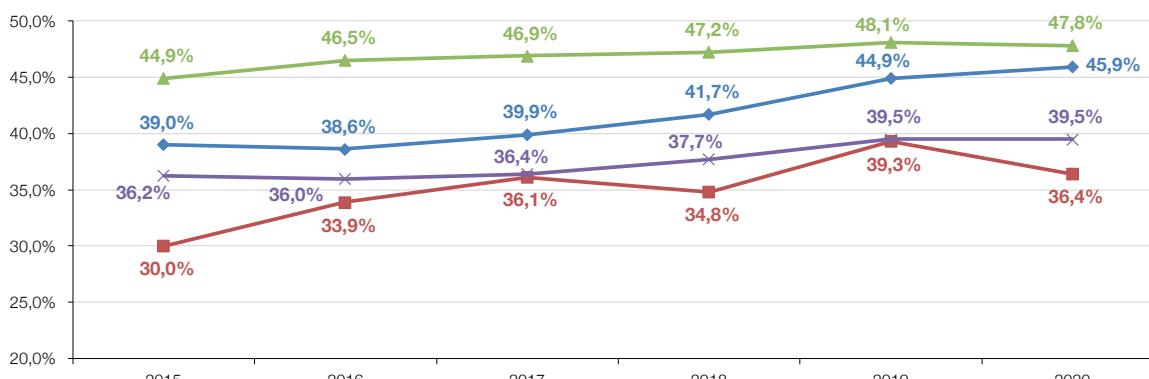
Gràfic 90: Generació i reciclatge de residus

Indicador 12.5.1: Situar per sota d'1,2 Kg./hab./dia el volum de residus sòlids urbans recollits (eix dreta)
Indicador 12.5.2: Aconseguir que el 65% dels residus sòlids urbans acabin sent reciclat

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

Gràfic 91: Reciclatge de residus (comparativa territorial)

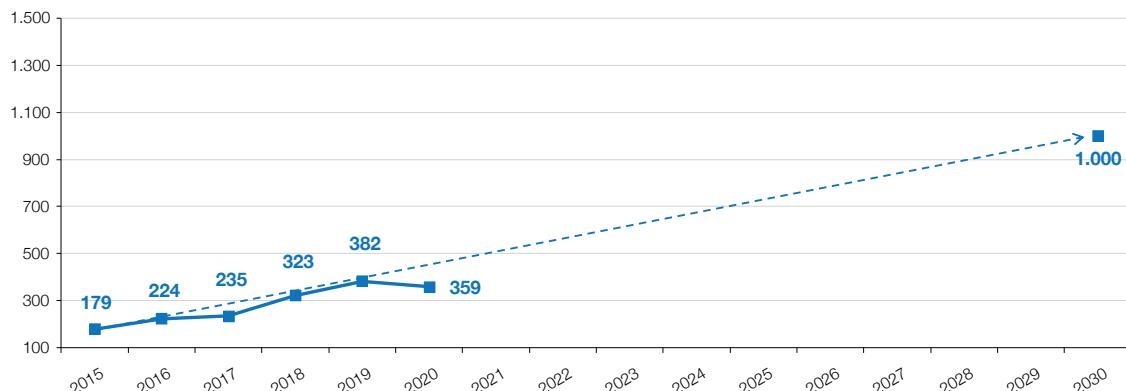

Font Catalunya: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Agència de Residus de Catalunya.

Font Espanya i Unió Europea: Eurostat. **Font Barcelona:** Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona

Gràfic 92: Empreses amb certificacions ambientals

Indicador 12.6.1: Més de 1.000 empreses operant a Barcelona amb certificacions ambientals o socials

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

12.6 Totes les grans empreses que operin a Barcelona disposaran de certificacions ambientals

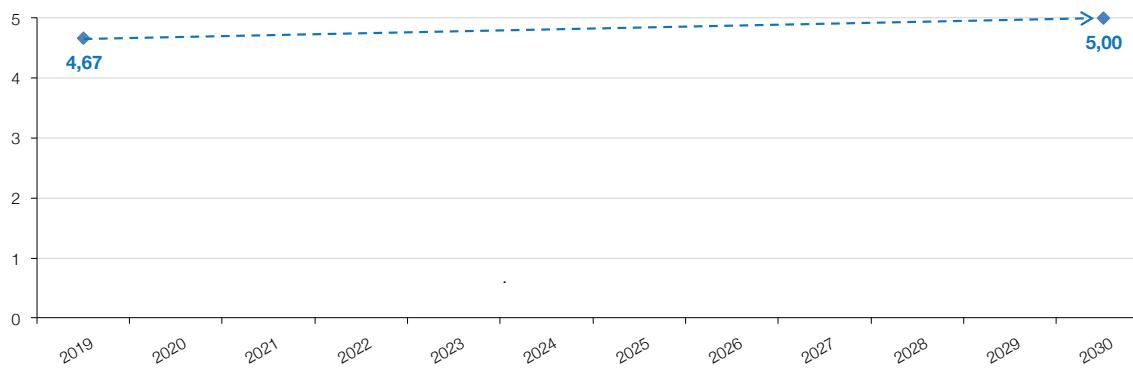
El nombre de certificacions ambientals i socials vigents a Barcelona va ser de 359 l'any 2020. El nombre total d'empreses, serveis o productes amb certificacions de sostenibilitat vigents disminueix per primera vegada des de l'inici de la sèrie temporal, trencant així una tendència molt prometedora cap a la fita desitjada l'any 2030. Caldrà veure fins a quin punt la pandèmia va poder influir en aquest indicador, potser per una menor activitat administrativa.

12.7 La contractació pública de l'Ajuntament de Barcelona complirà tots els estàndards establerts per Nacions Unides en matèria de contractació sostenible (clàusules socials, ambientals i econòmiques)

El Programa de Nacions Unides pel Medi Ambient (UNEP) ha generat una metodologia per calcular un índex sintètic sobre contractació pública sostenible. En la primera onada l'Ajuntament de Barcelona va obtenir un 4,67 sobre 5 punts l'any 2019, la puntuació més alta entre totes les administracions del món que van presentar els seus resultats.

Gràfic 93: Valoració de la contractació municipal amb perspectiva sostenible

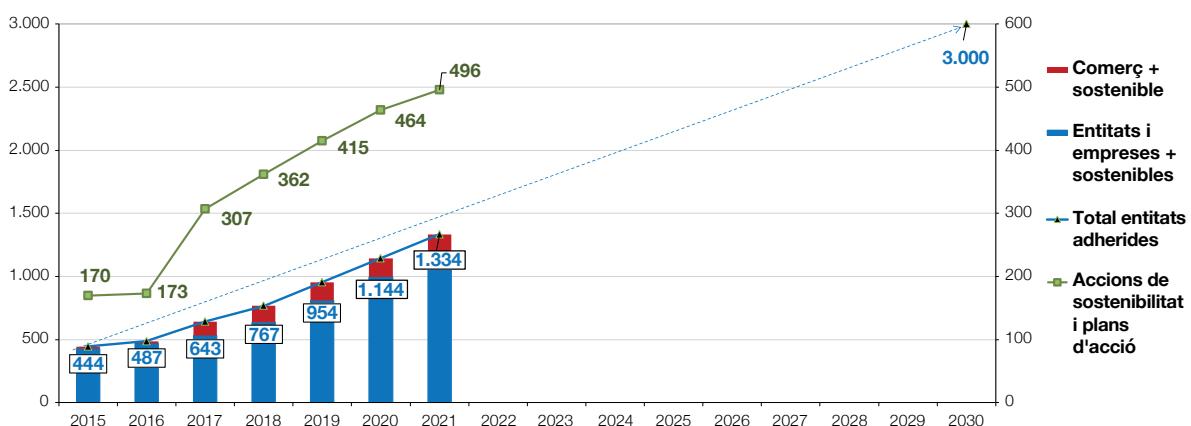
Indicador 12.7.1: Assolir un 5 de puntuació en l'Índex sintètic de contractació pública sostenible

Font: One Planet Network Sustainable Public Procurement Programme

Gràfic 94: Entitats compromeses i accions per la sostenibilitat

Indicador 12.8.1: Nombre d'entitats i organitzacions adherides a la xarxa Barcelona + Sostenible
 Indicador 12.8.2: Nombre d'accions de sostenibilitat i plans d'acció

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Barcelona + Sostenible.

A través de les seves polítiques de contractació i compres les administracions públiques poden enviar senyals i incidir significativament en els mercats de béns i serveis. Des de l'any 2018 l'Ajuntament aprova un [Pla anual d'objectius de contractació pública sostenible](#) i presenta una [Memòria de Contractació Pública Sostenible](#). En paral·lel s'ha estudiat [l'aplicació de la compra pública responsable en sectors com la salut](#) i en [les cadenes globals de subministrament de l'Ajuntament](#), avaluant les necessitats per complir l'obligació de respecte dels drets humans.

12.8 La xarxa Barcelona +Sostenible arribarà a 3.000 organitzacions compromeses amb l'Agenda 2030

El nombre d'entitats, empreses i comerços que han signat el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat ha anat augmentant any a any i l'any 2021 ja eren 1.334. Així mateix, cal destacar el fort increment des del 2015 de les bones pràctiques i els plans d'acció d'aquestes empreses i entitats en relació a la sostenibilitat, amb un total de 496 vigents a finals del 2021. S'està avançant a bon ritme, però no es pot defallir si es vol arribar a les 3.000 entitats previstes l'any 2030.

El [Pla canviem pel clima 2030](#) (estratègia de cultura de sostenibilitat de Barcelona) identifica la necessitat d'implicar nous públics i altres tipus d'entitats en la lluita per la sostenibilitat.

12.a. Desenvolupar la cooperació internacional per a la promoció de models de consum i de producció més sostenibles

Veure ODS 17, fita 2.

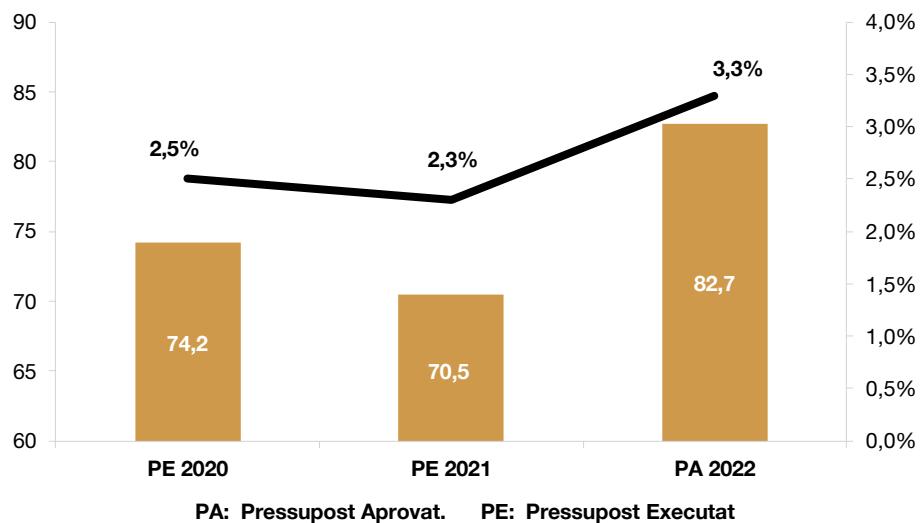

Indicadors d'esforç pressupostari

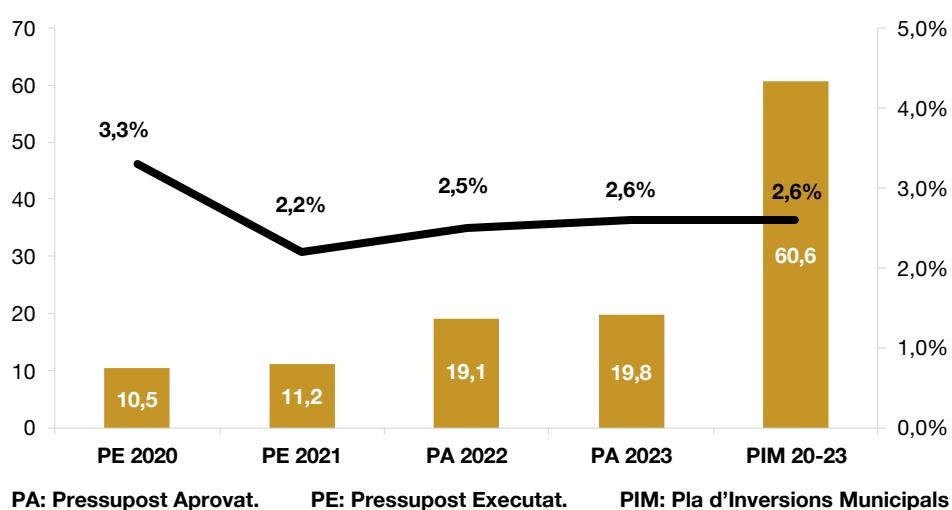
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren un nivell de despesa corrent d'entre 70 i 80 milions d'euros anuals, molt concentrada en els serveis de recollida i gestió de residus. La

despesa en inversió és sensiblement menor, tot i que en els darrers dos anys augmenta notablement, fins situar-se a la ratlla dels 20 milions d'euros anuals.

Despesa corrent destinada a l'ODS 12
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 12
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els efectes d'aquest

A finals de 2021 l'Ajuntament va aprovar Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030, resultat de la fusió (i actualització) del Pla Clima 2018-2030 amb la Declaració d'emergència climàtica de gener de 2020. Cada any s'actualitzen els indica-

dors de situació de l'emergència climàtica i de l'acció per combatre-la, a través d'un informe específic. També és recomanable la lectura del dossier Afrontar l'emergència climàtica, publicat per la revista Barcelona Metròpolis.

Fites i indicadors Barcelona

13.1 Per al 2030, 100% de la població a menys de 300 metres d'un espai de refugi climàtic i un jardí d'aigua per districte

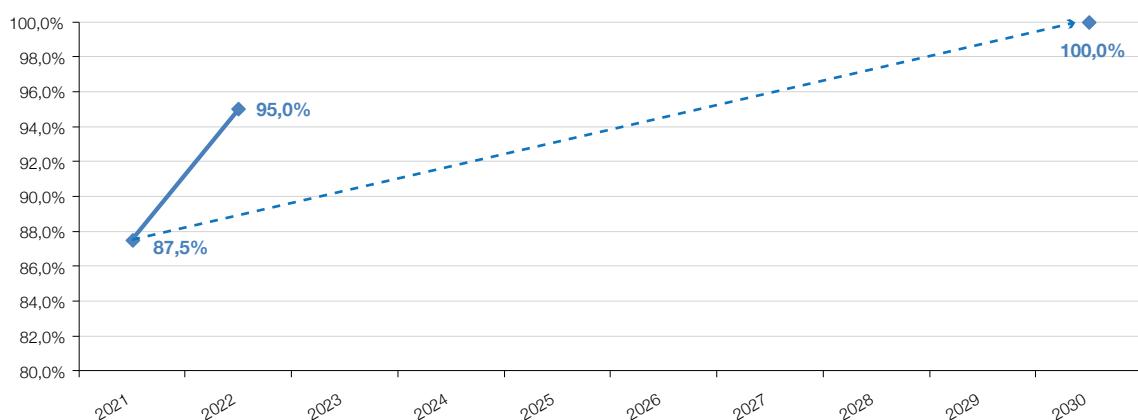
Les onades de calor excessiva i sostinguda, com les que es preveuen amb cada cop més freqüència a causa del canvi climàtic, comporten un aug-

ment de la mortalitat i la morbiditat, especialment en els grups més vulnerables; en aquelles persones que, bé per la seva situació socioeconòmica, bé per la seva condició, salut o edat pateixen de manera més directa els efectes de la calor.

Per aquest motiu des de l'any 2019 l'Ajuntament treballa en la configuració d'una xarxa d'espais de refugi climàtic. Així, els 202 refugis climàtics en funcionament durant l'estiu de 2022 van permetre que el 95% de ciutadans disposessin d'un espai

Gràfic 95: Refugis climàtics

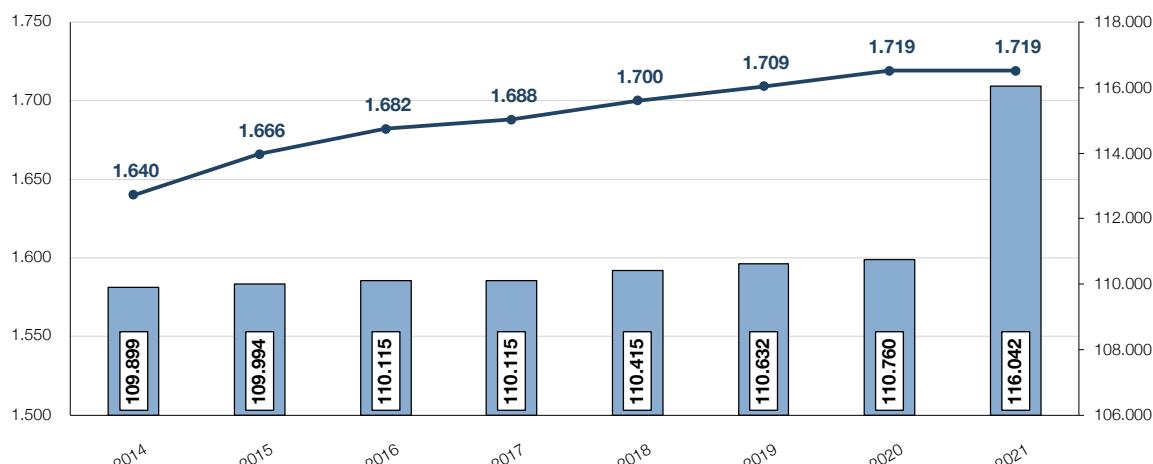
Indicador 13.1.1: Proporció de la població que disposa d'un espai de refugi climàtic a menys de 10 minuts a peu del seu domicili

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

Gràfic 96: Aigua a l'espai públic

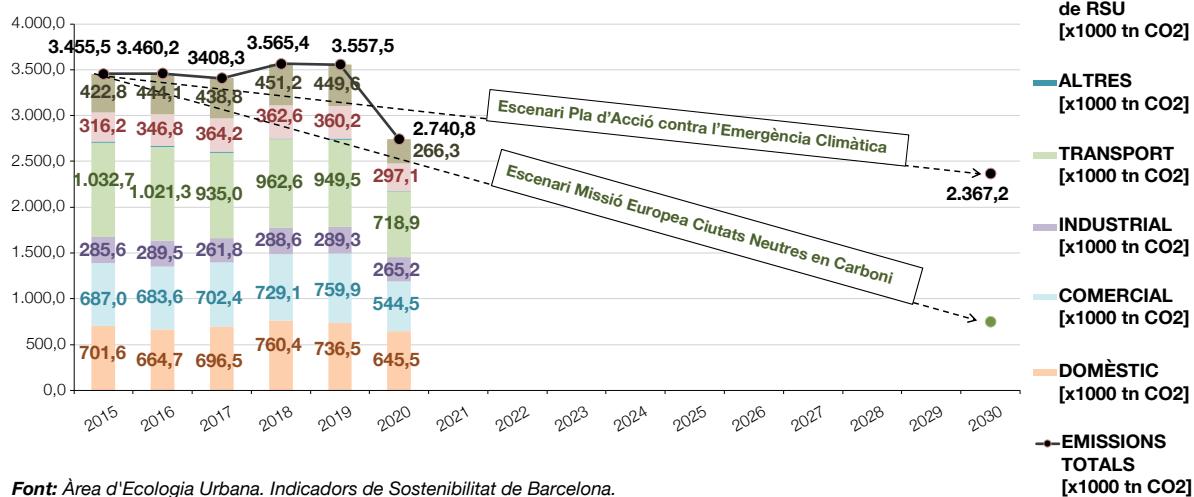
Indicador 13.1.2a: Superfície de làmines d'aigua de les fonts ornamentals en m². (Eix dreta)
Indicador 13.1.2b: Número de fonts de beure

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.
Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Gràfic 97: Emissió de gasos d'efecte hivernacle

Indicador 13.2.1: Assolir com a mínim una reducció d'emissions de GEH del 50% respecte a les de l'any 1992

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona.

de refugi climàtic a menys de 10 minuts a peu del seu domicili. Això suposa un increment del 7,5% respecte l'any anterior i un pas molt important per arribar al 100% de població.

L'adaptació de les escoles al canvi climàtic és fonamental per protegir els infants i, en segon terme, el conjunt de la ciutadania, perquè els centres escolars són espais repartits per tota la ciutat, molt propicis per actuar com a refugis climàtics. S'ha treballat en un [catàleg de solucions per fer aquesta adaptació a través del verd, el blau i el gris](#). La participació al [projecte europeu Coolschools](#) permet accelerar els aprenentatges i l'aplicació d'aquesta política.

Les fonts de beure i les làmines d'aigua de les fonts ornamentals, a més del seu valor estètic, també poden contribuir a mitigar els efectes de les onades de calor. L'any 2021 el nombre total de fonts de beure va ser de 1.719, una xarxa pràcticament sense parangó a Europa. Pel que fa a la superfície de làmines d'aigua de les fonts ornamentals, l'any 2021 va arribar als 116.042 m², incrementant-se de manera molt notable respecte a l'any 2020, quan se'n comptabilitzaven 110.760 m².

13.2 Barcelona assolirà la reducció d'emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEH) prevista en els acords internacionals més ambiciosos

Les ciutats es compten entre les principals emissores de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEH)

i tenen, en conseqüència, una gran responsabilitat sobre la prevenció de l'escalfament global. En el cas de Barcelona, el [Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030](#) situa la fita de reducció d'emissions pel 2030 en el 50% respecte a les de l'any 1992, limitant-les a les 2.367,2 milers de tones de CO₂ equivalent. Entre 2015 i 2019, etapa de notable creixement econòmic, les emissions anuals de GEH van créixer en més de 100.000 tones. L'any 2020 les restriccions derivades de la pandèmia van provocar una caiguda molt forta, a l'entorn del 30%, de les emissions. Tothom assumeix que les emissions han anat cap amunt altre cop l'any 2021 i encara més l'any 2022, però és essencial que aquest "rebot" sigui moderat, per tal que el nivell d'emissions es situï en una senda clarament descendente respecte a 2019.

L'abril de 2022 Barcelona va ser seleccionada per la Comissió Europea, d'entre més de 400 ciutats candidates, [com una de les 100 ciutats europees que participaran a la Missió d'assolir, de forma intel·ligent, la neutralitat climàtica l'any 2030](#). S'estima que per arribar a aquest punt caldrà reduir les emissions anuals per sota de les 750.000 tones de CO₂ equivalent; un repte majúscul que marca el camí a seguir. Aquest camí es concretarà l'any 2023 amb l'elaboració i aprovació d'un Contracte Climàtic de Ciutat.

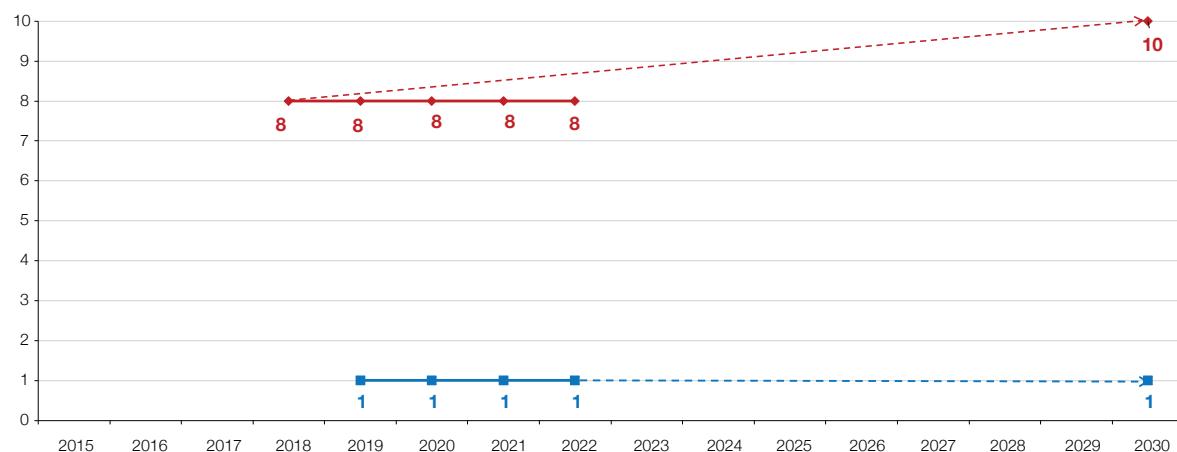
El [Balànc d'energia i emissions de gasos amb efecte d'hivernacle de Barcelona](#) és el document que aglutina els principals indicadors d'aquesta temàtica, presentats en gràfics molt entenedors.

13.3 Barcelona comptarà amb eines eficaces per millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat humana i institucional sobre mitigació, adaptació, reducció d'impactes i alerta precoç del canvi climàtic

Gràfic 98: Participació, sensibilització i capacitació en la lluita contra el canvi climàtic

Indicador 13.3.1: Disposar d'una taula participativa per abordar l'emergència climàtica a Barcelona

Indicador 13.3.2: Dotar els deu districtes de la ciutat d'un equipament d'educació ambiental

Font 13.3.1: Àrea d'Ecologia Urbana. Taula per l'emergència climàtica.

Font 13.3.2: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

L'educació, l'activitat cultural, la comunicació i el foment de l'acció ciutadana són instruments fonamentals per progressar en l'assoliment dels ODS. En el cas de Barcelona, l'existència i manteniment de la Taula per l'Emergència Climàtica com a espai de referència per la lluita contra el canvi climàtic, resulta d'especial importància. Així mateix, cal dotar tots els districtes d'un equipament d'educació ambiental que incorpori els objectius climàtics i l'Agenda 2030. L'any 2022, 8 dels 10 districtes disposaven ja d'un equipament d'aquestes característiques.

[Pla canviem pel clima 2030](#) marca l'estrategia de cultura de sostenibilitat de Barcelona, que engloba tots els aspectes de sensibilització, participació i educació. Aquest treball es desplega a través

d'espais, de programes i també de documents com "[El repte de l'emergència climàtica: guia informativa i proposta d'activitats educatives](#)". Per promoure la implicació de la ciutadania en la transició climàtica el [Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030](#) preveu una sòlida política de subvencions per a projectes d'aquesta temàtica. El document "[Pla Clima + Enxarxem \(2022-2027\)](#)" n'explica la lògica i el funcionament.

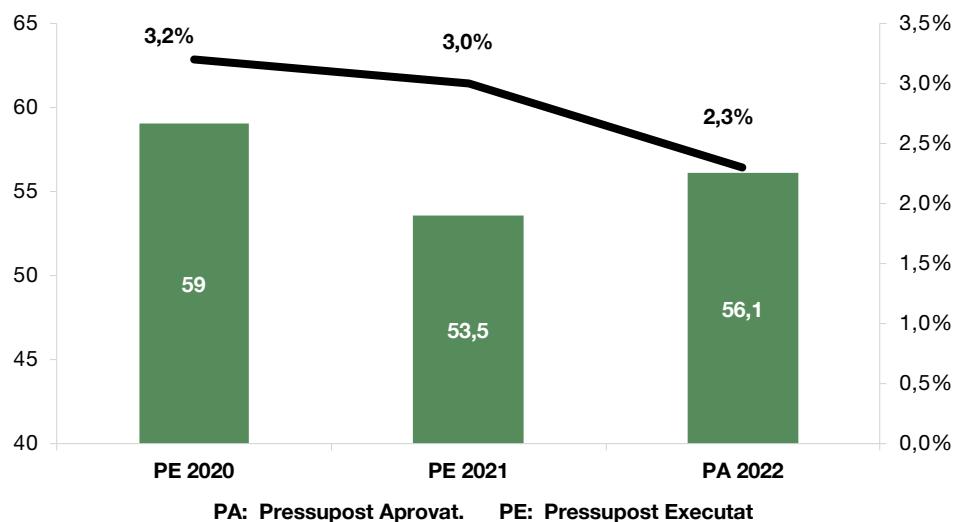
13.b Desenvolupar la cooperació internacional relacionada amb la prevenció i mitigació dels efectes del canvi climàtic

Veure ODS 17, fita 2.

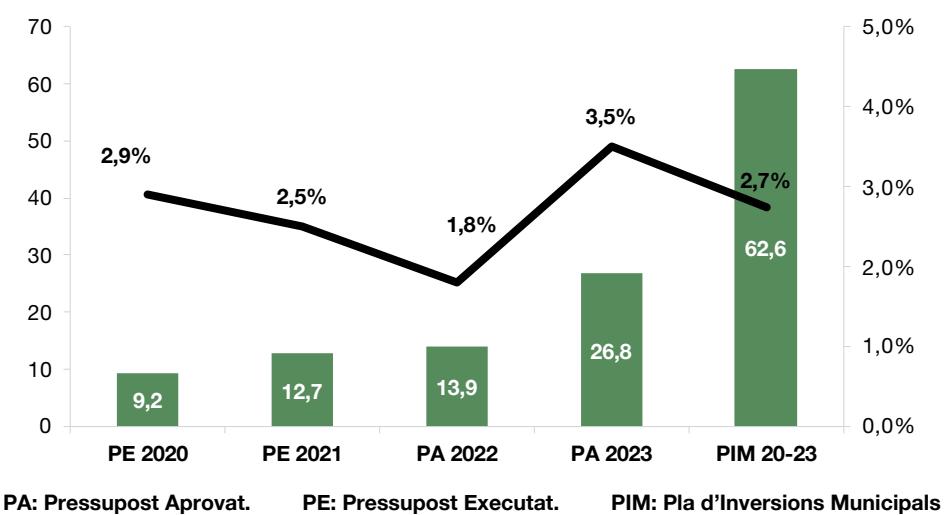
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que la despesa anual dedicada a aquest ODS és d'uns 70 milions d'euros, sumant despesa corrent i inversió.

Despesa corrent destinada a l'ODS 13
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 13
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Aquestes xifres resulten d'aplicar el mateix model d'atribució de despesa utilitzat en els altres ODS. Concretament, té en compte només aquelles accions dedicades de forma exclusiva o quasi exclusiva a assolir les fites de l'ODS 13.

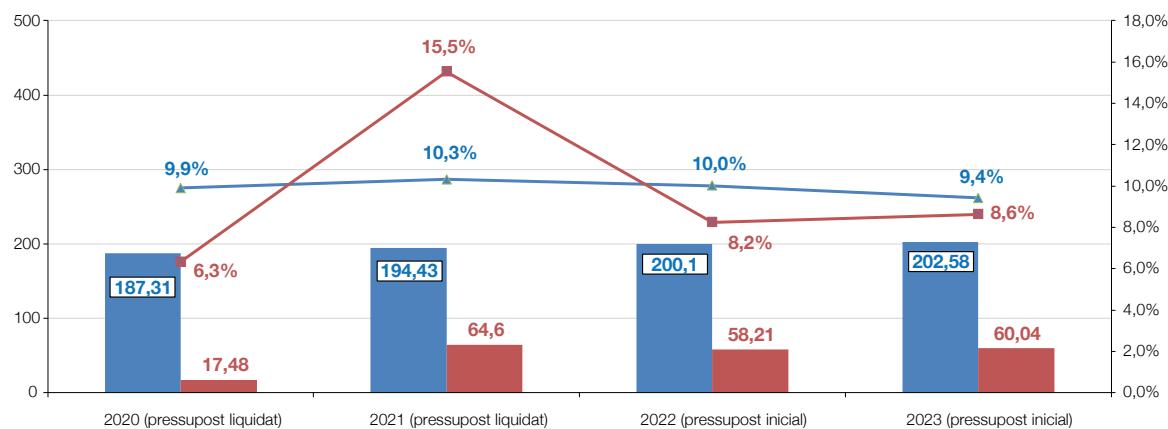
Tanmateix, la lluita contra el canvi climàtic és un objectiu molt transversal, que afecta a bona part dels sectors de l'activitat municipal, encara que no sigui l'objectiu prioritari en molts casos. Un

exemple paradigmàtic d'això és el transport públic (ODS 11, fita 2). El Pressupost del Clima segueix aquest enfocament, identificant i comptabilitzant tota la despesa municipal que, directa o indirectament, s'ha dedicat a promoure els objectius de la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic. Els resultats, exposats al gràfic pressupostari 26bis, mostren que la despesa corrent s'enfila fins als 200 milions d'euros (10% del total) i la inversió fins als 60 milions.

Gràfic pressupostari 26 bis: Despesa municipal dedicada als objectius climàtics

Indicador: Despesa corrent (capítols 2 i 4) dedicada als objectius climàtics en milions d'euros i com a % del total despesa corrent (capítols 2 i 4)

Indicador: Projectes d'inversió dedicats als objectius climàtics en milions d'euros i com a % del total de projectes d'inversió

Font: Ajuntament de Barcelona. Pressupost obert.

Vida submarina

La ciutat de Barcelona compta amb 15 kilòmetres de litoral completament artificialitzat, que suposa un enorme potencial per a usos econòmics, socials i mediambientals de gran valor. El *Pla estratègic dels espais litorals de la ciutat* vol posar ordre a aquests usos, que no sempre són compatibles, i optimitzar els seus impactes positius.

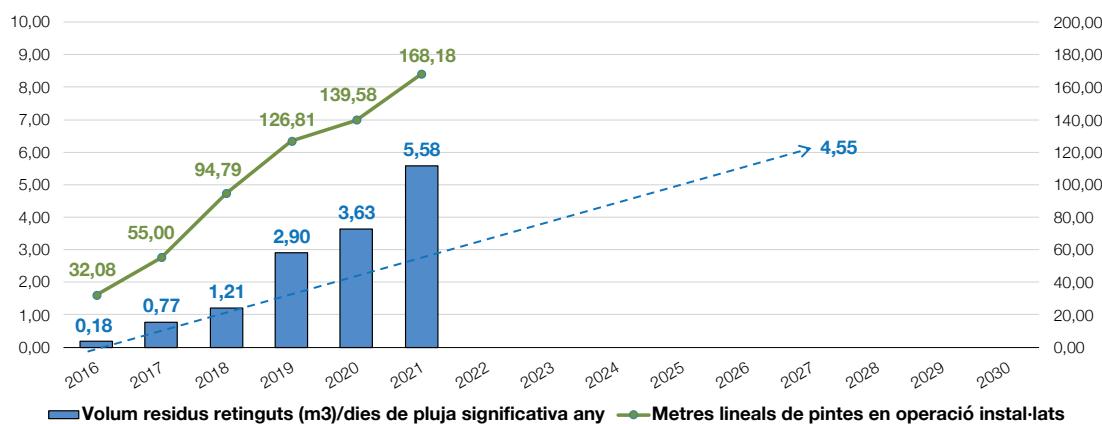
La *mesura de govern “Impuls a l'economia blava a Barcelona”* apostà per l'aprofitament de les oportunitats econòmiques *i d'ocupació* derivades de la proximitat del mar, buscant sinèrgies o en tot cas vetllant per la preservació dels valors mediambientals, tal i com determina l'ODS 14.

Fites i indicadors Barcelona

14.1 Minimitzar la contaminació de l'aigua a la costa de Barcelona

Gràfic 99: Contaminació del mar amb residus sòlids

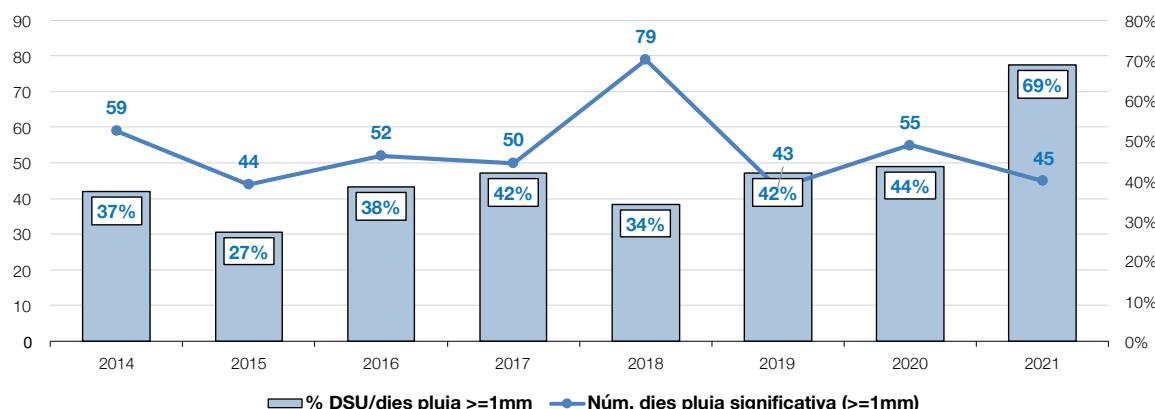
Indicador 14.1.1: Evitar que 4,55 m³ de residus sòlids procedents del sistema unitari de clavegueram arribin al mar en temps de pluja (m³ / dies de pluja significativa any)

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA.

Gràfic 100: Contaminació del mar en dies de pluja

Indicador 14.1.2: Percentatge de dies de sobreeiximent en temps de pluja a les platges de Barcelona en relació amb els dies de pluja significativa (> = 1mm)

Nota: Valor fita 2030 pendent de definir.

Font: Barcelona Cicle de l'Aigua, SA

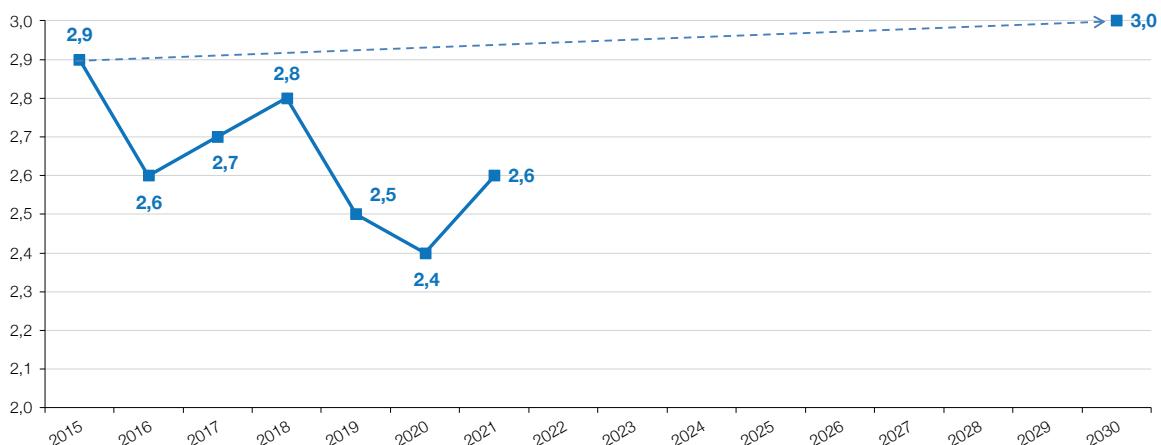
Minimitzar la contaminació de l'aigua a la costa implica protegir les aigües de bany dels desbordaments dels sistemes unitaris de sanejament durant els episodis de pluges, evitant l'arribada tant de residus sòlids flotants i gruixuts de terra a mar com els vessaments d'aigües no tractades. El Gràfic 99 indica que gràcies a la inversió en infraestructura de retenció l'any 2021 es va evitar que 5,58 m³ de residus sòlids procedents del sistema unitari de clavegueram arribessin al mar per dia de pluja significativa. Aquesta dada és ja millor que la fita fixada per a 2030. En relació als dies de sobreeiximent en temps de pluja (Gràfic 100), ob-

servem que aquesta situació es va produir en 31 dels 45 dies de pluja significativa registrats. Això representa un important increment respecte als anys anteriors.

L'any 2020 l'Ajuntament va impulsar la [campanya "El mar comença aquí"](#), que volia conscienciar sobre el fet que, a través dels embornals, petits residus poden arribar al mar. Aquesta acció, juntament amb el repte #beuresenseplastic, van fer que Barcelona guanyés el premi de la categoria administració pública en la 12ª edició de la Setmana Europea per la Reducció de Residus.

Gràfic 101: Qualitat de l'aigua a les platges

Indicador 14.2.1: Assolir un 3 (nivell excel·lent) en l'indicador de qualitat de l'aigua a les platges de Barcelona

Nota: Valor 3 per qualitat Excel·lent, 2 per qualitat Bona, 1 per qualitat Suficient i 0 per qualitat insuficient de cada una de les 10 platges de la ciutat. El valor global s'estreu de la mitjana de les 10 platges.

Font: Agència Catalana de l'Aigua.

14.2 Totes les platges de Barcelona amb una qualitat d'aigua excel·lent

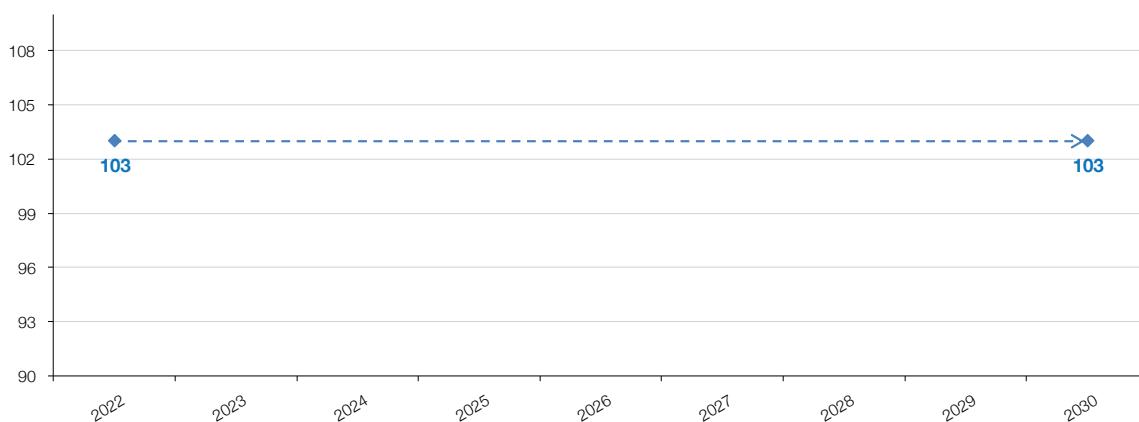
Assolir un nivell excel·lent en la qualitat de l'aigua a les platges de Barcelona suposa obtenir la puntuació màxima de 3 punts a les 10 platges de la ciutat. Al Gràfic s'observa com els nivells de qualitat, malgrat alguns alts i baixos, són bastant elevats al llarg de tot el període de 2015 a 2021. Per assolir l'excel·lència, però, caldrà reduir més la contaminació a les aigües costaneres.

En aquest sentit, és essencial conèixer i reduir les externalitats mediambientals negatives que genera el trànsit de vaixells. Al Port de Barcelona s'està treballant per incorporar a la dàrsena Prat i aigües exteriors nous mitjans de resposta davant dels abocaments accidentals. En el cas del Port Olímpic destaca l'adquisició l'any 2021 d'una barrera per tancar la bocana del port i contenir així els vessaments d'olis i hidrocarburs que perjudiquen el medi marí. En el cas

14.5 Mantenir el compromís de Barcelona amb la biodiversitat del seu litoral

Gràfic 102: Espècies d'animals marins identificades a la costa de Barcelona

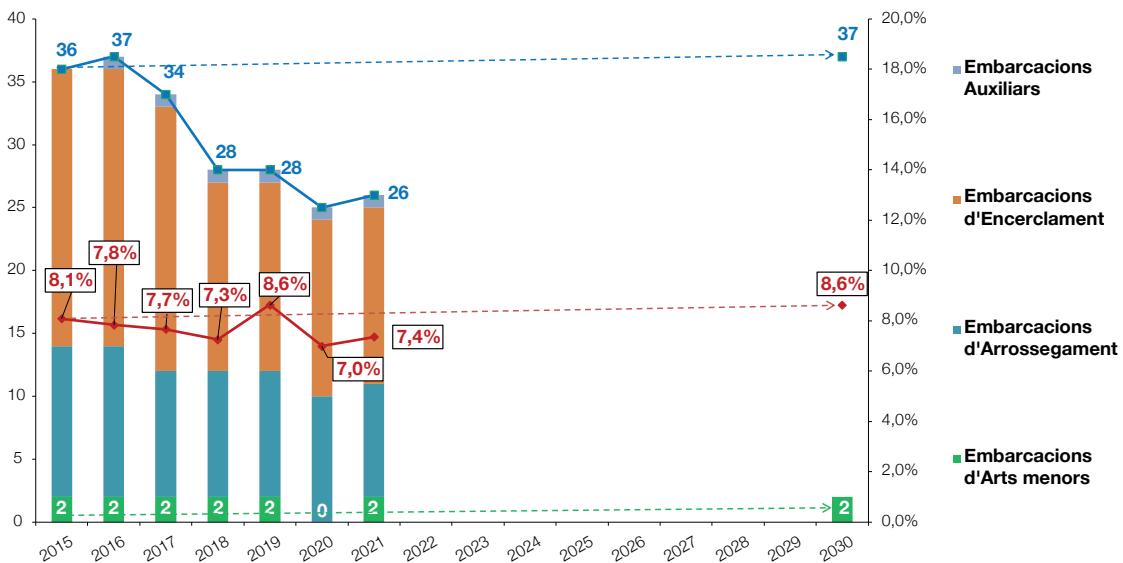
Indicador 14.5.1: Mantenir el nombre d'espècies d'animals marins identificades a la costa de Barcelona

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Atles de Biodiversitat.

Gràfic 103: Sector pesquer a Barcelona

Indicador 14.b.1: Disposar d'un mínim de 37 embarcacions i almenys dues d'arts menors
Indicador 14.b.2: Assolar captures per un import igual o superior al 8,6% del total dels ports pesquers de Catalunya (eix dreta)

Font: Idescat i Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

El manteniment de la biodiversitat marina és molt important. Segons l'Atles de biodiversitat de l'Ajuntament de Barcelona, les platges de Barcelona acullen fins a 103 espècies marines. Si bé és cert que algunes són invasores, també hi troben refugi espècies protegides com els cavallots de mar, el reig, el mero o el tallahams.

En aquest punt resulta d'interès el projecte, iniciat l'any 2021, de rehabilitació del dic de recer del Port Olímpic, que inclou l'ambientalització dels dics submergits del port per fomentar l'increment de la diversitat biològica de la zona. El projecte s'emmiralla en el Parc dels Esculls del litoral de llevant i també compta amb l'assessorament científic del Zoo de Barcelona.

14.a Consolidar un pol de formació, recerca i desenvolupament a l'entorn de les ciències del mar

La principal novetat respecte a aquesta fita és que al juliol de 2022 l'Ajuntament i el Consell Superior d'Investigacions Científiques, (CSIC) van aprovar un protocol de col·laboració per impulsar l'ampliació de les instal·lacions del Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA), ubicat al Passeig Marítim de Barcelona, i que engloba l'Institut de Ciències del Mar i la Unitat de Tecnologia Marina. Les dues institucions compar-

teixen la voluntat de generar en aquest espai del front marítim nous usos de divulgació científica i de connexió entre la ciència i la ciutadania. Per això el nou espai posarà l'accent en activitats de transferència de coneixement i de divulgació sobre temàtiques relacionades amb el medi marí.

14.b Promoure el manteniment del sector pesquer a Barcelona, posant en valor les seves aportacions econòmiques, ambientals i culturals

El descens observat en el nombre d'embarcacions pesqueres ens allunya de l'objectiu de mantenir el sector pesquer a Barcelona més enllà del 2030. Del 2015 al 2021 es van perdre 10 de les 36 embarcacions operatives a l'inici del període. Amb tot, les dues embarcacions que utilitzen arts menors, les més valorades en termes de sostenibilitat, segueixen actives l'any 2021.

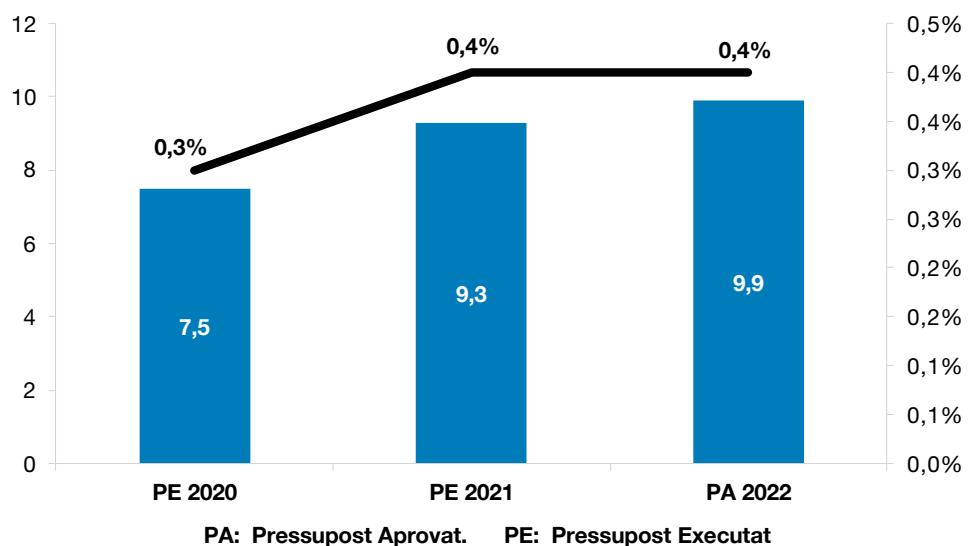
Pel que fa a les captures, la part corresponent al port de Barcelona sobre el total de ports pesquers de Catalunya va caure en 1,6 punts l'any 2020, situant-se en un 7,0%. L'any 2021 l'indicador va remuntar lleugerament, fins al 7,4%. En els anys de la pandèmia, 2020 i 2021, es van reduir en més d'un 20% les captures de peix i la generació de valor econòmic derivat de les mateixes.

Indicadors d'esforç pressupostari

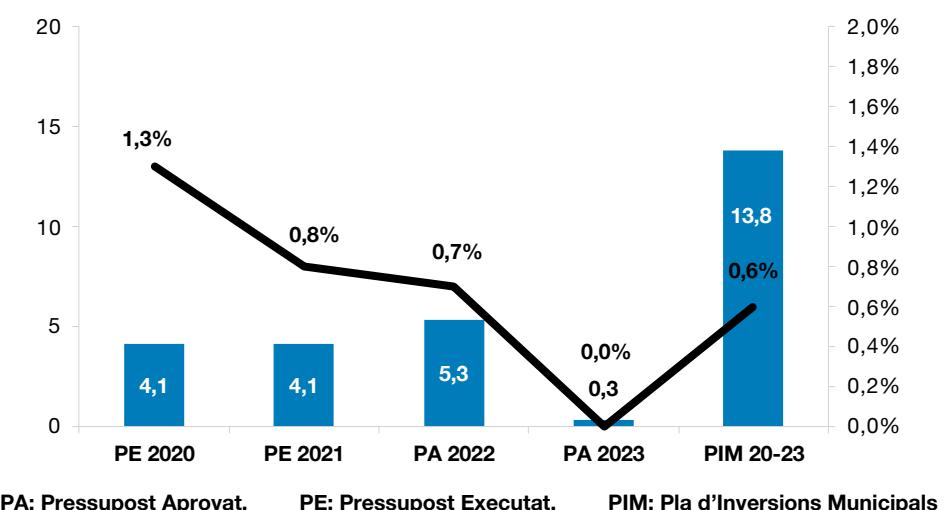
Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que la despesa corrent dedicada a l'ODS 14 no arriba als 10 milions d'euros, i la mitjana d'inversió en el

conjunt del PIM 2020-2023 quedarà clarament per sota dels 5 milions anuals. El motiu principal és que aquest no és un àmbit de gestió municipal.

Despesa corrent destinada a l'ODS 14
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 14
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat

El Pla Natura Barcelona 2021-2030 és el document que marca l'estratègia a seguir per tal que la ciutat pugui assolir l'ODS 15. Es fonamenta en tres eixos de treball (1. Més verd i més biodiversitat, 2. Conservar i millorar el verd i la biodiversitat, 3. Amb i per a la ciutadania) i dos àmbits transversals (coneixement i governança), que es desplegaran en 20 accions i 100 projectes. Parteix del llegat del Pla del Verd i de la Biodiversitat, que ja va suposar un canvi en la rehabilitació integral de parcs i jardins.

El Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana és la mesura de govern aprovada per accelerar la implementació del Pla. Aquest nou model d'infraestructura verda, que incorpora la naturalització i la promoció de la biodiversitat, demana recursos i nous perfils professionals en l'àmbit de parcs i jardins. El Pla Estratègic del Centre de Formació del Laberint d'Horta Horitzó 2030 situa aquest repte i concreta com afrontar-lo (Comunitat, innovació, excel·lència i treball en xarxa al servei del verd de la ciutat).

Fites i indicadors Barcelona

15.1 Promoure els nodes de biodiversitat i reserves de natura com a part essencial de la infraestructura verda urbana

D'acord amb els indicadors de seguiment del Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030 Barcelona ja disposava l'any 2021 de nou refugis de biodiversitat i reserves de natura. Els refugis de biodiversitat són hàbitats de creació humana, dissenyats amb la intenció d'augmentar la diversitat de flora i fauna (en molts casos, espècies protegides) i d'afavorir la connectivitat ecològica. Alguns d'aquests espais s'han constituït de manera natural en llocs especi-

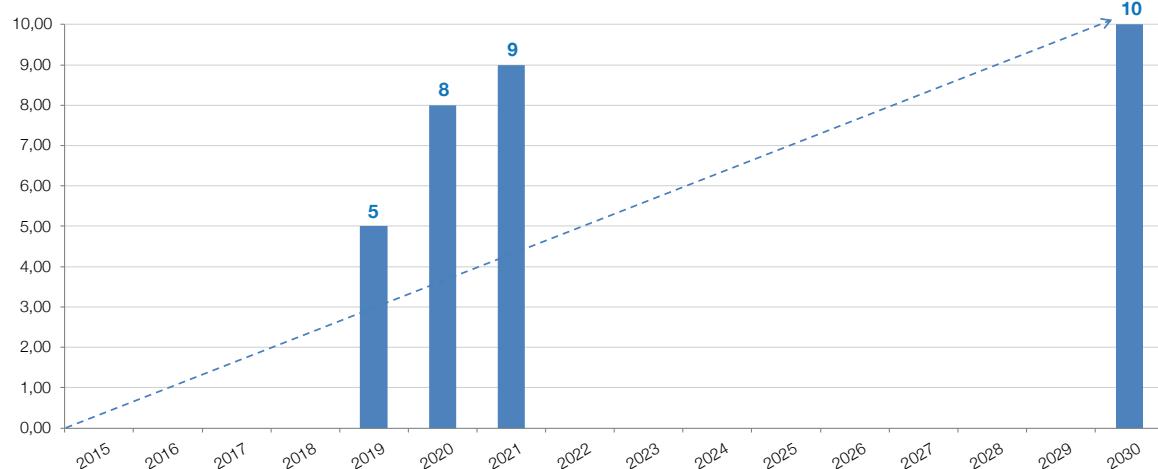
alment favorables com, ara basses o estanys, o allà on nidifiquen espècies d'aus d'alt interès. Els sis refugis de biodiversitat existents es troben al Parc de Joan Miró, als Jardins de Valent Petit, a la Fàbrica de Ca l'Alier, a la plaça de les Glòries, als Jardins dels Doctor Pla i Armengol i al [parc de Diagonal Mar](#). Aquest, que és el més nou, destaca per la presència de més de 150 espècies diferents d'aus.

La [Carta del verd i de la biodiversitat](#) és una guia sobre com dissenyar els espais verds amb criteris de qualitat, considerant els serveis socioambientals i afavorint la biodiversitat i la sostenibilitat.

15.2 Prop del 30% de Barcelona coberta d'arbres

Gràfic 104: Nodes de biodiversitat i reserves de natura

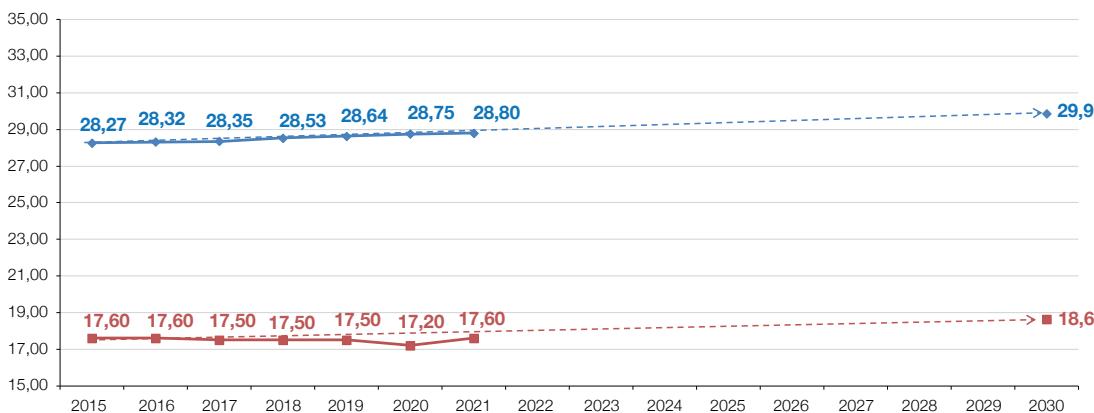
Indicador 15.1.1: Crear 10 nodes de biodiversitat i reserves de natura a la ciutat

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

Gràfic 105: Superfície arbrada

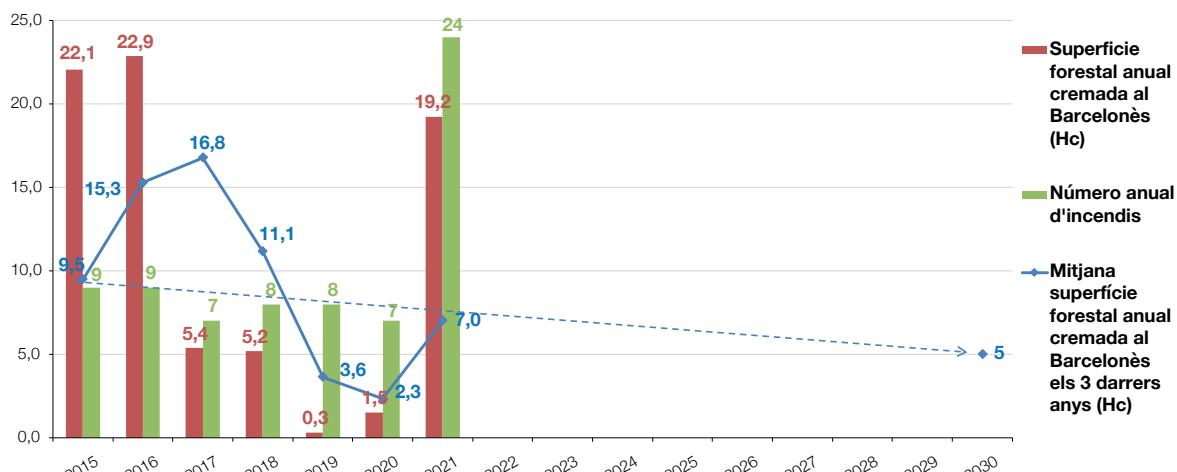
Indicador 15.2.1a: Incrementar la superfície arbrada fins a la ratlla dels 30 Km²
Indicador 15.2.1b: Incrementar la superfície arbrada per habitant fins als 18,6 m²

Font: Àrea d'Ecologia Urbana. Pla Clima.

Gràfic 106: Superfície forestal cremada (Barcelonès)

Indicador 15.3.1: Menys de cinc hectàrees cremades per any (calculat a partir de la mitjana mòbil dels darrers tres anys)

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

Les dades indiquen que s'està seguint el camí correcte per assolir les fites 2030 de superar els 30 Km² de superfície arbrada i els 18,6 m² de superfície arbrada per habitant a la ciutat. Del 2015 al 2021 es va incrementar la superfície arbrada en 53 hectàrees, que equivalen a 17,60 m² per habitant. Caldrà mantenir aquest nivell d'esforç al llarg de tota la dècada.

El [pla director de l'arbrat de Barcelona 2017-2037 \("Arbres per viure"\)](#) marca l'estrategia a llarg termini pel que fa a la quantitat, tipologia i ubicacions dels arbres a plantar, així com el seu manteniment, considerant les alteracions climàtiques previstes.

15.3 Ni cinc hectàrees forestals cremades al Barcelonès

Després d'uns anys amb un nombre d'incendis relativament baix, per sota de 10 anuals, l'any 2021 el nombre d'incendis forestals a la comarca del Barcelonès va ser de 24 i el total d'hectàrees cremades es va enfilar fins a les 19,2. Considerant tot el període, la tendència segueix sent adequada per assolir la fita, però caldrà no abaixar la guàrdia en cap moment.

El [Pla Director del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament de Barcelona 2014-2025](#) marca la línia a seguir. El canvi climàtic suposa un repte enorme per a la preservació de la massa forestal i fa encara més necessari [invertir en prevenció, considerant enfocaments nous, com la introducció de ramats](#) que, a través de la pastura,

creïn franges perimetrals de seguretat enfront els incendis a les urbanitzacions i barris limítrofs al Parc de Collserola.

15.4 Incorporar criteris de canvi climàtic a la gestió del Parc Natural de la Serra de Collserola

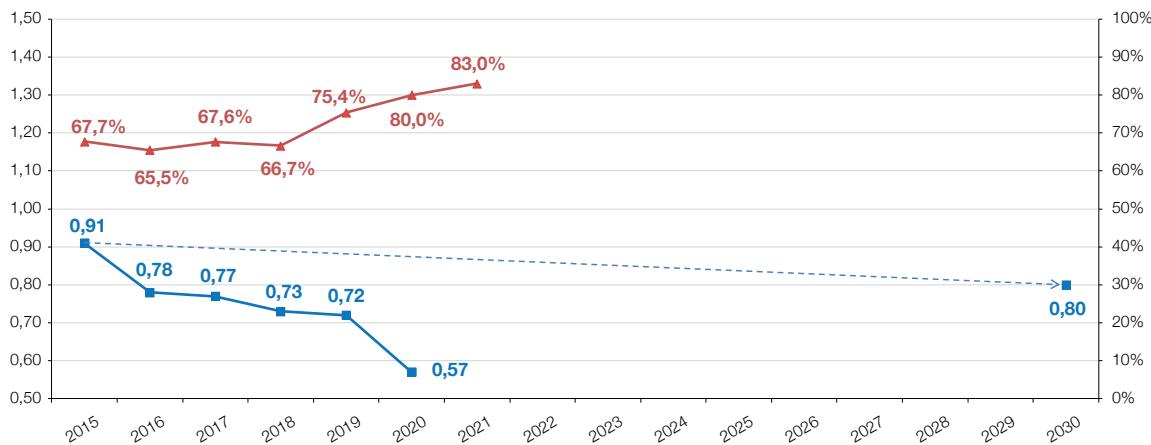
El [Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola](#) està aprovat i incorpora la perspectiva i criteris d'adaptació al canvi climàtic.

15.5 Mantenir la biodiversitat a Barcelona i augmentar l'esforç en la lluita per la preservació de la biodiversitat del planeta

L'Índex de biodiversitat de les aus autòctones expressa l'evolució de les poblacions d'espècies autòctones d'ocells a Barcelona de l'any en qüestió, en relació amb les poblacions censades el primer any que es va iniciar el procés de monitoratge l'any 2005 (índex 2005=1). Al Gràfic 107 veiem com l'indicador ha mantingut una trajectòria negativa des de l'any 2016, particularment acusada al darrer any en què disposem de dades. La preocupació per aquest fenomen ha portat a que siguin estudiades [les seves causes](#). Fins i tot, de manera específica, [l'impacte de les colònies de gats en els ocells nidificants urbans](#).

Gràfic 107: Protecció de la biodiversitat

Indicador 15.5.1: Mantenir l'Índex de biodiversitat de les aus autòctones per sobre del 0,80
Indicador 15.5.2: Proporció de projectes o accions de recerca i conservació del Zoo dedicats a espècies autòctones (eix dreta)

Font 15.5.1: Àrea d'Ecologia Urbana. Indicadors de Sostenibilitat. de Barcelona.

Font 15.5.2: Zoo de Barcelona.

Per altra part és satisfactori constatar com els esforços de recerca i conservació del Zoo de Barcelona es focalitzen de manera creixent en les espècies autòctones, contribuint d'aquesta manera a la promoció de la biodiversitat a la regió mediterrània. La [Memòria d'activitats de recerca i conservació in situ del Zoo de Barcelona](#) exposa amb tot detall cada un dels seus projectes i altres activitats d'interès per a la biodiversitat.

15.7 Tolerància zero amb el tràfic d'espècies protegides i amb la introducció d'espècies invasores de flora i fauna a Barcelona

No s'ha aconseguit fer operativa aquesta fita a escala local. El fet és que les competències corresponen al Govern d'Espanya, i són exercides, en la part executiva, pel Servei de Protecció de la Natura de la Guàrdia Civil. Precisament al febrer de 2022 es va crear una Oficina Central Nacional per, entre altres coses, millorar la coordinació en la lluita contra el tràfic il·legal d'espècies silvestres. La iniciativa s'emmarca en el Pla d'Acció Espanyol contra el Tràfic Il·legal i el Furtivisme Internacional d'Espècies Silvestres (TIFIES) i el programa europeu Life+ Nature Guardians.

En tot cas, pensant en termes de l'Agenda 2030 de Barcelona, considerem que té més sentit enfocar la fita cap a les funcions exerci-

des directament per l'Ajuntament en aplicació de [l'Ordenança de protecció, tinença i venda d'animals](#). Aquestes [es centren en els animals que viuen a la ciutat, sobretot els animals domèstics, però també les espècies que viuen adaptades a l'hàbitat urbà](#) i altres animals no domèstics que, pel motiu que sigui, estan a la ciutat. En la propera edició de l'informe es presentarà una fita Barcelona amb el corresponent indicador o indicadors.

15.a Barcelona comptarà amb un nou model de zoo, més orientat a la preservació i difusió de la biodiversitat, i un Institut de Recerca de la biodiversitat

El [Pla estratègic del nou model del Zoo de Barcelona](#) (una mirada cap al futur) s'ha anat desenvolupant amb la realització de projectes com el bioma Sabana-Sahel, el nou espai d'invertebrats, el Centre de descoberta dels dracs de Komodo, el nou espai d'acollida per a les escoles i el nou restaurant La Dama i quioscos de restauració. També s'ha constituit el Comitè Científic i d'Ètica (CCE) de l'Ajuntament de Barcelona en relació al Zoo, format per una quinzena d'experts independents en conservació i gestió de la biodiversitat i en benestar animal.

Veure 15.5.

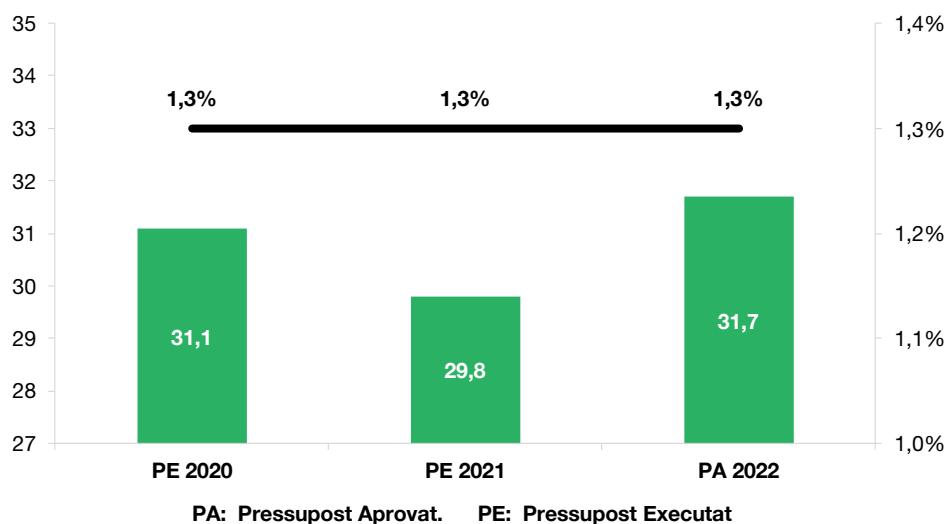
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que la despesa ordinària dedicada a l'ODS 15 és força modesta; de l'ordre de 30 milions d'euros anuals, poc més de l'1% del total.

Pel que fa a la inversió, encara és més baixa, si bé augmenta sensiblement al darrer any del PIM (2023). Cal tenir en compte que bona part de la despesa en infraestructura verda, en tenir relació amb l'espai públic, és atribuïda a l'ODS 11.

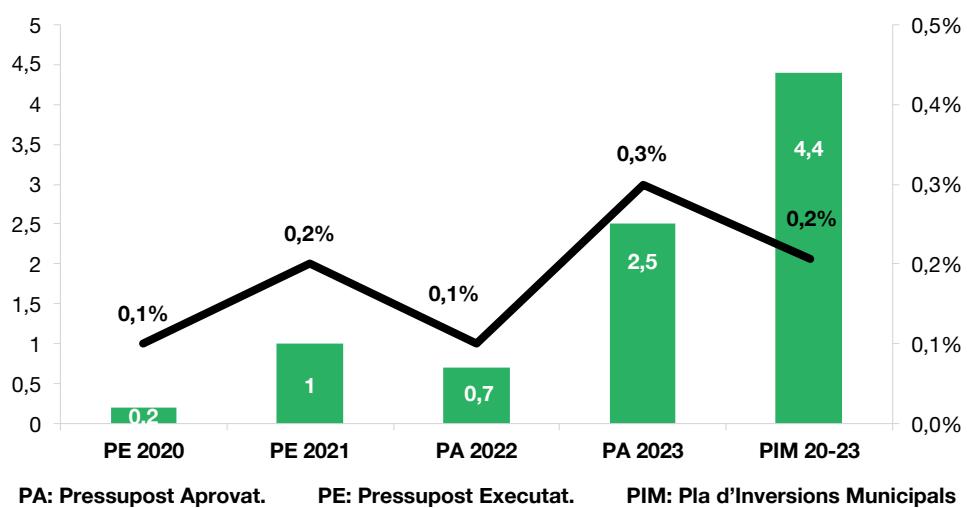
Despesa corrent destinada a l'ODS 15

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 15

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

ODS16

16 PAU, JUSTÍCIA
I INSTITUCIONS
SÒLIDES

Pau, justícia i institucions sòlides

Fites i indicadors Barcelona

16.1 El 2030, menys violència, més percepció de seguretat i una millor convivència a Barcelona

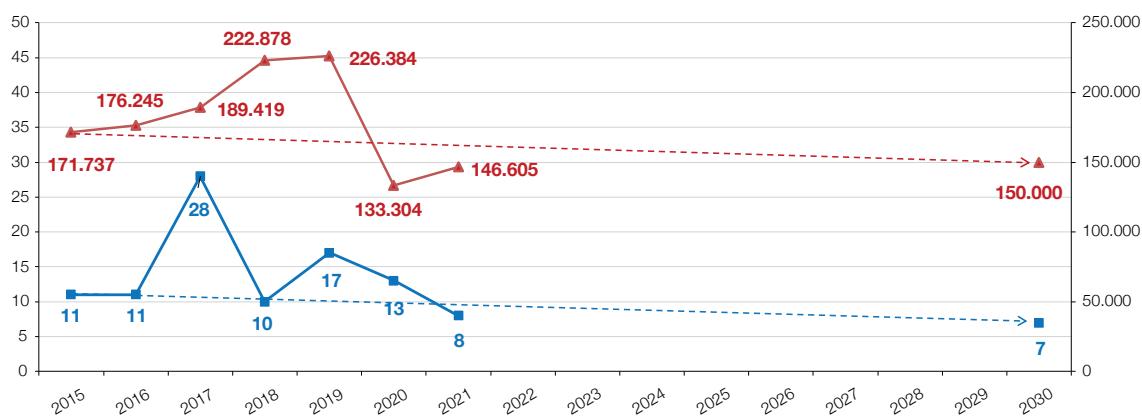
En termes relatius, Barcelona és una ciutat molt segura, sobretot pel que fa als delictes greus i amb violència. L'any 2021 es van produir un total de 8 morts violentes a Barcelona, cinc menys que l'any anterior. Si es mantingués aquesta línia es podria assolir la fita desitjada per a 2030.

Per altra part l'any 2021 es van interposar als cosos policials un total de 146.605 denúncies sobre fets delictius, la qual cosa implica un augment aproximadament del 10% respecte a l'any 2020, en què els confinaments i la caiguda del turisme van suposar una davallada del 40% en el nombre de delictes respecte al pic de 2019. El fet positiu és que la delinqüència no s'ha recuperat tan ràpidament com l'economia, però caldrà veure com queden les dades de 2022 per confirmar si s'estabilitza a un nivell sensiblement inferior al de 2018-2019.

Des de la perspectiva de la preservació de la convivència al barri i al veïnat, un 18,9% de ciutadans

Gràfic 108: Criminalitat

Indicador 16.1.1: Reduir la criminalitat a menys de 7 morts violentes l'any (homicidis i assassinats)
Indicador 16.1.2: Reduir la criminalitat a menys de 150.000 fets delictius denunciats l'any (eix dreta)

Font: Departament d'Interior. Mossos d'Esquadra.

Gràfic 109: Conflictes de convivència i percepció de seguretat

Indicador 16.1.3: Reduir la incidència de conflictes de convivència a menys del 10%
Indicador 16.1.4a: Situar la percepció de seguretat al barri per sobre de 6,5 (escala 0-10)
Indicador 16.1.4b: Situar la percepció de seguretat a la ciutat per sobre de 6,5 (escala 0-10)

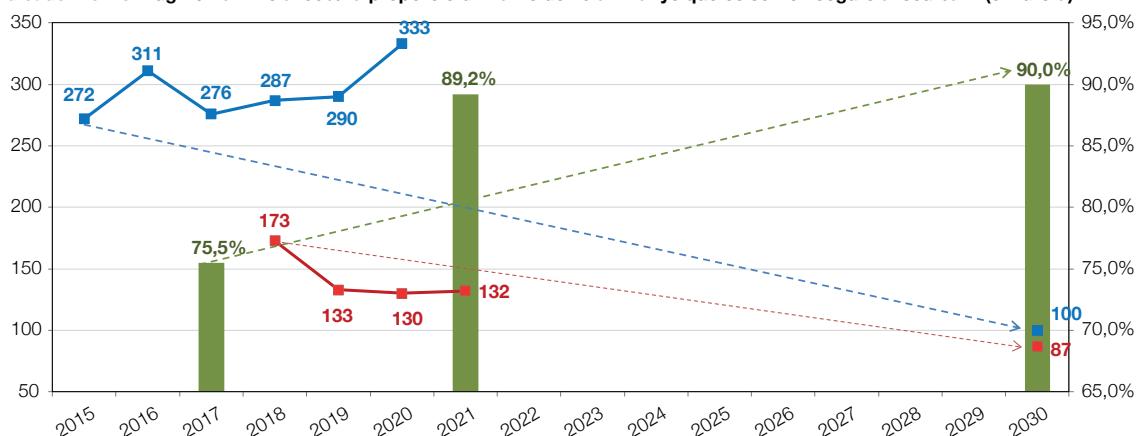
Font: Enquesta de Victimització de Barcelona.

Gràfic 110: Seguretat i protecció dels infants

Indicador 16.2.1: Reduir el nombre de casos denunciats de violència domèstica contra infants o adolescents a menys de 100

Indicador 16.2.2: Reduir en un 50% el nombre de delictes contra els drets i deures familiars

Indicador 16.2.3: Augmentar fins al 90% la proporció d'infants de 10 a 12 anys que es senten segurs al seu barri (eix dreta)

Font 16.2.1: Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

Font 16.2.2: Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

Font 16.2.3: Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona. Enquesta de benestar subjectiu de la infància a Barcelona.

van declarar haver patit algun conflicte de convivència l'any 2021. Són gairebé 4 punts més que la mitjana del període 2015-2020 i un preocupant allunyament respecte a la fita de no sobrepassar el 10% l'any 2030.

Pel que fa a la percepció de seguretat, trobem dues situacions força diferenciades, segons si considerem la considerem a nivell del conjunt de la ciutat o a nivell de barri. En aquest darrer cas, els resultats són força estables des de 2015, amb diferències de poques dècimes de punt. Per contra, la percepció de seguretat a la ciutat en el mateix període rep una valoració més negativa, amb una baixada acumulada de 8 dècimes (de 6,2 punts el 2015 a 5,4 el 2021). Val a dir que aquesta discrepància entre la visió ciutat i la visió barri manifesta la subjectivitat de l'indicador.

El [Pla Director de la Guàrdia Urbana](#) és el principal document estratègic en aquesta temàtica. A l'enllaç hi trobareu un document de balanç. En temps recents destaca la [mesura de govern “La Guàrdia Urbana vers les violències masclistes”](#), i el treball que s'ha fet a la [Taula ciutadana per a una nit cívica i segura](#) (diagnosi, propostes d'actuació i pla d'acció).

L'[Enquesta de victimització de Barcelona](#) és la principal font de dades de percepció sobre seguretat. Com a treballs recents que ens permeten conèixer amb certa profunditat altres dimensions de la seguretat a Barcelona tenim l'estudi del Síndic de Greuges de Barcelona sobre [Guàrdia Urbana i drets humans de proximitat: ànalisi d'equipaments policials a la ciutat](#), l'[Informe de](#)

[convivència, prevenció i seguretat](#) elaborat per la Comissió de Treball pel Besòs i el Maresme i el [monogràfic sobre violències urbanes](#) publicat per Barcelona Metròpolis.

16.2 El 2030, una ciutat més segura per als infants, amb tolerància zero cap al maltractament infantil

El 2020 es van registrar 333 denúncies de violències contra els infants a la llar, la xifra més elevada des de 2015. Tot i que no podem saber si ha estat per efectes dels factors estressors derivats de la pandèmia, o si és per la major consciència social sobre la necessitat de denunciar els casos de maltractament, aquest increment posa de manifest que el devastador fenomen de la violència contra infants i adolescents és lluny de la seva eradicació.

Pel que fa als delictes contra els drets i deures familiars, l'any 2021 se'n van denunciar 132, dos més que l'any anterior, però 41 menys que els denunciats l'any 2018. Per poder assolir aquesta fita amb èxit cal esperar que en els propers vagin disminuint almenys a la mateixa velocitat.

Si considerem la percepció de seguretat per part dels infants, cal destacar el resultat positiu que es desprèn de l'Enquesta de benestar subjectiu a la infància del 2021, la qual situa en un 89,2% la proporció d'infants de 10 a 12 anys que se senten segurs al barri, un increment del 13,7% respecte del 2017 i gairebé en línia amb la fita desitjada a 2030.

El [Pla d'infància 2021-2030](#) (reptes i actuacions per millorar les vides i els drets de la infància i l'adolescència a Barcelona), situa entre les seves accions prioritàries garantir el dret dels infants a ser protegits de les discriminacions i les violències.

16.3 Desenvolupar la cooperació internacional per a la protecció i la promoció dels drets humans

Veure ODS 17, fita 2.

16.5 Barcelona, ciutat exemplar en integritat institucional i bon govern

La integritat es un dels pilars fonamentals de les estructures polítiques i en darrera instància resulta essencial per al benestar econòmic i social. Considerem que la correcta gestió dels recursos públics i l'aplicació d'estàndards ètics en la gestió determinen en molt bona mesura la confiança dels ciutadans envers les institucions. L'any 2022 un 44,8% de ciutadans valoraven positivament la gestió dels diners per part de l'Ajuntament, 6,2 punts més que l'any 2015 (38,6%). Cal seguir en la mateixa línia i aprofundir encara més en la trans-

parència pública per arribar com a mínim al 50% plantejat com a fita pel 2030. Des d'un punt de vista més general, veiem com la proporció de ciutadans que tenen un elevat nivell de confiança en l'Ajuntament va ser del 51,6% l'any 2021. Aquesta valoració és 4,8 punts més baixa que al 2018 (56,4%), però força més elevada que el 43,9% declarat l'any 2014.

Davant la necessitat de ser proactius contra la corrupció, l'any 2015 l'Ajuntament va crear l'Oficina per a la Transparència i les Bones Pràctiques. Un dels principals instruments per desenvolupar la seva missió és la Bústia Ètica, un canal anònim per denunciar possibles casos de corrupció o mala praxis a l'Ajuntament. El nombre de comunicacions entrades a la bústia ètica va ser de 376 l'any 2021.

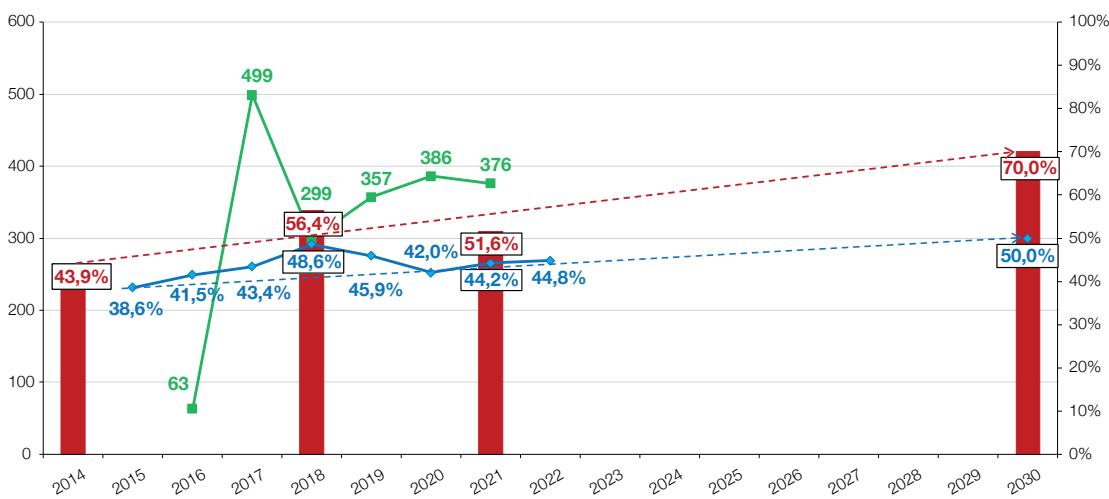
L'any 2017 l'Ajuntament es va dotar d'un [codi ètic i de conducta](#) adreçat als seus servidors públics, que situa els estàndards necessaris per ser una administració exemplar. En paral·lel, des de l'any 2015 ha crescut radicalment la [transparència municipal en l'àmbit pressupostari i financer](#). També mitjançant [les memòries de costos](#), presentades de forma global, per sectors i per districtes, que calculen el cost de cada unitat de servei proveïda per l'administració municipal, incloent en el mateix la part proporcional de costos indirectes i estructurals.

Gràfic 111: Integritat institucional i bon govern

Indicador 16.5.1: Augmentar a més de 50 punts el % de població que valora bé o molt bé la gestió dels diners de l'Ajuntament

Indicador 16.5.2: Augmentar el % de persones que tenen un elevat nivell de confiança en l'Ajuntament fins el 70% (eix dreta)

Indicador 16.5.3: Nombre de comunicacions entrades a la bústia ètica de l'Ajuntament

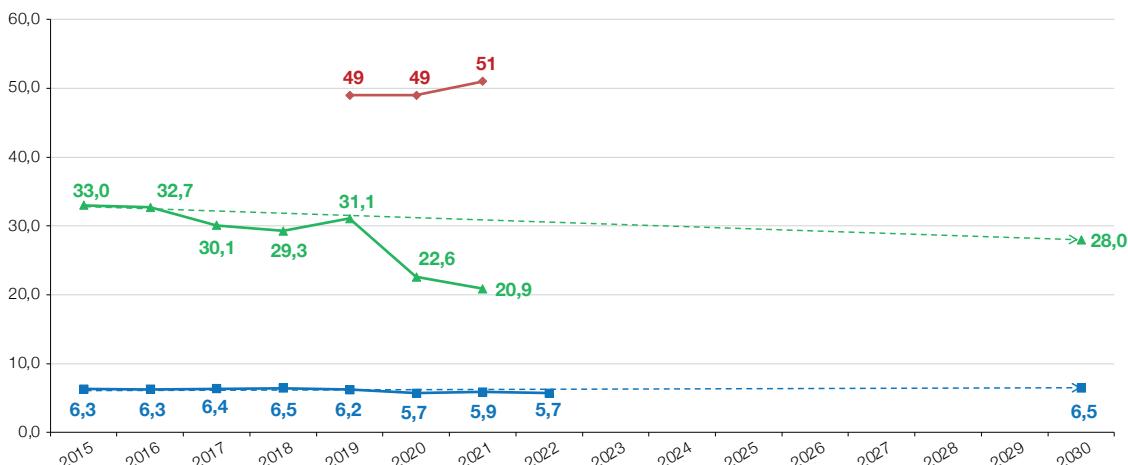
Font 16.5.1: Enquesta de Serveis Municipals.

Font 16.5.2: Enquesta de Valors Socials de Barcelona.

Font 16.5.3: Direcció de Serveis d'Anàlisi. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 112: Gestió municipal

Indicador 16.6.1: Situar per sobre de 6,5 la valoració de la gestió municipal (escala 0-10)
Indicador 16.6.2: Tràmits finalistes completament digitalitzats amb descàrrega de document immediata
Indicador 16.6.3: Situar el temps de pagament a proveïdors per sota de 28 dies de mitjana

Font 16.6.1: Enquesta de Serveis Municipals.

Font 16.6.2: Gerència d'Agència 2030, Transició Digital i Esports.

Font 16.6.3: Gerència d'Àrea d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica.

16.6 Ajuntament de Barcelona, màxima eficàcia i responsabilitat envers la ciutadania

Garantir que l'Ajuntament de Barcelona sigui ben valorada per la seva gestió és fonamental i depèn de l'eficàcia i responsabilitat envers la ciutadania.

Tal com s'observa al Gràfic 112, la valoració mitjana de la gestió municipal, en una escala de 0 a 10, es va incrementar lleugerament del 2015 al 2018, passant del 6,3 al 6,5. Des de llavors aquesta valoració va anar descendint -fins a un 5,7 l'any 2022-, i per tant allunyant-se cada vegada més de l'objectiu de no baixar del 6,5 l'any 2030.

Un dels indicadors més importants d'eficàcia en la gestió és la rapidesa en el pagament a les empreses proveïdores. L'any 2021 el pagament als proveïdors es va fer, de mitjana, en un termini inferior als 21 dies des del moment en què la factura entra al registre municipal. És una dada molt positiva, que es situa ja molt per sota de la fita de 28 dies plantejada per a l'any 2030.

La transformació digital de l'Administració pública aporta avantatges importants, tant a la ciutadania com a pròpia Administració, atès que proporciona una millora de la qualitat dels serveis públics. L'Ajuntament ha fet un esforç molt important amb la digitalització de bona part de les diferents fa-

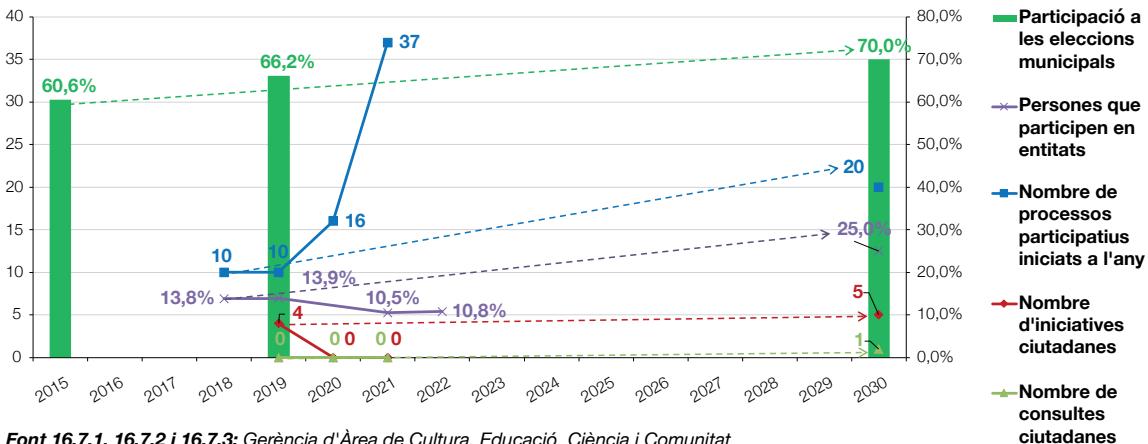
ses dels tràmits que s'ofereixen, entre els quals es compten un total de 51 tràmits finalistes completament digitalitzats amb descàrrega de document immediata.

L'Enquesta anual de serveis municipals, realitzada de forma ininterrompuda des de fa més de 30 anys, és la principal font de dades per conèixer com la ciutadania percep i valora l'acció de l'Ajuntament de Barcelona, i especialment els seus serveis. Aquest estudi d'opinió diguem-ne troncal es complementa amb d'altres, de configuració més flexible, com les enquestes trimestrals òmnibus i les enquestes de satisfacció sobre serveis molt concrets.

L'Ajuntament compta amb una *Estratègia de persones i desenvolupament organitzatiu*, que s'ha desplegat amb projectes com el *d'identificació i promoció dels valors* més positius de l'organització: agilitat, amabilitat, compromís amb el servei públic, claredat i cocreació. Aquests valors s'han hagut de desenvolupar en l'escenari de la pandèmia, que *ha posat a prova el compromís públic* i ha suscitat *propostes de canvi en els models de gestió*. També destaca l'esforç per transformar el nou coneixement en valor social, a través de la *Mesura de govern d'innovació social*, i d'explorar nous enfocaments de política pública, com els anomenats *Nudges*. L'acció desenvolupada per millorar l'atenció ciutadana i per avançar cap a l'administració digital la trobareu explicada a la *memòria de la gerència d'Agenda 2030, Transició Digital i Esports*.

Gràfic 113: Participació social i política

- Indicador 16.7.1: 20 o més processos participatius cada any
 Indicador 16.7.2: 5 o més iniciatives ciutadanes reeixides cada any
 Indicador 16.7.3: Una o més consultes ciutadanes cada any
 Indicador 16.7.4: 25% o més de les persones majors d'edat participen en alguna associació o entitat del seu barri (eix dreta)
 Indicador 16.7.5: Participació en les eleccions municipals superior al 70% (eix dreta)

Font 16.7.1, 16.7.2 i 16.7.3: Gerència d'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat

Font 16.7.4: Enquesta de Serveis Municipals.

Font 16.7.5: Oficina Municipal de Dades.

16.7 Barcelona, ciutat compromesa amb una democràcia participativa i de qualitat

La participació ciutadana s'articula a partir de diferents canals, com els processos participatius, les iniciatives ciutadanes i les consultes ciutadanes. L'any 2021 es van celebrar 37 processos participatius, 21 més que a l'any 2020. És una xifra molt elevada, que reflecteix la voluntat municipal de sotmetre totes les seves actuacions rellevants a l'escrutini i el debat públic, amb voluntat de propiciar acords i millores.

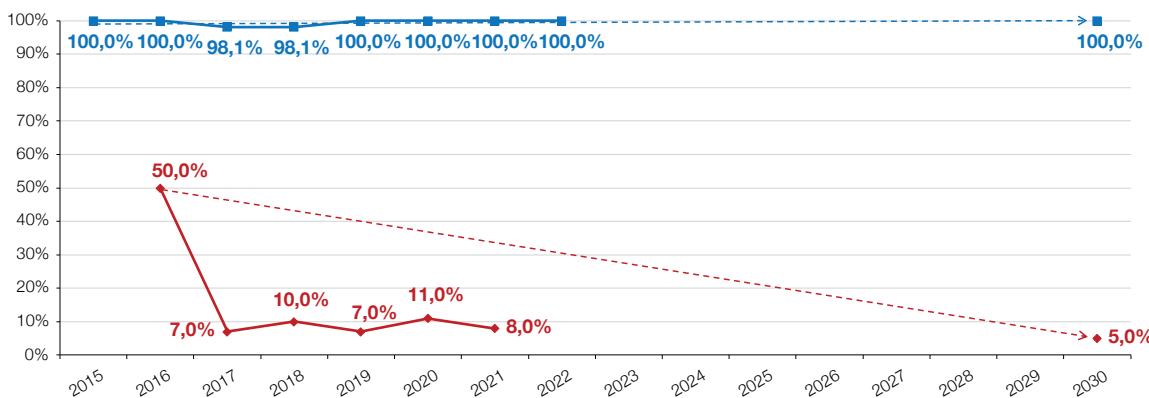
Pel que fa a les iniciatives ciutadanes, els anys 2020 i 2021 no se'n va poder celebrar cap, perquè es va suspendre la seva tramitació a causa de l'anul·lació als tribunals del Reglament de participació ciutadana de 2017. Pel mateix motiu i com a conseqüència dels impediments legals, tampoc s'ha pogut celebrar cap consulta ciutadana. Cal esperar que amb l'aprovació definitiva del [nou Reglament de participació ciutadana](#) el juny de 2022 aquests instruments tornaran a ser utilitzats.

L'acció municipal en matèria de participació ciutadana la trobareu reflectida en [aquesta memòria](#) i aquest [Recull d'indicadors de gestió](#) 2020-2021. Un element especialment destacable d'aquest mandat és s'han dut a terme per primera vegada uns [pressupostos participatius](#). També és interessant consultar la [Memòria d'activitat del Consell de Ciutat](#), ja que aquest és el principal òrgan permanent de participació ciutadana, i per representació n'engloba molts d'altres.

La pandèmia ha suposat, lògicament, un trasbals per a les pràctiques participatives i ha generat una necessitat d'adaptació. A tal efecte s'ha publicat la [Guia de participació ciutadana en temps de pandèmia : indicacions i recomanacions per promoure una participació de qualitat en un context de distanciament social i de reducció de la presencialitat](#). Per altra part s'ha estudiat l'evolució de la participació de base, a la publicació [Participació i informalitat en el teixit associatiu de la ciutat de Barcelona: tendències i reflexions](#).

Gràfic 114: Transparència i accés a la informació

Indicador 16.10.1: Mantenir al 100% la posició de l'Ajuntament de Barcelona a l'Index de transparència institucional d'Infoparticipa
Indicador 16.10.2: Reduir a menys del 5% les peticions d'accés a informació municipal impugnades davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública

Font 16.10.1: Informe de resultats d'Infoparticipa.

Font 16.10.2: Departament de Transparència i Bones Pràctiques.

16.10 A Barcelona, màxima transparència i compromís amb l'accés a la informació

L'Ajuntament de Barcelona ha aconseguit mantenir un any més el 100% de la puntuació a l'anàlisi de Bones Pràctiques de la Comunicació Pública Local elaborada per [Infoparticipa](#), la qual cosa posa de manifest que s'està donant compliment a l'obligació de fer públiques les informacions que determina el règim de transparència de manera proactiva.

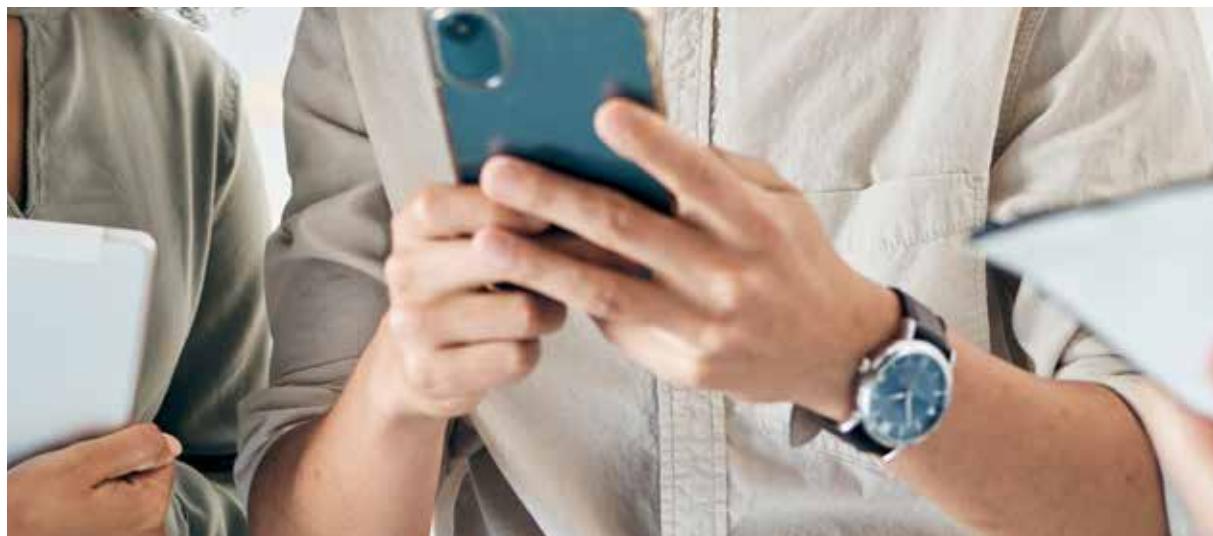
Pel que fa al compliment del dret d'accés a la informació pública, i com a mesura del seu correcte exercici, es va establir com a fita 2030 reduir

a menys del 5% les peticions d'accés a informació municipal impugnades davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública. L'any 2021 un 8% de les peticions van ser impugnades, un 3% menys que l'any 2020.

El detall dels treballs realitzats es pot consultar a la [Memòria del Departament de Transparència i Bones Pràctiques](#)

16.a. Ampliar la cooperació internacional relacionada amb la prevenció de la violència i la promoció de la pau

Veure ODS 17, fita 2.

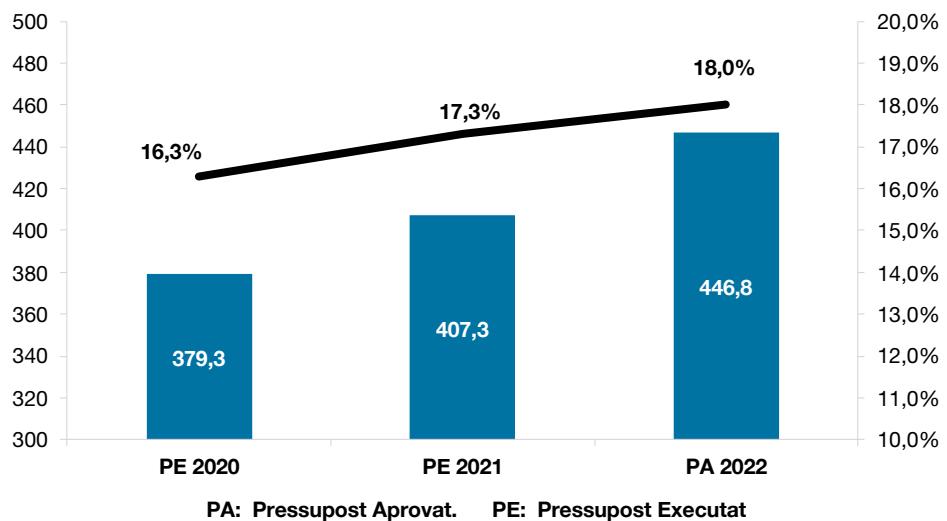
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que l'ODS 16 és el segon més ben dotat pel que fa a despesa corrent: més de 400 milions d'euros i un pes entre el 16 i el 18% del total. Cal tenir en compte que aquí s'hi engloben els serveis de seguretat, més els serveis

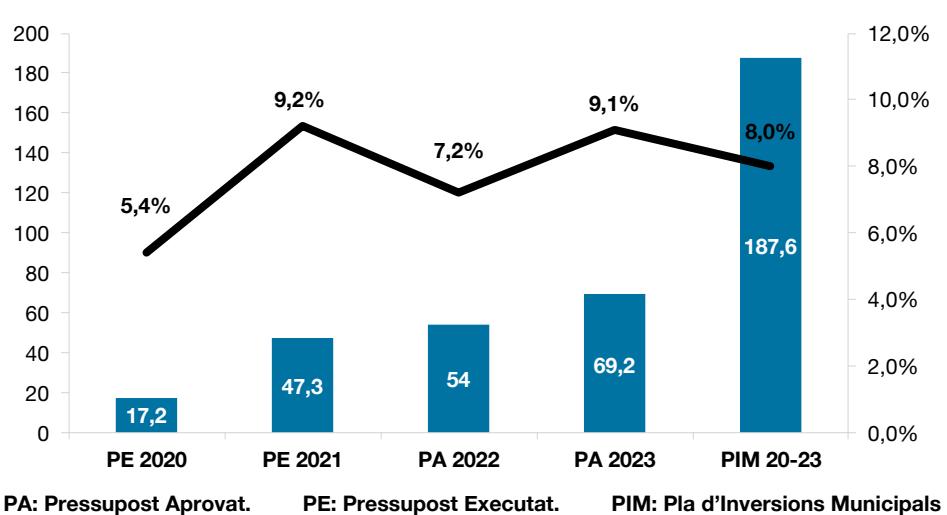
no finalistes de l'Ajuntament i altres despeses estructurals difícilment assignables a un ODS concret.

La despesa d'inversió també és considerable, però amb un pes relatiu força menor.

Despesa corrent destinada a l'ODS 16
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 16
(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Aliances per a aconseguir els objectius

Fites i indicadors Barcelona

17.2 Compromís municipal amb el 0,7 per a cooperació internacional

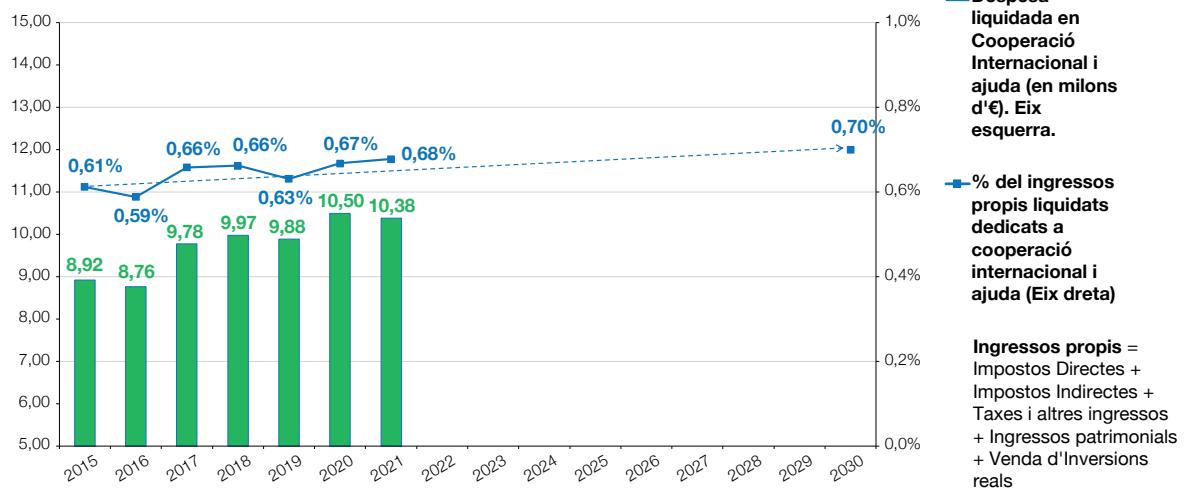
Des de l'any 2015 els recursos municipals destinats a cooperació internacional i ajuda al desenvolupament ja s'aproximen molt al 0,7% dels ingressos propis liquidats, que és la fita plantejada per a l'any 2030. En termes absoluts parlem d'un increment anual aproximat de 1,5 milions d'euros respecte a l'inici del període. Al gràfic 116 es pot observar quants recursos es van destinar als projectes de cooperació subvencionats, per any i per ODS. En aquest sentit destaquen els àmbits de

salut, educació, gènere, drets humans i enfortiment institucional.

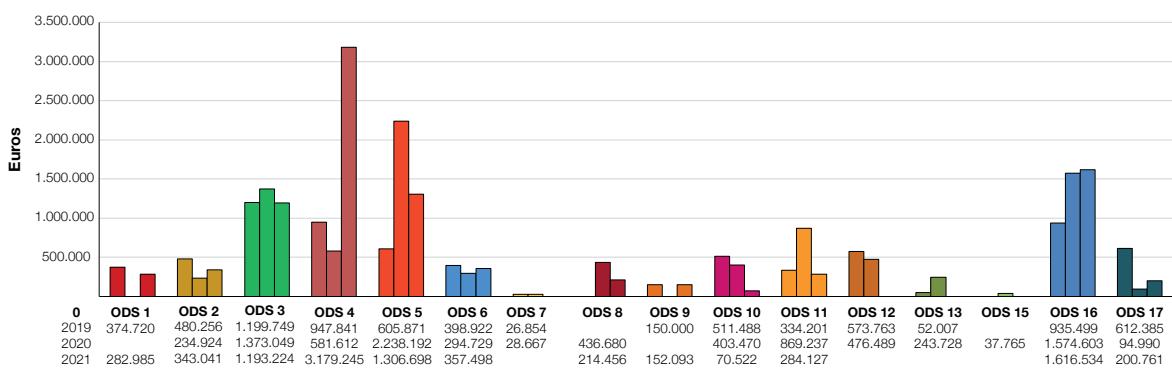
El [Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global de Barcelona](#) marca l'estratègia seguida en aquest àmbit. La cooperació directa de l'Ajuntament de Barcelona es fonamenta en una aproximació horitzontal de relació entre ciutats que cooperen en l'intercanvi d'experiències i en la mobilització de coneixements i capacitats en l'àmbit de l'acció municipal. Aquest intercanvi està vinculat a un procés d'aprenentatge recíproc, condició indispensable perquè aquesta interrelació sigui veritablement efectiva i duradora. En aquest sentit, l'expertesa tècnica i de gestió que atresora l'Ajuntament de Barcelona implica un actiu fonamental per a l'exercici d'aquest model de cooperació, el

Gràfic 115: Despesa municipal en cooperació internacional

17.2.1: Percentatge dels ingressos propis liquidats dedicats a cooperació internacional

Gràfic 116:
Recursos del Programa Justícia Global per ODS (€). Anys 2019 a 2021

qual es complementa amb altres accions concertades amb ONG, universitats i organismes de la ciutat mitjançant convenis de col·laboració, així com amb altres projectes que s'emmarquen en la convocatòria anual de subvencions de la DJGCI.

Al 2021, es van aprovar 44 projectes de cooperació per convocatòria, dels quals 14 s'implementen en coordinació i acord amb les ciutats prioritàries per la ciutat de Barcelona, prioritzaides pel Pla Director: Amman, Saida, Tetuan, Tunis, poblacions de Cisjordània i Franja de Gaza (Mediterrània i Orient Mitjà); Maputo i Dakar (Àfrica Subsahariana); L'Havana i les ciutats colombianes implicades en el procés de pau (Amèrica Llatina i Carib). En totes elles es porten a terme processos d'intercanvi tècnic en diferents àrees, però en relació al 2021 van destacar:

- ▶ Intercanvis en matèria de Lluita, Prevenció i Atenció a les dones víctimes de les Violències Masclistes a Sarajevo i a Municipis de Líbia en col·laboració amb el Fons de Població de Nacions Unides i ONUDones.
- ▶ Projecte ASIMA TUNIS: “*Planification Stratégique et gouvernance multiniveau pour une ville métropolitaine résiliente*”. Programa executat per Medcités amb la participació de Barcelona.
- ▶ Dret a la Ciutat: Processos de consolidació urbana inclusiva de barris informals, generació d'espais i serveis públics. S'ha continuat amb la implementació de la col·laboració d'Enginyeria Sense Fronteres i el personal tècnic de l'Àrea d'Ecolo-
- ▶ Disseny del sistema de control de qualitat de l'aire urbà de l'Àrea Metropolitana de Maputo
- ▶ Microxarxes d'intel·ligència urbana. Grups de treball de cooperació tècnica entre ciutats articulats a través del CIDEU (*Centro Iberoamericano de Desarrollo Estratégico Urbano*) en matèries com transversalitat de gènere, ecologia urbana, Biblioteques, Arxius i memòria. Cali, Medellín, Bogotà, l'Havana.
- ▶ Suport a projectes pilot de Drenatge Urbà sostenible, urbanització i Accessibilitat al Mediterrani, a Gaza, Betlem i Amman.
- ▶ Projecte “*El Centro Histórico de la Habana hacia un modelo de ciudad inteligente con énfasis en el fomento de la economía creativa*”.
- ▶ L'Ajuntament de Barcelona ha donat continuïtat al programa municipal Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, al 2021 s'han acollit quatre dones periodistes, dues per un període de sis mesos, d'abril a setembre, i dues més, per un període de tres mesos, durant l'últim trimestre. Ja són 12 les persones acollides en total pel programa.

En els processos d'intercanvi tècnic i d'acompanyament en projectes a les ciutats prioritàries han participat 93 persones entre tècnics municipals, electes i membres d'ONGs.

17.9 Desenvolupar la cooperació internacional relacionada amb la capacitat i la millora institucional per a la implantació dels ODS

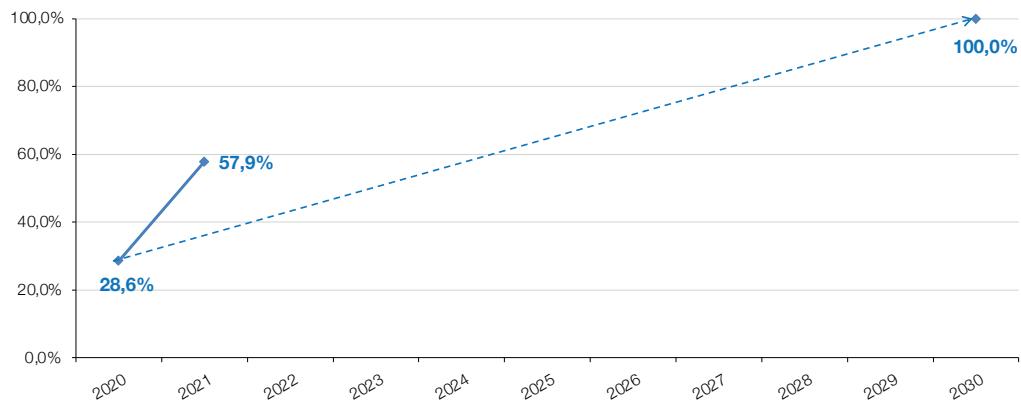
Veure 17.2.

17.14 A partir de 2021 tota l'acció del govern municipal ha de tenir informes d'impacte sobre l'Agenda 2030 i les empreses i entitats de la ciutat l'han d'inserir en la seva rendició de comptes

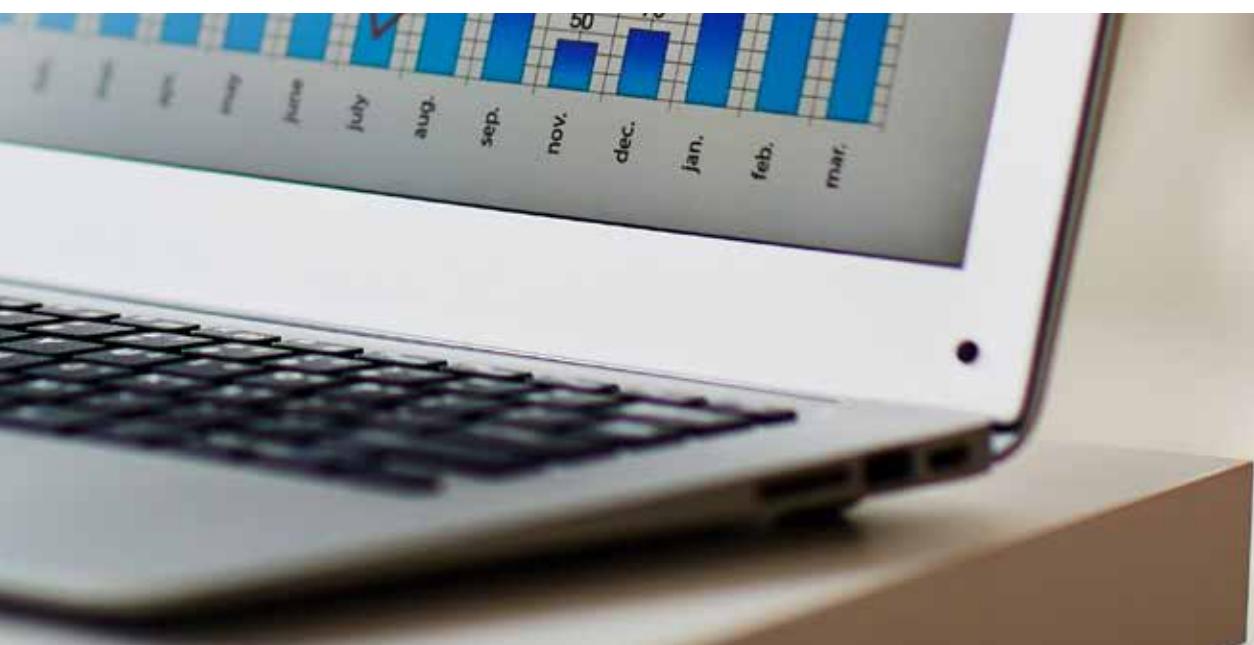
L'alineament de l'acció municipal amb els ODS i l'Agenda 2030 es veu reflectit en el fet que l'any 2021 un 57,9% de les Mesures de Govern es van alinear amb l'Agenda 2030, la qual cosa suposa un 29,5% més que al 2020 (28,6%).

Gràfic 117: Alineament municipal amb l'Agenda 2030

Indicador 17.14.1: Percentatge de Mesures de Govern que han tingut en compte l'Agenda 2030 en la seva elaboració

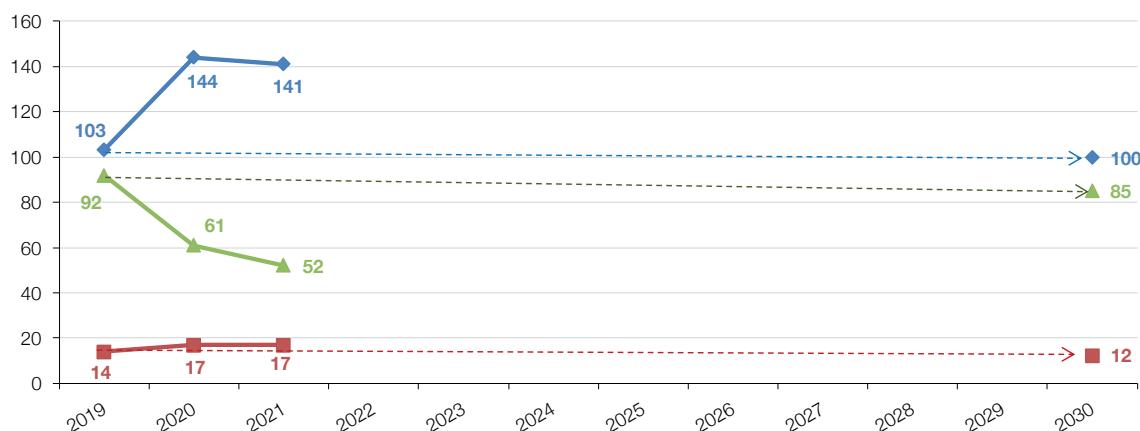
Font: Comissionat per l'Agenda 2030

17.16 Desenvolupar una estratègia d'alliances d'abast internacional per impulsar la consecució dels objectius de l'Agenda 2030

Gràfic 118: Relacions internacionals

Indicador 17.16.1: Nombre d'accions internacionals amb participació institucional de nivell polític
Indicador 17.16.2: Nombre de xarxes i altres iniciatives de cooperació (descentralitzada o multinivell) en què es participa
Indicador 17.16.3: Nombre d'accions d'intercanvi tècnic a nivell internacional facilitades

Font: Direcció de Relacions Internacionals. Ajuntament de Barcelona.

Els tres indicadors que mesuren aquesta fita mostren la fortalesa de l'acció exterior de l'Ajuntament, tant a nivell d'accions com de participació en xarxes com d'intercanvis tècnics amb altres ciutats. Les principals actuacions realitzades les trobareu al corresponent apartat de la [Memòria 2021. Agenda 2030. Transició Digital i Esports](#). En el cas de les xarxes de ciutats s'ha optat per una política de racionalització, buscant un equilibri raonable entre els costos que comporta participar-hi amb els beneficis que se'n poden obtenir, en termes de projecció, influència i generació d'oportunitats per a la ciutat. Hi ha ocasions, però, en què aquest tipus d'anàlisis no són vàlides. En el cas de la guerra que dessagna Ucraïna des de fa un any, Barcelona s'ha situat al costat de la part agredida i ha fet honor al seu compromís amb la justícia global, desplegant [un conjunt d'actuacions de suport](#) i establint una relació bilateral de cooperació amb la seva capital, Kíev.

[Barcelona. Ciutat Global: Pla Director de Relacions Internacionals 2020-2023](#) és el document que ha guiat l'acció exterior de l'Ajuntament, complementada amb d'altres com la recentment aprovada Estratègia Àsia.

17.17 Crear un fons Públic-Privat per a l'impuls de l'Agenda 2030 a Barcelona

L'any 2021, amb l'impuls del Comissionat d'Agenda 2030, es va crear [MES Barcelona \(Mecanisme de Energia Sostenible\)](#), un instrument de parteneriat públic privat (PPP) dissenyat per atraure finançament privat o finançament d'altres entitats públiques per a projectes amb un impacte social positiu i fort. En aquest cas es tracta d'incrementar la generació energètica local i renovable, especialment del tipus fotovoltaica. A través de l'efecte multiplicador de la inversió municipal, MES Barcelona vol accelerar la implantació d'energies netes a la ciutat per mitigar el canvi climàtic. Alhora, pretén dinamitzar l'economia local, fent-la més rica en actors, més eficient, més dinàmica i més sostenible. Per això aquest projecte, a més de l'ODS 17, impacta també en els ODS 7, 8, 9 i 13.

L'instrument MES Barcelona pot fer ús de diferents modalitats d'inversió, sempre amb criteris de rendibilitat econòmica i social. Si es fa en règim de co-inversió amb d'altres entitats privades i/o públiques, l'Ajuntament podrà invertir fins un

màxim del 30% de l'import total. Correspon a les entitats co-inversores o a les societats gestores dels vehicles regulats assumir el lideratge en cadascuna de les inversions, el seu seguiment i la posterior desinversió, en el seu cas, així com participar activament en l'administració i gestió de les inversions participades. A finals de 2022 hi havia 17 inversors homologats i s'havien aprovat nou vehicles especials d'inversió (SPV) que suposaven, conjuntament, un potencial d'inversió de 75,61 milions d'euros, amb una potència a instal·lar de 87,13 MWp. El compromís d'inversió de l'Ajuntament en aquestes nou operacions suma 11,07 milions d'euros.

En paral·lel des del Comissionat d'Agenda 2030 s'han posat en marxa altres projectes. D'una banda, el *Barcelona Innovation Coast (BIC)*. El projecte té el seu origen en el *Pacte per Barcelona*, signat l'estiu de 2020 com a compromís dels principals actors de la ciutat per impulsar la recuperació econòmica i social i seguir avançant en la sostenibilitat. El Pacte demana "apostar per sectors econòmics resilents i innovadors, afavorint la diversificació". Recollint aquesta necessitat i oportunitat de canviar el model econòmic de Barcelona, la BIC es planteja com un espai de suport i coordinació públic-privat, enfocat a potenciar la generació de coneixement aplicat per innovar els processos productius. Els sectors prioritaris són la mobilitat, l'energia, la salut i la digitalització. El seu focus territorial és la franja costanera de Barcelona, on es concentren nombrosos espais dedicats a la recerca, però el marc d'actuació serà més ampli, abastant tota la regió metropolitana de Barcelona. L'actuació inicial de la BIC consisteix en dur a terme la interlocució, negociació, desenvolupament normatiu i cerca de finançament per posar en marxa espais i instruments com un fons de maduració de la inversió deep tech, la seu de la Fraunhofer Spain Research a Barcelona o el desenvolupament de models *Sandbox* perquè es puguin testar a la ciutat innovacions tecnològiques en condicions reals i amb totes les garanties jurídiques.

De l'altra, el *programa Innovació 2030*, pensat per estimular la innovació urbana en determinats àmbits clau de l'Agenda 2030, com l'energia, l'eletromobilitat i la inclusió social. Això es fa en col·la-

boració amb l'empresa Barcelona de Serveis Municipals (BSM), la Fundació Mobile World Congress (programa Digital Future Society), la Fundació BIT Habitat i Fira de Barcelona, entre altres actors. El programa segueix la lògica dels anomenats "reptes d'innovació", que consisteix en identificar un repte i llançar una convocatòria oberta per trobar empreses o entitats que proposin una possible solució al mateix. Un jurat escull la proposta o propostes guanyadores, que posteriorment s'apliquen en un context real, mitjançant proves pilot finançades per la pròpia convocatòria. Les innovacions que superen el test amb èxit tenen opcions d'integrar-se en processos de compra pública innovadora i arribar al mercat. A la vista dels resultats també s'exploren les possibilitats d'escalar territorialment les solucions amb més impacte i potential. Aquests processos d'innovació s'han pogut finançar a través del fons extraordinari creat per afrontar la recuperació de l'economia de la ciutat després del xoc de la pandèmia.

També cal esmentar, en aquesta línia, la col·laboració amb el *programa MetròpolisFPLab*, promogut per la Fundació Barcelona Formació Professional. Un conjunt d'institucions i empreses de l'Àrea Metropolitana de Barcelona plantegen reptes d'innovació a equips d'estudiants de formació professional. Un jurat acorda l'equip guanyador, que obté com a premi una beca per desenvolupar el seu projecte, amb el monitoratge de la pròpia institució. L'Ajuntament, a través del Comissionat d'Agenda 2030, ha participat en l'edició 2022 projecte, proposant un repte Agenda 2030 sobre l'ODS 5 (igualtat de gènere). L'equip guanyador estava format per estudiants del grau superior de documentació i administració sanitària de l'INS Bonanova.

17.19 Avaluar anualment el grau d'assoliment de l'Agenda 2030 a Barcelona

Des de finals de 2020 l'Ajuntament publica cada any un informe de seguiment i evaluació de l'Agenda 2030 de Barcelona, en tres versions idiomàtiques diferents (català, castellà i anglès). Amb l'edició d'aquest tercer informe es manté la previsió contemplada a la fita.

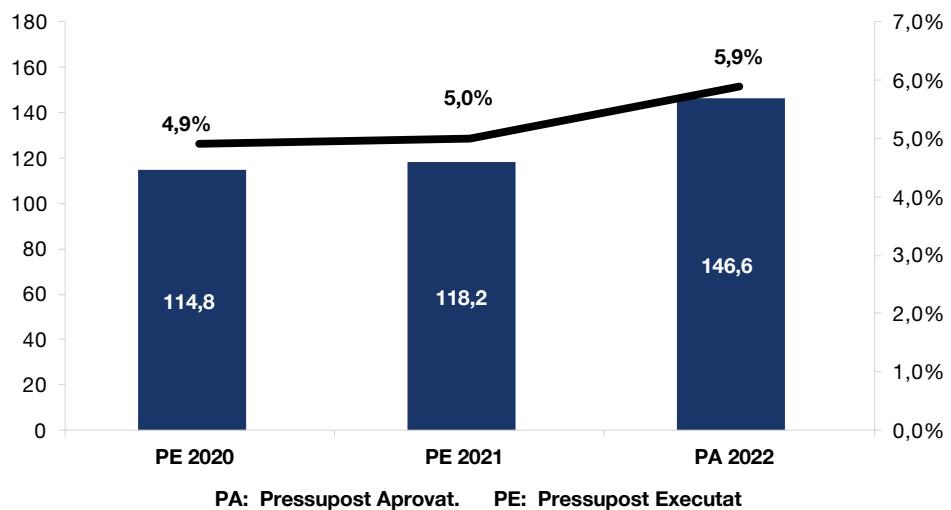
Indicadors d'esforç pressupostari

Els indicadors d'esforç pressupostari mostren que aquest ODS engloba una part bastant significativa de la despesa corrent, per sobre del 5% del total. Més del 85% d'aquest import, però, correspon a les transferències que l'Ajuntament realitza a l'Àrea Metropolitana de Barce-

lona per finançar les seves actuacions en matèria de Transport, Medi Ambient, Territori i altres competències. Aquesta quantitat es finança amb el 7,6% de les transferències que l'Estat aporta a la ciutat de Barcelona mes una part vinculada a l'IBI.

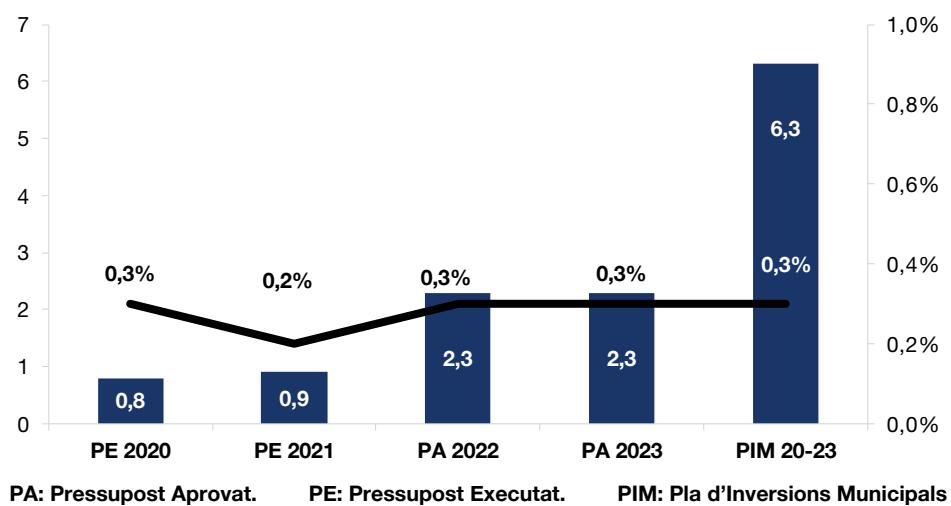
Despesa corrent destinada a l'ODS 17

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

Inversió prevista al PIM 2020-2023 a l'ODS 17

(import en milions d'euros i % sobre el total del pressupost)

3.

**Propostes per
a un model de
priorització
de les fites de
l'Agenda 2030
de Barcelona**

3.1 Justificació i abast del treball

Des de la seva creació a finals de 2020, l'Agenda 2030 de Barcelona ha anat incorporant de millors en la definició de les fites a assolir dins de cada ODS i dels indicadors clau per al seu seguiment. Arribats a aquest punt, però, es planteja també la necessitat de definir un mètode que permeti establir prioritats entre les fites, amb la finalitat que l'Agenda pugui contribuir més eficaçment a l'orientació i millora de les polítiques municipals.

El tema de la prioritització és pertinent, perquè l'Agenda 2030 de Barcelona consta de 140 fites adaptades, i no totes tenen la mateixa importància per a la ciutat; o bé, tot i tenir-la, responen a forces econòmiques o a marcs normatius que redueixen molt la incidència que es pugui fer des d'un govern local. Actualment no es disposa de cap exemple documentat a la literatura acadèmica sobre com dur a terme un procés de prioritització com aquest a nivell municipal, ja que totes les experiències es refereixen al nivell nacional.

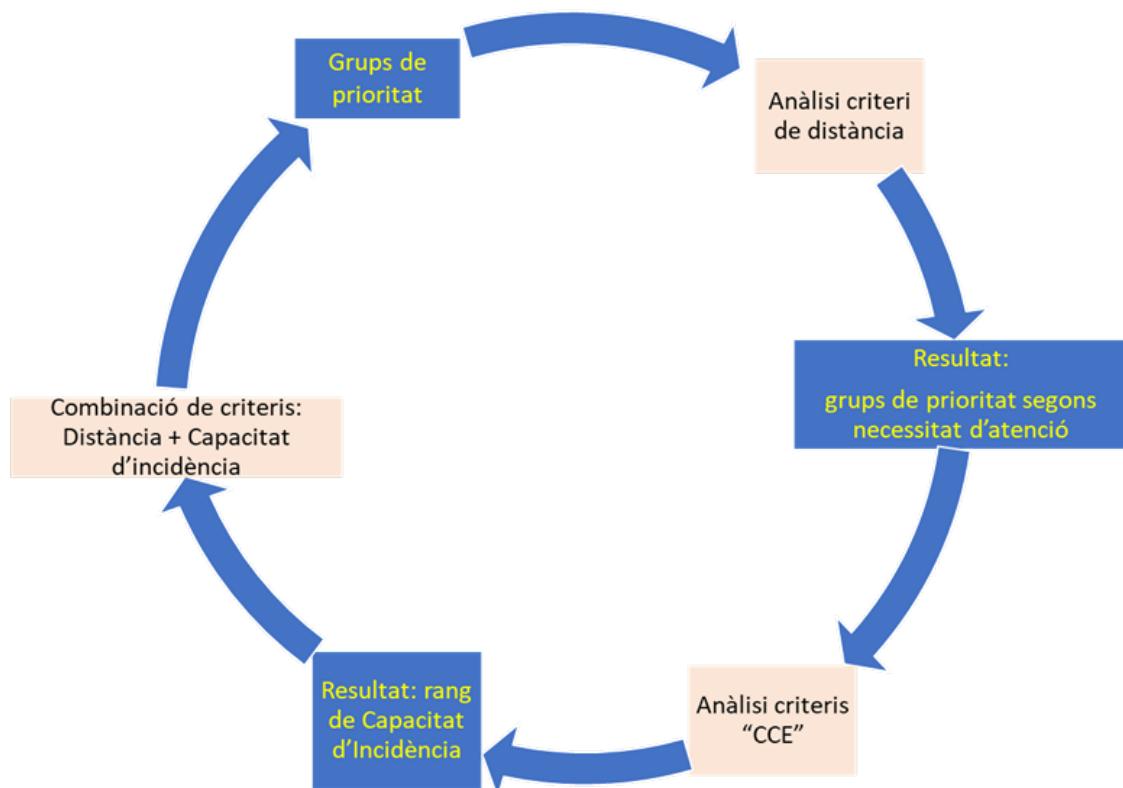
En aquest treball proposem un seguit de criteris objectius per analitzar les fites ODS i establir

nivells de prioritat, configurant una tipologia. En un segon moment apuntem accions concretes i oportunes per promoure l'avanç dels diferents tipus de fites. La proposta planteja un exercici de reflexió que pretén ser àgil i útil, i en última instància capaç de justificar raonadament la prioritització de les fites ODS adaptades. En tot cas s'haurà de contrastar i debatre amb els diversos sectors de l'organització municipal i amb les organitzacions econòmiques, socials i mediambientals de la ciutat, dins un procés més ampli de revisió i actualització de l'agenda 2030.

3.2 Metodologia

Per a la prioritització de les fites ODS es planteja la utilització d'un procediment d'anàlisi multicriteri. Aquest sistema permet la presa de decisions basades en criteris objectius i la seva presentació a partir d'una matriu de decisió que connecta els elements a avaluar (fites ODS) amb els criteris d'avaluació plantejats, que es podrien ampliar més endavant, si s'estimés necessari.

El següent gràfic resumeix l'esquema analític aplicat.

1 Secció desenvolupada en col·laboració amb Carlos Illán i Julia Urquijo, de l'entitat REDS (Red Española de Desarrollo Sostenible)

3.2.1 Anàlisi de la distància (respecte a la fita 2030)

El procés de prioritació parteix de l'anàlisi del grau d'assoliment de cada fita operativa. Això es calcula a partir de la breixa o **distància** observada respecte al valor desitjat per a l'any 2030². Concretament es mesura, per a cada indicador de la fita, la diferència percentual entre el valor esperat i el valor realment observat durant el darrer any.

El valor esperat és l'increment percentual esperat en cadascun dels punts (anys) de la sèrie temporal, en relació amb el punt de partida, assumint que la progressió és lineal i que l'any 2030 s'ha d'assolir el 100% de la fita operativa. Per poder realitzar l'anàlisi de manera homogènia s'han de convertir, en tots els indicadors, les unitats a percentatges i invertir a positives les relacions negatives.

Cal tenir en compte que el seguiment de cada-cuna de les fites es realitza en base a un o més indicadors. En cas de contenir més d'un indicador la puntuació de la fita s'ha calculat fent la mitjana de les diferents puntuacions dels seus indicadors. Una altra opció, tant o més justificable, seria calcular la distància només considerant l'indicador que sigui més rellevant i robust per al seguiment del progrés de la fita.

De forma discrecional i com a resultat de diferents proves, els líndars entre categories s'han fixat en el 10%, considerant tres categories.

Del grau d'assoliment d'una fita es pot deduir la necessitat de dedicar a tal fita més o menys atenció, i més o menys esforços. Considerem que, per norma general, la relació és inversament proporcional: a major assoliment, menys necessitat d'atenció (extra), i viceversa.

Aquesta anàlisi s'ha pogut fer per a totes les fites que disposaven d'una definició operativa a 2030 i d'almenys un indicador quantitatius amb dades (un total de 75)³. Les 65 fites restants, per a les quals no s'ha pogut calcular la distància per manca d'indicadors o d'informació recollida, s'han agrupat en un altre grup de prioritat, el 4 (Taula 2). En aquests casos cal una atenció específica, atès que la prioritat és disposar de dades que permetin mesurar la "distància" respecte a la fita operativa i passar a formar part del grup 1, 2 o 3, en funció dels resultats.

3.2.2 Anàlisi de la capacitat d'incidència

La segona gran dimensió a analitzar és la capacitat de l'Ajuntament de Barcelona d'incidir sobre la fita. Aquesta "capacitat d'incidència" es concep com la disponibilitat i aplicació de recursos (estratégica, normativa, pressupostària, tècnica...) per part de l'Ajuntament de Barcelona. Per mesurar-la s'analitzen, per a cada fita ODS, els tres criteris següents:

- ▶ **Rellevància estratègica:** Verifica i mesura la presència (o absència) de la fita

CATEGORIES	DEFINICIÓ
Distància llarga	Distància negativa superior al 10% del valor esperat respecte del valor observat.
Distància mitjana	Distància entre +/-10% del valor estimat respecte del valor observat.
Distància curta	Distància positiva superior al 10% del valor estimat respecte del valor observat.

Distància a la fita 2030	Punts	Grup de prioritat	Nivell d'atenció requerit	Aplicat a les fites ODS de BCN	
				Nº fites	%
Llarga	3	Grup 1	Atenció alta	28	20%
Mitjana	2	Grup 2	Atenció mitjana	35	25%
Curta	1	Grup 3	Atenció baixa	12	9%
Indeterminada		Grup 4	Atenció específica	65	46%
				Total	140
				100%	

-
- 2 En un primer moment es va considerar completar l'anàlisi de la distància amb l'anàlisi de la tendència de la fita (positiva o negativa) respecte al valor esperat l'any 2030. Es va constatar, però, que si l'anàlisi es referia al conjunt del període 2015-2022, les variables tendència i distància donaven uns resultats pràcticament idèntics. Per aquesta raó, amb l'ànim de simplificar el model, se'n va descartar una.
- 3 Cal tenir en compte que l'estudi es va tancar al setembre de 2022 i entretant ja es disposa d'indicadors operatius per a algunes d'aquestes fites. Això, però, no treu validesa a les conclusions de l'estudi. També cal tenir en compte que hi ha fites mesurades amb indicadors dicotòmics, que caldria reconvertir en numèrics.

als instruments de planificació municipal existents. O, dit d'altra forma, el grau d'alignament de la fita amb les polítiques municipals.

- ▶ **Competència formal:** Mesura el nivell de poder i responsabilitat que les lleis atorguen a l'Ajuntament respecte a la fita.
- ▶ **Esforç pressupostari:** Mesura el nivell de despesa municipal atribuïble a la fita.

Rellevància estratègica

La hipòtesi de treball és que quan una fita ODS incorpora elements clau (formulació, activitats, recursos, indicadors, sistema de seguiment i avaliació, entre d'altres), procedents d'un o més plans i/o estratègies sectorials de l'Ajuntament de Barcelona, cal assumir que la seva rellevància estratègica alta.

A priori aquest criteri és el que presenta menys reptes metodològics, ja que l'assignació de la puntuació del criteri és objectiva i de fàcil comprovació a partir de la revisió de les polítiques/plans/estratègies corresponents. Per aplicar-lo s'ha utilitzat el llistat de les principals estratègies, plans, programes i mesures de govern aprovades per l'Ajuntament en el període 2020-2022, prenent com a referència l'alignament entre ODS i mesures municipals descrit a l'informe 2020 de l'Agenda 2030 de Barcelona.

Les categories utilitzades per analitzar la rellevància estratègica també són tres:

Tanmateix, aquest criteri planteja el dubte fonamental de si cal prioritzar les fites que presenten un grau de rellevància estratègica més alt –perquè ja han estat consagrades com a tals en altres documents- o bé si, per contra, cal prioritzar -i dedicar més atenció i esforç- a aquelles fites que, tot i ser coherents amb l'Agenda 2030 de Nacions Unides, (encara) no han trobat un lloc en l'estratègia municipal.

Competència formal

Aquest criteri planteja la necessitat d'entendre el nivell de responsabilitat municipal respecte la fita ODS adaptada com a factor clau a l'hora d'implementar l'agenda a nivell local (REDS, 2020). L'anàlisi de les competències municipals és complexa, a causa dels diferents nivells de competències existents (exclusives, compartides, indistintes), els mecanismes d'atribució competencial (per llei, delegades, per subjecció...), i el caràcter sectorial dels aspectes regulats. També cal tenir en compte que un servei públic municipal creat sota l'empara d'una competència pot ser gestionat de forma directa o indirecta, factor que també té algun impacte sobre la capacitat d'incidència de l'Ajuntament.

Actualment no es disposa d'un inventari complet de les competències atribuïdes a l'Ajuntament de Barcelona. Realitzar un mapeig més o menys exhaustiu de les competències associades a fites ODS, considerant les àrees municipals involucrades i el nivell de coordinació inter/intra institucional, suposaria una aportació valuosa per entendre tant l'Agenda 2030 com la governança de l'Ajuntament de Barcelona.

Categoría i puntuació	Regla aplicada
Rellevància estratègica alta (3 punts)	Quan la fita ja forma part d'alguna política/pla/estratègia i la seva formulació és explícita
Rellevància estratègica mitjana (2 punts)	Quan, malgrat que la fita forma part d'alguna política/pla/estratègia, la seva formulació és molt genèrica i/o lleugerament diferent de l'adaptada, i/o cal l'actualització dels seus valors i/o manca definir algun aspecte rellevant per al seguiment i/o implementació.
Rellevància estratègica baixa (1 punt)	Quan la fita no està reflectida en cap política/pla/estratègia o s'aborda de manera molt limitada i/o poc precisa.

Les competències obligatòries són definides d'una forma bastant clara si ens atenim al [*Codi de Règim Local*](#) i la [*Carta Municipal de Barcelona*](#). Resulta més complicat diferenciar entre competències delegades, compartides o indistintes. La [*tesi doctoral de Fernández-Rubio Horrillo sobre competències municipals*](#) planteja una tipologia que ha resultat útil per estructurar aquest criteri.

Per reduir la complexitat del model i garantir la coherència amb els altres criteris s'ha optat per reduir-lo a tres categories molt simples: nivell alt, mitjà o baix de competències.

Es treballa amb la hipòtesi que no hi hauria d'haver cap fita amb puntuació 0; és a dir, on no hi hagi competències, perquè aquestes haurien de ser les 31 fites ONU que no han estat incorporades al conjunt de fites adaptades per l'Ajuntament (un total de 138). Si n'aparegués algun cas caldria analitzar-ho de manera particular.

En aquest criteri la interpretació de les conseqüències que se'n poden derivar tampoc és unívoca. Té més sentit concentrar els esforços en aquelles fites que només depenen del propi Ajuntament o, per contra, en aquelles, sovint de major complexitat i impacte, que requereixen un esforç de coordinació amb altres administracions? En aquest sentit, és important, pel que fa a les competències compartides, diferenciar entre aquelles en què l'acció concertada resulta gairebé imprescindible per a l'eficàcia de la política, d'aquelles en què l'Ajuntament intervé de forma merament complementària.

Esforç pressupostari

El tercer criteri de valoració de la capacitat d'incidència fa referència al volum de recursos públics que es gasten en l'assoliment de cada fita.

Una opció evident per operativitzar aquest criteri era partir del treball de vinculació entre programes pressupostaris (més de 400 analitzats) i ODS, realitzat per la Direcció de Pressupostos de l'Ajuntament des de l'any 2019 i presentat també en aquest informe (veure apartat 2). El fet, però, és que per a aquest criteri es necessitava una anàlisi més afinada, capaç de vincular els 400 programes pressupostaris amb les 140 fites ODS. Més enllà de la pròpia dimensió de la tasca, sovint resulta complicat determinar la proporció de l'assignació pressupostària que correspon a cada fita, especialment quan una fita és finançada des de diferents programes, o quan el programa pressupostari no especifica prou bé el seu contingut. Altres dificultats que planteja aquesta opció són que la major part dels programes no inclouen despeses de personal, que les despeses generals de l'administració es troben en programes específics (cosa que impedeix atribuir-los a programes finalistes alineats amb fites ODS) i que les inversions només hi estan consignades de forma parcial.

Davant d'aquestes dificultats i limitacions s'ha optat per utilitzar un altre model, el de comptabilitat de costos, que a l'Ajuntament està molt desenvolupada, amb el nom de "[*model de costos ABC*](#)". Aquest consisteix en atribuir tota la despesa municipal només a activitats finalistes. És a dir, aquelles que tenen sentit per si mateixes com a servei

Categoría i puntuació	Regla aplicada
Competència formal alta (3 punts)	Quan la fita és d'un àmbit competència exclusiva de l'Ajuntament
Competència formal mitjana (2 punts)	Quan la fita és d'un àmbit de competència compartida amb altres administracions.
Competència formal baixa (1 punt)	Quan la fita és d'un àmbit de competència indistinta

o prestació amb valor públic per a la ciutadania. Això implica que tots els costos indirectes i estructurals, sense valor prestacional directe però necessaris perquè els serveis finalistes funcionin, s'afegeixen, seguint fòrmules de càlcul específiques, als costos directes de cada activitat. Això dóna per resultat el cost total de l'activitat. Podríem dir que és una comptabilitat que reflecteix millor allò que realment interessa al ciutadà/usuari.

Tanmateix, aquest model tampoc està exempt de problemes. El principal és que les fites ODS definides no encaixen conceptualment amb algunes de les activitats municipals més importants, com la cultura o els esports (que no apareixen explícitament a l'Agenda 2030). Per altra part, hi ha un seguit de costos que el model interpreta com a no finalistes, però que es corresponen amb fites ODS (per exemple, bona part de relacions internacionals), i això no s'ha pogut reflectir. I també passa que que algunes activitats de gran envergadura (p.ex. escoles de primària i secundària, atribuïts a diverses fites de l'ODS 4) engloben costos atribuïbles en part a altres fites (p.ex. millores a les escoles per fer-les més resilients enfront el canvi climàtic, que seria fita 13.1).

També cal tenir present que, per limitacions de temps, no s'han incorporat al càlcul del criteri els costos generats per les activitats dels districtes (poc més de 200 milions d'euros en total), ni tampoc s'ha tingut en compte que hi ha activitats que també generen ingressos (per exemple les escoles de música, o el zoo), cosa que reduiria el còmput total de la despesa en algunes fites.

Assumides aquestes limitacions, s'ha procedit a connectar les activitats amb les fites ODS i a classificar aquestes d'acord amb el següent barem:

Categoría i puntuació	Regla aplicada
Esforç pressupostari alt (3 punts)	A la fita se li assigna un esforç pressupostari important per a la seva consecució: superior a 20 milions d'euros
Esforç pressupostari moderat (2 punts)	A la fita se li assigna un esforç pressupostari raonable per a la seva consecució: entre 2 i 20 milions d'euros
Esforç pressupostari baix (1 punt)	A la fita se li assigna un esforç pressupostari discret per a la seva consecució: 0 a 2 millions d'euros, o bé quan no s'ha pogut estimar l'esforç pressupostari vinculat amb la fita

L'establiment dels llinadors sobre allò que s'entén per "discret", "raonable" o "important" és un altre aspecte que presenta reptes metodològics. Per exemple, el volum de despesa és d'un ordre de magnitud menor en la provisió de serveis que en la construcció d'infraestructures.

Finalment, un altre aspecte molt rellevant, però que supera de llarg el marc d'aquesta anàlisi, és la identificació i quantificació de la despesa d'altres administracions en serveis i inversions realitzades a Barcelona. En aquest punt el primer repte, i també el més assequible, seria l'anàlisi de la despesa dels consorcis, presidits per la Generalitat i participants per l'Ajuntament de Barcelona, que asseguren la prestació de tres pilars de l'Estat de Benestar: Salut, educació i serveis socials (especialitzats).

Càlcul integrat de la capacitat d'incidència de l'Ajuntament

La següent taula mostra la distribució de les fites segons la valoració obtinguda per cada criteri analitzat.

Puntuació	RELLEVÀNCIA		COMPETÈNCIES		DESPESA	
	Nº fites	%	Nº fites	%	Nº fites	%
3	104	74%	60	43%	26	19%
2	15	11%	8	6%	34	24%
1	21	15%	72	51%	80	57%
0						
	140		140		140	

Un cop valorats els tres criteris per a cada fita, és possible combinar-los per establir un rang de la capacitat d'incidència de l'Ajuntament.

CAPACITAT D'INCIDÈNCIA		
Rang	Puntuació	Explicació
(a) molt alta	3+3+3 3+3+2	Tres criteris amb màxima puntuació Dos criteris amb màxima puntuació i un d'ells amb puntuació moderada
(b) alta	3+3 3+2+2	Almenys dos criteris amb màxima puntuació Un criteri con màxima puntuació i els altres dos amb puntuació moderada
(c) mitjana	3+2 3	Almenys un criteri amb puntuació màxima i un altre amb puntuació moderada Un criteri amb puntuació màxima.
(d) baixa	2+2 2	Almenys un o dos criteris amb puntuació moderada
(e) molt baixa	1+1+1 1+1 1	Tots els criteris amb puntuació baixa

3.2.3 Integració dels criteris “distància a la fita 2030” i “capacitat d’incidència”: Anàlisi de resultats i conclusions

Creuant els grups de prioritat definits mitjançant el criteri de **distància a la fita 2030** amb els rangs establerts per a la **capacitat d’incidència**, es poden definir 20 categories o grups de prioritat, d’acord amb la matriu següent.

GRUP PRIORITAT	CAPACITAT	(a) molt alta	(b) alta	(c) mitjana	(d) baixa	(e) molt baixa
	DISTÀNCIA					
1	alta	1a	1b	1c	1d	1e
2	mitjana	2a	2b	2c	2d	2e
3	baixa	3a	3b	3c	3d	3e
4	sense dades	4a	4b	4c	4d	4e

Per fer que l'exercici de priorització resulti més senzill, pràctic i útil, proposem agrupar categories i deixar-les en només 11. Els resultats es mostren a la següent taula.

GRUP PRIORITAT	CAPACITAT	(a) molt alta	(b) alta	(c) mitjana	(d) baixa	(e) molt baixa	<u>Total</u>
	DISTÀNCIA						
1	alta	ab		cd			28
2	mitjana	ab		cd			35
3	baixa	ab		cd		e	12
4	sense dates	a	b	c	d		65

Multiplicant els resultats de “Necessitat d’atenció” pels de “capacitat d’incidència” podem obtenir el rang de prioritat de les fites ODS de cada grup. Això implica assumir que els tres criteris de capacitat d’incidència tenen una interpretació lineal i positiva (a més rellevància, competències i despesa, més alta la prioritat), tot i els dubtes metodològics expressats al llarg del treball.

Grup	Necessitat d’atenció	Capacitat d’incidència	Nº fites ODS	Rang de prioritat
1ab	Alta	Alta	16	Màxim (9 punts)
1cd		Mitjana	4	Alt (6 punts)
1e		Molt baixa	8	Mitjà (3 punts)
2ab	Mitjana	Alta	16	Alt (6 punts)
2cd		Mitjana	10	Mitjà (4 punts)
2e		Molt baixa	9	Baix (2 punts)
3ab	Baixa	Alta	6	Mitjà (3 punts)
3cd		Mitjana	5	Baix (2 punts)
3e		Molt baixa	1	Baix (1 punt)
4a	Sense dades suficients per valorar-ho	Molt alta	4	La prioritat és disposar d’una fita operativa i mesurable
4b		Alta	15	
4c		Mitjana	13	
4d		Baixa	5	
4e		Molt baixa	28	

Més enllà del seu potencial per establir un model d’objectiu de priorització de les fites, l’anàlisi que proposem pot ajudar-nos a conèixer millor la situació de cada fita (quin grau d’assoliment ha aconseguit, quina presència té a les estratègies municipals, amb quines competències pot incidir l’Ajuntament i amb quants recursos compta) i quins són dèficits que cal cobrir, que poden ser d’ordre metodològic (operativitzar la fita, disposar d’indicadors...), estratègic (coherència entre fites ODS i objectius estratègics municipals), competencial (cooperació multinivell reforçada, increment de competències...) o pressupostari (increment de la partida pressupostària, millora en l’eficiència de la despesa...).

4.

Conclusions i perspectives

4 Conclusions i perspectives

4.1 Sobre els resultats dels indicadors de seguiment

L'any 2020 va deixar una marca perceptible, fins i tot dramàtica, en la majoria d'indicadors de context de l'Agenda 2030 de Barcelona. L'abast complet d'aquesta "mossegada" l'hem pogut copsar i mesurar un o dos anys després, quan hem anat accedint a noves dades, corresponents als anys 2020, 2021 i 2022. Des de mitjans de 2021, si més no a Europa, hem viscut dos processos aparentment paral·lels, però en realitat fortament interconnectats, gairebé com vasos comunicants. D'una banda, la lenta però imparable superació de la pandèmia, recolzada en l'eficàcia de la vacunació, que ha comportat la fulgurant recuperació de l'activitat econòmica (primer) i social (després), fins assolir nivells molt semblants als de 2019 en la major part dels sectors. De l'altra, la recuperació dels fenòmens negatius que habitualment accompanyen l'activitat econòmica, com la contaminació atmosfèrica, els preus del lloguer d'habitacions, la congestió viària o determinats tipus de delictes.

El fet més remarcable, però, és que l'esperat "efecte rebot" postpandèmic no ha estat ni homogeni ni complet. En la part positiva veiem que ni la contaminació ni la delinqüència han tornat -de moment- als nivells de 2019. Són sensiblement inferiors, i potser estem davant de canvis estructurals molt esperançadors a la nostra ciutat. També trobem, però, canvis negatius que podrien ser de llarga durada. Un d'ells és el rendiment educatiu, si més no el dels alumnes de primària, tal i com el mesurem en aquest informe. Ha caigut un parell d'esglions, i sembla que costarà remuntar-los. Un altre fenomen bàsic i en risc és la participació de la gent en la vida social. No parlem de participació ciutadana, en el sentit més aviat polític del terme, sinó d'implicació en entitats i projectes propers, del barri. La tendència ja era visible abans de 2020, però sembla que s'ha accentuat. Per altra part, la recuperació econòmica, que aquest cop ha anat accompanyada d'una protecció més efectiva de l'ocupació i de les rendes del treball, s'ha vist enfosquida per l'alça sobtada i de moment sostinguda de la inflació. Els factors explicatius són diversos, des del trencament de les cadenes globals de subministrament, a l'escassetat energètica, passant pels estralls del canvi climàtic. I a sobre tenim una guerra a Europa; una guerra llarga i desgastant que destrueix i xucla recursos sense aturador.

Al 3er trimestre de 2022 el PIB de Barcelona es va incrementar en un 5,1% respecte el mateix trimestre del 2021, mantenint una dinàmica de creixement superior a la registrada tant a Catalunya com a Espanya, i la renda nominal de les llars de Barcelona va superar en un 4% el nivell de 2019, però a causa de la inflació la seva capacitat adquisitiva real havia caigut un 8% respecte al mateix any. Si la inflació es concentra en allò més bàsic, com l'alimentació, l'habitatge o el transport, la desigualtat es desborda, i el dic de contenció de les polítiques socials, per bé que enfortit, no sembla capaç de resistir. No és estrany que, davant d'aquesta conjuntura, *l'índex de confiança del consumidor* de Barcelona encadeni tres semestres a la baixa (juny 2021-desembre 2022).

Hi ha àmbits, com la seguretat ciutadana o la valoració de la gestió municipal, en què la discrepància de resultats entre indicadors objectius i indicadors subjectius és ben manifesta. Baixen substancialment els delictes, però molt menys la sensació d'inseguretat. L'Ajuntament presta els serveis i paga els proveïdors amb diligència, i compleix les seves fites operatives, però la valoració de la gestió municipal cau, amb una polarització cada cop més extrema de l'opinió ciutadana. La realitat social és molt complexa, perquè es construeix a partir de la interacció entre aquests dos elements: fets i percepcions. I com es perben i s'interpreten els fets depèn en gran mesura dels marcs ideològics/discursius que prevalen a la ciutat en cada moment històric.

4.2 Sobre la construcció i desenvolupament de l'Agenda 2030 de Barcelona

Probablement l'aspecte més innovador -i agosarat- de l'Agenda 2030 de Barcelona és la quantificació de les fites. Això està pensat, precisament, com una manera de blindar els "fets" i reforçar l'objectivitat de l'anàlisi de si la ciutat està en camí, o no, d'assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Val la pena aprofundir una mica sobre com s'ha treballat això, perquè és un punt essencial. Bona part de les fites ODS "localitzades" han estat definides i concretades en intensos processos participatius, sobretot en el marc de l'Acord per la Barcelona Inclusiva i en el del Compromís per la Barcelona Sostenible. No obstant això, excepte en aquells casos en què la fita s'ha situat en un absolut ("eradicar", "reduir a zero"...), perquè és refereixen a xacres socials intolerables, en tota la resta no existeix un criteri objectiu i/o formal preestablert per fixar la fita. La solució ha estat

escollir un valor numèric “any 2030” per a cada indicador, situat en el contínuum entre la màxima ambició transformadora i l’estimació realista de les possibilitats d’assolir el resultat desitjat. El resultat, però, és que hi ha fites ODS que tenen un nivell d’ambició més alt que d’altres, i això les situa en avantatge pel que fa a l’obtenció de visibilitat i recursos, però en desavantatge quan arriba l’hora de l’avaluació. Com més elevat el llistó de les expectatives, més difícil resulta assolir l’èxit. Per això, a risc de contradir-nos amb l’apartat anterior, considerem que el sentit del moviment de l’indicador és tant o més important que la distància a la fita (ens n’estem allunyant? Ens hi estem acostant? A quina velocitat?).

Davant un horitzó sociopolític complex, dinàmic i cada cop més incert, els ODS poden ser molt útils com a mecanisme d’orientació, de prioritació i d’alerta; tant per a l’Ajuntament com per al conjunt de la ciutat. Per això considerem molt rellevant i positiu que en els darrers anys la planificació municipal s’hagi anat orientant, de forma molt majoritària, a l’horitzó 2030. En temps de turbulències i canvi accelerat pot semblar un contrasentit allargar els terminis de la planificació, però si el context ens canvia tan ràpidament les condicions de vida –el clima, l’estructura social, el sistema productiu- també hi ha la necessitat de donar respostes col·lectives transformadores, que estiguin a l’alçada i donin resposta eficaç a aquests canvis. I això demana una visió ambiciosa i una acció -persistent i continuada- que va més enllà dels quatre anys d’un mandat municipal.

Els ODS aporten una orientació general que pot ser compartida per una majoria social. Amb tot, les prioritats, els accents i, sobretot, les maneres d’avançar cap a les fites, poden ser diferents; ja sigui per convicció ideològica o, tant de bo, per un procés d’aprenentatge sobre les coses que funcionen i les que no funcionen per aconseguir determinats objectius. Per això el compromís amb una estratègia de mig i llarg termini ha d’anar aparellat, sempre, amb una ferma voluntat d’avaluació, revisió i adaptació. Capacitat d’aprendre, tant dels encerts com, sobretot, dels errors, evitant

que les idees preconcebudes ens distorsionin (excessivament) la percepció de la realitat social i dels impactes de la nostra acció sobre aquesta mateixa realitat.

L’any 2023, moment en què els ODS creuaran l’equador del seu període de vigència (2016-2030), serà clau per determinar la capacitat d’incidència de l’Agenda 2030, tant a l’esfera global com a nivell nacional i local. Nacions Unides organitzarà una cimera extraordinària al mes de setembre, per fer balanç de la situació i rellançar l’acció a escala global.

Abans, a finals de maig, Barcelona viurà les seves dotzenes eleccions municipals en democràcia. El nou govern que surti escollit tindrà sobre la taula, entre altres reptes, la renovació del compromís de Barcelona amb la sostenibilitat, que hauria de ser més fort i més ampli. L’inici d’un nou mandat i el fet de disposar ja d’un conjunt d’estratègies sectorials amb horitzó 2030, i d’una estratègia territorial integrada de cara als fons FEDER (període 2021-2027), hauria de comportar la revisió de les fites ODS i la configuració d’una Agenda urbana 2030 de Barcelona, encara més sòlida i perfectament integrada amb els anhels de la ciutat i amb l’organització municipal.

Això implicarà disposar de potents antenes, que permetin comunicar bé per estar amatents als canvis i a les demandes de la societat. Els espais de concertació sobre l’Agenda 2030 creats entre 2020 i 2021 poden fer aquest paper: La Comissió Transversal per a la coordinació interna, la Taula d’Impuls per a la participació dels agents socials i econòmics, i el Consell Acadèmic Assessor, per estar ben connectats amb el nou coneixement.

Finalment, però no menys important, hi ha la necessitat de forjar aliances més enllà dels límits de la ciutat. Barcelona és un actor escoltat i respectat, que vol compartir missions, objectius i esforços en les diferents escales territorials, implicant-se generosament en espais com *[l’Aliança Catalunya 2030](#)*, la xarxa pels ODS impulsada des de la FEMP, i el moviment global de les ciutats pels ODS.

Annex:
Memòria de
les accions
de promoció i
comunicació

Jornades de l'Agenda 2030 de Barcelona (2ª edició)

Els dies 29 i 30 de novembre de 2022 es van celebrar a l'Auditori de Barcelona Activa les [Segones Jornades de l'Agenda 2030 de Barcelona](#). Van ser dos dies de trobada plenament presencial, pensats per generar intercanvi, pensament i energia transformadora. Davant un escenari tan complicat ens vam preguntar com els ODS podien influir positivament en la governança de les ciutats, impulsant el canvi i rendint comptes de la feina feta. S'hi va presentar l'experiència de Barcelona i la

d'altres ciutats, com Tunis i Amman, i es va parlar de com coordinar millor l'acció pels ODS que es fa des de les administracions a diferents nivells. El segon dia va estar dedicat a un dels factors més crítics per al desenvolupament sostenible: l'energia. Perquè la transició cap a formes d'energia que no generin emissions de gasos d'efecte hivernacle és una necessitat imperiosa, que cal fer compatible amb la salut econòmica i el benestar social. Es tracta d'un repte extremadament complex, per al qual es necessita un compromís polític fort i transversal, però també una gran flexibilitat en els mètodes, amb capacitat d'aprendre ràpidament de totes les experiències d'èxit.

II Jornades de l'Agenda 2030

L'Agenda 2030: una estratègia de ciutat, metropolitana i de país?

- Mariona Tomàs
Professora de la UB
- Núria Parlet
Vicepresidenta Quarta de la Diputació de Barcelona
- Oriol Esteve
Director del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona 2030

- Arneu Queralt
Dirектор del Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible de Catalunya
 - Gabriel Castañeres
Director General de Polítiques Palanca per al compliment de l'Agenda 2030 del Govern d'Espanya
- BARCELONA AGENDA 2030**

Programa de les jornades

Primer bloc: Una Agenda 2030 que transformi les ciutats

Ponència d'obertura: ¿Cómo pueden configurar los ODS la agenda política de las ciudades?

Pablo Martínez Osés, membre del Colectivo la Mundial i Coordinador de l'Índex de Coherència de Polítiques per al Desenvolupament

Sessió 1: Els ODS i l'acció de les ciutats contra la desigualtat: perspectiva mediterrània

Ainara Fernández Tortosa, Investigadora sènior de Ciutats i Goberns Locals Units (CGLU)

Addressing inequalities through local transformation strategies: Commoning, Caring, Connecting, Renaturing, Prospering, Democratizing

Nasir Qandeel, Gerent del Departament de Relacions Internacionals i Suport Tècnic d'Amman

Amman's first VLR-2022

Lofti Ben Aisa, President de l'Estratègia de ciutat de Tunis

Estratègia de desenvolupament urbà de Tunis

Presentada i moderada per Oriol Barba, Director de MedCités

Sessió 2: L'Agenda 2030, serveix per governar i gestionar millor?

Marc Balaguer, Director de l'Institut Català d'avaluació de Polítiques Públiques (IVALUA)

Avaluacions i Agenda 2030: oportunitats, retes i condicionants

Raffaele Sisto, CEO d'Smart&City Solutions i docent

Por qué evaluar impactos (en clave ODS)

Presentada i moderada per: Tamyko Ysa (Catedràtica d'estratègia i gestió pública d'ESADE)

Sessió 3: Informe anual de l'Agenda 2030 de Barcelona

Ramon Canal, Director del Gabinet Tècnic de Programació, Ajuntament de Barcelona

Informe anual de l'Agenda 2030 de Barcelona, elements destacats i reflexions

Julia Urquijo, Investigadora de REDS i Professora de la Universitat Politècnica de Madrid

Hacia un modelo de priorización de las metas ODS

Presentada i moderada per: Bàrbara Pons, Comissionada de l'Agenda 2030 de l'Ajuntament de Barcelona

Sessió 4: L'Agenda 2030: una estratègia de ciutat, metropolitana i de país?

- ▶ Marina Espinosa, Coordinadora d'Estratègia Corporativa i Concertació Local de la Diputació de Barcelona
- ▶ Oriol Estela, Director del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona 2030
- ▶ Arnau Queralt, Directors del Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible de Catalunya
- ▶ Gabriel Castañares, Director General de Polítiques Palanca per al compliment de l'Agenda 2030 del Govern d'Espanya

Presentada i moderada per: Mariona Tomàs, Professora de la Universitat de Barcelona

Segon bloc: Energia, economia i sostenibilitat

Sessió 5: Obstacles, palanques i bones pràctiques en el camí de les ciutats cap a la neutralitat climàtica

- ▶ Marc Vilà, Director d'Infraestructures i Sostenibilitat de Mercabarna
- ▶ Daniel Ibáñez, Director general de l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya (IAAC)

Presentada i moderada per: Cristina Castells, Directora de l'Agència de l'Energia de Barcelona

Sessió 6: Descarbonitzades... i pròsperes? Perspectives econòmiques de les ciutats de 2030

- ▶ Enric Tello, Catedràtic d'Història Econòmica de la Universitat de Barcelona
- ▶ Pedro Fresco, Director General de Transició Econòmica de la Generalitat Valenciana

Presentada i moderada per: Marc Montlleó, Director de l'Àrea de Medi Ambient i Eficiència Energètica de Barcelona Regional

Sessió 7: Barcelona i la Missió Europea 100 ciutats neutres en carboni per a 2030

- ▶ Jordi Peris, Coordinador General d'Estratègies Urbanes i Agenda Sostenible de l'Ajuntament de València
- ▶ Santiago Saura, Regidor d'Àrea d'Internacionalització i Cooperació de l'Ajuntament de Madrid
- ▶ Bàrbara Pons, Comissionada de l'Agenda 2030 de l'Ajuntament de Barcelona

Presentada i moderada per: Julio Lumbreras, Professor de la UPM i coordinador de CitiEs

Ponència de cloenda: Crisis energètica y ODS: ¿Una oportunidad?

Natalia Fabra, Catedràtica d'Economia de la Universitat Carlos III de Madrid.

4.3 Premis Agenda 2030 de Barcelona (1ª edició)

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible impliquen transformacions tan importants dels models de producció, de consum i d'organització social que només es podran assolir amb la contribució de tots els actors de la societat. Són molt nombroses les entitats i empreses que a Barcelona realitzen accions amb impacte positiu sobre els ODS. L'Ajuntament de Barcelona

ha creat els [Premis Agenda 2030 de Barcelona](#) amb la voluntat de reconèixer i difondre aquestes pràctiques, premiant les més destacades en innovació i qualitat.

La convocatòria estava oberta a qualsevol persona física o jurídica empadronada o amb seu social o delegació a la ciutat de Barcelona o la seva àrea metropolitana, i s'hi podien presentar accions realitzades durant els dos anys anteriors, així com accions que, tot i no haver finalitzat, ja s'haguessin posat en pràctica i generat algun impacte. Un jurat multidisciplinar, format per persones expertes en cada una de les categories dels Premis, va valorar les candidatures d'acord amb un conjunt de criteris preestablerts, com l'impacte sobre els ODS, l'originalitat, la participació, la coherència o la replicabilitat.

La primera convocatòria dels Premis Agenda 2030 de Barcelona va constar de deu modalitats, agrupades en cinc categories.

- ▶ Categoria Iniciatives Empresarials (modalitats 1, 2 i 3)
- ▶ Categoria Iniciatives Socials (modalitats 4 i 5)
- ▶ Categoria Mitjans de Comunicació (modalitats 6 i 7)
- ▶ Categoria Projectes Educatius (modalitats 8 i 9)
- ▶ Categoria Ciutats (modalitat 10)

Es van presentar un total de 75 candidatures i van resultar premiades les següents:

Modalitat	Candidatura guanyadora	Projecte	Mèrits destacats
1.Iniciatives Empresarials de PIMES	Transportes Generales de Olesa, S.A.U	Bus4.me , plataforma oberta de bus a la demanda que permet afegir i anular parades, modificar els horaris de pas, ampliar o reduir la capacitat dels autobusos oferint un servei connectat on ara no hi ha possibilitat d'ofertir un servei tradicional	Ser una aposta innovadora i de gran impacte, que posa el focus en la breixa de la desigualtat i s'orienta cap a una mobilitat sostenible, oferint un servei de mobilitat als ciutadans amb eficiència, flexibilitat i seguretat
2.Iniciatives Empresarials de grans empreses	Empresa Metropolitana de Gestió del Cicle Integral de l'Aigua, S.A.	Hub d'Acció Climàtica , espai obert, dinàmic i multidireccional amb més de 36 entitats adherides, per tal de aixecar línies d'acció i pràctiques climàtiques eficients	Ser una iniciativa d'innovació oberta orientada a la sensibilització i acció ciutadana davant l'emergència climàtica i haver fet un remarcable esforç d'alineament amb els ODS fent-ne participants els seus treballadors i treballadores

Modalitat	Candidatura guanyadora	Projecte	Mèrits destacats
3.Campanya de conscienciació sobre els ODS promoguda per una empresa	Consorci de la Zona Franca de Barcelona	Consell de la Dona de la Zona Franca de Barcelona; consell consultiu que s'ha constituit com a grup de pressió al principal polígon industrial de Barcelona; promou la igualtat de gènere mitjançant bones pràctiques, accions de conscienciació, debats i iniciatives com el programa Escola-Indústria-Stem	Ser una gran campanya de sensibilització que, posant les dones al centre del model de negoci del Consorci de la Zona Franca, pot convertir-se en una gran palanca de canvi per la igualtat de gènere
4. Contribució als ODS realitzada en una entitat sense ànim de lucre o per una iniciativa ciutadana	Associació de Veïns de Sarrià	Projecte de promoció i localització de l'Agenda 2030 al barri	Per mobilitzar i liderar la implicació veïnal per reflexionar i comunicar sobre la importància dels ODS i el seu aterratge al barri de Sarrià, emprant un ampli ventall d'accions i mitjans (debats, consells de barri, art...).
5. Campanya de conscienciació sobre els ODS promoguda per una entitat sense ànim de lucre	Coordinadora pel comerç just i les finances ètiques	Campanya "I tu què tries? Jo trio comerç just", que busca que les persones reflexionin sobre l'impacte econòmic, social i/o ambiental de les seves compres quotidianes i siguin consients de totes les possibilitats que tenen a l'abast	La seva originalitat i el seu gran impacte. Remou la consciència social sobre el consum i promou iniciatives que contribueixen a la igualtat de gènere, el treball digne, la protecció mediambiental i la reducció de les desigualtats
6. Mitjà de comunicació amb la millor cobertura de notícies relacionades amb els ODS	Anna Grimau Bigaire (TVE Catalunya)	Cobertura als informatius a través de reportatges i peces que expliquen de forma planera i pedagògica la importància de dur a terme gestos, accions i iniciatives que promoguin l'assoliment dels ODS	La difusió d'iniciatives que poden ajudar a combatre l'emergència climàtica i a viure d'una forma més sostenible i saludable, tant per a les persones, en societats més justes i igualitàries, com per al planeta
7.Millor reportatge periodístic sobre els ODS publicat en un mitjà de comunicació de Barcelona	Xarxa de Comunicació Local	Espai Públic 2030, programa setmanal que, mitjançant una història de proximitat, aborda de manera didàctica, reflexiva i entenedora els elements determinants dels 17 ODS de l'Agenda 2030, mostrant la necessitat d'assolir la seva consecució	Presentar diferents punts de vista que ens fan reflexionar sobre els reptes globals, a través de relats audiovisuals molt ben construïts, que mostren la necessitat d'assolir els objectius marcats en l'Agenda 2030
8. Contribució als ODS realitzada en un centre educatiu de primària	Escola Octavio Paz	Projecte CUINES. Busca que els infants, mestres i famílies s'apropin al patrimoni gastronòmic i culinari des de diferents perspectives inquietuds i necessitats. El projecte aconsegueix que als infants se'ls desperti l'esperit d'autosuperació i la consciència per un consum just i saludable. Es potencia la igualtat, la diversitat cultural i la perspectiva de gènere, així com també la curiositat, l'emprenedoria i la sostenibilitat.	Aplicar un plantejament pedagògic experimental, molt original i creatiu, que treballa els ODS a través de la reflexió i la pràctica, posant el focus sobre l'impacte que l'alimentació i la cuina tenen sobre la salut, la societat, l'economia i el medi ambient
9. Contribució als ODS realitzada en un centre educatiu de secundària	Institut Rafael Casanova	Projecte "Cap a una tribu global" del grup de 3r d'ESO, on es treballen temàtiques tan diverses, però alhora tan interrelacionades com el medi ambient, el consum i els moviments migratoris.	Plantejar un repte d'aprenentatge en matèria de cultura i valors, molt coherent i continu al llarg de l'etapa educativa, que pretén tornar el protagonisme a l'alumnat, fent-lo responsable del seu propi aprenentatge.
10. Contribució als ODS realitzada per una ciutat	Ajuntament de Viladecans	MIA (Model d'innovació), que busca modernitzar i digitalitzar l'administració municipal de Viladecans, amb la finalitat de generar noves oportunitats per a la ciutadania i potenciar la seva qualitat de vida	Impulsar la innovació com a valor de la cultura corporativa de l'Ajuntament, que contribueix a crear estratègia de ciutat i a desplegar-la amb projectes de ciutat alineats amb l'Agenda 2030

Els Premis Agenda 2030 tenen una naturalesa honorífica. Cada una de les candidatures guanyadores va rebre el guardó dels Premis Agenda 2030 Barcelona, dissenyat per Emilia i Cocu a través d'un concurs obert que va organitzar el Foment de les Arts i el Disseny de Barcelona. A més, tots els centres educatius que van presentar candidatura van rebre un altre trofeu, dissenyat per Curro Claret. Van ser els següents:

Centres educatius de primària:

- ▶ Col·legi Públic Cervantes
- ▶ Col·legi Públic Sant Vicenç
- ▶ Escola Concepción Arenal
- ▶ Escola Espai 3
- ▶ Escola Ferran Sunyer

- ▶ Escola Joaquim Ruyra
- ▶ Escola Mercè Rodoreda
- ▶ Escola Octavio Paz
- ▶ Escola Rius i Taulet

Centres i espais educatius de secundària:

- ▶ Consell de la Joventut de Barcelona
- ▶ Assemblea de Cooperació per la Pau
- ▶ Fundació Collserola (Escola Frederic Mistral - Tècnic Eulàlia)
- ▶ Institut Escola Puig i Gairalt
- ▶ Institut Eugeni d'Ors
- ▶ Institut Rafael Casanovas

Els guardons es van lliurar el dia 30 de novembre a l'Auditori de Barcelona Activa, en una cerimònia presentada per la II·lma Sra. Laia Bonet, 3ª Tinent d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, i conduïda per la companyia Impro-Barcelona.

Projectes de cooperació internacional

L'Ajuntament de Barcelona participa al projecte “Urban quality of life indicator”, finançat per l'organització de ciutats Metròpolis. Està coordinat per la ciutat de Montreal, i a més d'aquesta i Barcelona hi participa la regió metropolitana de Brussel·les. El seu objectiu és identificar i desenvolupar eines que permetin avançar en el mesurament del benestar i la qualitat de vida de la població que viu a les ciutats, amb la finalitat de millorar l'eficàcia de la planificació i de les polítiques urbanes. El projecte s'ha centrat en quatre qüestions: 1. Les dimensions de la vida urbana que caldria mesurar; 2. La disponibilitat de dades en cada una de les ciutats sòcies; 3. La jerarquia i la relació entre indicadors objectius i subjectius de qualitat de vida; 4. La necessitat i factibilitat de disposar de mesures desagregables per variables clau, com el gènere, l'edat, l'origen o el districte/barri.

En el marc d'aquest projecte una delegació de Barcelona va participar a Brussel·les a la presentació de la ponència “Measuring the well-being to increase the effectiveness of urban Planning: A pilot project conducted in Montreal, Brussels and Barcelona”, com a sessió del 58è Congrés Mundial de Planificació Regional (ISOCARP). Posteriorment, els dies 6 i 7 d'octubre Barcelona va acollir la segona trobada presencial del projecte, en el marc de la qual es va organitzar el seminari “El repte de mesurar la qualitat de vida a les ciutats”. Va ser un esdeveniment obert, adreçat especialment a analistes socials i de polítiques públiques, actius en universitats, centres de recerca, mitjans de comunicació o la pròpia administració. Diversos departaments municipals i altres organismes van preparar ponències que van ser presentades al seminari. Concretament: “Fites i indicadors principals de l'Estratègia d'Inclusió i de reducció de les desigualtats socials de Barcelona 2017-2027” (Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI); “Indicadors de salut i mesurament de la qualitat de vida” (Observatori de la Salut Pública de l'Agència de Salut Pú-

blica de Barcelona), “Indicadors interculturals Barcelona (Informe de Bretxa 2022)” (Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religiós de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat), “L'Índex de Qualitat de Vida Urbana (nova estadística experimental)” (conjuntament entre Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona i Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament) i “Proposta d'indicador de benestar subjectiu per a Barcelona” (Comissionat d'Agenda 2030).

L'Ajuntament de Barcelona també va prendre part al projecte “Impulsant la sensibilització de l'Agenda 2030 a nivell territorial per a la localització dels ODS”, finançat per la Unió de Ciutats Capitals Iberoamericanes (UCCI). Va ser coordinat per la ciutat de Montevideo, i a més de Barcelona hi van participar São Paulo i La Paz. Es tractava de millorar la implementació dels ODS a les ciutats mitjançant l'intercanvi de bones pràctiques i experiències entre les ciutats vinculades al projecte i l'elaboració d'una guia pràctica per a ciutats UCCI sobre la implementació d'estrategies d'educació, sensibilització, participació i comunicació dels ODS als territoris. L'experiència va ser presentada als [Platforma Awards, on va aconseguir estar entre les vuit finalistes](#). Se n'està preparant una segona fase, amb una llista ampliada de ciutats de l'àmbit iberoamericà.

L'Ajuntament col·labora amb [l'Institut per a Estratègies Mediambientals Globals \(IGES\)](#), un organisme del govern de Japó que compta amb un projecte sobre els ODS que ha esdevingut una referència mundial pel que fa al seguiment i l'anàlisi de l'acció per l'Agenda 2030 duta a terme pels governs locals del món. A més dels seus informes, que consten al [laboratori de Voluntary Local Reviews](#) de l'IGES, Barcelona ha compartit regularment la seva experiència amb l'equip tècnic de l'entitat.

